

27

П'ятий рік намагаються знайти винних у вибуху газу у Дніпропетровську. Нещодавно справа отримала новий поворот

«Доступне житло. Реалізація соціальних ініціатив Президента України» — тема нашої наступної «прямої лінії». Гостем редакції буде директор департаменту державних програм та розвитку житлового будівництва Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України **НЕПОМНЯЦЬКИЙ Олександр Михайлович**. Поставити свої запитання ви зможете **18 травня з 12.00 до 13.00** за телефоном: **253-15-83**. Крім того, їх можна надсилати завчасно на електронну скриньку: **imrich@ukcc.com.ua**

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ
ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

П'ЯТНИЦЯ, 18 ТРАВНЯ 2012 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№ 87 (4731)

ЦИТАТА ДНЯ

МИКОЛА АЗАРОВ:

«І Україна, і Європейський Союз розглядають Угоду про асоціацію як вищу цінність для стратегічного співробітництва».

Прем'єр-міністр про необхідність зняти питання, які гальмують підписання амбітного документа

2

За вулицями спостерігатимуть по відео

ПРАВОПОРЯДОК. За ініціативи міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка підготовлено пропозиції до Ради національної безпеки і оборони з приводу нагальної потреби розглянути питання щодо встановлення у громадських місцях систем відеоспостереження.

Як повідомили УНІАН в Управлінні зв'язків з громадськістю МВС, ефективність відеоспостереження підтверджується зарубіжним досвідом правоохоронної діяльності. Зокрема ці системи в країнах Європейського Союзу та США сприяють оперативному реагуванню на правопорушення та швидкому встановленню осіб, які їх вчиняють. Світовий досвід показує, що наявність систем відеоспостереження — стримуючий чинник для правопорушника, навіть за відсутності співробітника поліції.

З огляду на те, що нині МВС фінансується на 42% потреби, встановлення систем відеоспостереження дасть змогу ефективніше розподіляти ці кошти не на утримання великої кількості працівників міліції, а на їхнє оснащення.

ЦИФРА ДНЯ

486 тис.

безробітних зареєстровано в Україні станом на 1 травня. Протягом квітня їхня чисельність скоротилася на 8,5%

Із чим музеї йдуть на ринок?

Чи знайдуть українські музеї у собі сили розірвати ланцюг за давніх проблем?

НА ЧАСІ. Вітчизняні хранителі спадщини потребують кращого фінансування, молодих кадрів та узгодженості законів

Тяжка доля кримських татар

ТРАГІЧНІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ. У ці дні переселенці згадують про понад сорок років життя в страху і щоденні мрії повернутися додому

Лариса КОНАРЕВА,
Людмила ЩЕКУН,
«Урядовий кур'єр»

Спочатку в їхнє життя, як і в життя мільйонів людей, безжально увірвалася Велика

Вітчизняна війна. Здавалося б, що може бути страшніше? Але вона виявилася менш тяжким випробуванням, ніж примусове виселення з рідних домів та майже піввікове забуття.

Спецоперація з депортації тривала два дні і закінчилася ввечері 20 травня 1944 року. Понад 180 тисяч кримських татар вивезли з Криму і розселили в Узбекистані, Киргизії і Казахстані. Офіційна причина

виселення була сформульована в постанові Державного комітету оборони СРСР від 11 травня 1944 року «Про кримських татар»: неояльність по відношенню до радянського режиму. Але в нашій історії є

дуже багато підводних каменів. Тож не будемо вдаватися в пошуки істини — для цього існують історики. Просто хочеться розповісти про тих, хто пережив цю трагедію.

8

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України з 17 травня 2012 року

USD 799.0000
за 100 доларів США

EUR 1017.7662
за 100 євро

RUB 2.5794
за 10 рублів

/ AU 122846.25

AG 2177.28

PT 113937.40

PD 47380.70
за 10 трійських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

«Криза підвищує цінність кожного успішного проекту»

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. Микола Азаров прирівняв Угоду про асоціацію з Євросоюзом до програми модернізації економіки і суспільства

Юрій МЕДУНИЦЯ,
«Урядовий кур'єр»

Учора уряд несподівано для журналістів працював у розширеному режимі. Для звіту про підсумки соціально-економічного розвитку регіонів у першому кварталі до Києва прибули голови обласних державних адміністрацій. Утім, побачити їх могли лише телеоператори й фотокореспонденти, тоді як усі інші змушені були спостерігати за перебігом засідання через монітори прес-центру.

Попри звітний період, ударний акцент Прем'єр-міністр Микола Азаров вирішив зробити на підсумках візиту української делегації до столиці Об'єднаної Європи Брюсселя. Адже від результатів тамтешніх переговорів і досягнутих домовленостей залежить, без перебільшення, зовнішньополітичний курс України, проголошена майбутня модернізація економіки та всіх сфер нашого життя.

Ми потрібні одне одному

Україна і Євросоюз завершили роботу над Угодою про асоціацію у дещо різних вагових категоріях, але в однаково непростих умовах. Наша країна переживає чи не вирішальний момент глибоких системних реформ в економіці й суспільних відносинах. Без сторонньої допомоги розраховує цілковито на власні сили, сплачуючи при цьому завищену ціну за газ і боргові зобов'язання минулих років.

Проблеми ж Євросоюзу спричинені жорстким впливом фінансово-економічної кризи, що поставило найслабші ланки єврозони

Цього року участь у програмі «Доступне житло» можуть взяти понад 30 тисяч сімей

перед вибором: залишатися в ній чи шукати інші шляхи виходу з боргової ями. І в цій ситуації на порядку денному з'являється узгоджена й, за словами глави уряду, безпрецедентна Угода про асоціацію. «Керівники Європейської комісії одноставно вважають цей документ найамбітнішою і всеосяжною угодою ЄС із третьою країною», — додав Микола Азаров.

З огляду на ситуацію, накопичення проблем і поглиблення суперечностей не може відповідати інтересам сторін. Тим більше в період, коли кризові явища значно підвищують цінність кожного успішного проекту чи кожної інвестиції. Щодо останніх Микола Азаров навів красномовні цифри: 40 млрд доларів — саме стільки становить обсяг прямих іноземних інвестицій Євросоюзу в українську економіку, тобто 80% їх загального обсягу.

«І Україна, і Європейський Союз однаково розглядають Угоду про асоціацію як вищу цінність для стратегічного співробітництва, — нотки впевненості у голосі Прем'єра стали звучати дедалі відчутніше. — Тому плану «Б» для нас не існує. Ми спільно, крок за кроком, знімаємо з порядку денного питання, які заважають або гальмують остаточне затвердження документа».

На його глибоке переконання, засідання Ради з питань співробітництва України — ЄС повинно покласти край спекуляціям про нібито невиконання нашою стороною погодженого плану дій. Судить самі: про останні системні перетворення ще кілька років тому можна було хіба змріяти. В державі прийнято схвалені європейськими експертами такі закони: про вибори, про громадські орга-

нізації, про свободу зібрань, про доступ до публічної інформації, про судоустрій, про боротьбу з корупцією, Податковий і Митний кодекси. Буквально днями набув чинності Кримінальний процесуальний кодекс. Революційний, як для нашої правоохоронної системи, законсервованої з 60-х років ХХ століття.

Україна приєдналася до європейської Енергетичної хартії. Ухвалює зміни до законодавства для її виконання. І понад два роки надійно, без жодних проблем транспортує до Європи газ. Навіть собі у збиток.

Водночас Європа висуває до України багато претензій щодо верховенства права, вибіркового правосуддя тощо. За словами Миколи Азарова, стурбованість партнерів означає для уряду лише одне: хоч би чим її було спричинено, влада її не відкидатиме і не ігнору-

ватиме. Навпаки, чути ми завжди відверто й аргументовано, на фактах пояснюватиме свою позицію. Інакше кажучи, Прем'єр висловив готовність шукати спільний вихід на ґрунті об'єктивності, загальнови-значених норм права і взаємної довіри.

Загалом Угоду про асоціацію на наших теренах розглядають насамперед як комплексну програму масштабних внутрішніх перетворень у всіх сферах політичного, економічного та соціального життя держави. Це програма модернізації країни, яка потрібна саме українському народу.

10 років для забезпечення житлом

Із середини травня, відколи запроваджувалася програма «Доступне житло», вже затверджено перші 1127 квартир, які громадяни можуть придбати на умовах здефінсованої іпотеки. Їх перелік надіслано до банків, що беруть участь у програмі, а Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального гос-

подарства оприлюднило його на своєму офіційному сайті.

За словами глави уряду, нині на поліпшення житлових умов можна розраховувати у Криму, на Волині, Дніпропетровщині, Закарпатті, Івано-Франківщині, Кіровоградщині, Луганщині, Львівщині, Миколаївщині, Полтавщині, Харківщині, Буковині та Сумщині. Будівники останньої області особливо потішили Прем'єра. Там сім будівельних компаній вже зараз пропонують 208 одно- та двокімнатних осель.

Загалом цього року участь у програмі «Доступне житло» можуть взяти понад 30 тисяч сімей. Звичайно, цього замало з огляду на те, що поліпшення житлових умов потребують понад мільйон сімей.

«Але після довгих років, коли черга взагалі не рухалася, це помітний крок до нової якості життя в країні, — упевнено підкреслив Микола Азаров. — Згодом ми вийдемо на кредитування 100—200 тисяч сімей щорічно. І так за 10 років розв'яжемо житлову проблему».

ЩО РОЗГЛЯНУТО НА ЗАСІДАННІ УРЯДУ

- ✓ Про внесення змін до деяких законів України щодо участі Збройних Сил України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки (проект закону);
- ✓ Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня на 2012—2016 роки (постанова Кабінету Міністрів);
- ✓ Про державне замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів (післядипломна освіта) для державних потреб у 2012 році (постанова Кабінету Міністрів);
- ✓ Деякі питання включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації (постанова Кабінету Міністрів);
- ✓ Про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок (розпорядження уряду).

Євро-2012 для вболівальників, а не політиків

Вадим БУЧА
для «Урядового кур'єра»

ПАРТНЕРСТВО. Як повідомив на урядовому брифінгу міністр закордонних справ Костянтин Грищенко, за підсумками візиту глави уряду до Брюсселя та засідання Ради з питань співробітництва Україна—ЄС можна зробити кілька висновків.

Передусім міністр наголосив на тому, що Євросоюз схвально оцінює та готовий і надалі надавати необхідну підтримку зусиллям українського керівництва щодо впровадження політичних та соціально-економічних реформ. Також позитивну оцінку отримали новий Кримінально-процесуальний кодекс, закони про громадські об'єднання та про доступ до публічної інформації. ЄС підтверджує і готовність підписати та ратифікувати Угоду про асоціацію. «Водночас наголошується на необхідності вирішення питань щодо окремих резонансних кримінальних справ. З цього приводу було проведено відвертий та відкритий діалог», — зазначив Костянтин Грищенко.

Окрему увагу міністр акцентував на тому, що з боку ЄС підтверджено відсутність намірів щодо політичного бойкоту фінальної частини Євро-2012 в Україні. Він наголосив на тому, що футбол — для вболівальників, а не політиків. При цьому він заявив, що жодне питання, яким би складним воно не було, не може слугувати перешкодою для розвитку відносин з ЄС. Адже керівництво України завжди готове обговорювати будь-які проблеми і дослуховуватися до порад європейських колег.

Металургів треба більше, ніж менеджерів

Вадим ПРОЦИШИН,
«Урядовий кур'єр»

ОСВІТА. На вчорашньому засіданні Кабінету Міністрів було затверджено постанову «Про державне замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів (післядипломна освіта) для державних потреб у 2012 році». На урядовому брифінгу міністр освіти і науки, молоді та спорту Дмитро Табачник розповів про деякі аспекти цього документа.

За його словами, державне замовлення на підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» становитиме майже 79 тис. осіб (зокрема 69 тис. 150 осіб за денною формою навчання), «бакалавр» — 127 тис. 200 осіб (за денною формою навчання майже 108 тис.), «спеціаліст» — 74 тис. осіб (за денною формою навчання майже

57,5 тис.), «магістр» — 44,6 тис. осіб (за денною формою навчання понад 37 тис.).

Дмитро Табачник також повідомив, що порівняно з минулим роком істотно збільшується державне замовлення за такими напрямками підготовки: електроніка (майже 33%), енергетика та енергетичне машинобудування (41,5%), радіо-

інформатика та обчислювальна техніка (майже 40%), кібернетика (понад 30%).

Водночас порівняно з минулим роком зменшується державне замовлення за такими галузями знань, як економіка та підприємництво, менеджмент, міжнародні відносини, юриспруденція, гуманітарні науки. За словами міністра,

центрах зайнятості. На жаль, серед тих, хто з вищою освітою реєструється, шукаючи роботу, більшість фахівців із тих напрямів, які ми скорочуємо», — зазначив Дмитро Табачник.

При цьому він підкреслив, що уряд третій рік підкріплює послідовну політику збільшення державного замовлення в фахівців, які затребувані в пріоритетних галузях економіки.

Також Дмитро Табачник наголосив на тому, що цього року уряд збільшує державні інвестиції в освіту. Так, на підготовку робітничих кадрів обсяг фінансування державного замовлення збільшено на 15% порівняно з минулим роком, на підготовку фахівців за рівнем бакалавра та магістра коштів виділено на 10% більше, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, а також там, де особливе місце займає аспірантура, докторантура та інтернатура, — на 15,5%.

Уряд істотно збільшив держзамовлення на технічні спеціальності. А от юристів та гуманітаріїв потрібно менше.

техніка, радіоелектронні апарати і зв'язок (майже 25%), металургія та матеріалознавство (64%), машинобудування, металобробка і матеріалобробка (майже 28%), хімічні технології та інженерія (46%), авіаційна та ракетно-космічна техніка (43,5%), транспорт і транспортна інфраструктура (32%),

таке рішення було прийнято у зв'язку з тим, що нині ринок праці перенасичений фахівцями з вищезгаданих галузей знань. «Готуючи постанову про державне замовлення, ми та всі державні адміністрації передали Міністерству економіки інформацію про сучасний стан реєстрації в

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Оптимістичний сценарій газової незалежності

ПЛАНИ. Україна може повністю забезпечити себе сланцевим газом починаючи з 2020 року

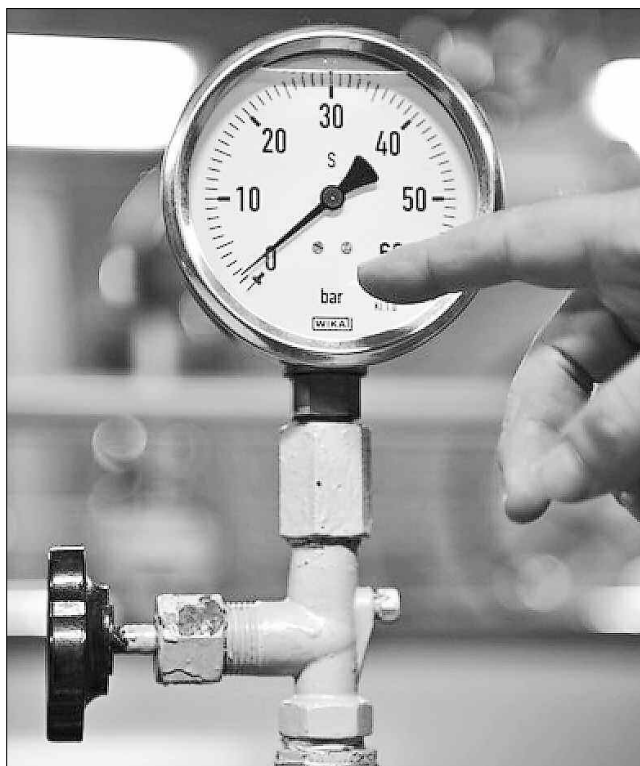
Віталій ЧЕПІЖКО,
«Урядовий кур'єр»

Про це заявив міністр екології та природних ресурсів Едуард Ставицький на прес-конференції, присвяченій результатам конкурсів на укладення угод про розподіл продукції з розробки і видобутку вуглеводнів на Юзівській (Харківська і Донецька обл.) та Олеській (Львівська й Івано-Франківська обл.) ділянках. Нагадаємо, що в кінці лютого Україна, яка прагне скоротити залежність від російського газу (що дорожчає) за рахунок збільшення видобутку альтернативного палива, виставила на конкурс два згаданих родовища. Заявки на участь подали п'ять транснаціональних компаній. Зокрема по Юзівській — ExxonMobil, Shell, TNK-BP, по Олеській — Chevron та Eni.

Трильйон кубометрів одного проекту

Переможцями конкурсів стали компанії Shell і Chevron (світові вуглеводневі велети). «Обидва конкурси були проведені прозоро у порядку, визначеному статтею 7 Закону «Про угоди щодо розподілу продукції». Інформацію про інвестиційні пропозиції всіх п'яти учасників оприлюднити неможливо. Вона захищена грифом «для службового користування», і отримати її можуть лише учасники конкурсу. Таким чином захищається бізнесова інформація. Перед конкурсом з учасниками змагання було підписано угоду про конфіденційність», — поінформував представників ЗМІ, що цікавилися пропозиціями інвесторів, Е. Ставицький.

Раніше було відомо, що прогнозні ресурси Юзівської площі оцінюються в 4,054 трлн куб. м газу, Олеської — в 2,98 трлн куб. м газу. На етапі геологічного вивчення першої планується залучити мінімум 1,6 млрд грн інвестицій і 30 млрд грн — на етапі промислової розробки, другої — 1,3 млрд і 25 млрд гривень відповідно. Такі попередні вимоги ставилися до кон-

Розробку сланців наша країна розпочинає не з «нуля»

курсантів. Як стало відомо з неофіційних джерел, головні пропозиції перевищені як мінімум удвічі. Також у понад двічі збільшиться державна частка в прибутковій продукції (планувалося не менше 16,5% загальної обсягу такої продукції). Нині компанії-переможці готують документацію про спільну оперативну діяльність та інші документи. Міністр вважає цілком реальним підписання угоди

70 млрд дол. інвестицій можуть принести Україні за 30 років Олеська та Юзівська ділянки

про розподіл продукції вже до кінця року.

«Пробні буріння на Юзівській ділянці почнуться в 2013 році, Олеській — у 2014-му. На допромислову розробку першої вийдемо до 2015 року, другої — до 2016-го», — спрогнозував Едуард Ставицький, зауваживши, що промислова розробка сланцевого газу на цих площах може розпочатися вже в 2017-му. При

цьому більш інтенсивною є програма видобутку на Юзівській площі, наголошує очільник екологічного відомства. «Тут буде видобуто щонайменше близько трильйона газу за весь проект. Я в цьому впевнений як фахівець», — зауважив він.

За оцінками геологів, піковий видобуток на Юзівському родовищі може становити 10 млрд куб. м газу на рік, на Олеській — 2,5-3 млрд куб. м газу. За 30 років ці два проекти можуть принести Україні \$70 млрд інвестицій. У них будуть задіяні українські підприємства, наприклад, виробники труб, металурги. Крім того, розвиватимуться регіони, де планується видобуток, створюватимуться нові робочі місця. Загалом для інвесторів виписані чіткі й навіть дещо жорсткі зобов'язання. Та й проекти варті неабиякої уваги. Так, управління енергетичної інформації Міненерго США (EIA) ставить Україну на четверте місце в Європі за обсягами резервів сланцевого газу після Польщі, Франції та Норвегії, а з нашими газовими сховищами і ГТС ці проекти стають надприбутковими.

Екологічних ризиків немає

Щодо екологічних ризиків, то, на думку очільника екологічного відомства, їх немає, адже переможці конкурсу зобов'язуються не нашкодити екології України. За словами Е. Ставицького, інформування та робота з населенням на місцях, де проводитиметься видобуток, була однією з вимог конкурсу.

У свою чергу, радник міністра екології та природних ресурсів, секретар міжвідомчої комісії з розподілу продукції Володимир Ігнащенко, який теж брав участь у прес-конференції, пояснив, що умови договорів мають бути схвалені органами місцевого самоврядування. Лише коли всі місцеві вимоги будуть враховані і сесії облрад ухвалить позитивні рішення, документи передадуть для остаточного прийняття в Кабмін. Щодо відчуження землі під видобуток сланцевого газу (на один проект припадає 250—300 га землі), то, на думку радника міністра, з цим не буде проблем. «Фермери в чергу вишикуються, адже представники компаній пропонуватимуть ціни за оренду землі на 10—15 років, вищі за ринкові. При цьому інвестори беруть на себе зобов'язання повернути її відновленою і рекультивованою», — наголосив фахівець.

Підсумовуючи, Едуард Ставицький зауважив, що це не останні конкурси (найближчі очікуються щодо Скіфської та Фороської ділянок на шельфі Чорного моря) і держава планує потужно видобувати вуглеводні. Тож, за його оптимістичним сценарієм, з 2020 року повністю забезпечимо власну економіку газом, а надлишок експортуватимемо. «Ми маємо дуже великий потенціал, до нас прийшли потужні інвестори, західна преса назвала проведення конкурсу історичною подією для України і Європи, я переконаний: ми найближчим часом досягнемо остаточної енергетичної незалежності», — констатував міністр.

ПРОШУ СЛОВА!

За що така доля?

Володимир ЕННАНОВ
для «Урядового кур'єра»

18 травня 1944 року за одну ніч з Криму було депортовано цілу націю. У числі її представників — 11-річний хлопчик Ділявер Еннанов. Мій батько.

Пізно ввечері у двері приватного будинку, що був розташований у центрі Сімферополя, гучно постукали. У приміщення увірвалися військові: один офіцер та двоє рядових. Офіцер, прочитавши постанову про виселення всіх татар з території Криму, дав 10 хвилин на збори Діляверу та його мамі. Вона спробувала обуритися: «І заради цього ми так чекали визволителів два з половиною роки?» Питання повисло в повітрі... За кілька днів до цього вони отримали звістку, що під час штурму Сапун-гори під Севастополем загинув її старший син — 19-річний Зубієр...

Із собою взяли матрац, дві подушки, каструлю, відро, миски та документи. Їх провели у двір, де під дощем мокли сусіди. Так і просиділи до ранку. Заходити назад у квартири не дозволили. Там «наводили порядок» енкаведисти. «Що відбувається, за що нас висилають?» — питали люди один в одного. І з жахом починали розуміти, чому в місто увечері прибуло так багато військових у вантажівках.

Через роки депортовані дізнаються, що їхню висилку проводили за наказом «отца всех времен и народов» Йосипа Сталіна. Тоді вони ще не знали, що йдуть услід за калмиками, чеченцями, інгушами, карачаївцями, кабардинцями, балкарами. А після татар з Криму вислали вірменів, греків, німців, болгар.

Головнокомандуючому Сталіну доповіли про успішне завершення операції. «А як щодо Арабатської стрілки?» — спитав той, що мав унікальну пам'ять. Там проживали кілька десятків родин пастухів, про яких зовсім забули. А згадавши, одразу спорядили оперативні групи...

Поїзди з депортованими вже пішли, і не було жодної потреби замовляти нові через якийсь десяток людей. Нещасних загнали в баржі, вивезли в Азовське море, відкрили кінгстони, і на морському дні вони знайшли своє останнє пристанище. Хто спливав — розстрілювали.

Життя Ділявера буде розділене на два періоди: до депортації й після. Депортація зробила його і земляків «зрадниками», перекреслила багато планів. Національність кримського татарина стала завадою на життєвому шляху.

За два тижні поїзд прибув до Узбекистану. Місцевому населенню до прибуття неблагогодинного елементу радянська пропаганда втокмачувала, що кримські татари — кровожерливі вироки і всіх тут повбивають. Проте замість головорізів прибули немінні старі люди, маленькі діти та жінки. Неподалік відвантажували тіла тих, для кого ця подорож стала останньою в житті...

Одного разу голодні хлопчакі зазігли до когось у сад — і ну обривати урюк. Несподівано з'явився похилого віку господар і звелів всім швидко злазити і вказав їти за ним. У будинку старий узбек... їх нагодував і дав із собою ягід. Для дітей це був приклад мудрого і гуманного ставлення до них.

У батьковому паспорті на сторінці особливих відміток значилося: «Дозволяється проживати лише у межах міста Андижан». Тобто ні кроку за межі конкретного міста. Порушити наказ означало 25 років каторжних робіт. Хотів батько вступити до Ташкентського музичного училища, але на його заяву до спецкомендатури прийшла відповідь: «Спецпереселенню Д. Еннанову у виїзді на навчання відмовити».

Татари не могли працювати на керівних посадах, служити в армії й працювати педагогами. Мама Ділявера, вчителька за освітою, у засланні не працювала за фахом жодного дня. 16-річним батько залишився круглим сиротою. Його маму поховали в Андижані. В Узбекистані за перші півтора року вигнання — з 1 червня 1944-го по 31 грудня 1945 р. від недоїдання і хвороб померло 90 тис. татар, а під час перевезення з Криму до Узбекистану — майже 50% усіх депортованих.

Батько навчався в Андижанському сільськогосподарському технікумі ім. академіка Р. Шредора. Коли помер Сталін, усі були засмучені, одягли жалобні пов'язки. Надів її й мій батько. Один із викладачів технікуму порадив її зняти: «Зніми траур, Ділявере, з роками все зрозумієш».

Із 1956 р. мій батько жив і працював в Україні, а з 1967 р. — в селищі Буча Київської обл. Вивчив українську мову, дуже любив українські народні пісні. Закінчив Московську вищу школу профспілкового руху за фахом «економіст». Працюючи інженером у Києві, більш як 30 років займався літературною діяльністю. Опублікував зокрема «Хрестоматію кримськотатарської музики», «Буквар» українською та кримськотатарською мовами. Робив переклади з турецької, узбецької, азербайджанської та інших мов індоевропейської групи. Останні роки працював на посаді заступника генерального директора міжнародної агенції «Київ-Ірма-прес». Учасник ліквідації аварії на ЧАЕС. Помер в 1999 р. (похований у Бучі), та до останніх днів так і не втямив, за що така доля цілому народові...

Французький кабінет: 50 на 50

Оксана ГОЛОВКО,
«Урядовий кур'єр»

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ. Учора відбулося перше засідання нового французького уряду, очолюваного прем'єр-міністром Жаном-Марком Еро, в якому міністерські портфелі вперше в історії країни отримали 17 жінок і 17 чоловіків.

Утім, варто зазначити, що ключові посади — оборона,

економіка і фінанси, закордонні та внутрішні справи — дісталися все-таки чоловікам. Жінки відповідатимуть за юстицію, соціальну політику та охорону здоров'я, житло, культуру та, звісно, права жінок.

Серед першочергових питань, розглянутих новим французьким кабінетом, — ініціатива зменшити зарплату VIP-чиновникам. Очільник уряду запевняє, що, змушуючи про-

стих людей затягувати паски під час кризи, керівництво має подати і власний приклад. Натомість опоненти кажуть, що у такий спосіб соціалісти борються за прихильність виборців перед парламентськими виборами.

Жана-Марка Еро було призначено прем'єр-міністром Франції 15 травня указом нового президента країни Франсуа Олланда. До призна-

чення обіймав посаду мера в м. Нант, яку, втім, не залишив, і поки що поєднує. З 1997 року Еро очолював фракцію соціалістів у парламенті Франції.

Новому уряду дістався непростий спадок: економічний зстій, рекордний рівень безробіття, великі боргові зобов'язання та зростаюче небажання пересічних французів працювати на користь інших членів Єврозою.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення зміни до Указу Президента України від 25 жовтня 2007 року №1020

1. Внести до Переліку посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями Збройних Сил України, інших військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення в державних органах, установах і організаціях, та граничних військових звань за цими посадами, затвердженого Указом Президента України від 25 жовтня 2007 року №1020 (зі змінами, внесеними Указами від 2 квітня 2009 року №215, від 18 травня 2009 року №336, від 8 липня 2009 року №516, від 23 жовтня 2009 року №855, від 16 липня 2010 року №775, від 16 серпня 2010 року №817, від 29 вересня 2011 року №955 та від 7 травня 2012 року №302), зміну, доповнивши Перелік після розділу «Адміністрація Президента України» новим розділом такого змісту:

«Міжвідомчий науково-дослідний центр з проблем боротьби з організованою злочинністю при Раді національної безпеки і оборони України

Керівник Міжвідомчого науково-дослідного центру генерал-майор 1*».

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
11 травня 2012 року
№ 310/2012

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про зміни у складі Координаційної ради з питань підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка

1. На часткову зміну статті 3 Указу Президента України від 11 червня 2010 року № 683 «Про Координаційну раду з питань підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка» (зі змінами, внесеними Указами від 7 вересня 2011 року №900 та від 26 грудня 2011 року №1182):

1) увести до складу Координаційної ради з питань підготовки та відзначення 200-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка (далі — Координаційна рада) таких осіб:

БОГАТИРЬОВА — Віце-прем'єр-міністр України
Раїса Василівна — Міністр охорони здоров'я України
КОЛОБОВ — Міністр фінансів України
Юрій Володимирович
МОВЧАН — письменник, народний депутат України, голова Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка (за згодою)
Павло Михайлович — Канівський міський голова (за згодою)

НИКОЛЕНКО — директор Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України (за згодою)
Віктор Володимирович
ПОПОВИЧ — генеральний директор Національного музею Тараса Шевченка (за згодою)
Мирослав Володимирович — поет, політолог (за згодою);

СТУС
Дмитро Васильович

ЦИБУЛЬКО
Володимир Миколайович

2) вивести зі складу Координаційної ради Ф. Ярошенка.

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
16 травня 2012 року
№ 316/2012

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення О.Проскурякова Головою Державної служби геології та надр України

Призначити ПРОСКУРЯКОВА Олега Альбертовича Головою Державної служби геології та надр України.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
16 травня 2012 року
№ 320/2012

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 23 квітня 2012 р. № 271-р
Київ

Про зміну складу наглядової ради Національного університету біоресурсів і природокористування

Внести до складу наглядової ради Національного університету біоресурсів і природокористування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 652 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 46, ст. 1887), такі зміни:

позицію «Перший віце-прем'єр-міністр України — Міністр економічного розвитку і торгівлі, голова ради» замінити такою позицією:

«Перший віце-прем'єр-міністр України, голова ради»;
позицію «Міністр освіти і науки, молоді та спорту» замінити такою позицією:

«Заступник Міністра освіти і науки, молоді та спорту»;
доповнити склад після позиції «Міністр екології та природних ресурсів» такими позиціями:

«Перший заступник Міністра фінансів
Заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі — керівник апарату»;

позицію «Заступник керівника служби Першого віце-прем'єр-міністра України — Міністра економічного розвитку і торгівлі» замінити такою позицією:

«Керівник служби Першого віце-прем'єр-міністра України».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Інна КОСЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЯ. Під час підготовки до наступного опалювального сезону особливу увагу треба приділити енергоощадним заходам. Адже це — реальна можливість істотно економити енергоресурси, а отже, й кошти. Про це говорили вчора представники і Мінрегіону, і областей України під час відеоконференції, яка відбулася в Кабінеті Міністрів.

Директор департаменту житлової політики Мінрегіону Віталій Шаповаленко зауважив, що без узгоджених дій уряду, місцевих органів влади та на-

селення проблему неможливо буде розв'язати, з огляду на її складність. Нині тема енергозбереження не сходить з порядку денного засідань Кабінету Міністрів.

Віталій Шаповаленко поінформувач, що нині триває робота над нормативною базою щодо енергозбереження в житловій сфері й будівництві. Так, діють будівельні норми й правила, сформовано певні стандарти. Також уже пройшов перше читання у Верховній Раді законопроект «Про енергоефективність у житлових будівлях».

Основна проблема — фінансова. Віталій Шапова-

ленко поінформувач, що у держбюджеті на цей рік уперше закладено 40 млн грн на пільгове кредитування юридичних осіб, зокрема й власників багатоквартирних будинків, для проведення капітальних ремонтів з енергоощадними заходами. На наступний рік планується закласти з цієї мети 400 млн грн, на 2014-й — 500 млн грн, 2015-й — 600 млн грн. Інноваційність цієї програми в тому, що завдяки їй відпрацюють модель револьверного фонду, який діятиме на постійній основі. Також Мінрегіон веде активні переговори з міжнародними фінансовими організаціями

щодо залучення довгострокових дешевих кредитних ресурсів.

Нині впроваджують пілотні проекти з енергозбереження. У мікрорайонах Бердянська, Черкас, Нововолинська і Жовкви планують провести комплексну термомодернізацію будинків, осучаснити теплотраси та об'єкти теплогенераторів. Віталій Шаповаленко розповів, що, наприклад, у Жовкві це дасть можливість скоротити споживання теплової енергії в житловому секторі майже до 70%, а також відмовитися від газу і перейти на альтернативні види палива.

Подорожуватимемо і вдень, і вночі

УВАГА. Укрзалізниця оприлюднила літній графік руху потягів

Лариса ДАЦЮК,
«Урядовий кур'єр»

Що менше часу до Євро-2012, то більшою стає напруга довкола проведення футбольного чемпіонату. Західні політики погрожують бойкотувати спортивне свято, а деякі недоброзичливці навіть пропонують перенести його в іншу країну. Роздмухують пожежу й ЗМІ: зарубіжні лякають своїх уболівальників українськими жінками легкої поведінки, браком комфорту та дорожнечою в готелях, а наші — проблемами з обслуговуванням іноземних гостей і транспортними негараздами. Хто і наскільки правдиво висвітлює події, розібратися важко.

Ось і днями у ЗМІ з'явилася інформація, що з 27 травня Укрзалізниця скасовує 15 пар нічних поїздів (переважно у львівському напрямку) і натомість додає денні, в тому числі й швидкісні та підвищеного комфорту (сполученням Київ—Львів—Київ складом Nup-dai Rotem і Львів—Мукачеве—Львів).

Відповідь Укрзалізниці не забарилась. Вона спростувала цю інформацію. «Інформація, що із введенням нового графіка руху пасажирських поїздів на 2012—2013 роки на маршрутах між Києвом, Львовом, Хар-

Фото Олександра ЛІПЕТУХИ

Новий розклад додає пасажирам клопотів

ковом та Донецьком відмінюються нічні поїзди для того, щоб пересадити пасажирів та заповнити денні швидкісні експреси, не відповідає дійсності».

У відомстві запевняють, що із введенням нового графіка руху пасажирів отримають широкий вибір подо-

рожей залізничним транспортом як удень, так і вночі. Приміром, з початком руху швидкісних експресів Nup-dai пасажир зможе обрати не тільки час подорожі (вдень чи вночі), а й поїздку за ціною та класом комфорності. Адже час на шляху прямування денних швид-

кісних поїздів між Києвом та Львовом скоротиться порівняно з нічними на 3 год. 20 хв., а між Києвом та Харковом — на 3 год. 30 хв., між Києвом та Донецьком — на 5 год.

До того ж нічні поїзди нікуди не подінуться. В прес-службі Укрзалізниці повідомили, що в напрямку Київ — Львів зберігається 11 нічних потягів, час у дорозі яких понад 9 годин. Між Києвом та Харковом продовжить курсувати прямий нічний поїзд №64 Київ — Харків (з Києва — о 22:25, у Харкові — о 07:47).

Збережуться нічні потяги і між Києвом та Донецьком: №84 Київ—Маріуполь (із Києва — о 17:15, у Донецьку — о 06:04), №38 Київ—Донецьк (із Києва — о 19:49, у Донецьку — о 08:01) та №120 Київ — Донецьк (з Києва — о 17:36, у Донецьку — о 08:58). До того ж новий графік руху поїздів на 2012—2013 рр. передбачає призначення 186 поїздів формування Укрзалізниці, з них 133 — нічні.

Та й врешті новий графік руху не інформація, викарбувана на скрижалях. Якщо він не буде вигідний Укрзалізниці й вона зазнаватиме збитків, нововведення не приживеться. Тож, мабуть, треба пережити Євро-2012 і вже у спокійних умовах розв'язувати проблеми, на які нині лише очікують.

У меланомі — свій день

Тетяна КИРИЛЕНКО
для «Урядового кур'єра»

ЗДОРОВ'Я. Боятися меланомі (однієї з трьох різновидностей раку шкіри, що розвивається на місці вродженої пігментної плями), як і колись «мирного атома», у нас не прийнято. Однак у світі цю хворобу сприймають досить серйозно. Свідчення цьому — статистика, яку навела координатор проекту «Євромеланом» в Україні, професор, головний лікар Інституту дерматології та косметології Ольга

Богомолець: у країнах Європи 80% людей, які приходять на безкоштовне обстеження в День меланомі, — малозабезпечені без вищої освіти. У нас 80% пацієнтів — люди з вищою освітою.

Цьогорічне безкоштовне обстеження населення на предмет раннього виявлення родимок, які можуть перероджуватися і викликати рак шкіри, в Україні проходитиме вже вчетверте. Воно відбудеться 18 травня у 27 містах України. Понад 70 небайдужих лікарів оглянуть усіх охочих і нададуть

консультації. До проведення заходів удруге приєдналися Українська асоціація лікарів-дерматовенерологів та косметологів і компанія La Roche-Posay (Франція), яка є офіційним партнером програми Євромеланом і фінансує навчання лікарів.

Наскільки масштабним буде цей захід, можна судити як за минулорічними досвідом (торік День меланомі пройшов у 21 місті, під час якого обстежили понад 4 тис. людей), так і за тим, що цього разу додзвонитися за безкоштовним номе-

ром телефону 0800 501 508, аби записатися та пройти обстеження, було не так уже й просто.

Мабуть, охочих обстежитися стане ще більше, коли вони довідаються, що торік в оглянутих у День меланомі пацієнтів лікарі виявили 89 меланом, 117 випадків захворювання на рак шкіри та 84 випадки інших злоякісних пухлин. На цьому тлі переконливо звучать слова ініціатора цих заходів Ольги Богомолець: лише своєчасне діагностування дає змогу врятувати людині життя.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Дивіться, гортайте, якщо є змога — купуйте

ТЕРИТОРІЯ СЛОВА. Учора відкрилась VIII Київська міжнародна книжкова виставка-ярмарок

Микола ПЕТРУШЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Відкриття виставки збіглося з 90-річчям видатного українського письменника Анатолія Дімарова. Його присутність у столичному Українському домі надали події особливого значення. Адже учасники і гості виставки першими дізнались від радника Президента України Ганни Герман про нагородження письменника орденом Ярослава Мудрого IV ступеня, мали нагоду почути мудре слово легенди вітчизняної літератури. Як завжди, він не підлаштовувався до події, а був самим собою — відвертим, щирим, відповідальним і оригінальним.

— Завдяки книзі, — сказав Анатолій Дімаров, — людина не втрачає духовності і розвивається. Письменник, якщо стоїть на стороні народу, любить його, повинен бути в опозиції до влади.

Наостанок ювіляр процитував Івана Франка, який писав, що одні люблять Русь як хліб і сало, а він гавкає щодня, щоб вона не спала...

Виставка-ярмарок засвідчила, що й нині у письменницьких порохівницях порох не перевіряється, вони інтенсивно працюють, а видавці сприяють, аби твори донести до читачів. За словами першого заступника голови Держтелерадіомовлення Анатолія Мураховського, свою продукцію представили понад 200 видавництв.

Відвідувачі можуть також придбати книги Росії, Білорусі, Італії, Ірану, Афганістану та інших країн.

Очі й справді розбігаються від назв і гарного оформлення. Є література на будь-який смак.

Вітчизняні видавництва здатні задовольнити найвибагливіші читацькі смаки, проте реальні можливості покупців вони враховують не завжди

Добре, що товар представляють не лише столичні видавці. Зокрема привертає увагу пропозиція Полтавської області.

— З 2008-го по 2011 рік, — розповідає головний спеціаліст управління інформаційної та внутрішньої політики облдержадміністрації Андрій Свешніков, — за кошти області видано сорок соціально значущих книг.

Що не видавництво — неповторний стиль, оригінальна тематика. Одна біда — товар дорогий.

— Дивіться, гортайте, якщо є змога — купуйте, — запрошувала представниця одного з видавництв.

На жаль, не всі охочі мають можливість придбати потрібну літературу. Водночас відвідувачі звернули увагу, що білоруські книги дешевші, ніж українські. Чому?

— Умови для видавців в Україні кращі, ніж у Білорусі, — поділився думками учасник виставки із сусідньої держави Дмитро Макаров. — Адже видавництва в Україні звільнені від ПДВ, тоді як ми платимо 20%. Але в нас значно вищі тиражі, що й позначається на собівартості. Можливо, й уваги книзі в нас приділяється більше. Якщо у вас проходить восьма виставка, то в нас нещодавно відбулась дев'ятнадцята.

За словами президента Української асоціації виробників поліграфічної продукції Михайла Онуфрійчука, двадцять років тому середній тираж української книги був 22 тисячі екземплярів. Нині — 1,9 тисячі. Щороку в нас видається майже одна книга на людину. В Білорусі — три, Росії — сім. Це позначається не

лише на собівартості. Книги не доходять до бібліотек. Школярі не мають можливості ознайомлюватись з потрібною літературою. Михайло Якович з боєм констатує, що 83% українців не купують українські книги. Тим часом кількість видавничих структур зросла в Україні з 800 у 1990 році до 5200 нині. На жаль, не всі відчувають і задовольняють зрості запити читачів. Є літерату-

ра, яка втратила актуальність. Чимало підприємців у погоні за формою і дорогим оформленням забувають про реальні можливості покупців. Тому, коли роздивляєшся книги на виставці, аналізуєш цифри і факти, мимоволі пригадуєш, що колись і в Росії, і в СРСР для задоволення читацького попиту видавали дешеві книги. Чому б тим досвідом не скористатися і в наш час?

АВТОРИТЕТНО

Віктор БАРАНОВ,

голова Національної спілки письменників України:

— На книговидавничу справу держава виділила цього року 40 мільйонів гривень. Водночас письменник не знає, що таке гонорар. Треба дбати не лише про валове виробництво книг, а й виховувати покоління, яке ним цікавиться, потяг до читання. Виставка-ярмарок має цьому сприяти.

Рух потягів у Крим відновлено

АВАРІЯ. Вчора о 9 годині ранку пасажирські поїзди на Крим та з півострова пішли за графіком

Лариса КОНАРЕВА,
«Урядовий кур'єр»

В середині дня 16 травня у Криму, неподалік залізничної станції «Червоні партизани» на перегоні Краснопартизанська — Урожайна, зійшли з рейок 19 вагонів вантажного потяга, що складався із 52 порожніх вагонів і рухався із Сімферополя до Джанкою. Вагони вилетіли у хаотичному порядку, 5 із них упали на сусідню зустрічну колію, через що було заблоковано рух залізницею в обидва напрямки. Окрім цього, було пошкоджено три електроопори, що призвело до аварійного відключення електропостачання на цій ділянці дороги. В зону відключення електрики потрапив потяг №67 Москва — Сімферополь, що рухався до Криму. Його довелося відбуксувати на станцію

Красногвардійська. З людей ніхто не постраждав.

Одразу до місця надзвичайної події були направлені ремонтні бригади з цієї станції та ремонтно-відновлювальний поїзд із Сімферополя. Туди ж прибули і підрозділи МНС із Сімферополя та Красногвардійського району. Зона аварії була оточена співробітниками МВС, створено штаб проведення робіт. Співробітники МНС забезпечували протипожежний стан.

Порожні вагони із зустрічної колії швидко прибрали, і рух було поновлено вже о 23 годині того самого дня. На колії, де сталася аварія, ремонтні роботи продовжувалися до 12 години наступного дня, за повідомленням прес-служби Придніпровської залізниці, пасажирські

поїзди в обох напрямках йшли за графіком.

Оскільки рух на аварійній ділянці було припинено, сталася затримка в русі усіх потягів кримського напрямку на в'їзд та на виїзд. Під час аварії на підході були потяги з Москви, Мінська, Ковеля. Придніпровська залізниця та Кримська дирекція залізничних перевезень організувала забезпечення пасажирів потягів, які затрималися на станціях Єлєваторна та Краснопартизанська, мінеральною водою, а на станції Сімферополя людям роздавали воду, чай, каву. Пасажирам, що затрималися на станціях Сімферополя та Джанкою, запропонували безкоштовно скористатися послугами кімнат відпочинку та залів очікування. Для тих, хто забажав, було організоване перевезення до місця призначення автобусами.

Напоїли Серет брудом

ЕКОЛОГІЯ. Агресивні стоки на Тернопільлі призвели до масової загибелі риби

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

На річці Серет неподалік обласного центру виявили масову загибель риби. Епіцентр біди зафіксували біля очисних споруд комунального підприємства «Тернопільводоканал». Власне, суди з каналізаційної мережі Тернополя скинули стоки з надмірною концентрацією шкідливих речовин. Їх потрапляння у Серет, ймовірно, й спричинило складну ситуацію.

Провідний іхтіолог, завідувач сектору використання, відтворення водних живих ресурсів «Тернопільдержрибоохорони» Інна Гоч повідомила ЗМІ, що у Сереті масово знищені такі види риб, як карась, головень, жерех, пічкур, — усього 15 видів. На місце події одразу ж прибули й представники прокуратури області та контролюючих природоохоронних органів. За результатами перевірки, звісно ж, йтиметься про притяг-

нення винних осіб до передбаченої законом відповідальності та відшкодування збитків, заподіяних довкіллю. Працівники відділу інструментально-лабораторного контролю Держекоінспекції в області та санепідемстанції відібрали зразки води.

Як завжди, біда здебільшого приходить уночі. Саме під покровом темряви деякі підприємства зливають агресивні хімічні стоки. Лаборанти «Тернопільводоканалу» неодноразово фіксували викиди небезпечних речовин у каналізацію обласного центру. Згідно з довідкою цього підприємства, з «нижнього майданчика» каналізаційних очисних споруд скинули у Серет до 40 тис. куб. м за добу недостатньо очищених стоків.

Водоканалівці провели відповідний моніторинг і з'ясували, що агресивні стоки у каналізацію потрапляли здебільшого з промислового мікрорайону міста. Директор «Тер-

нопільводоканалу» Володимир Кузьма твердить, що у відібраних у цьому мікрорайоні пробах стоків о шостій годині ранку вміст шкідливих речовин перевищував норму у понад десять разів.

Ситуацію вдалося локалізувати. Очисні споруди станом на 14 травня «ще не цілком вийшли на належний режим роботи, проте біологічну очистку відновили». Триває приведення її до нормальних показників роботи. Стоки проходять повний цикл очистки, після чого за спрощеною схемою потрапляють у річку. Забруднену їхню частину ізолювали від Серету, вони перебувають на біологічних ставках підприємства. Лише після обробки спеціальним біологічним препаратом їх додатково очищать і скинуть у річку.

На ліквідацію наслідків екологічного лиха на Сереті, стверджують фахівці, потрібно 2-3 тижні.

ЕКОНОМІКА

Відкрити морські ворота держави

ЗАКОНОДАВСТВО. Це покликаний зробити законопроект «Про морські порти», ухвалений Верховною Радою у другому читанні

Віталій ІОРКІВ
для «Урядового кур'єра»

Морські порти в Україні, так як і в інших республіках СНД та й у всьому світі, є постійними і надійними джерелами доходів в області транспортного бізнесу, а також поповнень до бюджету всіх рівнів. Але в нашій державі до цього часу портова галузь являє собою артефакт пострадянської планової економіки з елементами дикого ринку. Зношене обладнання, величезні портові збори, які на сьогодні є найбільшими в світі після Японії, непрозора система інвестування змушують перевізників та інвесторів оминати морські ворота нашої держави десятою дорогою.

А тим часом, допоки в Україні не відбулася оптимізація законодавства, уряди Румунії та Росії, які вже давно провели реформи у портовій сфері, сьогодні пропонують конкурентні портові тарифи та збори. Це значно посилює позиції і портів, і місцевих експортерів. Нині румунські та російські тарифи вдвічі-тричі нижчі за українські. Наприклад, суднозакід стандартного контейнера до Констанци (Румунія) коштує приблизно \$19 тис., до Новоросійська (РФ) — \$21 тис. А до Одеси — \$48 тис., до порта «Южный» — майже \$65 тисяч! Про яку конкурентоспроможність тут може йтися?

— Про те, що в цьому плані потрібно щось міняти, ми говорили ще багато років тому, — згадує Орест Климпуш, перший міністр транспорту незалежної України. За його словами, ухвалення закону допоможе повернути в українські гавані втрачені за останні роки вантажопотоки, а це майже 30—40 млн тонн.

Експерти підтверджують, що останнім часом Україна серйозно втрачає транзитні вантажо-перевезення на користь портів Росії, Румунії, Прибалтики та Грузії.

Потужні порти — багата держава

Визначено курс

Щоб повернути втрачені позиції, уряд виніс на розгляд Верховної Ради України новий законопроект, який передбачає докорінні перетворення в галузі: лібералізацію майнових відносин, технічну модернізацію та запровадження сучасної моделі функціонування морських портів. Учора законопроект «Про морські порти» (№ 9712) був прийнятий Верховною Радою у другому читанні.

Варто зазначити, що шлях до його прийняття був надзвичайно тернистим. Після дев'яти років блукань владними кабінетами 3 листопада 2011 року він нарешті потрапив на сесію Верховної Ради і був прийнятий. Проте Президент наклав на нього вето та зобов'язав Кабмін, враховуючи необхідність закону, підготувати та внести на розгляд Верховної Ради новий проект закону, «передбачивши комплексне, узгоджене з іншими законодавчими актами регулювання питань діяльності у морських портах, механізми захисту національних інтересів у цій сфері».

У січні уряд виніс новий законопроект на розгляд депутатів. У ньому визначені правові, економічні, соціальні та організаційні основи

діяльності у морських портах України, а також закладена правова основа для залучення приватних інвестицій у галузь, чітко регламентується система взаємовідносин між державою і приватними інвесторами.

Куди вітер віє?

Які ж основні засади даного документа, що покликаний зняти морську блокаду з нашої держави?

По-перше, закон передбачає створення рівних умов для суб'єктів господарювання: забезпечення конкуренції тих із них, які виробляють однакову продукцію в межах території та акваторії морського порту, та недопущення дискримінації в доступі до об'єктів портової інфраструктури порту загального користування.

По-друге, розмежовуються функції забезпечення безпеки мореплавства і нагляду (контролю) за безпекою.

Для забезпечення модернізації портових об'єктів закон містить норму, згідно з якою у випадку приватизації окремого об'єкта портової інфраструктури, орендованого до вступу в силу цього закону, орендар має право на його викуп за умови поліпшення ним такого майна на суму не менше 25% його

залишкової вартості на момент приватизації.

Крім того, закон передбачає гнучкі і прозорі партнерські відносини між державою та приватними інвесторами. Зокрема планується залучення приватних інвестицій в об'єкти портової інфраструктури на основі окремих договорів концесії, оренди та інших видів державно-приватного партнерства на основі чинного законодавства.

Віце-прем'єр-міністр України Борис Колесніков підкреслює, що в урядовому законопроекті була збережена філософія попереднього, депутатського, законопроекту.

— За державою має залишитися причальна стіна і підходи. Все інше має бути приватним. Чим більше інвесторів, тим краще для українських портів, — зазначив він.

Урядовець спростував низку заяв про те, що це закон про приватизацію портів.

— Якщо хтось каже, що українські порти сьогодні намагаються приватизувати, то вони вже приватизовані: в будь-якому з портів повно приватних терміналів. Ідеться фактично про формалізацію тих процесів, які вже відбулися, — пояснив він.

Очікується сприятливий клімат

Саме створення умов для цивільзованого ведення бізнесу в портах учасники галузі називають головним плюсом прийнятого закону.

— Якщо говорити про ключові положення закону, то це моменти, які пов'язані зі створенням сприятливого середовища для інвестицій у галузь, приватизацією стивідорної діяльності, передачею в концесію портових об'єктів. А те, що створювало якісь суперечності, винесено за рамки даного документа, — говорить начальник Одеського порту Юрій Васьков.

Справді, за весь час численних погоджень і зволікань багатотраждальний законопроект викристалізувався до якісної межі.

Не почути про його важливість і не усвідомити її може тільки хтось нескінченно далекий від проблем портової галузі. На думку аналітиків, із прийняттям закону насамперед активізується інтерес до наших портів з боку міжнародного капіталу.

— У Росії приватний капітал вже давно активно бере участь у розвитку портових об'єктів. Інтерес до цього бізнесу виявляють як транспортні, так і сировинні промислові компанії, — говорить аналітик ІК «Трійка Діалог» Михайло Ганелін.

На думку координатора транспортного напрямку Координаційного центру з впровадження економічних реформ при Президенті України Олександра Кави, ухвалення нового закону дасть можливість створити чіткі, прозорі правила роботи в морських портах, яких зараз, по суті, немає.

Кава впевнений, що реформа портової галузі дасть змогу вітчизняним портам значно збільшити перевалку вантажів, модернізувати обладнання і побудувати роботу портів, враховуючи досвід передових морських країн. Пасажирські перевезення — ще один напрямок розвитку морських портів за умови реформи галузі та подальшої концесії. Так, минулого року Міністерство інфраструктури України домовилося з одним зі світових лідерів у сфері морських круїзів компанією Royal Caribbean про спільну модернізацію пасажирських портів Ялти і Севастополя. Міністр інфраструктури Борис Колесніков тоді заявив, що у рамках спільної модернізації планується реалізувати проект з подовження причальних стінок, для того, щоб дати портам можливість приймати туристичні судна високого класу і найбільших розмірів. — Не варто винаходити велосипед, потрібно застосовувати досвід інших країн, — зазначає експерт. — В результаті реформи портів ми істотно збільшимо перевалку вантажів.

Пульт управління грошима перебуває вдома

ПОСЛУГИ. Кількість користувачів інтернет-банкінгу щорічно подвоюється, проте він психологічно важко сприймається українцями

Олекса ЛУЖНИЙ
для «Урядового кур'єра»

Інтернет-банкінг та онлайн-купівлі за допомогою пластикової картки для більшості українців усе ще лишаються чимось утаємниченим та досить складним, тому й не надто популярним. На відміну від західних країн, де такі послуги вже стали складовою звичайного життя простих людей.

Отож в Україні повноцінними системами інтернет-банкінгу можуть «похизуватися» лише три-чотири банки. Інші фінустанови мають так званий неповний набір таких систем. Піонерами цієї справи є ПриватБанк, УкрСиббанк та Укрексімбанк, які мають найбільше клієнтів інтернет-банківських послуг.

Однак цей ринок зростає і, як свідчить практика, шале-

ними темпами. Так, за словами представника всеукраїнського платіжного сервісу «Портмоне» (який використовує банківські картки для сплати різних товарів та послуг) Ігоря Горіна, за останні три-чотири роки ми маємо щорічне двократне зростання.

І все ж таки основна частина клієнтів інтернет-банкінгу належить не до фізичних, а до юридичних осіб. «На сьогодні більш ніж 80% клієнтів, що належать до сегментів малого, середнього та корпоративного бізнесу, використовують інтернет-банкінг для юридичних осіб у повсякденній роботі», — наголошує начальник відділу Інтернет та мобільних каналів Укрсоцбанку Олександр Романенко. На його думку, розрахунки он-лайн сприймаються найбільш нашими громадянами як певний

бар'єр, натомість готівка — зручний, безпечний і «реальний» спосіб розрахунку.

Втім, масовому переходу на більш «інноваційні» розрахунки заважає технологічна відсталість чималої кількості населених пунктів в Україні. Адже всім відома якість інтернет-зв'язку у невеликих селищах і навіть містечках.

Які ж послуги та платежі за інтернет-банкінгом нині користуються в Україні найбільшою популярністю?

Як вважає заступник начальника відділу електронного банкінгу Укрексімбанку Григорій Гарбуз, їхні клієнти отримують виписки за рахунками, проводять платежі у гривнях із поточних рахунків та у будь-якій валюті між власними рахунками, встановлюють ліміти на видачу готівки.

Заступник голови правління ПриватБанку Олек-

сандр Вітязь зазначає, що за рівнем популярності послуг інтернет-банкінгу серед клієнтів-фізосіб на перші місця стають перекази між своїми рахунками, поповнення рахунку на мобільному телефоні, сплата за комунальні послуги. Лише потім за ними «крюкують» обслуговування депозитів і термінові перекази.

Щодо наших фізичних осіб, як зазначає О. Романенко, найбільш популярним сервісом для них є SMS-банкінг, що дає змогу отримувати інформацію про поточний грошовий баланс платіжної картки, переказувати гроші з картки на карту, на депозитний рахунок. Деякі фінустанови стали пропонувати своїм клієнтам-фізособам зручні послуги, приміром, поповнення депозитного рахунку через Інтернет.

ДОВІДКА «УК»

Інтернет-банкінг — загальна назва технологій дистанційного банківського обслуговування, при якому доступ до рахунків та операцій за ними надається у будь-який час із будь-якого комп'ютера, що має доступ до Інтернету. Його послуги включають: виписки за рахунками, інформація щодо банківських продуктів (депозити, кредити тощо), внутрішні перекази на рахунки банку, перекази на рахунки в інших банках, сплату послуг тощо.

Втім, не слід забувати про ще один аспект, про який кажуть фінансисти, клієнти інтернет-банкінгу ризикують так, як і власники платіжних карток. Так, зараз досить поширеною є схема роботи шахраїв, які розсилають листи клієнтам банків начебто від імені служби безпеки фінустанов із проханням авторизуватися на сайті. Шахрайський сайт дуже схожий на портал банку і, таким чином, зловмисники легко оволодівають усією інформацією клієнта і

знімають готівку з його рахунків.

І все ж таки І. Горін вважає, що не слабе покриття Інтернету у країні, не недовіра людей до цих послуг, і не законодавство, яке зазначає часті зміни, — стримуючі фактори розвитку. «Головне у цьому питанні — низький рівень платоспроможності населення. Адже саме інтернет-банкінг не можна вважати широко доступною послугою. Нею користуються люди принаймні із середнім рівнем достатку», — резюмує він.

АКТУАЛЬНО

Із чим музеї йдуть на ринок?

Євдокія ТЮТЮННИК,
«Урядовий кур'єр»

Історики кажуть, що для гідного представлення минулого треба більше зусиль, ніж для творення сучасності. Схоже, що найбільшою мірою цей вислів стосується музеїв, які є точками перетину часових просторів — минулого, сьогодення і майбутнього. Значною мірою завдяки цим закладам ми усвідомлюємо свою органічність і автентичність в історичному аспекті розвитку людства. Але за всієї своєї грандіозної культурної, виховної й просвітницької роботи нині вони переживають не найкращі часи. Тому тема Міжрегіонального музейного форуму «Музеї у ХХІ столітті. Виклики часу. Шляхи модернізації», який відбувся в Чернігові, налаштувала на далеко не умиротворений лад. Звісно, були озвучені й «плюсові» моменти, та більше говорили про наболіле.

Пошук чорної кішки в темній кімнаті

Загалом у плані функціонування музеї мало чим відрізняються від інших бюджетних установ — ті самі проблеми з фінансуванням, яке дуже скидається на пошук чорної кішки в темній кімнаті, якої там... нема, оскільки кошти миттєво з'їдають оплата комунальних послуг, охорона та заробіток. Ті самі потреби в комп'ютеризації та поліпшенні матеріальної бази. Та сама нестача молодих фахівців, які не вважають музейну справу престижною... І ті самі рекомендації заробляти на свої потреби власними зусиллями. При цьому розмова про впровадження ринкових відносин не завжди буває, однозначно. З одного боку, наголошує-

Щоб музейні експозиції приваблювали людей, дбати про них слід на рівні держави

ся, що музей не є підприємницьким закладом, він має вищу місію — виховну, наукову, дослідницьку. З іншого — зрозуміло, що коли немає за що купувати експонати, реставрувати їх, облаштовувати нові експозиції — одне слово, розвиватися, то хоч-не-хоч, а шукати-меш шляхи осучаснення старих методів. Адже нині вибагливих відвідувачів можна привабити лише якоюсь родзинкою. «Фінансовий менеджмент можна з успіхом застосовувати в музеях. Вони дають змогу раціонально використовувати бюджетні та знаходити позабюджетні кошти, які допомагають розв'язувати багато проблем», — вважає директор Чернігівського історичного музею ім. В.В. Тарновського Сергій Лаєвський, із яким ми розмовляли незадовго до форуму. Однак, за його словами, бюрократичний апарат у системі державних бюджетних відносин часто доводить прості, здавалося б, ситуації до абсурду. Зокрема пан Сергій навів такий при-

клад: аби купити у канцтоварах за безготівковим рахунком звичайнісінького олівця вартістю одна гривня на той момент, коли в музеї немає кредитів за потрібним кодом економічної класифікації видатків, але є за іншим, з якого кошти можна пересунути, — для виконання цієї операції потрібно підготувати 12(!) різних довідок, листів та погоджень.

Працівників цього закладу непокоїть ще одна абсурдна ситуація: музей з комунальної формою власності платить державі чималі кошти за оренду приміщення, в якому зберігає фонди, що належать державі і є державним майном. Не зрозуміло, який зиск від цього абсолютно алогічного колообігу бюджетних коштів, які навіщо виймаються з державного бюджету, аби туди ж і повернутися.

«Відреставруй експонат!»

Учасники форуму підкреслили нагальну потребу створення в

регіоні реставраційної служби.

«Нині в 32 музеях та заповідниках області зосереджено понад 445 тис. предметів основного фонду. З них майже 6 тис. потребують реставрації, — розповів начальник головного управління культури, туризму і охорони культурної спадщини облдержадміністрації Сергій Мойсієнко. — Але щороку щастить відновити всього 0,1% експонатів. Професійно цією справою займаються лише в Києві, Харкові, Одесі та Львові. Деякі предмети реставруються роками».

Та найбільше цю справу гальмує нестача коштів. Вихід із ситуації підказує саме життя: Чернігівщина здавна славилася своїми благодійниками, зокрема з родин Лизогубів, Милорадовичів, Тарновських, Терещенків. Нині у царині збереження історико-культурного надбання краю з'явилися нові імена. І саме на них покладають надії у справі реставрації унікальних експонатів. Тож посадовець оголосив початок

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Оксана МЕЛЬНИЧУК,
завідувач відділу культурної політики
Національного інституту стратегічних
досліджень при Президенті України:

— У державному управлінні країни є така проблема, як брак комунікації. Складається враження, що одне міністерство не знає, що робить інше. Якби міністри збиралися, скажімо, раз на місяць і узгоджували програми розвитку, то останні були б більш насиченими і різнобічними. А так один, захищаючи свої будівельні інтереси, відкидає все, що заважає будувати територію, тобто питання спадщини і охорони. Інший відкидає всю затратну частину і музею дістається залишковий принцип фінансування.

Надія КАПУСТИНА,
директор Дніпропетровського національного
історичного музею ім. Д.І. Яворницького:

— Дуже прикро, що в нашій країні немає такого рівня спілкування, який надав би можливість і зустрітися, і поспілкуватися, і знайти нових партнерів. Тому до 150-річчя з дня народження Дмитра Яворницького ми запропонували провести перший Всеукраїнський музейний фестиваль. Він відбувся і показав, що нам справді бракує спілкування. А ще — багато недонесених цікавих проектів, через що, напевне, і виникають проблеми з відвідуванням музеїв. Торік ми запросили Україну вже на третій фестиваль. Було представлено виставки з різних областей. Це дало змогу реалізувати для відвідувачів проект «50 виставок за 5 гривень». Було дуже приємно бачити черги до музейних кас.

акції «Відреставруй експонат». На сайті управління подано перелік експонатів, серед яких старовинні меблі, ікони, книги-стародруки, давні побутові знаряддя тощо. З-поміж них меценати можуть обрати ті, яким хочуть подарувати нове життя. Це коштуватиме від сотень до сотень тисяч гривень. А восени відбудеться презентація відреставрованих експонатів.

Серед інших питань, які зібрання хотіло б донести до Міністерства культури, було названо чинники, що гальмують модернізацію вітчизняної музейної галузі. Це зокрема неузгодженість законів, що

регламентують діяльність музеїв, брак нормативно-правової бази для музеїв, що працюють на громадських засадах, відсутність стандартів та державного електронного каталогу музейних цінностей, науково-дослідного центру музейної справи, соціальна незахищеність музейних працівників тощо.

Нині перед музеями постала дилема: залишатися консервативними хранителями старовини чи змінюватися відповідно до часу й уподобань відвідувачів. Звісно, важливі обидва аспекти, та рішення, як змінити форму, залишивши зміст, не буде простим.

Чи вдасться зробити крок назустріч

ВЗАЄМОВПЛИВ. У багатьох країнах розвиток туризму сприяв радикальним змінам, які відбулися в музеях упродовж останніх років

Ігор ВИННИЧЕНКО,
доцент Київського
національного університету
ім. Т.Шевченка

Торік Лувр відвідали 8,5 млн екскурсантів, Британський музей — 5,6 млн, а 32 київські музеї — 3,2 млн. Чому так? І що роблять вітчизняні музеї для розв'язання в нинішніх скрутних умовах найважливішої складової своєї діяльності — самостійного пошуку джерел фінансування? Одним з них є спонсори. Проте в державі таких прикладів — пальців однієї руки забагато. А такі складові прибутків як кафе, ресторан, крамниця, бутик також нереальні, оскільки мають проблеми з легалізацією.

Зважаючи на це, дієвим є музейний туризм, специфіка якого полягає у використанні туристського потенціалу музеїв і територій, які до них прилягають. Проте, хоч як прикро про це говорити, вітчизняне музейне співтовариство не усвідомило це належно. Однак не лише вина музейників у цьому. І протилежна сторона (туризм) теж не завжди правильно розуміє взаємовплив музеїв і туризму.

Музейний туризм не є традиційним напрямком діяльності музеїв. Це явище в Україні виникло порівняно недавно — у середині 1990-х, коли музеї, як і інші установи культури, були поставлені в ситуацію граничного самовизначення, пошуку нових шляхів розвитку та нових позабюджетних джерел залу-

чення коштів, у тому числі через участь у туристській діяльності.

Туризм — один із тих феноменів, які буквально потрясли самі основи музеїв та інших культурних установ і щодо яких, як не дивно, музейні експерти поки не виробили певної позиції. Тим не менш туризм — це реальність, яка не збирається зникати. Понад те, експерти Всесвітньої туристичної організації прогнозують, що в 2020 р. подорожуватимуть 1,5 млрд жителів Землі, які дадуть змогу заробити тим, хто їм таку послугу надаватиме, 2 трильйони доларів.

Тим часом, головна проблема, що стоїть нині не лише перед вітчизняними музеями (як і іншими закладами культури), пов'язана з комплексом не

стільки організаційних, скільки психологічних чинників. Оскільки очевидною метою є перехід від соціально-обслуговуючої моделі до моделі ринково-сервісної.

Окрім функції визначних туристських пам'яток, музеї можуть також виконувати важливу роль путівників з історії та географії міст чи держав, які вони представляють. Такі музеї допомагають туристу швидко зорієнтуватися в тому, що місцева влада вважає історичними цінностями і що гідне відвідування. Вони також можуть і повинні стати важливим засобом виховання юні. За різними оцінками від 50 до 70% туристів під час відвідування ними іншої держави перш за все цікавить місцева культура. Музеї дають

їм змогу ознайомитися з репрезентативною часткою культури приймаючої їх країни.

Не за горами перетворення музеїв на «мультимедійні організації», оскільки Інтернет трансформує відносини між зібраннями (колекціями) та користувачами. Співпраця між музеями та індустрією туризму життєво потрібна обох сторонам. Ті, хто працюють у музейній галузі, нині є закладниками не стільки так званого «державницького ставлення», яке результується у критично недостатньому бюджетному фінансуванні, скільки — і це ми вважаємо головним гальмом — власної безпорадності і відсутності креативності. Проте доводити у ХХІ столітті, хто має дбати про власний порятунок, принаймні дивно.

ПАМ'ЯТЬ

Тяжка доля кримських татар

(Закінчення.
Початок на стор.1)

Командир батареї

Про Велику Вітчизняну війну Решат Садредінов розповідав, ніби все відбувалось тільки вчора. Про битву на Курській дузі, про те, як його батарея шквальним вогнем зустріла німецьких бомбардувальників. «Ми стояли не на життя, а на смерть. Але, незважаючи на наш запеклий супротив, бомбардування посилювалось. За деякий час усі 4 зенітки в батареї було виведено з ладу, а з особового складу залишилось 15 осіб з 64. На нас, обеззброєних, пішли танки — «тигри», «пантери», а за ними піхота. Зав'язався рукопашний бій. Коли все скінчилось, залишки батареї опинилися в тилу ворога, а до лінії фронту — 10 км. Я, як командир батареї, віддав команду всім переодягнутись у німецьку форму, зняту з вбитих нами солдатів противника. І в такому вигляді ми дісталися своїх, які прийняли нас за «власовців». Потім усе з'ясувалось, і рештки особового складу батареї повернулись до свого полку», — розповідав про свої бойові пригоди Решат.

Потім зупинився, мовчки просидів хвилин п'ять, обличчя напружилось, і він з гіркотою у голосі сказав: «У мене є ще спогад з мирного життя, який закарбувався в серці, — це момент повернення до Сімферополя». Він розповів, що у вересні 1945 року попросився з'їздити додому, побачити рідних, бо вже давно від них не було жодної звістки. Тоді він ще не знав, що повертатися після війни йому нікуди, що в рідній домівці не чекають, бо нема кому.

— Виходжу на Сімферопольському вокзалі... і дивуюсь: жодного кримського татарина. Від перехожого дізнався, що їх виселили. Вирішив піти до коменданта міста. В голові постійно виникали запитання: «За що? чому?» Комендант міста на мене суворо подивився і запитав: «Що ви хочете?» Я сказав, що не можу знайти своїх батьків, родичів, знайомих. «А ви що не знаєте, що за зраду Батьківщини їх усіх вивезли?» — відповів генерал. Я не міг зрозуміти, як могли зрадити Батьківщину діти, старики і ті, хто воював на фронтах. Комендант виставив мене за двері. Біль від розпачу, гніву, образи розривав душу. В той самий момент до мене підійшов офіцер, який працював у комендатурі, і порадив не піднімати галасу, а спокійно залишити приміщення і швидше виїхати з Криму. Він розповів, що два місяці тому приходили кримські татари, які повернулися з фронту, почали вимагати пояснень. Їх посадили в автобус, вивезли у Білогірський район і розстріляли біля Ак-Каї (Білої скелі).

Решату нічого не залишалось як вирушити до Москви, де він дізнався, куди саме відправили його родину. Через три дні з Казанського вокзалу на даху потяга він вирушив до Ташкента, а компанію йому склав Герой Радянського Союзу, казанський татарин, який теж їхав до депортованої родини. «Через сім діб, чорні від сажі, вийшли ми на Ташкентському вокзалі. У Фергані я знайшов своїх рідних, які жили в жаклих умовах. Трохи побувши з ними, повернувся до полку. В грудні 1946 року звільнився з лав Радянської армії у званні гвардії капітана і поїхав

Випускники Севастопольського зенітно-артилерійського училища Якуб Фетнєв, Решат Садредінов, Іса Феттаєв, Зія Абурахманов. Всі, окрім Решата, загинули на фронті

до Ташкента на постійне місце проживання», — згадує Решат.

Бажання повернутися додому привело фронтовика до лав створеного в Узбекистані Національного руху кримських татар. У 1990 році він разом з родиною приїхав до Криму і тут, як колишній військовий, почав опікуватися депортованими з числа колишніх партизан та підпільників. Наприкінці розмови він додав: «Хочу сказати, що кримськотатарських хлопців, випускників Севастопольського зенітного училища, було 76, на фронтах війни загинуло 36, в депортації — 35, нині нас у живих лишилось тільки п'ятеро. І на рахунок цих бойових командирів зенітних батарей понад 100 збитих літаків противника».

Не рятувало навіть російське прізвище

Доля родини Майре Торгаєвої надзвичайно трагічна: їхні поневіряння розпочалися ще задовго до 1944 року. Родину її батька Бекіра Торгаєва, багатого і впливового кримського татарина, у 1917 році відправили в заслання, а все майно відібрали. В 1929 році — повторне заслання до Сибіру. Ризикуючи власним життям і життям дружини та двох дітей, батькові вдалося втекти. Він добрався до Москви і там зміг отримати допомогу від жінки, яка працювала у Кремлі. Підробивши документи, виїхав до Полтави, а згодом забрав туди і родину. Після смерті батька на початку війни мама Майре вирішує з дітьми повернутися до рідної домівки в Бахчисарай. Вирушили додому взимку 1943 року. Але радіти поверненню до рідного міста родині Торгаєвих довелося недовго — через п'ять місяців їх депортували.

— Напередодні цих трагічних подій мені наснився віщий сон, в якому посланець Бога розказав усе, що відбудеться з нами. Через 2 дні, о 5 годині ранку, до хати увірвались озброєні солдати. «15 хвилин на збори, ми вас виселяємо», — без зайвих церемоній сказали вони мамі. Мама гадала, що нас везуть на розстріл, — розповідає Майре. — Привели на станцію, посадили у вагони, в яких перевозили худобу, закрили і повили на двері величезний замок. Узяти із

собою практично нічого не встигли, їжі не було, всі були налякані та розгублені. Страшенно хотілось пити, а води взагалі не давали. Їли якусь неістівну рідину. Діти плакали і постійно просили пити і їсти. Коли потяг зупинявся серед степу, нам давали 15 хвилин. Хтось розпалював вогнище і намагався з борошна зробити хлібці. Справляти нужду в полі на цих коротких зупинках, а якщо хтось не встигав повернутися до потяга, то залишався серед степу. Переважно це були діти та старі. Пригадую, як у сусідньому вагоні молода жінка народила дитину, і в тому бруді та смороді дитина не вижила, — ледь стримуючи сльози, розповідає Майре.

Кінцевою зупинкою цього потяга було місто Маргелан, що в Узбекистані. Спочатку всіх відправили до лазні. Родини розселили у клубі на бетонній підлозі. А на другий день усіх дітей, старших за 12 років, і дорослих забрали на роботу на шовковий комбінат. Я потрапила до найжакливішого місця роботи — «мокрого» цеху. Підлога там бетонна, через пару нічого не видно, у нас руки були зморщені, як у старих. Багато дітей від такої роботи померло. Майре не пам'ятає, яким дивом її витяг звідти брат і влаштував у школу. Дівчина добре вчилася і вступила до інституту. Але на першому курсі надійшов наказ усіх студентів з кримських татар відрахувати. Майре рятувало те, що за документами, які батьки зробили в Полтаві, вона була Марією Біляєвою. «Звісно, директор інституту здогадувався, що я кримська татарка. Та незважаючи на це, ризикуючи власним життям, він дав мені змогу закінчити навчальний заклад», — розповіла вона.

Дівчина закінчила ще один інститут і пішла викладати до школи. Там пропрацювати змогла лише півроку — і знову звільнення, бо вона кримська татарка. «Ми постійно жили в страху, всього боялися. Мені запам'яталася зустріч з однокурсниками. Вони заїхали за мною на машині і запропонували покататися містом. А я погодилася, хоча знала, що спецпоселенці не мали права перетинати кордони резервації. Нас зупинив патруль, мене попросили вийти і відвели під

конвоем до міліції. Мені тоді пощастило вибратися звідти», — пригадує моя співбесідниця. Майре, як і тисячі інших депортованих, знайшла в собі сили жити далі і в 73 роки повернутися до рідної домівки. Єдина з усієї сім'ї.

Мені мама доручила берегти Коран

Батька Ленура Ємирвелієва у перші дні війни забрали на фронт, в боях під Сталінградом він пропав безвісти. У мамі на руках залишилось шестеро дітей — Ленур і 5 сестер.

«Пригадую, коли наші війська відступали і залишали півострів, то спалили зерносковище. Моя мама запаслася обгорілим зерном і годувала ним не лише нас, а ще й ділилася з партизаном, який час від часу приходив до неї по їжу. Коли у 1944 році Крим було визволено, він попередив її про депортацію», — розповідає Ленур. Та мама йому не повірила, бо вважала, що виселення стосується тих родин,

де родичі працювали поліцейськими чи служили у німецьких військах. Коли наступного дня постукали у двері будинку, Зуре сказала: «Ви помилились, у мене чоловік на фронті загинув». У відповідь вона почула: «Ні, не помилились». Родині дали кілька хвилин на збори. Що за цей час можна було зібрати? «Я пам'ятаю, що мені мама доручила берегти Коран. Ця священна книга весь час була з нами, і зараз вона з нами. Це єдина річ, яка в нас залишилась від щасливого довоєнного життя», — згадує Ленур-ага.

У дитячій пам'яті залишилося, як усіх зібрали біля Ханського палацу, малих дітей посадили на машини, а дорослі йшли позаду. За машиною довго біг собака Ленура Пірат. Пес постійно підстрибував, намагаючись лизнути його руки. Партизан, з яким мама ділилась їжею, приніс для них мішечок солі, трохи квасолі та вовняну ковдру.

На вокзалі було море людей. Загнали в вагони, закрили і повезли невідомо куди. «Перший раз вагони відкрили через три доби, коли ми вже під'їхали до Волги. В туалет ходили в пробиті у підлозі дірку. Воду шукали там, де зупинявся потяг. Мама воду давала пити тільки нам, а сама лише губи змочувала», — пригадує співрозмовник. З дитячої пам'яті виринають спогади про те, як він із сестричками зайняв другий ярус у вагоні, бо там була щілинка, через яку можна було бачити небо.

Так, перебиваючи голод криками їжі, 17 діб їхали до Узбекистану. «Нас розселили на скотному дворі, три місяці жили просто неба, під гілками акацій. Дощів не було, проте спека була неймовірна. Перші дні нас годували, а потім почали залучати до збирання бавовни. Працювали на плантаціях і діти, старші за 14 років», — з тремтінням у голосі розповідає Ленур-ага.

У цих резерваціях забороняли співати пісні кримськотатарською мовою, а особливо ті, в яких були хоч найменші натяки на Крим. Однак мама Зуре завжди говорила своїм дітям: «Хоч би яке було горе, треба співати і сміятися, бо це піднімає душу».

СВІЖА НОВИНА

Держава й досі не поновила депортованих у правах

Напередодні сумної дати — Дня депортації кримських татар, 18 травня, Верховна Рада України розглядала у першому читанні закон «Про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою», розроблений Мустафою Джемільовим. Законопроект передбачав, що Україна визнає депортацію народів, національних меншин та осіб з місць постійного проживання рішеннями органів державної влади СРСР як незаконні та злочинні акти, здійснені проти них, і визнає відновлення прав громадян України з числа депортованих пріоритетною сферою політичного, соціально-економічного, культурного та духовного розвитку суспільства. Це мало б передбачати створення умов для облаштування життя тих, хто повернувся, забезпечення їх землею, житлом, роботою та умовами для збереження культурної, мовної та релігійної самобутності. Вочевидь депортованим або їхнім нащадкам мало б повертатися майно, якщо воно збереглося, або відшкодуватися його вартість.

Однак за проект закону проголосувало лише 177 народних депутатів. Емоційним було його обговорення. Комуністи звинуватили кримських татар у тому, що «вони в один день перейшли на бік Гітлера і присягли воювати на його боці», що татари «охороняли концентраційні табори». А про мету вивезення татар з Криму Петро Симоненко сказав, що це робилося «задля рятування кримськотатарського народу».

Парламент проголосував про спрямування документа на повторне перше читання на наступному пленарному тижні.

фото з архіву Решата САДРЕДИНОВА

ПРОКОМЕНТУЙТЕ
ЦЮ ПРОБЛЕМУ
НА САЙТІ
UKURIER.GOV.UA

ДОКУМЕНТИ

Митний кодекс України

(Закінчення. Початок у № 86)

Розділ X ГАРАНТІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПЕРЕД МИТНИМИ ОРГАНАМИ

Глава 44. Форми, умови та способи забезпечення зобов'язань перед митними органами

Стаття 305. Загальні положення щодо забезпечення зобов'язань перед митними органами

1. У випадках, визначених цим Кодексом, виконання зобов'язань осіб, що впливають з митних процедур, забезпечуються шляхом надання митним органам забезпечення сплати митних платежів у способи, передбачені для відповідної митної процедури.
2. Надання митним органам забезпечення сплати митних платежів є обов'язковим при ввезенні на митну територію України та/або переміщенні територією України прохідним та внутрішнім транзитом товарів за переліком, який затверджується Кабінетом Міністрів України.
3. Спосіб забезпечення сплати митних платежів обирається власником товарів чи уповноваженою ним особою, якщо інше не передбачено цим Кодексом та іншими законодавчими актами України.
4. Якщо товари переміщуються транзитом митною територією України морським, річковим або повітряним транспортом і під час зберігання залишаються в межах одного пункту пропуску чи зони митного контролю морського (річкового) порту, аеропорту, забезпечення сплати митних платежів не надається.

Стаття 306. Способи забезпечення сплати митних платежів

1. Способами забезпечення сплати митних платежів є:
 - 1) фінансові гарантії;
 - 2) гарантування на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП) 1975 року;
 - 3) гарантування на умовах Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 рік) із застосуванням книжки (карнету) А.Т.А.

Глава 45. Фінансові гарантії

Стаття 307. Умови надання фінансових гарантії

1. Юридичні особи, які мають намір виступати гарантом забезпечення особою своїх зобов'язань перед митними органами України зі сплати митних платежів, уповноважуються на це і вносяться до реєстру гарантів у порядку, визначеному цим розділом.
2. Взаємовідносини між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та гарантами регулюються на підставі укладених угод.
3. Фінансова гарантія видається гарантом і надається митним органам особою, відповідальною за сплату митних платежів, або будь-якою іншою особою на користь особи, відповідальної за сплату митних платежів, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

4. У разі невиконання особою зобов'язання із сплати митних платежів, забезпеченого фінансовою гарантією, наданою у вигляді документа, митний орган із залученням представників гаранта, що видав таку гарантію, з'ясовує обставини невиконання зобов'язання, після чого направляє цьому гарантові вимогу щодо сплати належної суми митних платежів. До вимоги додаються завірени митним органом копії документів, що підтверджують невиконання зобов'язання. Процедура направлення вимоги та перелік обов'язкових документів, що до неї додаються, визначаються в угоді, передбаченій частиною третьою статті 314 цього Кодексу.
5. Фінансова гарантія як забезпечення сплати митних платежів не надається, якщо сума митних платежів, що підлягають сплаті, не перевищує суму, еквівалентну 1000 євро.
6. Вивільнення (повернення) фінансової гарантії здійснюється не пізніше одного робочого дня після отримання відповідним митним органом підтвердження фактичного виконання зобов'язань, забезпечених гарантією.

Стаття 308. Визначення розміру фінансової гарантії

1. Розмір фінансової гарантії визначається митним органом виходячи з суми митних платежів, що підлягає сплаті при випуску товарів для вільного обігу на митній території України або при вивезенні товарів за межі цієї території у митному режимі експорту.
2. Якщо при визначенні розміру фінансової гарантії неможливо точно визначити суму митних платежів, що підлягає сплаті, внаслідок ненадання митному органу точних відомостей про характер, найменування, кількість, країну походження, митну вартість та код таких товарів згідно з УКТ ЗЕД, розмір фінансової гарантії визначається виходячи з найбільшої величини ставок податків, вартості та/або кількості товарів, що можуть бути визначені на підставі наявних відомостей.

Стаття 309. Форми забезпечення сплати митних платежів фінансовою гарантією. Види фінансових гарантії

1. Забезпечення сплати митних платежів фінансовою гарантією здійснюється у таких формах:
 - 1) надання фінансової гарантії, виданої гарантом (гарантія, що надається у вигляді документа);
 - 2) внесення коштів на відповідний рахунок або в касу митного органу (грошова застава).
2. Фінансова гарантія може бути індивідуальною (одноразовою), багаторазовою та генеральною.
3. Індивідуальна (одноразова) фінансова гарантія у вигляді письмового зобов'язання надається на суму митних платежів за:
 - 1) однією митною декларацією в межах однієї зовнішньоторговельної операції;
 - 2) однією митною декларацією в межах однієї транзитної операції;
 - 3) одним документом контролю за переміщенням товарів;
 - 4) однією операцією з переміщенням через митний кордон України товарів громадянами у випадках, визначених розділом XII цього Кодексу.
4. Багаторазова фінансова гарантія надається для забезпечення сплати митних платежів за кількома митними деклараціями або документами контролю за переміщенням товарів при ввезенні товарів на митну територію України з метою транзитної або для вільного обігу на цій території для одного власника в рамках одного зовнішньоекономічного договору.
5. Генеральна фінансова гарантія надається для забезпечення сплати митних платежів за митними деклараціями або документами контролю за переміщенням товарів, які декларант або уповноважена ним особа планують подати протягом одного року. Випадки, умови та порядок застосування генеральної фінансової гарантії визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
6. Забезпечення сплати митних платежів фінансовою гарантією може здійснюватися у будь-якій з форм, визначених у частині першій цієї статті, на вибір особи, відповідальної за сплату митних платежів, якщо інше не передбачено цим Кодексом.
7. Якщо надана гарантія виявляється недостатньою для забезпечення сплати відповідної суми митних платежів, особи, зазначені в частині третій статті 307 цього Кодексу, на письмову вимогу митного органу надають додаткову гарантію або, за їх вибором, замінюють раніше надану гарантію новою.

Стаття 310. Порядок надання фінансових гарантії митним органам

1. У випадках, зазначених у цьому Кодексі, фінансові гарантії надаються митним органам під час або до декларування товарів до митного режиму транзити, попереднього декларування товарів, до їх прибуття на митну територію України та під час декларування товарів до митних режимів, що передбачають сплату митних платежів або передбачають перебування товарів під митним контролем до моменту закінчення дії відповідного митного режиму.
2. Фінансові гарантії надаються:
 - 1) у вигляді документа (викладеного в письмовій або електронній формі зобов'язання гаранта сплатити визначені суми митних платежів на вимогу митного органу);
 - 2) у вигляді внесення декларантом, уповноваженою ним особою, перевізником або гарантом грошової застави на відповідний рахунок митного органу.

3. Фінансові гарантії надаються на суму митних платежів, нарахованих на товари, які декларуються за однією митною декларацією або заявляються до митного режиму транзити за одним транспортним документом.

Стаття 311. Фінансова гарантія, що надається у вигляді документа

1. Митні органи як забезпечення сплати митних платежів приймають фінансові гарантії, видані гарантами, включеними до реєстру гарантів, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.
2. Фінансова гарантія, що надається у вигляді документа, є безвідкличним зобов'язанням гаранта, внесеного до реєстру гарантів, виплатити на вимогу митного органу кошти в межах певної суми у разі невиконання забезпечених цією гарантією зобов'язань із сплати митних платежів.
3. Форми бланків фінансових гарантії встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
4. Митний орган направляє гарантові, що видав гарантію у вигляді документа, вимогу щодо сплати митних платежів у разі:
 - 1) перевищення більше ніж на 10 днів встановленого статтею 95 цього Кодексу строку доставки товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, до митного органу призначення (а при переміщенні в межах зони діяльності одного митного органу — від одного підрозділу цього органу до іншого);
 - 2) встановлення митним органом факту порушення вимог і умов митних режимів з умовним звільненням від оподаткування митними платежами;
 - 3) настання терміну сплати податкових зобов'язань відповідно до розділу III цього Кодексу;
 - 4) встановлення митним органом факту порушення вимог і умов тимчасового ввезення або транзити товарів, транспортних засобів особистого користування, що переміщуються через митний кордон України громадянами відповідно до розділу XII цього Кодексу.

5. Гарант зобов'язаний не пізніше трьох банківських днів, наступних за днем отримання вимоги та документів, що підтверджують настання гарантійного випадку, перерахувати належну суму митних платежів до державного бюджету.
6. У разі порушення строку перерахування коштів у рахунок сплати митних платежів відповідно до вимоги митного органу гарант несут відповідальність (у тому числі передбачену Податковим кодексом України) як особи, відповідальні за сплату забезпечених гарантією сум митних платежів. У разі несплати гарантом коштів за фінансовими гарантіями суми таких коштів вважаються податковим боргом гаранта та стягуються у порядку, встановленому законодавством.
7. До правовідносин, пов'язаних з видачею фінансової гарантії, виконанням гарантом зобов'язань і припиненням фінансової гарантії, застосовуються також положення законодавства України про банки і банківську діяльність та цивільного законодавства України в частині, що не врегульована цим Кодексом.
8. Фінансова гарантія, надана у вигляді документа, вилучається митним органом та ставиться на контроль. При цьому на митній декларації посадовою особою митного органу робиться запис щодо реквізитів зазначеної гарантії та суми митних платежів, які безумовно мають бути сплачені у разі порушення зобов'язань, наданих митною гарантією.
9. Митний орган здійснює перевірку достатності суми фінансової гарантії в порядку, визначеному статтею 308 цього Кодексу.
10. Після завершення митного оформлення товарів чи процедури транзитного перевезення товарів та за відсутності порушення наданих особою митному органу зобов'язань із сплати митних платежів фінансова гарантія не пізніше одного банківського дня після того, як митний орган отримає підтвердження фактичного виконання зобов'язань, забезпечених гарантією, вивільняється (повертається) цим митним органом.

11. Підтвердженням фактичного виконання зобов'язань, забезпечених гарантією, є:
 - 1) щодо транзитного перевезення товарів — повідомлення, у тому числі в електронному вигляді, митного органу відправлення митним органом призначення (завершення транзитного перевезення) про доставлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до наданих зобов'язань;
 - 2) завершення процедур митного контролю та оформлення товарів до митного режиму, що передбачає сплату митних платежів;
 - 3) завершення дії митного режиму, що передбачав перебування товарів під митним контролем весь час дії такого режиму;
 - 4) виконання зобов'язання із сплати митних платежів у разі коригування митної вартості відповідно до розділу III цього Кодексу.

Стаття 312. Реалізація фінансової гарантії, наданої у вигляді документа

1. У разі невиконання зобов'язання, забезпеченого фінансовою гарантією, наданою у вигляді документа, суми митних платежів, що підлягають сплаті, повинні бути перераховані гарантом на рахунок митного органу впродовж трьох банківських днів з дня отримання гарантом вимоги митного органу про таку сплату. Форма вимоги встановлюється в угоді, передбаченій частиною третьою статті 314 цього Кодексу.
2. Отримані від гаранта кошти в рахунок погашення зобов'язань перераховуються митним органом до державного бюджету впродовж одного робочого дня.

Стаття 313. Фінансова гарантія у вигляді грошової застави

1. Внесення грошової застави здійснюється у валюті України.
2. В окремих випадках переміщення товарів територією України прохідним транзитом іноземним перевізником або уповноваженою ним особою дозволяється внесення нерезидентом суми грошової застави в іноземній валюті за курсом, встановленим Національним банком України на день внесення грошової застави.
3. Відсотки на суму грошової застави не нараховуються.
4. При виконанні зобов'язання, забезпеченого грошовою заставою, сплачені кошти підлягають поверненню особі, яка внесла цю заставу, або уповноваженій нею особі не пізніше трьох банківських днів.
5. Повернення грошової застави може здійснюватися у будь-якому митному органі, навіть якщо вона вносила на рахунок іншого митного органу.
6. За письмовою заявою особи, яка внесла грошову заставу, або уповноваженої нею особи кошти, внесені як грошова застава, можуть бути використані для сплати митних платежів або для забезпечення сплати митних платежів за іншим зобов'язанням зазначеної особи перед митними органами.
7. Кошти, внесені як грошова застава, що перебувають на рахунку митного органу без розпорядження про їх використання протягом 1095 днів з дня їх внесення, у 30-денний строк підлягають поверненню особі, яка вносила ці кошти, або уповноваженій нею особі, а у разі неможливості такого повернення підлягають перерахуванню до державного бюджету.
8. При невиконанні зобов'язання, забезпеченого грошовою заставою, сума митних платежів, що підлягає сплаті, перераховується до державного бюджету із сум грошової застави.
9. Порядок внесення грошової застави та її повернення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 314. Гарант

1. Гарантом може виступати:
 - 1) банківська установа, яка надає гарантії безпосередньо або може застосовувати їх як фінансове забезпечення гарантії, що надаються митним органам незалежними фінансовими посередниками;
 - 2) незалежний фінансовий посередник — юридична особа, створена у формі повного або командитного товариства.
2. Зазначена у частині першій цієї статті банківська установа, інша юридична особа, яка має намір одержати від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в установленому цим Кодексом порядку повноваження гаранта, повинна відповідати таким критеріям:
 - 1) для банківських установ — мати відповідну чинну ліцензію (дозвіл, витяг з реєстру) Національного банку України;
 - для інших юридичних осіб — мати відповідні укладені угоди з банками та/або страховими компаніями щодо фінансового забезпечення гарантії, що надаються цими юридичними особами;
 - 2) мати досвід роботи у здійсненні банківської чи іншої фінансової діяльності не менше п'яти років;
 - 3) мати доведену за останні три календарні роки платоспроможність шляхом підтвердження виконання встановлених нормативів, які забезпечують безумовне виконання платіжних зобов'язань перед державним бюджетом;
 - 4) для банківських установ — протягом останніх трьох календарних років не бути об'єктом застосування Національним банком України заходів впливу за порушення нормативів (критеріїв) у вигляді обмеження, зупинення чи припинення

- здійснення окремих видів діяльності, примусової реорганізації установи, призначення тимчасової адміністрації;

- для інших юридичних осіб — протягом останніх трьох календарних років не бути об'єктом застосування спеціальних санкцій, передбачених Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність», і не мати випадків притягнення їх посадових осіб до адміністративної відповідальності за порушення митних правил за статтями 472, 482–485 цього Кодексу;
- 5) не мати збитковості за останні три календарні роки (крім банківських установ);
- 6) не мати заборгованості із сплати податків і зборів до бюджетів усіх рівнів;
- 7) мати можливість формування в повному обсязі грошових резервів для відшкодування можливих втрат у розмірі визначеної нею самою суми усіх одночасно наданих митним органам фінансових гарантії;
- 8) не мати заборгованості перед митними органами за попередньо наданими гарантіями;
- 9) мати електронну систему накопичення і обміну інформацією з митними органами, яка забезпечує захист цієї інформації від несанкціонованого використання, копіювання та/або модифікації, зокрема, систему застосування та передачі електронного гарантійного документа незалежного фінансового посередника чи листа банку в єдину автоматизовану інформаційну систему митних органів України.

3. Взаємовідносини між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та гарантами регулюються на підставі укладених угод, у яких зазначається обов'язок гаранта безумовно сплатити суму митних платежів у разі невиконання відповідними особами зобов'язань перед митними органами та щорічно, не пізніше 1 березня року, наступного за звітним, надавати підтвердження умов, визначених у пунктах 1-5 частини другої цієї статті, за попередній рік.

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, веде реєстр гарантів та форм фінансових гарантії, що надаються ними відповідно до укладених угод, які затверджуються цим органом, та забезпечує регулярне (не рідше чотири рази на рік) оприлюднення зазначеного реєстру на своєму офіційному веб-сайті. Включення гарантів до реєстру здійснюється безоплатно.

5. Строк прийняття рішення про включення гарантів до реєстру не повинен перевищувати 30 календарних днів з дня надання центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, документів, що підтверджують виконання умов частини другої цієї статті.

6. У разі порушення строку, встановленого частиною п'ятою цієї статті, юридична особа, що набуває статусу гаранта, повинна бути включена до реєстру гарантів і може бути виключена з нього лише у разі недотримання нею критеріїв, визначених у частині другій цієї статті.

Стаття 315. Порядок отримання статусу гаранта

1. Юридична особа, що має намір отримати статус гаранта відповідно до статті 314 цього Кодексу, повинна отримати офіційне підтвердження:
 - 1) у передбачених законодавством випадках від Національного банку України — про дотримання (виконання) встановлених для цієї установи нормативів, які забезпечують безумовне виконання платіжних зобов'язань перед державним бюджетом;
 - 2) від органу державної податкової служби за місцем реєстрації — про відсутність збитковості та відсутність заборгованості із сплати податків і зборів до бюджетів всіх рівнів за останні три календарні роки;
 - 3) від незалежної аудиторської компанії, внесеної до Реєстру аудиторів банків Національного банку України, яка здійснює аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту, — позитивний аудиторський висновок за останні три звітні роки.

2. Інформація, зазначена у пунктах 1 і 2 частини першої цієї статті, надається державними органами у місячний строк з дня запиту.

3. Строк перевірки митним органом відсутності заборгованості перед митними органами за попередньо наданими гарантіями не перевищує трьох робочих днів з дня подання юридичною особою заяви на отримання статусу гаранта і документів, визначених статтею 314 цього Кодексу та цією статтею. Висновок про результати такої перевірки у довільній формі за підписом керівника митного органу не пізніше одного робочого дня надсилається юридичній особі, а його копія додається до інших документів.

Глава 46. Інші способи забезпечення сплати митних платежів

Стаття 316. Гарантування на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП) 1975 року

1. Гарантування на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП) 1975 року як захід гарантування доставки товарів (крім алкогольних напоїв та тютюнових виробів), що перебувають під митним контролем, до митного органу призначення застосовується за умови, що товари під час перевезення перетинають митний кордон України, а їх перевезення на всьому маршруті або на його частині здійснюється автомобільним транспортом.
2. Якщо сума митних платежів перевищує суму гарантії за Конвенцією МДП, застосовуються інші форми забезпечення сплати митних платежів, передбачені цим Кодексом.

Стаття 317. Гарантування на умовах Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 рік) із застосуванням книжки (карнету) А.Т.А.

1. Під час перевезення товарів на умовах Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 рік) застосовується книжка (карнет) А.Т.А. — уніфікований міжнародний митний документ, що використовується як митна декларація для митного оформлення товарів та є гарантійним документом про сплату митних платежів.

Розділ XI МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

Глава 47. Організація митного контролю

Стаття 318. Загальні принципи здійснення митного контролю

1. Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.
2. Митний контроль здійснюється виключно митними органами відповідно до цього Кодексу та інших законів України.
3. Митний контроль передбачає виконання митними органами мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи.
4. Митний контроль товарів, транспортних засобів у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.
5. Розклад руху транспортних засобів, що здійснюють регулярні міжнародні рейси, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону.
6. З метою підвищення ефективності митного контролю митні органи взаємодіють з учасниками зовнішньоекономічної діяльності, уповноваженими економічними операторами, іншими особами, діяльність яких пов'язана із здійсненням зовнішньої торгівлі, та з їх професійними об'єднаннями (асоціаціями).

Стаття 319. Взаємодія митних органів з державними органами, що здійснюють контроль під час переміщення товарів через митний кордон України

1. Товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати державному санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному, екологічному та радіологічному контролю. У пунктах пропуску через державний кордон України зазначені види державного контролю (крім радіологічного) здійснюються митними органами у формі попереднього документального контролю на підставі інформації, отриманої від державних органів, уповноважених на здійснення цих видів контролю, з використанням засобів інформаційних технологій. Митні органи взаємодіють з державними органами, уповноваженими на здійснення зазначених видів контролю, координують роботу з їх здійснення у пунктах пропуску через державний кордон і в зонах митного контролю на митній території України в порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законами України.
2. У разі виявлення пошкодження упаковки або явних ознак псування товарів, або закінчення строку придатності товарів, або відсутності хоча б одного доку-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

мента чи відомостей, необхідних для здійснення попереднього документального контролю, або невідповідності умов переміщення встановленим законодавством вимогам, або наявності інформації державного органу про заборону переміщення цих товарів через державний кордон України митні органи приймають рішення щодо припинення попереднього документального контролю та залучення посадових осіб відповідних державних органів для проведення видів контролю, зазначених у частині першій цієї статті, які для його здійснення прибувають у пункт пропуску через державний кордон України.

3. Види контролю, зазначені у частині першій цієї статті, здійснюються: 1) у пунктах пропуску через державний кордон України — стосовно встановлених законодавством України заборон щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України;

2) при поміщенні в митний режим — стосовно встановлених законодавством України обмежень щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України.

4. Контроль за переміщенням через митний кордон України окремих видів товарів, що проводиться іншими державними органами, здійснюється за принципом «єдиного вікна» відповідно до міжнародної практики та рекомендацій міжнародних організацій із застосуванням єдиної з митними органами інформаційно-телекомунікаційної системи.

5. Види контролю, зазначені у частині першій цієї статті, здійснюються з використанням засобів інформаційних технологій, у тому числі електронної бази даних щодо товарів, переміщення яких контролюється іншими державними органами в частині дотримання заборон щодо переміщення цих товарів через митний кордон України. Державні органи, що здійснюють зазначені види контролю, зобов'язані надавати митним органам для здійснення такого контролю необхідну інформацію в електронному вигляді.

6. Вичерпні переліки товарів (з описом та кодом згідно з УКТ ЗЕД), що підлягають державному контролю (у тому числі в формі попереднього документального контролю) у разі переміщення через митний кордон України, а також порядок здійснення попереднього документального контролю затверджує Кабінет Міністрів України. Пропозиції щодо внесення змін до зазначених переліків подаються Кабінету Міністрів України державними органами, уповноваженими здійснювати відповідний контроль. Цей перелік визначає товари, щодо яких діє заборона на пропуск через кордон без дозволу, і товари, щодо яких діють обмеження при поміщенні в митний режим.

7. Митні органи інформують відповідні державні органи України про результати митного контролю та митного оформлення товарів, підконтрольних цим органам, у тому числі засобами електронного зв'язку.

8. Митний контроль та митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, завершуються тільки після проведення встановлених законами України для кожного товару видів контролю, зазначених у частині першій цієї статті. При вивезенні товарів за межі митної території України радіологічний контроль може здійснюватися в митних органах відправлення при завершенні митного оформлення або у пунктах пропуску через державний кордон України при завершенні митного контролю товарів.

Стаття 320. Вибірковість митного контролю

1. Форми та обсяг контролю, достатнього для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи та міжнародних договорів України при митному оформленні, обираються на підставі результатів системи управління ризиками.

2. Форми та обсяг контролю, достатнього для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи та міжнародних договорів України, укладених відповідно до закону, після завершення митного оформлення, визначаються в порядку, встановленому цим Кодексом. На вимогу власника товарів, щодо яких визначено форму та обсяг митного контролю, або уповноваженої ним особи митні органи зобов'язані письмово повідомити про це протягом години, якщо інший строк повідомлення не визначено цим Кодексом.

3. Якщо за результатами застосування системи управління ризиками не визначено необхідності проведення митного огляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, митне оформлення та випуск цих товарів, транспортних засобів за рішенням митного органу можуть бути здійснені без пред'явлення зазначених товарів, транспортних засобів митному органу або з пред'явленням, але без проведення їх митного огляду. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, здійснює координацію діяльності державних органів, що здійснюють контроль за переміщенням через митний кордон окремих видів товарів.

Стаття 321. Тривалість перебування під митним контролем

1. Товари, транспортні засоби комерційного призначення перебувають під митним контролем з моменту його початку і до закінчення згідно із заявленим митним режимом.

2. У разі ввезення на митну територію України товарів, транспортних засобів комерційного призначення митний контроль розпочинається з моменту перетинання ними митного кордону України.

3. У разі вивезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення за межі митної території України митний контроль розпочинається з моменту пред'явлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення для митного оформлення та їх декларування в установленому цим Кодексом порядку.

4. Граничний строк перебування товарів, транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем не може перевищувати 180 календарних днів, крім митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму.

5. Товари, транспортні засоби комерційного призначення, які перебувають під митним контролем і за якими власник або уповноважена ним особа не звернулися до закінчення граничного строку, встановленого цією статтею, набувають статусу таких, що зберігаються на складі митного органу.

6. Митний контроль закінчується:

1) у разі ввезення на митну територію України — після закінчення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, за винятком митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму;

2) у разі вивезення за межі митної території України — після здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та перетинання ними митного кордону України, за винятком митних режимів, які передбачають перебування під митним контролем протягом усього часу дії митного режиму.

Стаття 322. Строки пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України

1. Товари, що переміщуються через митний кордон України, разом з їх упаковкою та маркуванням, транспортні засоби комерційного призначення, якими вони переміщуються через митний кордон України, пред'являються у незмінному стані для митного контролю, а документи на ці товари, транспортні засоби подаються митним органам у пунктах пропуску через державний кордон України та в інших місцях на митній території України, встановлених митними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення, не пізніше ніж через три години після прибуття зазначених товарів у пункт пропуску через державний кордон України або інше визначене митними органами місце.

2. Особа, яка доставила товари, транспортні засоби комерційного призначення у місце, визначене митними органами, зобов'язана повідомити про це відповідний митний орган у мінімально можливий строк, а в разі прибуття поза робочим часом, встановленим для митного органу, — у мінімально можливий строк після початку роботи цього органу.

3. Порожні транспортні засоби і транспортні засоби, в яких перевозяться пасажирів, у разі в'їзду на митну територію України декларуються митному органу не пізніше ніж через три години з моменту прибуття у пункт пропуску через державний кордон України, а в разі вїзду за межі митної території — не пізніше ніж за три години до перетинання митного кордону України.

Стаття 323. Доступ посадових осіб митних органів на територію чи в приміщення підприємств для здійснення митного контролю

1. Посадові особи митних органів у випадках, передбачених цим Кодексом та іншими законами України, з метою здійснення митного контролю мають право безперешкодного доступу на територію чи в приміщення будь-якого підприємства незалежно від форми власності та сфери управління, де знаходяться або можуть знаходитися товари, що підлягають митному контролю.

Стаття 324. Використання для здійснення митного контролю технічних та спеціальних засобів і службових собак

1. З метою скорочення часу проведення митного контролю та підвищення його ефективності митні органи можуть використовувати технічні та спеціальні засоби, а також службових собак.

2. Застосування для здійснення митного контролю технічних та спеціальних засобів повинно бути безпечним для життя і здоров'я людини, тваринного та рослинного світу і не завдавати шкоди товарам, транспортним засобам.

Стаття 325. Операції з товарами, транспортними засобами комерційного призначення, митне оформлення яких не закінчено

1. За письмовою заявою власника товарів або уповноваженої ним особи та з дозволу митного органу можуть здійснюватися навантаження, вивантаження, перевантаження, усунення пошкоджень упаковки, розпакування, упакування, перепакування, зважування та визначення інших істотних характеристик товарів, що перебувають під митним контролем, взяття проб та зразків таких товарів, зміна ідентифікаційних знаків чи маркування на цих товарах або їх упаковки, транспортних засобах комерційного призначення, а також заміна транспортного засобу комерційного призначення. Зазначені операції здійснюються за рахунок власника товарів, що переміщуються через митний кордон України, або уповноваженої ним особи. У разі відмови у наданні дозволу на здійснення зазначених операцій митний орган зобов'язаний невідкладно письмово повідомити особу, яка звернулася із заявою про надання такого дозволу, про причини і підстави відмови.

2. У встановлених цим Кодексом випадках митні органи з власної ініціативи або з ініціативи правоохоронних органів мають право у письмовій формі вимагати від осіб, які переміщують товари, транспортні засоби комерційного призначення через митний кордон України, проведення операцій, передбачених частиною першою цієї статті. У такому разі витрати на проведення зазначених операцій відшкодовуються органом, з ініціативи якого вони проводилися. Якщо в результаті проведення таких операцій виявлено порушення законодавства України, витрати на проведення зазначених операцій відшкодовуються власником товарів, транспортних засобів комерційного призначення або уповноваженими ними особами.

3. Користування та розпорядження товарами, транспортними засобами комерційного призначення, які перебувають під митним контролем, забороняються, крім випадків, передбачених цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 326. Забезпечення ідентифікації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, приміщень та інших місць під час здійснення митного контролю

1. До товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, приміщень, де знаходяться товари, що підлягають митному контролю, або провадиться діяльність, контроль за якою покладено на митні органи, а також до приладів обліку енергоносіїв, електричної, теплової та інших видів енергії митними органами можуть застосовуватися засоби забезпечення ідентифікації.

2. Забезпечення ідентифікації здійснюється шляхом накладення митних забезпечень: одноразових номерних запірно-пломбових пристроїв, печаток, голографічних міток, нанесення цифрового, літерного чи іншого маркування, ідентифікаційних знаків, проставлення штампів, взяття проб і зразків, складання опису товарів, транспортних засобів комерційного призначення, креслень, масштабних зображень, виготовлення фотографій, ілюстрацій, використання тваросупровідної документації тощо. При цьому накладення одноразових номерних запірно-пломбових пристроїв, печаток на транспортні засоби комерційного призначення може здійснюватися без проведення митного огляду товарів, що переміщуються зазначеними транспортними засобами через митний кордон України, про що робиться відповідна відмітка в тваросупровідних документах.

3. Крім засобів, визначених у частині другій цієї статті, для забезпечення ідентифікації товарів, що поміщуються у митний режим, можуть використовуватися маркування, у тому числі у вигляді мікро— або інших електронних пристроїв, або серійні номери, проставлені на товарах або їх частинах виробником, інші комерційні способи ідентифікації: експортні (імпорتنі) сертифікати; копії документів, на підставі яких митним органом було здійснено випуск товарів у попередній митний режим і які дають можливість однозначно ідентифікувати товари; інші подібні документи.

4. У випадках, передбачених міжнародними договорами, укладеними відповідно до закону, митні органи України визнають митні забезпечення митних служб інших держав, а також визнають як митні забезпечення ідентифікаційні пристрої та інші забезпечення, зазначені в частинах другій і третій цієї статті, якщо визнають їх достатньо надійними.

5. Засоби забезпечення ідентифікації можуть змінюватися чи знищуватися тільки митними органами або з їх дозволу іншими органами, крім випадків, коли існує реальна загроза знищення, безповоротної втрати чи істотного псування товарів, транспортних засобів комерційного призначення. У такому разі митний орган терміново сповіщається про зміну, вилучення чи знищення засобів забезпечення ідентифікації з наданням документальних доказів існування зазначеної загрози.

Стаття 327. Залучення спеціалістів та експертів для участі у здійсненні митного контролю

1. У разі потреби для участі у здійсненні митного контролю можуть залучатися спеціалісти та експерти.

2. Залучення спеціалістів та експертів здійснюється керівником митного органу або його заступником за погодженням з керівником підприємства, установи, організації, де працює спеціаліст чи експерт.

3. Спеціалісти та експерти, які залучаються до участі у здійсненні митного контролю, мають право на відшкодування витрат, пов'язаних з їхньою участю у здійсненні митного контролю, за ними зберігається середня заробітна плата за місцем роботи на час такої участі.

4. Виплати, пов'язані із залученням митним органом спеціалістів та експертів, включаючи витрати на проїзд, добові за час перебування у відрядженні для участі у здійсненні митного контролю та винагороду за виконану спеціалістами та експертами роботу, здійснюються за рахунок коштів державного бюджету в порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

5. У разі необхідності за власним бажанням залучення спеціалістів та експертів можуть ініціювати декларант (власник товару та/або транспортного засобу). У такому разі відшкодування витрат, пов'язаних з участю спеціалістів та експертів у здійсненні митного контролю, здійснюється декларантом (власником товару та/або транспортного засобу) на підставі укладеної угоди.

Стаття 328. Спільний митний контроль

1. На підставі міжнародних договорів України, укладених відповідно до закону, у пунктах пропуску через державний кордон України може здійснюватися спільний митний контроль з митними органами суміжних держав.

Глава 48. Зони митного контролю**Стаття 329. Місця розташування зон митного контролю**

1. З метою забезпечення здійснення митними органами митного контролю товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, проведення заходів, пов'язаних з виявленням, попередженням та припиненням контрабанди і порушень митних правил, у пунктах пропуску через державний кордон України, на територіях морських і річкових портів, аеропортів, на залізничних станціях та на територіях підприємств, вільних митних зон, митних складів, складів тимчасового зберігання, а також в інших місцях, визначених відповідно до цього Кодексу, створюються зони митного контролю.

Стаття 330. Порядок створення зон митного контролю

1. Порядок створення зон митного контролю визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

2. Межі зон митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України визначаються митними органами за погодженням з відповідними органами охорони державного кордону та адміністраціями морських (річкових) портів, аеропортів, залізничних станцій. В інших місцях на митній території України митні органи у зонах своєї діяльності самостійно визначають межі зон митного контролю.

3. Зони митного контролю можуть бути постійними, у разі регулярного розміщення на їх території товарів, що підлягають митному контролю, або тимчасовими, які утворюються на час здійснення митного контролю.

Стаття 331. Розміщення споруд та об'єктів у зонах митного контролю, створених у межах пунктів пропуску через державний кордон України

1. Споруди та об'єкти, що належать державним органам, уповноваженим здійснювати види контролю, зазначені у частині першій статті 319 цього Ко-

дексу, розміщуються у зонах митного контролю, створених у межах пунктів пропуску через державний кордон України, з дозволу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту.

2. У разі відмови у видачі дозволу орган, що прийняв таке рішення, у місячний строк письмово або в електронній формі повідомляє про це відповідний державний орган із зазначенням причини відмови.

Стаття 332. Режим зони митного контролю. Забезпечення законності та правопорядку в зоні митного контролю

1. Режим зони митного контролю — це встановлені законодавством України з питань державної митної справи приписи, заборони та/або обмеження щодо перебування в зоні митного контролю товарів, транспортних засобів комерційного призначення та громадян, розташування в ній споруд та об'єктів, а також проведення у цій зоні господарських робіт.

2. Проведення господарських робіт у зоні митного контролю, переміщення через межі зони митного контролю і в межах цієї зони товарів, транспортних засобів, громадян, які не перетинають митний кордон України, а також посадових осіб державних органів, які не здійснюють види контролю, зазначені у частині першій статті 319 цього Кодексу, відбуваються з дотриманням режиму зони митного контролю і допускаються тільки з письмового дозволу керівника відповідного митного органу або особи, яка виконує його обов'язки, а в зонах митного контролю, розташованих у пунктах пропуску через державний кордон України, — крім того, за погодженням з начальником відповідного органу охорони державного кордону.

3. Забезпечення схоронності товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, дотримання режиму зони митного контролю, забезпечення безпеки громадян, законності та правопорядку у зоні митного контролю покладються на відповідні митні органи.

Стаття 333. Права митних органів щодо забезпечення режиму зони митного контролю

1. Митні органи у межах своїх повноважень, визначених цим Кодексом, мають право застосовувати примусові заходи до порушників режиму зони митного контролю.

2. Митні органи мають право у примусовому порядку зупиняти і повертати в зони митного контролю транспортні засоби та громадян, які без дозволу митних органів увійшли із зони митного контролю на митну територію України, а також морські та річкові судна, які без дозволу митних органів вийшли із зони митного контролю за межі митної території України і не перебувають у територіальних водах інших держав.

3. Перелік примусових заходів, а також порядок їх застосування встановлюються цим Кодексом та іншими законами України.

Глава 49. Здійснення митного контролю**Стаття 334. Документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю**

1. Митні органи вимагають від осіб, які переміщують товари, транспортні засоби комерційного призначення через митний кордон України чи провадять діяльність, контроль за якою цим Кодексом покладено на митні органи, тільки ті документи та відомості, які необхідні для здійснення митного контролю та встановлені цим Кодексом.

2. Особи, зазначені у частині першій цієї статті, зобов'язані надавати митним органам документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю, в усній, письмовій та/або електронній формі.

3. Відомості з офіційних документів, наданих для митного контролю та/або митного оформлення, не потребують додаткового підтвердження.

4. Правоохоронні органи, фінансові установи, податкові та інші контролюючі органи України відповідно до законодавства та письмові запити митних органів або з власної ініціативи інформують митні органи про наявні відомості, необхідні для здійснення митного контролю.

5. З метою здійснення митного контролю після випуску товарів митні органи мають право направляти письмові запити та отримувати документи або їх завідані копії, інформацію (у тому числі в електронній формі), що стосуються переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, випуску товарів та їх використання на митній території України або за її межами.

6. Документи та відомості, у тому числі в електронній формі, що надавалися митним органам декларантами або уповноваженими ними особами для здійснення митного контролю, зберігаються митними органами не менш як протягом 1095 днів з дня завершення митних процедур.

Стаття 335. Подання документів та відомостей, необхідних для митного контролю

1. Під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України декларант, уповноважена ним особа або перевізник залежно від виду транспорту, яким здійснюється перевезення товарів, надають митному органу в паперовій або електронній формі такі документи та відомості:

а) при перевезенні автомобільним транспортом: а) документи на транспортний засіб, зокрема ті, що містять відомості про його державну реєстрацію (національну належність); б) транспортні (перевізні) документи (міжнародні товаротransпортні накладні);

в) визначені актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності);

г) комерційні документи (за наявності) на товари, що перевозяться, які містять відомості, зокрема, про найменування та адресу перевізника, найменування країни відправлення та країни призначення товарів, найменування та адреси відправника (або продавця) та отримувача товарів;

г) відомості про кількість вантажних місць та вид упаковки;

д) найменування товарів;

е) вага бруто товарів (у кілограмах) або об'єм товарів (у метрах кубічних), крім великогабаритних вантажів;

2) при перевезенні водним транспортом:

а) генеральна декларація, що містить, зокрема, найменування та опис судна, відомості про його реєстрацію та національну належність, прізвище капітана, прізвище та адресу судового агента;

б) декларація про вантаж, яка містить, зокрема, відомості про найменування портів відправки, портів заходу судна, завантаження та вивантаження товарів, першого порту відправки товарів, порту вивантаження товарів, що залишаються на борту, перелік коносаментів або інших документів, що підтверджують наявність та зміст договору морського (річкового) перевезення, кількість вантажних місць товару, опис та вид упаковки товарів, які підлягають вивантаженню у даному порту;

в) декларація про припаси (суднові припаси), яка містить, зокрема, відомості про найменування суднових припасів, що є в наявності на судні, та їх кількість;

г) декларація про особисті речі екіпажу судна;

г) суднова роль, що містить відомості про кількість і склад членів екіпажу під час прибуття і відправлення судна, зокрема, прізвища, імена, громадянство, звання або посаду, дату і місце народження, вид і номер документа, що посвідчує особу;

д) список пасажирів, що містить відомості про пасажирів під час прибуття і відправлення судна, зокрема, кількість пасажирів на судні, прізвища, імена, громадянство, дату і місце народження, порти посадки і висадки;

е) визначений актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності);

е) транспортні (перевізні) документи на товари (за наявності), які містять, зокрема, відомості про загальну кількість товарів, кількість вантажних місць, найменування товарів, вид упаковки;

ж) комерційні документи (за наявності) на товари та відомості про розміщення товарів на борту судна;

з) відомості про наявність (відсутність) на борту судна товарів, ввезення яких на митну територію України заборонено або обмежено, включаючи валютні цінності, наявні у членів екіпажу, лікарські засоби, до складу яких входять наркотичні, сильнодіючі засоби, психотропні та отруйні речовини;

и) відомості про наявність (відсутність) на борту судна небезпечних товарів, зброї, боєприпасів;

3) при перевезенні повітряним транспортом:

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

а) стандартний документ перевізника, передбачений укладеними відповідно до закону міжнародними договорами в галузі цивільної авіації (генеральна декларація);

б) документи, що містять відомості про товари, які перевозяться на борту (вантажні відомості, авіаційні вантажні накладні);

в) документ, що містить відомості про припаси (бортові припаси) та про кількість припасів (бортових припасів), вантажених на борт судна та вивантажених з нього;

г) транспортні (перевізні) документи;
г) комерційні документи (за наявності їх у перевізника) на товари, що перевозяться;

д) визначений актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності);

е) відомості про знаки національної належності та реєстраційні знаки судна, номер рейсу, маршрут польоту, пункт вильоту та пункт прибуття судна;

є) відомості про найменування підприємства (організації, установи), що експлуатує судно, та кількості членів екіпажу;

ж) список пасажирів із зазначенням їх кількості на судні, прізвищ та ініціалів, пунктів посадки та висадки; відомості щодо багажу пасажирів (пасажирська відомість);

з) найменування товарів, номери вантажних накладних, кількість місць за кожною накладною, пунктів завантаження та пунктів вивантаження товарів;

и) відомості про наявність (відсутність) на борту судна товарів, ввезення яких на митну територію України заборонено або обмежено, включаючи валютні цінності, наявні у членів екіпажу, лікарські засоби, до складу яких входять наркотичні, сильнодіючі засоби, психотропні та отруйні речовини;

і) відомості про наявність (відсутність) на борту судна небезпечних товарів, зброї, боєприпасів;
4) при перевезенні залізничним транспортом:

а) транспортні (перевізні) документи;
б) передатну відомість на залізничний рухомий склад;

в) документ, що засвідчує наявність припасів (за наявності припасів);
г) визначений актами Всесвітнього поштового союзу документ, що супроводжує міжнародні поштові відправлення (за їх наявності);

г) комерційні документи (за наявності їх у перевізника) на товари, що перевозяться;

5) при переміщенні трубопровідним транспортом та лініями електропередачі:

а) зовнішньоекономічний договір (контракт) або інші документи, що підтверджують право володіння, користування та/або розпорядження товарами;

б) акт прийому-передачі товарів або довідка, що підтверджує кількість товарів;

в) комерційні та супровідні документи (за наявності їх у власника трубопровідного транспорту, лінії електропередачі) на товари, що переміщуються через митний кордон України, а на момент митного оформлення — рахунок-фактуру;

г) найменування та адреса відправника товарів;
г) найменування та адреса отримувача товарів;

д) документи (дозволи, сертифікати), що підтверджують показники товару.

2. Незалежно від виду транспорту, яким здійснюється переміщення товарів, під час прибуття товарів у пункт пропуску через державний кордон України надаються документи (відомості) або їх реквізити, у тому числі засобами інформаційних технологій (або у вигляді електронного документа), які підтверджують дотримання заборон та/або обмежень згідно із законами України щодо пропуску товарів через митний кордон України, крім тих, що необхідні виключно для пошмищення товарів у митний режим.

3. Разом з митною декларацією митному органу подаються рахунок або інший документ, який визначає вартість товару, та, у випадках, встановлених цим Кодексом, декларація митної вартості. У встановленому цим Кодексом порядку в митній декларації декларантом або уповноваженою ним особою зазначаються відомості про:

1) документи, що підтверджують повноваження особи, яка подає митну декларацію;

2) зовнішньоекономічний договір (контракт) або інші документи, що підтверджують право володіння, користування та/або розпорядження товарами;

3) транспортні (перевізні) документи;

4) комерційні документи, наявні у особи, яка подає декларацію;

5) у разі необхідності — документи, що підтверджують дотримання заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

6) документи, що підтверджують дотримання обмежень, які виникають у зв'язку із застосуванням захисних, антидемпінгових та компенсаційних заходів (за наявності таких обмежень);

7) у випадках, передбачених цим Кодексом, — документи, що підтверджують країну походження товару;

8) у разі необхідності — документи, що підтверджують сплату та/або забезпечення сплати митних платежів;

9) у разі необхідності — документи, що підтверджують право на пільги із сплати митних платежів, на застосування повного чи часткового звільнення від сплати митних платежів відповідно до обраного митного режиму;

10) у разі необхідності — документи, що підтверджують зміну термінів сплати митних платежів;

11) у разі необхідності — документи, що підтверджують заявлену митну вартість товарів та обраний метод її визначення відповідно до статті 53 цього Кодексу.

4. Під час надання митному органу попереднього повідомлення про намір здійснити переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України митному органу надаються такі документи та/або відомості, у тому числі засобами інформаційних технологій:

1) для ввезення товарів на митну територію України:

а) заява встановленої форми про намір здійснити ввезення товарів на митну територію України (попереднє повідомлення або попередня митна декларація);

б) відомості про найменування, обсяг (кількість) та вартість товарів, які плануються ввезти на митну територію України;

в) вид транспорту, яким планується здійснити ввезення товарів на митну територію України;

г) назва пункту пропуску через державний кордон України (митного органу), через який планується ввезення товарів;

г) відомості про документи, що підтверджують дотримання встановлених відповідей до закону заборон та/або обмежень щодо пропуску товарів через митний кордон України;

2) для вивезення товарів з митної території України — митна декларація на товари або супровідні документи на товари у випадках, встановлених цим Кодексом, які подаються митному органу для митного контролю.

Стаття 336. Форми митного контролю

1. Митний контроль здійснюється безпосередньо посадовими особами митних органів шляхом:

1) перевірки документів та відомостей, які відповідно до статті 335 цього Кодексу надаються митним органам під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України;

2) митного огляду (огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляду та переогляду ручної поклажі та багажу, особистого огляду громадян);

3) обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України;

4) усного опитування громадян та посадових осіб підприємств;

5) огляду територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадяться діяльність, контроль за якою відповідно до цього Кодексу та інших законів України покладено на митні органи;

6) перевірки обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем;

7) проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;

8) направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органами іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих митному органу.

Стаття 337. Перевірка документів та відомостей, які подаються митним органам під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України

1. Перевірка документів та відомостей, які відповідно до статті 335 цього Кодексу подаються митним органам під час переміщення товарів, транспортних

засобів комерційного призначення через митний кордон України, здійснюється візуально, із застосуванням інформаційних технологій (шляхом проведення формато-логічного контролю, контролю співставлення, контролю із застосуванням системи управління ризиками) та в інші способи, передбачені цим Кодексом.

2. Формато-логічний контроль — це автоматизована перевірка правильності заповнення даних митних декларацій та повернення результатів перевірки; перевірка митних декларацій та інших документів на достовірність та законність; здійснення статистичного, валютного контролю, контролю нарахування митних платежів, контролю правильності застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

3. Контроль співставлення — це автоматизоване порівняння даних, які містяться в митних деклараціях або інших документах, поданих для митного контролю або митного оформлення, з даними, які містяться в електронних копіях митних декларацій та інших документах, що надходять з митних та правоохоронних органів суміжних держав; в уніфікованих електронних дозвільних документах, що надходять з інших державних органів, інших електронних документах, пов'язаних з перевіркою достовірності даних, що перевіряються.

4. Контроль із застосуванням системи управління ризиками — це оцінка ризику шляхом аналізу (у тому числі з використанням інформаційних технологій) поданих документів у конкретному випадку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України з метою обрання форм та обсягу митного контролю, достатніх для забезпечення додержання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Стаття 338. Огляд та переогляд товарів, транспортних засобів

1. Огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення, пред'явлених митному органу (у тому числі для перерахунку та зважування), проводиться в можливо короткий строк після прийняття рішення про його проведення.

2. За результатами застосування системи управління ризиками огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення може бути ідентифікаційним — без розкриття пакувальних місць і без обмеження транспортного засобу, частковим — з розкриттям до 20 відсотків пакувальних місць і вибіркоким обмеженням транспортного засобу та повним — з розкриттям до 100 відсотків пакувальних місць та поглибленим обмеженням транспортного засобу.

3. За письмовим рішенням керівника митного органу або особи, яка виконує його обов'язки, огляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення може також проводитися, якщо:

1) митна декларація не подана декларантом протягом строку, встановленого статтею 263 цього Кодексу, за наявності достатніх підстав вважати, що ці товари переміщуються через митний кордон України з порушенням норм цього Кодексу та інших законів з питань державної митної справи;

2) товари виявлено (знайдено) під час здійснення митного контролю в зонах митного контролю та/або транспортних засобах, що перетинають митний кордон України, і їх власник невідомий;

3) декларантом не виконуються обов'язки, встановлені статтею 266 цього Кодексу.

4. Переогляд товарів, транспортних засобів комерційного призначення проводиться у разі виявлення пошкодження або втрати митного забезпечення, накладеного на зазначені товари, транспортні засоби, чи за наявності інших видимих ознак можливого несанкціонованого доступу до товарів, що перебувають під митним контролем. Витрати, пов'язані з проведенням такого переогляду, несе власник зазначених товарів, транспортних засобів або уповноважена ним особа.

5. Крім випадків, зазначених у частинах другій — четвертій цієї статті, огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення може проводитися за наявності достатніх підстав вважати, що переміщення цих товарів, транспортних засобів через митний кордон України здійснюється поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, у тому числі в разі отримання відповідної офіційної інформації від правоохоронних органів. Вичерпний перелік відповідних підстав визначається Кабінетом Міністрів України. З метою проведення огляду (переогляду) товарів посадові особи митних органів самостійно вживають заходів, передбачених цим Кодексом, на всій митній території України, у тому числі в межах контрольованого прикордонного району. Такий огляд (переогляд) проводиться за рахунок органу, з ініціатиивою або на підставі інформації якого прийнято рішення про його проведення. Якщо в результаті проведення огляду (переогляду) виявлено факт незаконного переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, витрати, пов'язані з проведенням огляду (переогляду), відшкодовуються власником зазначених товарів, транспортних засобів або уповноваженою ним особою.

6. Огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється у присутності особи, яка переміщує ці товари, транспортні засоби через митний кордон України чи зберігає товари під митним контролем, а у разі її відсутності — за умови залучення не менше ніж двох понятних. Як понятні запрошуються особи, не заінтересовані у результатах огляду (переогляду). Працівники митних органів не можуть бути понятими.

7. Порядок проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

8. За результатами митного огляду (переогляду) складається акт огляду (переогляду) у двох примірниках, в якому зазначаються відомості про:

1) посадових осіб митного органу, які здійснювали огляд (переогляд), та осіб, які були присутні під час його проведення;

2) підстави проведення огляду (переогляду) за відсутності особи, яка переміщує товари, транспортні засоби комерційного призначення через митний кордон України чи зберігає товари під митним контролем;

3) обсяг здійснення огляду (переогляду) та результати його проведення;

4) інші відомості, що стосуються товарів, транспортних засобів комерційного призначення, огляд (переогляд) яких проводився.

9. Акт огляду (переогляду) засвідчується відбитком особистої номерної печатки посадової особи митного органу, яка проводила огляд (переогляд).

10. Один примірник акта передається (надсилається) особі, яка переміщує товари через митний кордон України чи зберігає товари під митним контролем.

11. Форма акта огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів, ручної поклажі та багажу затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 339. Огляд та переогляд ручної поклажі, багажу

1. Якщо є підстави вважати, що в ручній поклажі або багажі громадянина переміщуються через митний кордон України, у тому числі транзитом, товари, які підлягають обліку і відповідним видам контролю, зазначеним у частині першій статті 319 цього Кодексу, чи товари, при митному оформленні яких справляються митні платежі, а також товари, переміщення яких через митний кордон України заборонено або обмежено, митний орган має право провести огляд, а в разі необхідності — і переогляд ручної поклажі та багажу з їх розпакуванням.

2. Огляд та переогляд ручної поклажі, багажу громадянина здійснюються в присутності цього громадянина чи уповноваженої ним особи.

3. Огляд та переогляд ручної поклажі, багажу за відсутності громадянина чи уповноваженої ним особи здійснюються:

1) якщо є підстави вважати, що несупроводжуваний багаж містить товари, які становлять небезпеку для життя і здоров'я людей, тварин та рослин, а також довкілля;

2) якщо громадянин або уповноважена ним особа не з'явився протягом одного місяця з дня надходження до митниці призначення несупроводжуваного багажу;

3) у разі залишення на території України ручної поклажі, багажу з порушенням зобов'язання про їх транзит через територію України.

4. Огляд та переогляд ручної поклажі, багажу за відсутності громадянина чи його уповноваженого представника здійснюються в присутності представників підприємства, що здійснює перевезення, пересилання ручної поклажі та багажу чи їх зберігання.

5. Про здійснення огляду та переогляду складається акт, форму якого встановлює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

6. Один примірник акта огляду (переогляду) передається громадянину або уповноваженій ним особі або представнику підприємства, що здійснює перевезення, пересилання ручної поклажі та багажу чи їх зберігання.

Стаття 340. Особистий огляд

1. Особистий огляд як виняткова форма митного контролю проводиться за письмовим рішенням керівника митного органу або особи, яка виконує його

обов'язки, якщо є достатні підстави вважати, що громадянин, який прямує через митний кордон України чи перебуває в зоні митного контролю або у транзитній зоні міжнародного аеропорту, приховує предмети контрабанди чи товари, які є безпосередніми предметами порушення митних правил або заборонені для ввезення в Україну, вивезення з України чи транзиту через територію України.

2. Перед початком огляду посадова особа митного органу повинна пред'явити громадянину письмове рішення керівника митного органу чи особи, яка виконує його обов'язки, ознайомити громадянина з його правами та обов'язками під час проведення такого огляду і запропонувати добровільно видати приховані та/або не задекларовані товари.

3. Факт ознайомлення громадянина з рішенням про проведення особистого огляду засвідчується посадовою особою митного органу відповідним написом на рішенні про проведення такого огляду. У разі відмови громадянина від добровільної видачі прихованих та/або не задекларованих товарів на рішенні про проведення особистого огляду робиться відповідний запис, завірений підписом посадової особи митного органу, яка пред'являла зазначене рішення громадянину.

4. Громадянин, стосовно якого здійснюється особистий огляд, має право:

1) до початку проведення особистого огляду ознайомитися з рішенням про проведення особистого огляду та порядком його проведення;

2) ознайомитися із своїми правами та обов'язками під час проведення особистого огляду;

3) надавати пояснення та заявляти клопотання;

4) добровільно видати товари, що переміщуються ним через митний кордон України з порушенням вимог законодавства з питань державної митної справи;

5) робити заяви з обов'язковим внесенням їх посадовою особою митного органу, яка проводить особистий огляд, до протоколу проведення такого огляду;

6) користуватися рідною мовою та послугами перекладача;

7) ознайомитися з актом проведення особистого огляду після його складення та зробити заяву, яка підлягає внесенню до акта;

8) оскаржувати рішення, дії митного органу щодо проведення такого огляду.

5. Особистий огляд проводиться в ізольованому приміщенні, що відповідає встановленим санітарно-гігієнічним вимогам, посадовою особою митного органу однієї статі з громадянином, стосовно якого проводиться особистий огляд, у присутності не менш як двох понятних тієї самої статі. Як поняті запрошуються особи, не заінтересовані у результатах огляду. Понятими не можуть бути родичі особи, яка підлягає особистому огляду, та працівники митних органів. Доступ до приміщення, де проводиться огляд, громадян, які не беруть участі в ньому, і можливість спостерігати за проведенням огляду з боку таких громадян мають бути виключені. Обстеження органів тіла громадянина, який підлягає особистому огляду, проводиться виключно медичним працівником.

6. Під час проведення особистого огляду складається протокол за формою, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

7. Протокол підписується посадовою особою митного органу, яка проводила огляд, громадянином, який пройшов особистий огляд, понятими, які були присутні під час огляду, а в разі обстеження медичним працівником — і цим працівником. Громадянин, який пройшов особистий огляд, має право зробити заяву з обов'язковим занесенням її до протоколу.

8. Копія протоколу надається громадянину.

9. Особистому огляду не підлягають Президент України, Голова Верховної Ради України, народні депутати України, Прем'єр-міністр України, Перший віцепрем'єр-міністр України, Голова та судді Верховного Суду України, Голова та судді Конституційного Суду України, Міністр закордонних справ України, Генеральний прокурор України та члени їхніх сімей, які прямують разом з ними.

Стаття 341. Облік товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України

1. Облік товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, здійснюється митним органом з метою проведення їх митного контролю.

2. Облік товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, здійснюється на підставі митних декларацій на товари та національних реєстраційних документів транспортних засобів.

3. Облік товарів, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом та лініями електропередачі, здійснюється з використанням відповідних приладів обліку.

4. Порядок здійснення митними органами обліку товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та форми документів для здійснення такого обліку, у тому числі в електронній формі, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 342. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств

1. Для забезпечення митного контролю посадовими особами митного органу може проводитися усне опитування громадян та посадових осіб підприємств.

2. Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств під час здійснення митного контролю — це отримання посадовою особою митного органу інформації, що має значення для здійснення митного контролю, від осіб, які володіють такою інформацією.

3. У разі необхідності під час проведення усного опитування складається протокол, форма якого затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Про складення протоколу особа, яка опитується, попереджається перед початком опитування.

Стаття 343. Огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, магазинів безмитної торгівлі, територій вільних митних зон та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадяться діяльність, контроль за якою покладено на митні органи

1. Огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, магазинів безмитної торгівлі, територій вільних митних зон та інших місць, де знаходяться товари, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю, чи провадяться діяльність, контроль за якою покладено на митні органи (крім житла громадян), може здійснюватися посадовими особами митного органу за письмовим рішенням керівника цього органу або особи, яка виконує його обов'язки, з метою:

1) перевірки законності ввезення товарів, транспортних засобів комерційного призначення на митну територію України, дотримання порядку їх ввезення, а також правильності нарахування та повноти сплати митних платежів;

2) перевірки відповідності фактичної кількості ввезених товарів, транспортних засобів комерційного призначення відомостям, заявленим у митній декларації;

3) перевірки дотримання встановлених цим Кодексом та іншими законами України правил провадження діяльності, контроль за якою покладено на митні органи.

2. Огляд проводиться після пред'явлення особі, у володінні (користуванні) якої перебуває територія, особи, відповідальній за експлуатацію складу організації — отримувача гуманітарної допомоги, утримувачів складу тимчасового зберігання, митного складу, магазину безмитної торгівлі, вільної митної зони або уповноважений ним особи відповідного рішення та службового посвідчення посадової особи митного органу.

3. Огляд повинен здійснюватися не більш як протягом одного дня, якщо інше не встановлено законодавством.

4. За результатами огляду складається акт, один примірник якого вручається відповідній особі, у володінні (користуванні) якої перебуває територія, особи, відповідальній за експлуатацію складу організації — отримувача гуманітарної допомоги, утримувачів складу тимчасового зберігання, митного складу, магазину безмитної торгівлі або уповноважений ним особи, керівникові чи заступнику керівника органу управління відповідної спеціальної (вільної) економічної зони. Форма такого акта затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 344. Перевірка обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем

1. Перевірка обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем, — це проведення митними органами дій щодо встановлення відповідності документації про зазначені товари, транспортні засоби комерційного призначення вимогам, встановленим цим Кодексом та іншими законами України з питань державної митної справи.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

2. Перевірка обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, як форма митного контролю здійснюється стосовно:

- 1) підприємств, які здійснюють види діяльності, зазначені у статті 404 цього Кодексу;
 - 2) підприємств, до яких застосовуються спеціальні спрощення відповідно до цього Кодексу;
 - 3) підприємств, які здійснюють операції з товарами, поміщеними у митний режим, що передбачає ведення обліку таких товарів.
3. За результатами перевірки обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, посадовими особами митного органу складається акт, один примірник якого надається керівнику підприємства, що перевірялося.

Стаття 345. Документальні перевірки дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів

1. Документальна перевірка — це сукупність заходів, за допомогою яких митні органи переконуються у правильності заповнення митних декларацій, декларацій митної вартості та в достовірності зазначених у них даних, законності ввезення (пересилання) товарів на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України або за межі території вільної митної зони, а також своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів.

2. Документальні перевірки дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів, проводяться митними органами з урахуванням строків давності, визначених статтею 102 Податкового кодексу України.

3. Митні органи мають право здійснювати митний контроль шляхом проведення документальних виїзних (планових або позапланових) та документальних невиїзних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи щодо:

- 1) правильності визначення бази оподаткування, своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;
- 2) обґрунтованості та законності надання (отримання) пільг і звільнення від оподаткування;
- 3) правильності класифікації згідно з УКТ ЗЕД товарів, щодо яких проведено митне оформлення;
- 4) відповідності фактичного використання переміщених через митний кордон України товарів заявленій меті такого переміщення та/або відповідності фінансових і бухгалтерських документів, звітів, договорів (контрактів), калькуляцій, інших документів підприємства, що перевіряється, інформації, зазначеної у митній декларації, декларації митної вартості, за якими проведено митне оформлення товарів у відповідному митному режимі;
- 5) законності переміщення товарів через митний кордон України, у тому числі ввезення товарів на територію вільної митної зони або їх вивезення з цієї території.

4. Під час проведення документальної перевірки посадові особи митного органу повинні реалізовувати визначені цим Кодексом повноваження виключно в обсязі, необхідному для з'ясування питань перевірки.

5. Відшкодування збитків та/або шкоди, заподіяних посадовими особами митного органу підприємству під час проведення перевірки, здійснюється у порядку, встановленому законом.

6. Результати перевірки оформлюються актом (довідкою) та є підставою для самостійного визначення митним органом суми податкового зобов'язання підприємства щодо сплати митних платежів, застосування заходів, передбачених законами України.

7. У разі виявлення митним органом під час проведення перевірки ознак порушень митних правил або контрабанди посадові особи митного органу вживають передбачених законом заходів.

8. У разі скасування, зміни за результатами документальної перевірки рішень щодо класифікації товарів для митних цілей, прийнятих митними органами відповідно до статті 69 цього Кодексу, або рішень про коригування заявленої митної вартості товарів, прийнятих митними органами відповідно до розділу III цього Кодексу, дії, вчинені підприємством на виконання таких рішень, не тягнуть за собою застосування штрафних (фінансових) санкцій, нарахування пені, накладення адміністративних стягнень, крім випадків, якщо зазначені рішення були прийняті на підставі поданих підприємством недостовірних документів, недостовірної інформації та/або внаслідок ненадання підприємством всієї наявної у нього інформації, необхідної для прийняття зазначених рішень, що суттєво вплинуло на характер цих рішень.

Стаття 346. Підстави та порядок проведення митними органами документальних виїзних перевірок

1. Документальні виїзні перевірки проводяться за наказом відповідного митного органу з урахуванням обставин і підстав, установлених цим Кодексом.
2. Документальною плановою виїзною перевіркою вважається перевірка, яка передбачена в плані-графіку митного органу та проводиться за місцезнаходженням підприємства, що перевіряється. У разі відсутності на підприємстві належних умов для роботи посадових осіб митного органу перевірка такого підприємства, за згодою його керівника, може проводитися у приміщенні митного органу.

3. Проведення документальних планових виїзних перевірок здійснюється митними органами на підставі кварталних планів, які формуються ними самостійно, виходячи з результатів аналізу зовнішньоекономічних операцій підприємств із застосуванням системи управління ризиками. Порядок планування митними органами виїзних перевірок визначається міністерством, керівник якого (міністр) спрямовує та координує діяльність центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

4. Документальна планова виїзна перевірка одного й того самого підприємства може проводитися не частіше одного разу на 12 місяців, а підприємства, яке отримало статус уповноваженого економічного оператора, — не частіше одного разу на 30 місяців.

5. У разі планування митними та іншими контролюючими органами проведення планової виїзної перевірки одного й того самого підприємства така перевірка проводиться зазначеними органами одночасно. Порядок координації проведення планових виїзних перевірок органами виконавчої влади, уповноваженими здійснювати контроль за нарахуванням і сплатою митних платежів, визначається Кабінетом Міністрів України.

6. Право на проведення документальної планової перевірки підприємства надається лише за умови, що керівнику цього підприємства або уповноважений ним особі не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня проведення зазначеної перевірки вручено під розписку або надіслано рекомендованим листом з повідомленням про вручення копію наказу про проведення документальної планової перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки.

7. Документальною позаплановою виїзною перевіркою вважається перевірка підприємства, яка не передбачена планами роботи митного органу і може проводитися за наявності хоча б однієї з таких обставин:

- 1) центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку контролю здійснено перевірку матеріалів документальної перевірки, проведеної митним органом, і виявлено невідповідність висновків акта перевірки вимогам законодавства або неповне з'ясування під час перевірки питань, що повинні бути з'ясовані під час перевірки для винесення об'єктивного висновку щодо дотримання підприємством вимог законодавства з питань державної митної справи. Проведення такої позапланової документальної виїзної перевірки може ініціюватися центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, тільки за умови, що стосовно посадових осіб митного органу, які проводили таку перевірку, розпочато службове розслідування або порушено кримінальну справу. У такому разі центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, визначає митний орган, що проводить таку перевірку;
- 2) виявлено факти або отримано документальну інформацію, які свідчать про порушення підприємством вимог законодавства з питань державної митної справи, якщо підприємство не надасть пояснення та їх документальні підтвердження на обов'язковий письмовий запит митного органу протягом 10 робочих днів з дня отримання такого запиту;
- 3) підприємством не подано в установленний строк митну декларацію;

4) розпочато процедуру припинення підприємства (крім перетворення), порушено провадження у справі про визнання підприємства банкрутом;

5) підприємством подано в установленному порядку митному органу заперечення до акта перевірки або скаргу на прийняте за її результатами податкове повідомлення-рішення, в яких вимагається повний або частковий перегляд результатів відповідної перевірки чи скасування прийнятого за її результатами податкового повідомлення-рішення і зазначаються обставини, які не були досліджені під час перевірки та об'єктивний розгляд яких неможливий без проведення перевірки. Така перевірка проводиться виключно з питань, що стали предметом оскарження.

8. Тривалість документальної виїзної перевірки не повинна перевищувати 30 робочих днів. У зазначений строк не включаються:

- 1) період часу між врученням керівнику підприємства, що перевіряється, або уповноважений ним особи письмового вимоги про надання документів та відомостей, необхідних для з'ясування питань перевірки, та наданням таких документів та відомостей;
- 2) час, необхідний для відновлення втрачених, пошкоджених або достроково знищених документів, необхідних для з'ясування питань перевірки, у випадках, передбачених Податковим кодексом України;
- 3) час, необхідний для відновлення бухгалтерського обліку, у разі виявлення невідповідності показників у документах бухгалтерського обліку та/або фінансової звітності;
- 4) час, необхідний для складення акта (довідки) про результати перевірки.

9. Строк проведення документальної виїзної перевірки може бути продовжений наказом відповідного митного органу, але не більше ніж на 15 робочих днів. Підставами для продовження строку проведення планової виїзної перевірки є:

- 1) заява підприємства (у разі необхідності подання ним документів, що стосуються питань перевірки);
- 2) змінний режим роботи або підсумований облік робочого часу підприємства та/або його господарських об'єктів;
- 3) випадки, передбачені абзацом третім пункту 44.7 статті 44 Податкового кодексу України;
- 4) випадки, коли в період проведення документальної виїзної перевірки на письмовий запит посадові особи митного органу, уповноваженої на проведення перевірки, підприємством, яке перевіряється, не надані документи, необхідні для з'ясування питань такої перевірки.

10. Встановлені цією статтею строки, підстави та порядок проведення документальних виїзних перевірок підприємств не поширюються на перевірки, що проводяться за заявою самого підприємства, уповноважених економічних операторів (у тому числі на підприємствах, які звернулися для отримання такого статусу), а також на перевірки, що проводяться відповідно до кримінально-процесуального законодавства у разі порушення кримінальної справи або у процесі провадження в адміністративній справі про порушення митних правил стосовно посадової особи цього підприємства.

11. Документальну виїзну (планову чи позапланову) перевірку підприємства може бути зупинено наказом відповідного митного органу, копія якого не пізніше наступного робочого дня надіслалась підприємству рекомендованим листом з повідомленням про вручення або вручається під розписку керівнику підприємства чи уповноважений ним особі, з подальшим поновленням її проведення на невикористаний строк за наявності хоча б однієї з таких підстав:

- 1) необхідність відновлення підприємством втрачених документів або обґрунтованої потреби в додатковому часі для надання документів, визначених у запиті посадової особи митного органу;
- 2) необхідність проведення митної експертизи;
- 3) необхідність проведення зустрічної звірки;
- 4) необхідність отримання інформації від інших державних органів України або уповноважених органів іноземних держав.

12. Зупинення документальної виїзної (планової чи позапланової) перевірки перериває перебіг строку проведення перевірки за умови вручення під розписку керівнику підприємства чи уповноважений ним особі або надіслання підприємству рекомендованим листом з повідомленням про вручення копії наказу про зупинення такої перевірки. При цьому перевірка може бути зупинена на загальний строк, що не перевищує 30 робочих днів, а в разі необхідності проведення митної експертизи, отримання інформації від інших державних органів України або уповноважених органів іноземних держав, завершення розгляду судом позовів з питань, пов'язаних з предметом перевірки, відновлення підприємством втрачених документів перевірка може бути зупинена на строк, необхідний для завершення таких процедур.

13. Рішення про зупинення та поновлення документальної перевірки підприємства приймає керівник митного органу або особа, яка виконує його обов'язки, за письмовим поданням посадової особи, яка проводить таку перевірку, або за обґрунтованим зверненням підприємства, що перевіряється.

14. Посадовим особам митного органу, уповноваженим на проведення перевірки, забороняється перебувати на території підприємства в період зупинення перевірки, крім випадків, коли виникає необхідність зняття або заміни митного забезпечення, накладеного відповідно до пункту 14 частини першої статті 347 цього Кодексу.

Стаття 347. Права та обов'язки посадових осіб митних органів під час проведення документальних виїзних перевірок

1. Посадовим особам митних органів під час проведення документальної виїзної перевірки для з'ясування питань, пов'язаних з перевіркою, надається право:

- 1) здійснювати перевірку грошових, фінансових і бухгалтерських документів, звітів, контрактів, декларацій, калькуляцій, інших документів, які можуть бути пов'язані з операціями із ввезення (пересилання) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони чи вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України або території вільної митної зони, у тому числі інформації, необхідної для з'ясування питань перевірки, яка є в розпорядженні підприємства, що перевіряється, в електронному вигляді;
- 2) отримувати безоплатно від підприємств, що перевіряються, інформацію, пояснення, письмові довідки з питань, що виникають під час проведення перевірки, копії документів, засвідчені підписом керівника підприємства або уповноваженою ним особою та скріплені печаткою (за наявності);
- 3) проводити огляд виробничих, складських, торговельних та інших приміщень підприємства, що перевіряється, з відображенням результатів такого огляду у відповідному акті;
- 4) відбирати проби та/або зразки товарів, якщо є така можливість;
- 5) проводити у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, контрольні аналізи сировини, матеріалів і готової продукції, контрольні запуски у виробництво сировини та матеріалів, які перебували або перебувають під митним контролем чи використовувалися підприємством, що перевіряється, у виробництві готової продукції, виготовленої із сировини та матеріалів, поміщених у відповідний митний режим, або призначати проведення зазначених дій уповноваженими експертами; призначати проведення уповноваженими експертами контрольних обмірів обсягів будівельних, монтажних, ремонтних та інших робіт;
- 6) проводити зустрічні звірки на підприємствах;
- 7) вимагати від керівників та інших посадових осіб підприємства, що перевіряється, припинення дій, що перешкоджають здійсненню повноважень посадовими особами митних органів;
- 8) вимагати від керівників підприємства, що перевіряється, проведення інвентаризації основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, які перебували або перебувають під митним контролем чи використовувалися цим підприємством разом із товарами, які були поміщені у відповідний митний режим, бути присутніми при її проведенні, а в разі відмови від проведення такої інвентаризації — звертатися до суду в установленному законом порядку з вимогою зобов'язати підприємство, що перевіряється, до проведення зазначеної інвентаризації;
- 9) у разі недопущення посадових осіб митних органів до проведення огляду територій та виробничих, складських, торговельних чи інших приміщень, здійснення контрольних аналізів, визначених у цій статті, звертатися до суду із поданням про зупинення видаткових операцій підприємства на рахунках такого підприємства шляхом накладення арешту на кошти та інші цінності такого підприємства, що знаходяться у банку (крім операцій з видачі заробітної плати, сплати митних платежів та інших податків і зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також визначених контролюючим органом грошових зобов'язань підприємства);
- 10) складати протоколи про порушення митних правил у порядку, визначеному цим Кодексом;
- 11) визначати суми податкових зобов'язань підприємства в порядку, визначеному цим Кодексом;
- 12) отримувати від страхових компаній та банківських установ інформацію в порядку та обсязі, визначених законом;

13) користуватися у службових справах засобами зв'язку, які належать підприємствам, що перевіряються, з дозволу посадових осіб цих підприємств;

14) накладати на час з'ясування питань, які підлягають перевірці, митне забезпечення на комп'ютери, сейфи (шафи), архіви та інші місця, де зберігаються документи, у тому числі в електронній формі, необхідні для проведення перевірки, а також на складські, виробничі, торговельні приміщення, якщо існує вірогідність несанкціонованого вилучення, знищення, підміни, зміни стану або якісних характеристик товарів, які знаходяться в цих приміщеннях, що може мати вплив на прийняття рішення за результатами перевірки;

15) інші права, передбачені цим Кодексом та законами України.

2. Посадові особи митних органів під час проведення документальної виїзної перевірки підприємства зобов'язані:

- 1) проводити перевірку відповідно до її програми, що затверджується наказом відповідного митного органу про призначення перевірки;
- 2) поважати права та законні інтереси працівників підприємства, що перевіряється, не допускати заподіяння підприємству шкоди неправомірними рішеннями, діями або бездіяльністю;
- 3) не порушувати нормального режиму роботи підприємства, що перевіряється;
- 4) використовувати будь-яку інформацію, отриману під час проведення перевірки, виключно у митних цілях;
- 5) не розголошувати інформацію, яка була отримана під час проведення перевірки і становить державну, банківську або комерційну таємницю, що охороняється законом;
- 6) надавати на вимогу посадових осіб підприємства, що перевіряється, необхідну інформацію щодо положень законодавства, які стосуються питань перевірки;
- 7) забезпечувати збереження документів, отриманих та складених у ході перевірки, не розголошувати їх зміст без згоди підприємства, що перевіряється, крім випадків, передбачених цим Кодексом;
- 8) інформувати посадових осіб підприємства, що перевіряється, про їхні права та обов'язки під час проведення митного контролю після випуску товарів, про призначення та проведення експертизи (дослідження), взяття проб та зразків;
- 9) видавати керівнику підприємства, що перевіряється, або особі, яка виконує його обов'язки, примірник акта або довідки, складених за результатами перевірки;
- 10) виконувати інші обов'язки, передбачені цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 348. Проведення зустрічних звірок

1. Посадові особи митних органів під час проведення документальних виїзних перевірок підприємств з метою з'ясування питань перевірки мають право проводити зустрічні звірки.

2. Підставою для проведення зустрічної звірки є потреба у перевірці відомостей, отриманих від особи, безпосередньо або опосередковано залученої до операцій з товарами, переміщеними через митний кордон України, у тому числі ввезеними на територію вільної митної зони або вивезеними з цієї території, чи від будь-якої іншої особи, яка може володіти документами та даними, необхідними для прийняття рішення за результатами перевірки, якщо така особа не надасть пояснень та необхідних документальних підтверджень на письмовий запит митного органу протягом трьох робочих днів з дати отримання запиту.

3. Під час зустрічної звірки перевіряються дотримання вимог законодавства при здійсненні зовнішньоторговельних операцій, інформація, яка міститься у митній декларації, декларації митної вартості, а також вид та обсяг операцій з товарами і здійснених розрахунків за них для з'ясування їх реальності та достовірності.

4. Результати зустрічної звірки можуть бути використані виключно для підтвердження або спростування інформації, що міститься у митній декларації, декларації митної вартості, а також доданих до них комерційних та інших документів.

5. Зустрічні звірки не є перевітками і проводяться в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

6. За результатами зустрічної звірки складається довідка, яка у десятиденний строк після завершення звірки надається для підписання керівнику підприємства, на якому проводилася звірка.

Стаття 349. Умови допуску посадових осіб митних органів до проведення документальних (планових чи позапланових) виїзних перевірок та зустрічних звірок

1. Посадові особи митного органу мають право приступити до проведення документальної (планової чи позапланової) виїзної перевірки підприємства чи зустрічної звірки на підприємстві за наявності підстав для їх проведення, визначених цим Кодексом, та за умови пред'явлення керівнику відповідного підприємства або уповноважений ним особі під розписку посвідчення на право проведення перевірки, в якому зазначаються дата його видачі, назва митного органу, мета проведення перевірки, вид (планова чи позапланова) та підстави її проведення, дати початку та закінчення перевірки, посади, спеціальні звання та прізвища посадових осіб митних органів, які проводитимуть перевірку, а також копію наказу митного органу про проведення перевірки та службових посвідчень посадових осіб митних органів, які проводитимуть перевірку.

2. Посвідчення на право проведення перевірки є дійсним за умови наявності підпису керівника митного органу, скріпленого печаткою митного органу.

3. Непред'явлення керівнику підприємства або уповноважений ним особі копії наказу митного органу про проведення перевірки, службових посвідчень посадових осіб митних органів, які проводитимуть перевірку, посвідчення на право проведення перевірки або їх пред'явлення з порушенням вимог, установлених частинами першою та другою цієї статті, є підставою для недопущення посадових осіб митного органу до проведення перевірки.

4. Недопущення посадових осіб митного органу до проведення перевірки з інших підстав, ніж ті, що визначені у частині третій цієї статті, не дозволяється.

5. При пред'явленні посвідчення на право проведення перевірки керівник підприємства або уповноважена ним особа розписується у посвідченні із зазначенням свого прізвища, ім'я, по батькові, посади, дати і часу ознайомлення.

6. У разі відмови керівника підприємства або уповноважений ним особі розписатися в посвідченні на право проведення перевірки посадовими особами митного органу складається акт, який засвідчує факт відмови. Акт про відмову від підпису в посвідченні на право проведення перевірки є підставою для початку проведення такої перевірки.

7. У разі відмови керівника підприємства або уповноваженої ним особи у допуску посадових осіб митного органу до проведення перевірки складається акт.

Стаття 350. Права та обов'язки посадових осіб підприємства, що перевіряється, під час проведення документальних перевірок

1. Посадові особи підприємства, що перевіряється, мають право:
 - 1) вимагати від посадових осіб митного органу повідомлення підстав для проведення перевірки, а також пред'явлення посвідчення на право проведення перевірки, копії наказу митного органу про проведення перевірки, службових посвідчень посадових осіб митних органів, які проводитимуть перевірку;
 - 2) надавати посадовим особам митного органу, які проводять перевірку, письмові заяви, зауваження, пояснення з питань, що стосуються перевірки;
 - 3) запитувати у посадових осіб митного органу та отримувати від них інформацію щодо положень законодавства, що стосуються питань перевірки;
 - 4) надавати посадовим особам митного органу всі наявні у їх розпорядженні документи та відомості, що підтверджують процедури декларування та митного оформлення товарів до відповідного митного режиму, а також дотримання вимог законодавства з питань державної митної справи;
 - 5) вимагати від посадових осіб митного органу перевірки відомостей та фактів, що можуть свідчити на користь підприємства;
 - 6) звертатися до митного органу, посадові особи якого проводять перевірку, з клопотанням про продовження строку подання документів, строку проведення перевірки;
 - 7) подавати письмові зауваження або заперечення до акта перевірки у разі незгоди з викладеними в ньому фактами та обставинами, вимагати розгляду цих зауважень або заперечень посадовими особами митного органу по суті та долучати їх до акта, що складається за результатами перевірки;
 - 8) отримувати у посадових осіб митного органу після закінчення перевірки примірник акта (довідки), що складається за результатами перевірки;
 - 9) оскаржувати рішення, прийняте митним органом за результатами перевірки;
 - 10) складати розрахунок збитків та/або шкоди, заподіяних підприємству у зв'язку з проведенням документальної перевірки, та вимагати в установленному законом порядку відшкодування таких збитків та/або шкоди, а також долучати

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

засначений розрахунок до акта, що складається за результатами перевірки, як його невід'ємний додаток;

11) користуватися іншими правами, що передбачені цим Кодексом та іншими законами України.

2. Посадові особи підприємства, що перевіряється, зобов'язані:

1) не перешкоджати законній діяльності посадових осіб митного органу під час проведення перевірки та виконувати законні вимоги зазначених осіб, у тому числі отримати в письмовій формі, які стосуються надання до перевірки документів, їх копій, інформації, у тому числі, за наявності — в електронній формі, проведення інвентаризацій, оглядів та реалізації інших прав посадових осіб митних органів, передбачених цим Кодексом та Податковим кодексом України;

2) забезпечувати у робочий час безперешкодний доступ посадових осіб митного органу, які здійснюють перевірку, на об'єкти підприємства, що перевіряється, та забезпечувати умови для виконання ними своїх обов'язків;

3) забезпечувати у разі необхідності посадових осіб митного органу робочим місцем на підприємстві, що перевіряється, комп'ютерною та іншою оргтехнікою (за наявності);

4) робити запис про ознайомлення на посвідченні про проведення перевірки;

5) визначати осіб, відповідальних за надання інформації посадовим особам митного органу, які здійснюють перевірку, не пізніше двох робочих днів з дня початку перевірки;

6) забезпечувати збереження документів, необхідних для з'ясування питань перевірки, протягом строків, передбачених пунктом 44.3 статті 44 Податкового кодексу України, та їх відновлення у разі втрати чи передчасного знищення;

7) виконувати інші обов'язки, передбачені цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 351. Документальні невізні перевірки

1. Предметом документальних невізних перевірок є дані про своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон України підприємствами, а також при переміщенні товарів через митний кордон України громадянами з поданням митної декларації, переданої законодавством України для підприємств.

2. Документальна невізна перевірка проводиться у разі:

1) виявлення ознак, що свідчать про можливе порушення законодавства України з питань державної митної справи, за результатами аналізу електронних копій митних декларацій, інформації, що стосується товарів, митне оформлення яких завершено, отриманої від суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та виробників таких товарів, з висновків акредитованих відповідно до законодавства експертів;

2) надходження від уповноважених органів іноземних держав документально підтвердженої інформації про не підтвердження автентичності поданих митному органу документів щодо товарів, митне оформлення яких завершено, недостовірність відомостей, що в них містяться, а також запитів стосовно надання інформації про зовнішньоекономічні операції, які здійснювалися за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності — резидентів України.

3. Документальна невізна перевірка проводиться на підставі наказу митного органу.

4. Документальна невізна перевірка проводиться посадовими особами митного органу в приміщенні цього органу за умови направлення керівнику відповідного підприємства або відповідному громадянину рекомендованим листом з повідомленням про вручення або особистого вручення зазначеним особам чи уповноваженим ними представникам під розписку письмового повідомлення про дату початку та місце проведення перевірки.

5. Присутність уповноважених посадових осіб підприємства або громадянина, що перевіряється, під час проведення невізної документальної перевірки не обов'язкова.

6. Тривалість проведення перевірки визначається у відповідному наказі митного органу та не може перевищувати строки, встановлені частиною восьмою статті 346 цього Кодексу для проведення документальних візних перевірок. Продовження строку проведення перевірки можливе на строк та з підстав, визначених частиною дев'ятою статті 346 цього Кодексу.

7. Про продовження строків проведення перевірки митний орган інформує підприємство (громадянина) в порядку, визначеному частиною четвертою цієї статті.

8. Посадові особи митного органу під час проведення перевірки не мають права:

- 1) перевіряти дані, які не є предметом перевірки;
- 2) вимагати від підприємства, що перевіряється, надання документів або інформації, що не стосується предмета перевірки;
- 3) розголошувати відомості про підприємство, що перевіряється, які становлять конфіденційну інформацію, державну, комерційну чи банківську таємницю та стали відомі під час виконання такими особами службових обов'язків.
4. Оформлення результатів невізної документальної перевірки здійснюється в порядку, визначеному цим Кодексом.

Стаття 352. Матеріали, які можуть бути використані для підготовки висновків за результатами перевірок

1. Посадовими особами митних органів під час проведення перевірок можуть бути використані:

- 1) документи, визначені цим Кодексом;
- 2) податкова інформація;
- 3) експертні висновки;
- 4) судові рішення;
- 5) отримані від уповноважених органів іноземних держав документально підтверджені відомості щодо вартісних, кількісних або якісних характеристик, країни походження, складу та інших характеристик, які мають значення для оподаткування товарів, їх ввезення (пересилання) на митну територію України або на територію вільної митної зони чи вивезення (пересилання) за межі митної території України або території вільної митної зони, які відрізняються від задекларованих під час митного оформлення;
- 6) інші матеріали, отримані в порядку та спосіб, передбачені цим Кодексом або іншими законами України.

Стаття 353. Надання документів посадовими особами підприємства, що перевіряється

1. Зобов'язання витребування документів від посадових осіб підприємства будь-якими посадовими особами митного органу у випадках, не передбачених цим Кодексом.

2. Підприємство, що перевіряється, зобов'язане не пізніше першого робочого дня, наступного за днем початку документальної перевірки, надати у повному обсязі посадовим особам митного органу, які проводять перевірку, всі документи, у тому числі в електронній формі, що належать до предмета перевірки або пов'язані з ним, можуть мати відношення до переміщення товарів через митний кордон України, у тому числі до ввезення товарів на територію вільної митної зони або їх вивезення з цієї території.

3. Документи, що містять комерційну таємницю або є конфіденційними, передаються посадовій особі митного органу окремо від інших документів. Передача таких документів для їх огляду, вивчення та їх повернення оформлюється актами довільної форми, які підписує посадова особа митного органу та уповноважена посадова особа підприємства, що перевіряється. Забороняється вилучення оригіналів первинних фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, крім випадків, передбачених Кримінально-процесуальним кодексом України.

4. Під час проведення перевірки посадові особи митного органу, які проводять перевірку, для отримання документів (їх копій), пояснень, довідок подають керівнику підприємства або уповноваженим ним особі письмові запити під особистий підпис на другому примірнику таких запитів із зазначенням переліку документів (їх копій), пояснень, довідок, необхідних для перевірки, та строку їх надання. Такі запити можуть бути подані не пізніше ніж за п'ять робочих днів до закінчення строку перевірки (у тому числі продовженого).

5. У разі відмови керівника підприємства або уповноваженої ним особи надати зазначені у запиті матеріали посадовій особі митного органу, уповноваженим на проведення перевірки, така особа складає акт у довільній формі, що засвідчує факт відмови, із зазначенням посади, прізвища, імені, по батькові керівника підприємства або уповноваженої ним особи та переліку документів, які йому запропоновано подати, а також причин такої відмови стосовно кожного документа. Засначений акт підписується посадовою особою митного органу та керівником підприємства або уповноваженою ним особою від підписання зазначеного акта в ньому робиться відповідний запис.

6. Керівник підприємства або уповноважена ним особа має право звернутися до керівника митного органу, яким призначено перевірку, з письмовою заявою щодо продовження строку надання документів (їх копій), зазначених у письмо-

вому запиті посадовій особі митного органу, але не більше ніж на 15 робочих днів.

7. За наявності об'єктивних обставин керівник підприємства або уповноважена ним особа має право подавати таку заяву стосовно кожного письмового запиту посадовій особі митного органу.

8. Керівник митного органу протягом двох робочих днів від дати отримання заяви підприємства щодо продовження строку надання документів (їх копій) зобов'язаний прийняти вмотивоване рішення за результатами її розгляду.

9. У разі прийняття рішення про продовження строку надання відповідних документів (їх копій) підприємству надсилається відповідь.

10. Посадова особа митного органу, уповноважена на проведення перевірки, у випадках, передбачених цим Кодексом, має право отримувати від підприємства копії документів, що стосуються предмета перевірки. Такі копії повинні бути засвідчені підписом керівника підприємства або уповноваженої ним особи та скріплені печаткою (за наявності). Отримання копій документів оформляється описом. Копія опису, складеного посадовими особами митного органу, вручається під особистий підпис керівнику підприємства, що перевіряється, або уповноваженій ним особі. Якщо керівник підприємства або уповноважений ним представник відмовляється від підпису про отримання копії опису, то посадові особи митного органу, які отримують копію, роблять в описі відмітку про відмову від підпису.

11. Якщо до початку або під час проведення перевірки оригінали первинних документів, облікових та інших реєстрів, фінансової та статистичної звітності, інших документів з питань обчислення і сплати митних платежів, а також з інших питань, що стосуються державної митної справи, були вилучені правоохоронними та іншими органами, ці органи зобов'язані надати для проведення перевірки митному органу копії зазначених документів. Такі копії повинні бути надані протягом трьох робочих днів з дня отримання письмового запиту митного органу та засвідчені печаткою і підписами посадових осіб правоохоронних та інших органів, якими здійснено вилучення оригіналів документів.

Стаття 354. Оформлення результатів перевірок

1. Результати перевірок оформлюються у формі акта або довідки, які підписуються посадовими особами митного органу та керівником підприємства, що перевірялося, або уповноваженою ним особою. У разі встановлення під час перевірки порушень складається акт. Якщо такі порушення відсутні, складається довідка. За результатами зустрічної звірки складається довідка.

2. Акт (довідка) про результати перевірки складається у двох примірниках, підписується посадовими особами митного органу, які проводили перевірку, та реєструється в митному органі протягом 10 робочих днів з дня, що настає за днем закінчення встановленого для проведення перевірки строку. Такий акт (довідка) після реєстрації в митному органі протягом трьох робочих днів вручається для підписання керівнику підприємства або уповноваженій ним особі чи надсилається підприємству в порядку, встановленому Податковим кодексом України для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень.

3. Строк складення акта (довідки) про результати перевірки не зараховується до строку проведення перевірки, встановленого цим Кодексом.

4. Керівник підприємства, що перевірялося, або уповноважена ним особа протягом п'яти робочих днів з дня, що настає за днем отримання акта (довідки), зобов'язані повернути митному органу підписаний примірник акта (довідки). Другий примірник акта (довідки) залишається на підприємстві.

5. У разі відмови керівника підприємства або уповноваженої ним особи від підписання акта або довідки про результати документальної перевірки посадовими особами митного органу складається відповідний акт, що засвідчує факт такої відмови. Один примірник акта або довідки у день їх складення вручається або надсилається керівникові підприємства, що перевірялося.

6. У разі відмови керівника підприємства або уповноваженої ним особи від отримання примірника акта або довідки про результати перевірки чи неможливості його вручення та підписання у зв'язку з відсутністю підприємства за місцем надходження такий акт або довідка надсилається зазначеному підприємству в порядку, визначеному Податковим кодексом України для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень. У таких випадках митним органом складається відповідний акт.

7. Відмова керівника підприємства, що перевірялося, або уповноваженої ним особи від підписання акта про результати перевірки або від отримання його примірника не звільняє підприємство від обов'язку сплатити суми коштів відповідно до грошових зобов'язань, визначених митним органом за результатами перевірки.

8. У разі незгоди керівника підприємства або уповноваженої ним особи з висновками перевірки чи фактами та даними, викладеними в акті або довідці про результати перевірки, вони зобов'язані підписати акт або довідку з запереченнями, які вони мають право подати протягом п'яти робочих днів з дня отримання акта або довідки. Такі заперечення є невід'ємною частиною акта або довідки про результати перевірки. Заперечення розглядаються митним органом протягом п'яти робочих днів, що настають за днем їх отримання (днем завершення перевірки, проведеної у зв'язку з необхідністю з'ясування обставин, що не були досліджені під час перевірки та зазначені у зауваженнях). За результатами розгляду підприємству надсилається відповідь у порядку, визначеному Податковим кодексом України для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень. Керівник підприємства або уповноважена ним особа має право брати участь у розгляді заперечень. Про своє бажання взяти участь у розгляді заперечень ці особи зазначають у запереченнях.

9. Якщо керівник підприємства або уповноважена ним особа виявили бажання взяти участь у розгляді заперечень до акта або довідки про результати перевірки, митний орган зобов'язаний повідомити зазначених осіб про місце і час проведення такого розгляду. Таке повідомлення надсилається керівнику підприємства або уповноваженим ним особі не пізніше наступного робочого дня з дня отримання заперечень, але не пізніше ніж за два робочих дні до дня їх розгляду.

10. Участь керівника митного органу або особи, яка виконує його обов'язки, у розгляді заперечень підприємства до акта або довідки про результати перевірки є обов'язковою.

11. Рішення про визначення грошових зобов'язань підприємства, що перевірялося, приймається керівником митного органу або особою, яка виконує його обов'язки, з урахуванням результатів розгляду заперечень підприємства (у разі їх наявності). Керівник підприємства або уповноважена ним особа можуть бути присутні під час прийняття такого рішення.

12. Податкове повідомлення-рішення приймається керівником митного органу або особою, яка виконує його обов'язки, з урахуванням розгляду заперечень до акта (у разі їх наявності) протягом десяти робочих днів з дня, наступного за днем вручення або надіслання підприємству акта про результати перевірки у порядку, передбаченому Податковим кодексом України для надсилання (вручення) податкових повідомлень-рішень, а за наявності заперечень підприємства до акта про результати перевірки — приймається з урахуванням висновку за результатами розгляду заперечень до акта про результати перевірки протягом трьох робочих днів, наступних за днем розгляду заперечень і надання (надіслання) письмової відповіді підприємству.

13. У разі якщо грошові зобов'язання розраховуються митним органом за результатами перевірки, призначеної відповідно до кримінально-процесуального закону, податкове повідомлення-рішення за результатами такої перевірки не вноситься до дня набрання законної сили відповідним вирок суду. Матеріали перевірки разом з висновками митного органу передаються правоохоронному органу, що призначив перевірку, для використання матеріалів відповідно до вимог кримінально-процесуального закону. Статус матеріалів перевірки та висновків митного органу визначається кримінально-процесуальним законом.

14. В акті перевірки зазначаються факти зниження і факти завищення податкових зобов'язань підприємства. Рішення щодо правильності визначення заявлених у митних деклараціях кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД, їх митної вартості та країни походження, підстав для звільнення від оподаткування окремими документами не оформляються, а зазначаються в акті про результати перевірки.

15. Доводи стосовно незгоди з рішеннями митного органу щодо правильності визначення заявлених у митних деклараціях кодів товарів згідно з УКТ ЗЕД, їх митної вартості та країни походження, підстав для звільнення від оподаткування викладаються підприємством під час апеляційного оскарження податкових повідомлень-рішень про визначення суми грошового зобов'язання, винесених за результатами документальної перевірки, у порядку, передбаченому статтею 56 Податкового кодексу України.

16. Положення цієї статті поширюються також на громадян, щодо яких проводилася документальна невізна перевірка відповідно до статті 351 цього Кодексу.

Стаття 355. Обов'язок щодо зберігання документів

1. Підприємства зобов'язані забезпечувати збереження митних декларацій, документів, передбачених статтею 335 цього Кодексу, фінансово-господарських, бухгалтерських та інших документів, необхідних для проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів, протягом строків, передбачених пунктами 44.3 та 44.4 статті 44 Податкового кодексу України, та їх відновлення у строки і в порядку, визначені пунктом 44.5 зазначеної статті, у разі їх втрати чи передчасного знищення. У разі невиконання цього обов'язку до підприємств застосовуються норми статті 121 Податкового кодексу України.

Глава 50. Митні експертизи

Стаття 356. Взяття проб (зразків) товарів

1. Взяття проб (зразків) товарів здійснюється посадовими особами митного органу в рамках процедур митного контролю та митного оформлення з метою встановлення характеристик, визначальних для:

- 1) класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- 2) перевірки задекларованої митної вартості товарів;
- 3) встановлення країни походження товарів;
- 4) встановлення належності товарів до наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, сильнодіючих чи отруйних речовин;
- 5) встановлення належності товарів до предметів, що мають художню, історичну чи археологічну цінність;
- 6) встановлення належності товарів до таких, що виготовлені з використанням об'єктів права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону.

2. Взяття проб (зразків) товарів проводиться уповноваженими посадовими особами митного органу на підставі вмотивованого письмового рішення керівника цього митного органу або особи, яка виконує його обов'язки.

3. У разі проведення огляду і переогляду ручної поклажі та багажу за відсутності громадянина чи уповноваженої ним особи взяття проб (зразків) повинно здійснюватися у присутності двох понятьих.

4. З дозволу митного органу можуть також братися проби (зразки) товарів, що зберігаються на митному складі, складі тимчасового зберігання.

5. При вивезенні товарів з митної території України взяття проб (зразків) товарів може здійснюватися тільки в митному органі відправлення. При цьому проби (зразки) можуть братися до завантаження товарів у транспортний засіб, за умови забезпечення надійної ідентифікації всіх товарів, призначених для завантаження.

6. Взяття проб (зразків) товарів, що перебувають під митним контролем, посадовими особами інших державних органів, а також декларантами або уповноваженими ними особами здійснюється спільно з посадовими особами відповідного митного органу.

7. Декларанти або уповноважені ними особи мають право бути присутніми під час взяття проб (зразків) товарів посадовими особами митного органу та інших державних органів.

8. Митні органи повинні бути ознайомлені з результатами проведених досліджень (аналізів, експертиз) проб (зразків) товарів, взятих іншими державними органами, декларантами або уповноваженими ними особами, не пізніше наступного робочого дня після їх отримання зазначеними органами та особами, а також отримати примірники результатів таких досліджень (аналізів, експертиз).

9. Декларанти або уповноважені ними особи сприяють посадовим особам митних органів під час взяття проб (зразків) товарів і здійснюють вантажні та інші необхідні операції.

10. Окрема митна декларація на проби (зразки) товарів не подається за умови, що відомості про них будуть наведені в митній декларації, яка подається щодо всіх товарів, які переміщуються через митний кордон України.

11. Для великогабаритних і технічно складних товарів (машини, технологічні лінії, промислові конструкції тощо) митні органи можуть вимагати від суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності надання тільки техніко-технологічної документації.

12. Достовірною техніко-технологічною документацією вважаються офіційно видані книги, державні та галузеві стандарти, технічні умови, специфікації, каталоги, креслення і паспортні дані на виріб виробника.

13. Проби (зразки) товарів, крім великогабаритних і технічно складних (машини, технологічні лінії, промислові конструкції тощо), беруться в мінімальній кількості у двох примірниках (досліджуваний та контрольний), кожен з яких є достатнім для проведення дослідження.

14. У разі якщо взяття контрольних проб (зразків) товарів з об'єктивних причин не видається можливим (одиничний товар, обмежена кількість, вміст поштового відправлення тощо), проби (зразки) товарів беруться в одному примірнику (досліджуваному).

15. Нормативи взяття проб (зразків) товарів установлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

16. Взяття проб (зразків) здійснюється з обов'язковим додержанням правил техніки безпеки та пожежної безпеки.

17. Про взяття проб (зразків) товарів складається акт за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

18. На кожну зяту пробу (зразок) накладається окреме митне забезпечення. 19. Декларанти або уповноважені ними особи повинні бути ознайомлені з результатами проведеного дослідження (аналізу, експертизи) проб та зразків товарів і отримати від митного органу, який призначив таке дослідження (аналіз, експертизу), примірники цих результатів не пізніше наступного робочого дня після проведення дослідження (аналізу, експертизи) митним органом або отримання ним примірників результатів такого дослідження (аналізу, експертизи) від інших державних органів.

20. Митні органи не відшкодовують витрат, здійснених декларантом або уповноваженою ним особою внаслідок взяття проб (зразків) товарів, що перебувають під митним контролем. Витрати на проведення дослідження (аналізу, експертизи) проб (зразків) товарів, здійснених митними органами, не відшкодовуються декларантом або уповноваженою ним особою, крім випадків, коли таке дослідження (аналіз, експертиза) проводиться з ініціативи зазначених осіб.

21. За бажанням декларанта або уповноваженої ним особи, за умови забезпечення сплати митних платежів відповідно до обраного митного режиму, товари, проби (зразки) яких взяті для проведення дослідження (аналізу, експертизи), випускаються митним органом до одержання результатів відповідних досліджень (аналізів, експертиз), якщо вони не підпадають під дію встановлених законодавством України заборон та/або обмежень щодо переміщення через митний кордон України.

22. З метою встановлення характеристик товару, необхідних для його митного оформлення, митні органи можуть письмово, у тому числі з використанням засобів інформаційних технологій, затребувати з підприємств-виробників, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та громадян наявну у них техніко-технологічну документацію про склад, фізико-хімічні властивості товарів, інформацію про основні технологічні стадії їх виробництва та призначення.

Стаття 357. Операції із взятими пробими (зразками) товарів

1. Взяті проби (зразки) під митним забезпеченням разом з актом про їх взяття доставляються поштою або посадовою особою митного органу до спеціалізованого митного органу з питань експертного забезпечення або до іншої експертної установи (організації) для проведення досліджень (аналізів, експертиз).

2. Дослідження (аналізи, експертизи) проводяться експертами спеціалізованого митного органу з питань експертного забезпечення або інших експертних установ (організацій), призначених митним органом. Засначені дослідження (аналізи, експертизи) проводяться з метою забезпечення здійснення митного контролю та митного оформлення і не є судовими експертизами.

3. Призначення дослідження (аналізу, експертизи) в інших умовах (організаціях) допускається лише у разі неможливості проведення дослідження (аналізу, експертизи) спеціалізованим митним органом з питань експертного забезпечення.

4. Дослідження (аналіз, експертиза) проб (зразків) проводиться протягом 10 днів після їх надходження до спеціалізованого митного органу з питань експертного забезпечення або іншої експертної установи (організації). У разі потреби цей строк може бути продовжено за рішенням керівника спеціалізованого митного органу з питань експертного забезпечення або відповідної експертної установи (організації), але не більше ніж на 20 днів.

5. Дослідження (аналіз, експертиза) проб (зразків) товарів, які швидко псуються або мають обмежений строк зберігання, здійснюється невідкладно.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

6. Строк проведення досліджень (аналізів, експертиз) проб (зразків) призначається у разі наявності клопотання експерта перед митним органом, який призначив дослідження (аналіз, експертизу), про надання йому додаткових матеріалів. Додаткові матеріали повинні бути надані у строк, що не перевищує 10 днів з дня отримання такого клопотання. У разі ненадання додаткових матеріалів у зазначений строк керівник спеціалізованого митного органу з питань експертного забезпечення або відповідної експертної установи (організації) приймає рішення про проведення часткового дослідження (аналізу, експертизи) або про відмову у проведенні дослідження (аналізу, експертизи).

7. У разі порушення встановлених цією статтею строків проведення досліджень (аналізів, експертиз) чи у разі неможливості їх проведення митний орган зобов'язаний повідомити про це декларанта або уповноважену ним особу. Збитки, завдані декларанту або уповноваженій ним особі внаслідок порушення встановлених цією статтею строків проведення досліджень (аналізів, експертиз), відшкодовуються митними органами в установленому законом порядку.

8. За результатами проведених досліджень (аналізів, експертиз) експерт готує висновок за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

9. У висновку про результати досліджень (аналізів, експертиз) зазначаються:

- 1) місце і дата проведення дослідження (аналізу, експертизи);
- 2) ким і на підставі якого документа проводилося дослідження (аналіз, експертиза);
- 3) запитання, поставлені перед експертом;
- 4) об'єкти дослідження (аналізу, експертизи);
- 5) матеріали і документи, надані експерту;
- 6) зміст та результати дослідження (аналізу, експертизи) із зазначенням методів їх проведення;
- 7) оцінка результатів дослідження (аналізу, експертизи), висновки та їх обґрунтування.

10. Якщо експерт під час проведення дослідження (аналізу, експертизи) виявить істотні обставини, з приводу яких йому не було поставлено запитань, він може включити їх до висновку.

11. У разі недостатньої ясності та повноти висновку експерта може бути призначено додаткове дослідження (аналіз, експертиза), яке доручається тому самому або іншому експертові.

12. У разі необґрунтованості висновку або виникнення сумнівів у його правильності може бути призначено повторне дослідження (аналіз, експертиза), проведення якого доручається іншому експерту.

13. Додаткові та повторні дослідження (аналіз, експертизи) призначаються на загальних підставах.

14. Контрольні проби (зразки), а також залишки досліджених проб та пошкоджені під час проведення досліджень (аналізів, експертиз) зразки зберігаються у спеціалізованому митному органі з питань експертного забезпечення протягом 60 днів з дня їх надходження. Протягом цього строку декларант або уповноважена ним особа має право оскаржити рішення митного органу, прийняте на підставі результатів проведеного дослідження (аналізу, експертизи), в установленому цим Кодексом порядку.

15. Проби (зразки) товарів, які швидко псуються або мають обмежений строк зберігання, зберігаються протягом строку їх зберігання.

16. Проби (зразки) товарів, в результаті дослідження яких у їх складі виявлено наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги чи прекурсори, сильнодіючі або отруйні речовини, а також проби (зразки) товарів, взяті в одному примірнику, одразу після проведення їх дослідження (аналізу, експертизи) та надання висновку передаються митному органу, який призначив таке дослідження (аналіз, експертизу), за актом, форма якого затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

17. Проби (зразки) товарів, у тому числі пошкоджені, і техніко-технологічна документація належать їх власникам. Після закінчення дослідження (аналізу, експертизи) проби (зразки) з урахуванням встановленого частинною чотирнадцятю цієї статті строку зберігання повертаються декларанту або уповноваженій ним особі на їх письмову вимогу з оформленням відповідного акта, форма якого затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

18. Проби (зразки) товарів, не затребувані власником або уповноваженою ним особою протягом встановленого частинною чотирнадцятю цієї статті строку зберігання, знищуються з оформленням відповідного акта, форма якого затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. При цьому вартість зазначених проб (зразків) власникові або уповноваженій ним особі не відшкодовується.

19. Техніко-технологічна документація та інші документи з інформацією про характеристики товару, проби (зразки) якого відбиралися для проведення досліджень (аналізів, експертиз), повертаються власнику товарів або уповноваженій ним особі після закінчення митного оформлення цих товарів або після надання митному органу засвідчених в установленому порядку копій зазначених документів, які залишаються у справах митного органу.

20. Оплата проведення досліджень (аналізів, експертиз) проб (зразків) товарів здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Глава 51. Особливі процедури митного контролю

Стаття 358. Звільнення від окремих форм митного контролю

1. Звільнення від окремих форм митного контролю встановлюється цим Кодексом, іншими законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Незастосування окремих форм митного контролю не означає звільнення від обов'язкового дотримання порядку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України.

Стаття 359. Звільнення від митного огляду

1. Митному огляду не підлягає ручна поклажа та супроводжуваний багаж Президента України, Голови Верховної Ради України, народних депутатів України, Прем'єр-міністра України, Першого віце-прем'єр-міністра України, Голови та суддів Верховного Суду України, Голови та суддів Конституційного Суду України, Міністра закордонних справ України, Генерального прокурора України та членів їхніх сімей, які прямують разом з ними.

2. Митному огляду не підлягають засоби залізничного та повітряного транспорту, які перевозять офіційні державні делегації. Підставою для звільнення транспортного засобу від митного огляду є подання митному органу офіційного повідомлення Міністерства закордонних справ України.

Стаття 360. Здійснення митного контролю деяких видів товарів у першочерговому порядку

1. У разі переміщення через митний кордон України товарів, необхідних для подолання наслідків стихійного лиха, аварій, катастроф, епідемій, а також живих тварин, органів та інших анатомічних матеріалів людини для потреб трансплантації, товарів, що мають обмежений строк чи особливий режим зберігання, товарів військового призначення, радіоактивних матеріалів, фото-, аудіо— і відеоматеріалів для засобів масової інформації, товарів міжнародної технічної та гуманітарної допомоги, товарів, що переміщуються в рамках угод про виробничу кооперацію, товарів, що переміщуються за процедурою МДП, митний контроль таких товарів здійснюється першочергово.

2. Огляд (перегляд) товарів, зазначених у частині першій цієї статті, а також взяття проб та зразків таких товарів здійснюється тільки за виключних обставин.

3. Законами України можуть визначатися інші категорії товарів, митний контроль яких здійснюється у першочерговому порядку.

Глава 52. Система управління ризиками

Стаття 361. Цілі застосування системи управління ризиками

1. Управління ризиками — це робота митних органів з аналізу ризиків, виявлення та оцінки ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінки ефективності та контролю застосування цих заходів. Під ризиком розуміється ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

2. Митні органи застосовують систему управління ризиками для визначення товарів, транспортних засобів, документів і осіб, які підлягають митному контролю, форм митного контролю, що застосовуються до таких товарів, транспортних засобів, документів і осіб, а також обсягу митного контролю.

3. Цілями застосування системи управління ризиками є:

- 1) запобігання, прогнозування і виявлення порушень законодавства України з питань державної митної справи;
- 2) забезпечення більш ефективного використання наявних у митних органах ресурсів та зосередження їх уваги на окремих згрупованих об'єктах аналізу ризику,

зиду, щодо яких є потреба у застосуванні окремих форм митного контролю або їх сукупності, а також у підвищенні ефективності митного контролю (областях ризику);

3) забезпечення в межах повноважень митних органів заходів із захисту національної безпеки, життя і здоров'я людей, тварин, рослин, довкілля, інтересів споживачів;

4) прискорення митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Стаття 362. Аналіз ризику та його об'єкти

1. Аналіз ризику — це систематичне використання митними органами наявної у них інформації для визначення обставин та умов виникнення ризиків, їх ідентифікації і оцінки ймовірних наслідків недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

2. До об'єктів аналізу ризику належать:

- 1) характеристики товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України;
- 2) характер зовнішньоекономічної операції;
- 3) характеристика суб'єктів, що беруть участь у зовнішньоекономічній операції.

Стаття 363. Діяльність митних органів з оцінки та управління ризиками

1. Діяльність митних органів з оцінки та управління ризиками полягає у виконанні таких завдань:

- 1) формування інформаційної бази даних системи управління ризиками митних органів;
- 2) аналіз, виявлення та оцінка ризиків, у тому числі з використанням інформаційних технологій, що включають систематичне:
 - а) виявлення умов і факторів, що впливають на виникнення ризиків;
 - б) визначення областей ризику;
 - в) визначення критеріїв із заданими наперед параметрами, використання яких дає можливість здійснювати вибір об'єкта контролю, що становить ризик (індикаторів ризику);
 - г) здійснення оцінки ймовірності виникнення ризиків та можливої шкоди у разі їх проявлення;
- 3) розроблення і реалізація практичних заходів з управління ризиками з урахуванням:
 - а) результатів аналізу та оцінки ризиків;
 - б) результатів аналізу необхідних ресурсів та очікуваних результатів реалізації запланованих заходів;
 - в) аналіз результатів та коригування вжитих заходів з управління ризиками, що включає:
 - а) здійснення контролю за практичною реалізацією заходів;
 - б) збір, оброблення та аналіз інформації про результати вжитих заходів з метою їх коригування та вдосконалення системи управління ризиками.
- 2) Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
- 3) Система управління ризиками передбачає застосування випадкового відбору.

4. Якщо товари, транспортні засоби комерційного призначення, що переміщуються підприємством через митний кордон України, у 25 і більше відсотків випадків такого переміщення протягом року піддавалися митному контролю внаслідок застосування системи управління ризиками, що спричинило затримку митного оформлення понад 4 робочі години, і при цьому фактів порушення митних правил виявлено не було, це підприємство має право знати причини та підстави застосування до зазначених товарів, транспортних засобів відповідних форм митного контролю.

Розділ XII

ОСОБЛИВОСТІ ПРОПУСКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ТОВАРІВ, ЩО ПЕРЕМІЩУЮТЬСЯ (ПЕРЕСИЛАЮТЬСЯ) ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ ГРОМАДЯНАМИ

Глава 53. Загальні положення щодо пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами

Стаття 364. Питання, що регулюються цим розділом

1. Цей розділ регулює умови та порядок пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних зі здійсненням підприємницької діяльності.

2. У випадку переміщення громадянами-підприємцями через митний кордон України товарів, пов'язаних зі здійсненням ними підприємницької діяльності, митне оформлення здійснюється в порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законодавчими актами України для підприємств. Положення цього розділу в такому випадку не застосовуються.

3. Положення цього розділу не поширюються на товари, що переміщуються особами, які користуються митними пільгами згідно із розділом XIII цього Кодексу, крім випадків, установлених цим Кодексом.

Стаття 365. Порядок переміщення громадянами товарів через митний кордон України та місця митного оформлення таких товарів

1. Громадяни за умови дотримання вимог цього Кодексу та інших актів законодавства України можуть переміщувати через митний кордон України будь-які товари, крім тих, що заборонені до ввезення в Україну (у тому числі з метою транзиту) та вивезення з України.

2. Громадянам, які в'їжджають на територію України або виїжджають з неї засобами автомобільного та залізничного транспорту, а також транспортними засобами особистого користування, дозволяється здійснювати декларування товарів, що переміщуються ними через митний кордон України, не залишаючи цих транспортних засобів.

3. Стосовно транзитних пасажирів, які не залишають транзитної зони, митний контроль не проводиться, однак митні органи мають право вживати передбачених цим Кодексом заходів у разі підозри щодо вчинення такими пасажирями порушення митних правил або контрабанди.

4. Митне оформлення товарів, що вивозяться за межі митної території України громадянами, може здійснюватися у будь-якому митному органі на всій митній території України.

5. Митне оформлення товарів, що ввозяться на митну територію України громадянами (крім товарів, що переміщуються у неусупроводжуваному багажі та у вантажних відправленнях, а також товарів за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД, які підлягають державній реєстрації), здійснюється у пунктах пропуску через державний кордон України.

6. Митне оформлення товарів, які ввозяться на митну територію України громадянами у неусупроводжуваному багажі та вантажних відправленнях, здійснюється в митних органах за місцем проживання або тимчасового перебування зазначених громадян, у місці кінцевого призначення транспортного засобу, що здійснював перевезення цих товарів, або, за заявою громадянина, — у пунктах пропуску через державний кордон України.

7. Місця здійснення митного оформлення ввезених на митну територію України громадянами товарів за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД, що підлягають державній реєстрації, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

8. Переміщення громадянами через митний кордон України трун з тілами (урн з прахом) чи останків померлих здійснюється на підставі письмової заяви цих громадян довільної форми та документів, визначених Законом України «Про поховання та похоронну справу».

Стаття 366. Двоканальна система митного контролю товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України громадянами

1. Двоканальна система — це спрощена система митного контролю, яка дає громадянам змогу здійснювати декларування, обираючи один з двох каналів проходу (проїзду транспортними засобами особистого користування) через митний кордон України.

2. Канал, позначений символами зеленого кольору («зелений коридор»), призначений для декларування шляхом вчинення дій громадянами, які переміщують через митний кордон України товари в обсягах, що не підлягають оподаткуванню митними платежами та не підпадають під встановлені законодавством заборони або обмеження щодо ввезення на митну територію України або вивезення за межі цієї території і не підлягають письмовому декларуванню.

3. Канал, позначений символами червоного кольору («червоний коридор»), призначений для всіх інших громадян.

4. Громадянин самостійно обирає відповідний канал («зелений коридор» або «червоний коридор») для проходження митного контролю за двоканальною системою.

5. Обрання «зеленого коридору» вважається заявою громадянина про те, що переміщувані ним через митний кордон України товари не підлягають письмовому декларуванню, оподаткуванню митними платежами, не підпадають під встановлені законодавством заборони та/або обмеження щодо ввезення на митну територію України або вивезення за межі цієї території та свідчить про факти, що мають юридичне значення.

6. Громадяни, які проходять (проїжджають) через «зелений коридор», звільняються від подання письмової митної декларації. Звільнення від подання письмової митної декларації не означає звільнення від обов'язкового дотримання порядку переміщення товарів через митний кордон України.

Стаття 367. Умови пересилання громадянами товарів через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях

1. Громадяни мають право пересилати товари через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях у порядку, встановленому главою 36 цього Кодексу, крім товарів, заборонених до такого пересилання.

2. Обмеження щодо вартості та обсягів товарів, а також перелік товарів, заборонених до пересилання у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, встановлюються цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 368. Визначення вартості товарів, що переміщуються (пересилаються) громадянами через митний кордон України, для цілей нарахування митних платежів

1. Для цілей оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) громадянами через митний кордон України, застосовується фактурна вартість цих товарів, зазначена в касових або товарних чеках, аржилах, інших документах розрібної торгівлі, які містять відомості щодо вартості таких товарів.

2. При визначенні фактурної вартості товарів, які переміщуються у неусупроводжуваному багажі та вантажному відправленні, крім вартості самих товарів враховується вартість їх страхування та перевезення (фрахту) до моменту перетинання ними митного кордону України.

3. Особа, яка декларує товари, вправі довести достовірність відомостей, представлених для визначення їх фактурної вартості.

4. У разі наявності доказів недостовірності заявленої фактурної вартості товарів митні органи визначають їх вартість самостійно, на підставі ціни на ідентичні або подібні (аналогічні) товари відповідно до вимог цього Кодексу.

Стаття 369. Переміщення (пересилання) особистих речей громадянами через митний кордон України

1. Особисті речі, що переміщуються (пересилаються) громадянами через митний кордон України, підлягають декларуванню шляхом учинення дій, усно, або, за бажанням власника чи на вимогу митного органу, письмово, не оподатковуються митними платежами та звільняються від подання документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, а також від застосування до них видів державного контролю, визначених частиною першою статті 319 цього Кодексу.

Стаття 370. Перелік товарів, які можуть бути віднесені до особистих речей громадян

1. Особистими речами вважаються:

- 1) товари особистої гігієни та індивідуальні косметичні засоби у кількості, що забезпечує потреби однієї особи на період поїздки;
- 2) одяг, білизна, взуття, що мають суто особистий характер, призначені виключно для власного користування і мають ознаки таких, що були у користуванні;

3) особисті прикраси, у тому числі з дорогоцінних металів та каміння, що мають ознаки таких, що були в користуванні;

4) індивідуальне письмове та канцелярське приладдя;

5) один фотоапарат, одна кіно-, відеокамера разом з обґрунтованою кількістю фото-, відео-, кіноплівок та додаткового приладдя;

6) один переносний проєктор та аксесуари до нього разом з обґрунтованою кількістю діалогітівів та/або кіноплівок;

7) бінокль;

8) переносні музичні інструменти у кількості не більше двох штук;

9) один переносний звуковідтворювальний пристрій (у тому числі магнітофон, диктофон, програвач компакт-дисків тощо) з обґрунтованою кількістю плівок, платівок, дисків;

10) один переносний радіоприймач;

11) стільникові (мобільні) телефони у кількості не більше двох штук, пейджері;

12) один переносний телевізор;

13) переносні персональні комп'ютери у кількості не більше двох штук і периферійне обладнання та приладдя до них; флеш-карти у кількості не більше трьох штук;

14) одна переносна друкарська машина;

15) калькулятори, електронні книжки у кількості не більше двох штук;

16) індивідуальні вироби медичного призначення для забезпечення життєдіяльності людини та контролю за її станом з ознаками таких, що були в користуванні;

17) звичайні та/або прогулянкові дитячі коляски у кількості, що відповідає кількості дітей, які перетинають кордон разом із громадянином, а у разі відсутності дітей — у кількості не більше однієї штуки;

18) одна інвалідна коляска на кожного інваліда, який перетинає митний кордон України, а у разі відсутності такої особи — у кількості не більше однієї штуки;

19) лікарські засоби, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України в порядку та обсягах, визначених Кабінетом Міністрів України;

20) годинники у кількості не більше двох штук;

21) 0,5 літра туалетної води та/або 100 грамів парфумів;

22) спортивне спорядження — велосипед, вудка рибальська, комплект альпіністського спорядження, комплект спорядження для підводного плавання, комплект лиж, комплект тенісних ракеток, дошка для серфінгу, віндсерфінгу, комплект спорядження для гольфу, інше аналогічне спорядження, призначене для використання однією особою;

23) спеціальне дитяче харчування для дітей, хворих на фенілкетонурию або інше захворювання, що потребує спеціального харчування, яке не виробляється (не реалізується) в Україні, що переміщується (пересилається) через митний кордон України в порядку та обсягах, визначених Кабінетом Міністрів України;

24) інші товари, призначені для забезпечення повсякденних потреб громадянина, перелік і гранична кількість яких визначаються законами України.

Глава 54. Пропуск та оподаткування товарів, що вивозяться (пересилаються) громадянами за межі митної території України

Стаття 371. Умови вивезення (пересилання) громадянами товарів за межі митної території України

1. Товари, сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 10000 євро (крім зазначених у частині другій цієї статті), не підлягають письмовому декларуванню при вивезенні (пересиланні) їх громадянами за межі митної території України.

2. Товари, сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 10000 євро та на які законом встановлено вивізне мито та/або якщо відповідно до закону державними органами видаються документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами, підлягають письмовому декларуванню в порядку, встановленому для громадян, із сплатою у випадках, визначених законами України, вивізного мита та з поданням відповідних документів, виданих державними органами.

3. Товари, сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 10000 євро (крім зазначених у частині четвертій цієї статті), при вивезенні (пересиланні) їх громадянами за межі митної території України підлягають письмовому декларуванню з поданням митної декларації, передбаченої законодавством України для підприємств, та зі сплатою вивізного мита у випадках, встановлених законами України.

4. Товари, сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 10000 євро, при вивезенні (пересиланні) громадянами за межі митної території України підлягають письмовому декларуванню в порядку, встановленому для громадян, та звільняються від подання документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються громадянами через митний кордон України, за умови, що ці товари:

- 1) вивозяться у зв'язку з виїздом за межі України на постійне місце проживання;

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

2) входять до складу спадщини, оформленої в Україні на користь громадянина-нерезидента, за умови підтвердження складу спадщини органами, що вчиняють нотаріальні дії;

3) тимчасово вивозяться громадянами-резидентами за межі митної території України під письмове зобов'язання про їх зворотне ввезення;

4) були тимчасово ввезені на митну територію України під зобов'язання про їх зворотне вивезення, що підтверджується відповідними документами;

5) були одержані громадянами-нерезидентами у вигляді призів і нагород за участь у змаганнях, конкурсах, фестивалях тощо, які проводяться на території України, що підтверджується відповідними документами.

5. Товари, придбані громадянами-нерезидентами на території України, загальна фактурна вартість яких не перевищує суми іноземної валюти, ввезеної цими громадянами в Україну, та товари, що вивозяться громадянами-нерезидентами у зв'язку з остаточним виїздом за межі України, на суму доходу, одержаного за час роботи чи навчання в Україні, що підтверджується відповідними документами, підлягають письмовому декларуванню в порядку, встановленому для громадян, зі сплатою у випадках, встановлених законами України, вивізного мита, та поданням документів, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення, які при переміщенні (пересиланні) громадянами таких товарів через митний кордон України видаються відповідними державними органами.

Стаття 372. Особливості тимчасового вивезення (пересилання) громадянами-резидентами товарів за межі митної території України

1. Тимчасове вивезення (пересилання) громадянами-резидентами товарів за межі митної території України здійснюється з наданням митному органу зобов'язання про зворотне ввезення.

2. Дія частини першої цієї статті не поширюється на тимчасове вивезення (пересилання) за межі митної території України товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 10000 євро, особистих речей і транспортних засобів особистого користування, на яких громадяни перетинають митний кордон.

3. У разі відсутності книжки (карнету) А.Т.А., що використовується відповідно до Конвенції про тимчасове ввезення (Стамбул, 1990 рік), тимчасове вивезення громадянами-резидентами товарів (крім транспортних засобів особистого користування) за межі митної території України здійснюється на умовах, встановлених частинами першою та другою цієї статті.

4. Зобов'язання щодо зворотного ввезення товарів, які тимчасово вивозяться (пересилаються) за межі митної території України і сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 10000 євро, може надаватися за бажанням громадянина.

5. У разі надання громадянином зобов'язання про зворотне ввезення товарів митний орган вживає заходів для забезпечення ідентифікації цих товарів з метою їх зворотного ввезення без письмового декларування та без оподаткування митними платежами.

Стаття 373. Обмеження щодо вивезення (пересилання) громадянами за межі митної території України окремих товарів

1. Не допускається вивезення (пересилання) громадянами за межі митної території України товарів, незалежно від їх загальної фактурної вартості, згідно з переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України.

2. Порядок вивезення (пересилання) за межі митної території України дорожчих металів (за винятком банківських металів, пам'ятних та ювілейних монет України із дорожочінних металів), дорожочінного каміння та виробів із них, а також культурних цінностей з метою їх відчуження визначається Кабінетом Міністрів України.

3. Порядок вивезення (пересилання) за межі митної території України банківських металів, пам'ятних та ювілейних монет України із дорожочінних металів визначається Національним банком України.

4. Не допускається вивезення за межі митної території України алкогольних напоїв та тютюнових виробів громадянами, які не досягли 18-річного віку.

Глава 55. Пропуск та оподаткування товарів, які ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України

Стаття 374. Умови ввезення (пересилання) громадянами товарів на митну територію України

1. Товари (за винятком підкацизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 1000 євро, що ввозяться громадянами на митну територію України у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення, та товари (крім підкацизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 500 євро та/або сумарна вага яких не перевищує 50 кг, що ввозяться громадянами на митну територію України у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі через інші, ніж відкриті для повітряного сполучення, пункти пропуску через державний кордон України, не підлягають письмовому декларуванню (за винятком товарів, на які відповідно до статті 197 цього Кодексу встановлено обмеження щодо переміщення громадянами через митний кордон України, і випадків, передбачених частиною другою цієї статті) та не є об'єктами оподаткування митними платежами.

2. Норма частини першої цієї статті застосовується у разі, якщо особа, яка ввозить товари на митну територію України, в'їжджає в Україну не частіше одного разу протягом однієї доби. З метою забезпечення дотримання цієї умови посадові особи органів охорони державного кордону, які здійснюють паспортний контроль у пунктах пропуску через державний кордон України, безпосередньо в процесі здійснення такого контролю інформують посадових осіб митних органів про громадян, які в'їжджають в Україну частіше одного разу протягом однієї доби. У разі якщо товари в обсягах, що не перевищують обмежень, встановлених у частині першій цієї статті, ввозяться на митну територію України особою, яка в'їжджає в Україну частіше одного разу протягом однієї доби, такі товари підлягають письмовому декларуванню в порядку, встановленому для громадян, з поданням документів, які видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів, та оподатковуються ввізним митом за ставкою 10 відсотків і податком на додану вартість за ставкою, встановленою Податковим кодексом України.

3. У разі якщо товари, зазначені у частині першій цієї статті, підлягають державній реєстрації на території України, такі товари підлягають письмовому декларуванню в порядку, встановленому для громадян, з поданням документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів при переміщенні (пересиланні) їх через митний кордон України громадянами, та звільняються від оподаткування митними платежами.

4. Товари (крім підкацизних), що ввозяться громадянами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі, сумарна фактурна вартість та/або загальна вага яких перевищують обмеження, встановлені частиною першою цієї статті, але загальна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 10000 євро, підлягають письмовому декларуванню в порядку, встановленому для громадян, з поданням документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів, та оподатковуються ввізним митом за ставкою 10 відсотків і податком на додану вартість за ставкою, встановленою Податковим кодексом України, в частині, що перевищує еквівалент 1000 євро (при ввезенні товарів на митну територію України через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення) та еквівалент 500 євро або вартість товарів, обчислена пропорційно до ваги, що перевищує 50 кг (при ввезенні через інші пункти пропуску через державний кордон України). Базою оподаткування таких товарів є частина їх сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 1000 євро (при ввезенні товарів на митну територію України через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення) та еквівалент 500 євро або вартість товарів, обчислена пропорційно до ваги, що перевищує 50 кг (при ввезенні через інші пункти пропуску через державний кордон України).

5. Культурні цінності за кодами 9701 10 00 00, 9701 90 00 00, 9702 00 00 00, 9703 00 00 00, 9704 00 00 00, 9705 00 00 00, 9706 00 00 00 згідно з УКТ ЗЕД, виготовлені 50 і більше років тому, незалежно від їх вартості та способу переміщення через митний кордон України, підлягають письмовому декларуванню.

6. Товари (крім підкацизних), сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 300 євро, що переміщуються (пересилаються) на митну територію України на адресу одного одержувача в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях, на адресу одного одержувача протягом однієї доби у міжнародних експрес-відправленнях, а також у несупроводжуваному багажі, підлягають усному декларуванню на підставі товаросупровідних документів та не є об'єктами оподаткування митними платежами.

7. Товари (крім підкацизних), що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових або міжнародних експрес-відправленнях, у несупроводжуваному багажі, сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 300 євро, але не перевищує еквівалент 10000 євро, або переміщуються (пересилаються) без дотримання умов, передбачених частиною п'ятою цієї статті, підлягають письмовому декларуванню в порядку, встановленому для громадян, та оподатковуються ввізним митом за ставкою 10 відсотків та податком на додану вартість за ставкою, встановленою Податковим кодексом України. Базою оподаткування для таких товарів є частина їх сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 300 євро.

8. Товари (крім підкацизних), сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 10000 євро, що пересилаються (переміщуються) на митну територію України в міжнародних поштових відправленнях, міжнародних експрес-відправленнях, у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі, а також товари (крім підкацизних), незалежно від їх фактурної вартості, що переміщуються на митну територію України у вантажних відправленнях, підлягають декларуванню та митному оформленню з поданням митної декларації, передбаченої законодавством України для підприємств, а також дозволів (ліцензій), сертифікатів відповідності чи свідцтв про визнання відповідності у випадках, установлених законодавством України для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, та оподатковуються ввізним митом за повними ставками Митного тарифу України і податком на додану вартість за ставкою, встановленою Податковим кодексом України.

9. Поміщення товарів, ввезених на митну територію України громадянами, у митні режими відмови на користь держави чи знищення або руйнування здійснюється в порядку, встановленому цим Кодексом.

10. При ввезенні (пересиланні) на митну територію України громадянами звільняються від оподаткування митними платежами:

1) особисті речі, визначені статтею 370 цього Кодексу;

2) культурні цінності за кодами 9701 10 00 00, 9701 90 00 00, 9702 00 00 00, 9703 00 00 00, 9704 00 00 00, 9705 00 00 00, 9706 00 00 00 згідно з УКТ ЗЕД, виготовлені 50 і більше років тому;

3) товари, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб громадянина та початкового облаштування, що ввозяться (пересилаються) громадянами у зв'язку з переселенням на постійне місце проживання в Україну протягом шести місяців з дня видачі документа, що підтверджує право громадянина на постійне проживання в Україні, за умови документального підтвердження того, що до дня видачі цього документа громадянин проживав на території країни, з якої він прибув, не менше трьох років:

а) товари, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб громадянина та початкового облаштування (крім товарів, що класифікуються за товарною позицією 8802 або одним із кодів 8903 91 99 00, 8903 92 99 00, 8903 99 99 00 згідно з УКТ ЗЕД);

б) транспортні засоби особистого користування, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТ ЗЕД (у кількості однієї одиниці на кожного громадянина, який досяг 18-річного віку), за умови документального підтвердження того, що до дня видачі документа, що підтверджує право на постійне проживання в Україні, громадянин був власником (або співвласником) такого транспортного засобу не менше одного року, а транспортний засіб перебував за ним на постійному обліку (реєстрації) у відповідних реєстраційних органах країни постійного місця попереднього проживання громадянина не менше одного року, якщо даний транспортний засіб підлягає реєстрації в цій країні;

в) товари, що класифікуються в товарній позиції 8716 згідно з УКТ ЗЕД (у кількості однієї одиниці на кожного повнолітнього громадянина) за умови одночасного ввезення з транспортними засобами особистого користування, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТ ЗЕД.

У разі пропуску внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили, хвороби або з інших поважних причин, що підтверджується відповідними документами, встановленого цим пунктом строку ввезення (пересилання) товарів на митну територію України із звільненням від оподаткування митними платежами цей строк може бути продовжений відповідним митним органом, але не більш як до двох років з дня видачі документа, що підтверджує право громадянина на постійне проживання в Україні;

4) товари, що належать громадянам і переміщуються транзитом через митну територію України;

5) товари, що входять до складу спадщини за законом, відкритої за межами України на користь резидента (у тому числі в кількості однієї одиниці за кожною товарною позицією 8702, 8703, 8711 згідно з УКТ ЗЕД), у разі підтвердження її складу органами, що вчиняють нотаріальні дії у країні її відкриття. Зазначене підтвердження підлягає засвідченню або легалізації у відповідній закордонній консульській установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України;

6) товари, одержані громадянами-резидентами у вигляді нагород і призів на міжнародних змаганнях, конкурсах за межами митної території України (у тому числі не більше одного товару за товарними позиціями 8702, 8703, 8711 згідно з УКТ ЗЕД), за умови документального підтвердження факту нагородження нотаріальними органами відповідної країни. Зазначене підтвердження підлягає засвідченню або легалізації у відповідній закордонній консульській установі України, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України;

7) товари (включаючи транспортні засоби особистого користування), що були попередньо вивезені громадянами-резидентами за межі митної території України і зворотно ввозяться на митну територію України, за наявності відповідного підтвердження факту попереднього вивезення таких товарів;

8) транспортні засоби особистого користування, що тимчасово ввозяться на митну територію України громадянами-нерезидентами, а також пальне, що міститься у звичайних баках таких транспортних засобів, встановлених заводом-виробником;

9) товари (крім транспортних засобів), які мають ознаки таких, що були у користуванні та призначені для власного облаштування житла і забезпечення життєдіяльності громадян, які перебували за кордоном у відрядженнях (на навчання), за умови, що такі товари ввозяться (пересилаються) протягом шести місяців з дня повернення таких громадян в Україну після закінчення строку відрядження (навчання);

10) товари (крім транспортних засобів), які мають ознаки таких, що були у користуванні та призначені для власного облаштування житла і забезпечення життєдіяльності іноземних громадян, які за офіційним запрошенням прибувають у довготермінове відрядження в Україну, за умови, що такі товари ввозяться (пересилаються) безпосередньо таким громадянином в Україну на адресу свого тимчасового перебування протягом перших шести місяців його перебування в довготерміновому відрядженні в Україні під зобов'язання про їх зворотне вивезення;

11) товари, що класифікуються в одній із товарних позицій 8702, 8703, 8711 згідно з УКТ ЗЕД (у кількості однієї одиниці за кожною товарною позицією), що ввозяться працівниками дипломатичної служби, які перебували за кордоном у довготермінових відрядженнях або проходили дипломатичну службу строком не менше одного року та повертаються в Україну, за умови, що:

а) працівник дипломатичної служби є власником цих товарів;

б) товари були придбані працівником дипломатичної служби в межах строку відрядження або проходження дипломатичної служби, що підтверджується відповідним наказом Міністерства закордонних справ України;

в) сукупна вартість товарів не перевищує 50 відсотків від суми, що виплачується працівнику дипломатичної служби у зв'язку з перебуванням у довготерміновому відрядженні або проходженням дипломатичної служби за кордоном та підтверджується документами в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

11. Товари за товарними позиціями 8702, 8703, 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД, що ввозяться на митну територію України громадянами у зв'язку з переселенням на постійне місце проживання в Україну із звільненням від оподаткування митними платежами відповідно до цього Кодексу, підлягають постановці на тимчасовий облік в державних реєстраційних органах за строк до двох років з оформленням документів на право тимчасового користування такими товарами та можуть бути відчужені або передані у володіння, користування чи розпорядження іншим особам (крім членів сімей таких громадян) упродовж двох років з дня ввезення на митну територію України лише після сплати особами, які ввезли їх в Україну, всіх митних платежів за ставками, чинними на день подання митної декларації.

12. Документи на право постійного користування (з правом відчуження) товарами, зазначеними у частині одинадцятій цієї статті, можуть бути видані гро-

мадянам — власникам цих товарів після постійного проживання їх на території України протягом двох років з дня митного оформлення таких товарів.

Стаття 375. Ввезення громадянами на митну територію України домашніх тварин

1. Домашні тварини, що ввозяться громадянами на митну територію України, підлягають письмовому декларуванню та застосуванню до них заходів контролю, визначених законом.

Стаття 376. Ввезення на митну територію України громадянами алкогольних напоїв та тютюнових виробів

1. Ввезення на митну територію України алкогольних напоїв та тютюнових виробів громадянами, які не досягли 18-річного віку, не допускається. 2. Громадяни, які досягли 18-річного віку, можуть ввозити алкогольні напої та тютюнові вироби на митну територію України в ручній поклажі або супроводжуваному багажі без сплати митних платежів та без письмового декларування у таких кількостях із розрахунку на одну особу:

1) 200 сигарет або 50 сигар чи 250 грамів тютюну, або ці вироби в наборі загальною вагою, що не перевищує 250 грамів;

2) 5 літрів пива, 2 літри вина, 1 літр міцних (із вмістом спирту більш як 22%) алкогольних напоїв.

3. Алкогольні напої та тютюнові вироби незалежно від їх кількості не звільняються від оподаткування митними платежами, якщо особа, яка ввозить їх на митну територію України, була відсутня в Україні менш ніж 24 години.

Стаття 377. Особливості митного оформлення окремих товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного обігу

1. Товари за товарними позиціями 8701-8707, 8711, 8716 згідно з УКТ ЗЕД, які підлягають державній реєстрації, при ввезенні громадянами на митну територію України або надходженні на митну територію України на адресу громадян у несупроводжуваному багажі або вантажних відправленнях для вільного обігу, незалежно від їх вартості, підлягають письмовому декларуванню та митному оформленню в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, з оподаткуванням ввізним митом за повними ставками Митного тарифу України, акцизним податком і податком на додану вартість за ставками, встановленими Податковим кодексом України.

2. Товари, зазначені у частині першій цієї статті, що ввозяться громадянами на митну територію України для вільного обігу, підлягають обов'язковій сертифікації у випадках, встановлених законодавством для підприємств. Документи, що засвідчують відповідність таких товарів вимогам технічних регламентів та національних стандартів, подаються митним органом під час митного оформлення цих товарів з метою вільного обігу та уповноваженим органам під час їх державної реєстрації в Україні.

3. Ввезені громадянами на митну територію України для вільного обігу товари, зазначені у частині першій цієї статті, що підлягають державній реєстрації уповноваженими органами України, забороняється відчужувати або передавати у володіння, користування чи розпорядження іншим особам до здійснення державної реєстрації цих товарів.

4. З метою запобігання незаконному обігу транспортних засобів на території України між центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та державними органами з безпеки дорожнього руху здійснюється автоматизований обмін інформацією про транспортні засоби, що перетинають державний кордон України, стосовно митного оформлення та державної реєстрації таких транспортних засобів.

5. Кузови (включаючи кабінні) для моторних транспортних засобів товарних позицій 8701-8705, що класифікуються в товарній позиції 8707, шасі з установленими двигунами для товарів товарних позицій 8701-8705, що класифікуються в товарній позиції 8706 згідно з УКТ ЗЕД, підлягають митному оформленню як зібрані транспортні засоби. Оподаткування їх здійснюється за повними ставками ввізного мита відповідно до Митного тарифу України, акцизним податком і податком на додану вартість за ставками, встановленими Податковим кодексом України.

6. Товари, зазначені у частинах першій та п'ятій цієї статті, що були зареєстровані у відповідних реєстраційних органах іноземних держав і ввозяться в Україну для вільного обігу, повинні бути зняті з обліку в цих органах.

Стаття 378. Обмеження щодо ввезення громадянами товарів на митну територію України

1. Пропуск на митну територію України товарів, що класифікуються в 1-24 групах УКТ ЗЕД та ввозяться громадянами для вільного обігу, в будь-яких обсягах не дозволяється.

2. Обмеження, встановлене частиною першою цієї статті, не поширюється на:

1) алкогольні та тютюнові вироби, що ввозяться громадянами в кількостях та у способи, зазначені у частині другій статті 376 цього Кодексу;

2) харчові продукти вагою до 10 кг в упаковці виробника, що надходять на адресу громадян у міжнародних поштових або експрес-відправленнях;

3) харчові продукти для власного споживання на суму, яка не перевищує еквівалент 200 євро, що ввозяться в порядку та обсягах, визначених Кабінетом Міністрів України;

4) домашніх тварин.

3. Не підлягають переміщенню на митну територію України в несупроводжуваному багажі продукти харчування без упаковки виробника.

Стаття 379. Умови тимчасового ввезення та ввезення з метою транзиту товарів на митну територію України громадянами

1. Громадяни мають право ввозити тимчасово або з метою транзиту товари, сумарна фактурна вартість та загальна вага яких не перевищують критерії, встановлені частиною першою статті 374 цього Кодексу, за умови усного або, за бажанням власника цих товарів чи на вимогу посадової особи митного органу, письмового декларування в порядку, передбаченому для громадян.

2. Пропуск через митний кордон України товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України тимчасово або з метою транзиту під зобов'язання про їх зворотне вивезення (транзит), сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 500 євро та/або загальна вага яких перевищує 50 кг, та транспортних засобів, незалежно від їх митної вартості, дозволяється за умови письмового декларування в порядку, передбаченому для громадян, та внесення цими громадянами на рахунок митного органу, що здійснив пропуск таких товарів на митну територію України, грошової застави в розмірі митних платежів, що підлягають сплаті при ввезенні таких товарів на митну територію України з метою вільного обігу, або із застосуванням інших заходів гарантування, передбачених цим Кодексом.

3. Пропуск через митний кордон України товарів, що ввозяться громадянами на митну територію України тимчасово або з метою транзиту під зобов'язання про їх зворотне вивезення (транзит), сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 10000 євро, дозволяється за умови письмового декларування з поданням митної декларації, передбаченої законодавством України для підприємств, та із забезпеченням сплати митних платежів у способи, визначені розділом Х цього Кодексу.

4. Пропуск через митний кордон України товарів (крім транспортних засобів), що ввозяться на митну територію тимчасово, мають ознаки таких, що були у користуванні, та призначені для власного облаштування і забезпечення життєдіяльності громадян-нерезидентів, які за офіційним запрошенням прибувають у довготермінове відрядження в Україну, здійснюється під зобов'язання про їх зворотне вивезення та без застосування заходів гарантування.

5. Дозволяється тимчасове ввезення на митну територію України домашніх тварин в кількості не більше 3 ссавців, 6 птахів, 20 акваріумних риб без застосування до них заходів гарантування, передбачених цим Кодексом, та з поданням митним органам документів, які видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються громадянами через митний кордон України.

6. Строки тимчасового ввезення громадянами товарів на митну територію України (крім випадків, передбачених статтею 380 цього Кодексу) встановлюються відповідно до статті 108 цього Кодексу, а строки ввезення з метою транзиту — відповідно до статті 95 цього Кодексу.

7. У разі вивезення товарів за межі митної території України в установлені строки грошова застава, зазначена у частині другій цієї статті, повертається громадянам. Порядок внесення та повернення грошової застави встановлюється міністерством, керівник якого (міністр) спрямовує та координує діяльність центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

8. У разі порушення встановлених строків зворотного вивезення за межі митної території України або транзиту товарів, за винятком випадків, якщо таке порушення сталося внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, що під-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

тверджується відповідними документами, внесена грошова застава використо-
вується в порядку, визначеному статтею 313 цього Кодексу.

9. У разі втрати чи повного зісування товарів, ввезених на митну територію України тимчасово або з метою транзиту, внаслідок аварії чи дії обставин непереборної сили та відповідного документального підтвердження такої втрати чи повного зісування митний режим тимчасового ввезення (транзиту) щодо таких товарів припиняється, а внесена грошова застава повертається власнику зазначених товарів, його спадкоємцю або уповноважений ними особи.

Стаття 380. Особливості тимчасового ввезення громадянами транспортних засобів особистого користування на митну територію України

1. Дозволяється тимчасове ввезення громадянами-нерезидентами на митну територію України транспортних засобів особистого користування (крім яхт та інших плавучих засобів для дозвілля та спорту, що класифікуються у товарній позиції 8903 згідно з УКТ ЗЕД) на строк до одного року. Тимчасове ввезення громадянами-нерезидентами на митну територію України яхт та інших плавучих засобів для дозвілля та спорту, що класифікуються у товарній позиції 8903 згідно з УКТ ЗЕД, призначених для особистого користування, дозволяється на строк до трьох років. Обов'язковою умовою допуску зазначених транспортних засобів до тимчасового ввезення на митну територію України є реєстрація цих транспортних засобів в уповноважених органах іноземних держав.

2. Транспортні засоби особистого користування, що тимчасово ввозяться нерезидентами на митну територію України, а також пальне, що міститься у звичайних баках таких транспортних засобів, встановлених заводом-виробником, не підлягають письмовому декларуванню та звільняються від подання документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, що переміщуються громадянами через митний кордон України.

3. Громадяни-резиденти, які перебувають на тимчасовому консульському обліку в консульській установі України за кордоном, мають право тимчасово ввезти на митну територію України під письмове зобов'язання про зворотне вивезення один транспортний засіб особистого користування за товарною позицією 8703 (крім товарної підпозиції 8703 10) згідно з УКТ ЗЕД та причіп до нього за товарною підпозицією 8716 10 згідно з УКТ ЗЕД (за умови ввезення разом із транспортним засобом) на строк, що не перевищує 60 днів протягом одного календарного року (який може бути як безперервним, так і з перервами) без сплати митних платежів, які відповідно до закону підлягають сплаті при імпорті таких товарів. Зазначені транспортні засоби можуть бути тимчасово ввезені на митну територію України за умови подання митному органу документів, що підтверджують право власності громадянина на такі транспортні засоби та їх реєстрацію на території відповідної країни.

4. Тимчасово ввезені транспортні засоби особистого користування можуть використовуватися на митній території України виключно ними громадянами, які ввезли їх в Україну, для їх особистих потреб, не можуть використовуватися для цілей підприємницької діяльності в Україні, бути розкомплектовані, а також відчужені чи передані у володіння, користування або розпорядження іншим особам.

5. Тимчасово ввезені транспортні засоби особистого користування повинні бути вивезені за межі митної території України з дотриманням строків, встановлених відповідно до вимог цього Кодексу, або поміщені у митні режими відмови на користь держави, знищення або руйнування чи можуть бути оформлені для вільного обігу на митній території України за умови сплати митних платежів, які відповідно до закону підлягають сплаті при імпорті таких транспортних засобів.

6. У разі втрати чи повного зісування тимчасово ввезених транспортних засобів особистого користування внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили перебіг строку тимчасового ввезення зупиняється за умови надання митним органом власниками таких транспортних засобів достатніх доказів їх втрати чи зісування. Дозволяється поміщення таких транспортних засобів у митний режим відмови на користь держави чи знищення або руйнування.

7. Порядок державної реєстрації транспортних засобів особистого користування, тимчасово ввезених на митну територію України громадянами, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 381. Особливості ввезення громадянами транспортних засобів особистого користування з метою транзиту через митну територію України

1. Громадянам дозволяється ввозити транспортні засоби особистого користування з метою транзиту через митну територію України за умови їх письмового декларування в порядку, передбаченому для громадян, та внесення на рахунок митного органу, що здійснює пропуск таких транспортних засобів на митну територію України, грошової застави в розмірі митних платежів, що підлягають сплаті при ввезенні таких транспортних засобів на митну територію України з метою вільного обігу. Зазначені вимоги не поширюються на транспортні засоби, постійно зареєстровані у відповідних реєстраційних органах іноземної держави, що підтверджується відповідним документом.

2. У разі порушення зобов'язання про транзит через митну територію України транспортних засобів особистого користування, за винятком випадків, коли таке порушення сталося внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили, що підтверджується відповідними документами, внесена грошова застава використовується в порядку, визначеному статтею 313 цього Кодексу.

3. У разі знищення чи повного зісування транспортних засобів особистого користування, ввезених на митну територію України з метою транзиту, внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили перебіг строку їх транзиту зупиняється, а внесена грошова застава повертається особі, яка внесла заставу, її спадкоємцю або уповноважений ними особи, за умови надання такою особою митним органам достатніх доказів знищення чи повного зісування транспортного засобу.

Розділ XIII

ОСОБЛИВОСТІ ПРОПУСКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ТОВАРІВ, ЩО ПЕРЕМІЩУЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ ПРЕДСТАВНИЦТВАМИ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ, МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ОФІЦІЙНИМИ ОСОБАМИ, А ТАКОЖ ДИПЛОМАТИЧНИМИ ПРЕДСТАВНИЦТВАМИ УКРАЇНИ, ЩО ЗНАХОДЯТЬСЯ ЗА КОРДОНОМ

Глава 56. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України представництвами іноземних держав, міжнародними організаціями та офіційними особами, а також дипломатичними представництвами України, що знаходяться за кордоном

Стаття 382. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України дипломатичними представництвами іноземних держав в Україні

1. Дипломатичні представництва іноземних держав в Україні за умови дотримання встановленого цим Кодексом порядку переміщення товарів через митний кордон України (у тому числі вимог, передбачених статтею 319 цього Кодексу) можуть ввозити на митну територію України та вивозити з її митної території товари, призначені для офіційного (службового) користування цих представництв із звільненням від митного огляду та сплати митних платежів.

2. Моторні транспортні засоби, призначені для офіційного (службового) користування дипломатичних представництв іноземних держав в Україні, можуть ввозитися цими представництвами на умовах, зазначених у частині першій цієї статті, в кількості, необхідній для забезпечення їх функціонування, але не більше від кількості членів дипломатичного персоналу представництва, а також двох додаткових транспортних засобів.

Стаття 383. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України главою дипломатичного представництва іноземної держави, членами дипломатичного персоналу представництва та членами їх сімей

1. Глава дипломатичного представництва іноземної держави та члени дипломатичного персоналу представництва, а також члени їхніх сімей, які проживають разом з ними, за умови, що вони не є громадянами України та не проживають в Україні постійно, можуть ввозити в Україну товари, призначені для особистого користування, включаючи предмети початкового облаштування, та вивозити з України товари, призначені для особистого користування, включаючи придбані на митній території України, з дотриманням встановленого цим Кодексом порядку їх переміщення через митний кордон України (у тому числі вимог, передбачених статтею 319 цього Кодексу) та зі звільненням від сплати митних платежів.

2. Особистий багаж глави дипломатичного представництва іноземної держави, членів дипломатичного персоналу представництва, а також членів їхніх сімей, які проживають разом з ними, звільняється від митного огляду, якщо немає достатніх підстав вважати, що він містить товари, не призначені для особистого користування, або товари, ввезення (вивезення) яких заборонене законом або регулюється карантинними та іншими спеціальними правилами. Такий огляд повинен здійснюватися тільки в присутності зазначених у цій статті осіб

або їх уповноважених представників та за письмовим розпорядженням керівника відповідного митного органу чи особи, яка виконує його обов'язки.

3. Особи, зазначені в частині першій цієї статті, можуть ввозити в Україну моторні транспортні засоби, призначені для особистого користування, з дотриманням встановленого цим Кодексом порядку їх переміщення через митний кордон України та зі звільненням від сплати митних платежів у кількості, що не перевищує:

- 1) двох одиниць для глави представництва;
- 2) однієї одиниці для кожного члена дипломатичного персоналу представництва;
- 3) однієї одиниці для кожного повнолітнього члена сім'ї глави представництва та членів дипломатичного персоналу.

Стаття 384. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України членами адміністративно-технічного персоналу дипломатичного представництва іноземної держави та членами їх сімей

1. Члени адміністративно-технічного персоналу дипломатичного представництва іноземної держави та члени їхніх сімей, які проживають разом з ними, якщо вони не є громадянами України та не проживають в Україні постійно, можуть ввозити в Україну товари, призначені для початкового облаштування, з дотриманням встановленого цим Кодексом порядку їх переміщення через митний кордон України (у тому числі вимог, передбачених статтею 319 цього Кодексу) та із звільненням від сплати митних платежів. Перелік товарів, які можуть бути віднесені до таких, що призначені для початкового облаштування, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Особи, зазначені у частині першій цієї статті, можуть ввозити в Україну в установленому цим Кодексом порядку моторні транспортні засоби, призначені для особистого користування, із звільненням від сплати митних платежів у кількості не більше одного моторного транспортного засобу на сім'ю.

Стаття 385. Поширення митних пільг, що надаються згідно з цим Кодексом членам дипломатичного персоналу представництва іноземної держави, на членів адміністративно-технічного персоналу цього представництва та на членів їхніх сімей

1. З урахуванням принципу взаємності стосовно кожної окремої держави митні пільги, що надаються згідно з цим Кодексом членам дипломатичного персоналу представництва іноземної держави, можуть поширюватися на членів адміністративно-технічного персоналу цього представництва, а також на членів їхніх сімей, які не є громадянами України та не проживають в Україні постійно.

Стаття 386. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України консульськими установами іноземних держав та членами їх персоналу

1. Консульським установам іноземних держав, консульським посадовим особам, включаючи главу консульської установи та консульських службовців, а також членів їхніх сімей, надаються митні пільги, передбачені цим Кодексом для дипломатичних представництв іноземних держав або відповідного персоналу дипломатичного представництва.

2. З урахуванням принципу взаємності стосовно кожної окремої держави на працівників обслуговуючого персоналу консульської установи, а також на членів їхніх сімей, якщо вони не є громадянами України та не проживають в Україні постійно, можуть поширюватися митні пільги, що надаються згідно з цим Кодексом відповідному персоналу дипломатичного представництва іноземної держави.

Стаття 387. Переміщення дипломатичної пошти та консульської валізи іноземних держав через митний кордон України

1. Дипломатична пошта та консульська валіза іноземних держав, що переміщуються через митний кордон України, не підлягають ні розпечатуванню, ні затриманню. За наявності достатніх підстав вважати, що консульська валіза містить товари, не зазначені в частині третій цієї статті, митний орган може зажадати розпечатання валізи уповноваженими особами цієї іноземної держави у присутності посадовців осіб митного органу. У разі відмови від розпечатання така валіза повертається до місця відправлення.

2. Усі місця, що становлять дипломатичну пошту та консульську валізу, повинні мати видимі зовнішні ознаки, що свідчать про їх характер.

3. Дипломатична пошта може містити виключно дипломатичні документи та товари, призначені для офіційного користування, а консульська валіза — тільки офіційну кореспонденцію та документи або товари, призначені виключно для офіційного користування.

Стаття 388. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України іноземними дипломатичними і консульськими кур'єрами

1. Іноземні дипломатичні та консульські кур'єри можуть ввозити в Україну та вивозити з України товари, призначені для їх особистого користування, із звільненням на основі взаємності від митного огляду та сплати митних платежів.

Стаття 389. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України представниками та членами делегацій іноземних держав

1. Представникам іноземних держав, членам парламентських та урядових делегацій, а також на основі взаємності членам делегацій іноземних держав, які приїждять в Україну для участі в міжнародних переговорах, міжнародних конференціях та нарадах або з іншими офіційними дорученнями, надаються митні пільги, передбачені цим Кодексом для дипломатичного персоналу представництв іноземних держав. Такі пільги надаються також членам сімей цих осіб, які їх супроводжують.

2. Дипломатичному персоналу, консульським посадовим особам представництв іноземних держав, членам їхніх сімей, а також особам, зазначеним у частині першій цієї статті, які прямують з тією ж метою транзитом через територію України, надаються митні пільги, передбачені цим Кодексом для дипломатичного персоналу представництв іноземних держав.

Стаття 390. Застосування умов взаємності

1. У разі надання закордонному дипломатичному представництву України або його персоналу іноземною державою менш сприятливого режиму, ніж передбачено цим розділом, до дипломатичного представництва такої іноземної держави в Україні та його персоналу застосовуватиметься аналогічний режим на умовах взаємності.

2. Інформація про надання митних пільг дипломатичним установам України за кордоном та їх персоналу для визначення умов взаємності відповідно до цього розділу стосовно кожної окремої іноземної держави надається Міністерством закордонних справ України центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 391. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України міжнародними організаціями, представництвами іноземних держав при них, а також їх персоналом

1. Митні пільги для міжнародних організацій та представництв іноземних держав при них, а також для персоналу цих організацій і представництв та членів сімей персоналу визначаються міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону.

Стаття 392. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України посадовими особами представництв іноземних держав та міжнародних організацій в Україні

1. Кожна посадова особа, яка має пільги згідно із статтями 383–386, 388, 389, 391 цього Кодексу, користується ними у разі прямування в Україну для зайняття відповідної посади з моменту перетину митного кордону України, а у разі знаходження на території України — з того часу, коли ця посадова особа офіційно приступила до виконання своїх обов'язків.

2. Члени сімей посадових осіб, зазначених у частині першій цієї статті, якщо вони не є громадянами України та не проживають в Україні постійно, мають ті самі пільги, що і ці посадові особи.

Стаття 393. Припинення надання митних пільг посадовим особам представництв іноземних держав та міжнародних організацій в Україні

1. Після залицення посадовими особами представництв іноземних держав та міжнародних організацій митної території України надання їм митних пільг, передбачених статтею 383, частиною другою статті 384, статтями 385, 386, 388, 389, 391 цього Кодексу, припиняється.

Стаття 394. Декларування товарів представництв іноземних держав та міжнародних організацій в Україні

1. Товари (крім моторних транспортних засобів), призначені для офіційного (службового) користування представництв іноземних держав та міжнародних організацій в Україні, підлягають декларуванню митним органам та пропускаються в Україну в режимі імпорту (випуску для вільного обігу).

2. Моторні транспортні засоби, призначені для офіційного (службового) користування представництвами іноземних держав та міжнародних організацій в Україні, підлягають декларуванню митним органам за місцем акредитації цих представництв та пропускаються в Україну в режимі тимчасового ввезення на строк, визначений зазначеними представництвами, але не більший, ніж строк їх акредитації. При здійсненні митного оформлення таких транспортних засобів застосовуються засоби забезпечення їх ідентифікації.

3. Моторні транспортні засоби, зазначені у частині другій цієї статті, можуть бути відчужені на митній території України після зміни митного режиму, в якому вони перебувають, з тимчасового ввезення на імпорт. Це правило не поширюється на випадки відчуження зазначених транспортних засобів відповідно до статті 109 цього Кодексу іншим особам, які мають митні пільги, передбачені статтею 383, частиною другою статті 384, статтями 385, 386, 388, 389, 391 цього Кодексу.

4. Одночасно в користуванні представництва можуть перебувати моторні транспортні засоби, ввезені в режимі тимчасового ввезення із звільненням від сплати митних платежів, у кількості, зазначеній у частині другій статті 382 цього Кодексу.

Стаття 395. Декларування товарів, що належать членам персоналу представництв іноземних держав та міжнародних організацій в Україні

1. Товари (крім моторних транспортних засобів), призначені для особистого користування членів персоналу представництв іноземних держав та міжнародних організацій в Україні, декларуються митним органам за місцем акредитації чи перебування цих осіб у порядку, встановленому цим Кодексом для громадян, та пропускаються в Україну в режимі імпорту (випуску для вільного обігу).

2. Моторні транспортні засоби, призначені для особистого користування членів персоналу представництв іноземних держав та міжнародних організацій в Україні, підлягають декларуванню митним органам за місцем перебування цих осіб у порядку, встановленому цим Кодексом для громадян, і пропускаються в Україну в режимі тимчасового ввезення на визначений цими особами строк, але не більше, ніж на строк їх акредитації. При здійсненні митного оформлення таких транспортних засобів застосовуються засоби забезпечення їх ідентифікації.

3. Моторні транспортні засоби, зазначені у частині другій цієї статті, можуть бути відчужені на митній території України після зміни митного режиму, в якому вони перебувають, з тимчасового ввезення на імпорт. Це правило не поширюється на випадки відчуження зазначених транспортних засобів відповідно до статті 109 цього Кодексу іншим особам, які мають митні пільги, передбачені статтею 383, частиною другою статті 384, статтями 385, 386, 388, 389, 391 цього Кодексу.

4. Особи, зазначені у цій статті, можуть одночасно мати на території України моторні транспортні засоби, ввезені в режимі тимчасового ввезення із звільненням від сплати митних платежів, у кількості, що не перевищує двох одиниць для глави представництва та одної одиниці для кожного члена персоналу представництва.

Стаття 396. Порядок переміщення через митний кордон України товарів закордонних дипломатичних установ України та товарів, призначених для особистого користування працівників дипломатичної служби України, які направляються у довготермінові відрядження або для проходження дипломатичної служби за кордон

1. Закордонні дипломатичні установи України, за умови дотримання ними встановленого порядку переміщення товарів через митний кордон України, можуть вивозити з України товари, призначені для службового користування та матеріально-технічного забезпечення функціонування установи, у тому числі представницьку продукцію, із звільненням від сплати митних платежів.

2. Працівники дипломатичної служби України, які направляються у довготермінові відрядження або для проходження дипломатичної служби за кордон, можуть вивозити з України товари, призначені для особистого користування, включаючи предмети початкового облаштування, з дотриманням встановленого цим Кодексом порядку їх переміщення через митний кордон України та зі звільненням від сплати митних платежів.

3. Товари, призначені для офіційного (службового) користування закордонних дипломатичних установ України, та товари, призначені для особистого користування працівників дипломатичної служби України, які направляються у довготермінові відрядження або для проходження дипломатичної служби за кордон, включаючи предмети початкового облаштування, підлягають декларуванню та пропускаються за межі України відповідно на весь строк акредитації зазначених установ та перебування зазначених працівників за кордоном.

Розділ XIV

СПРІЯННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПІД ЧАС ПЕРЕМІЩЕННЯ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Глава 57. Заходи митних органів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України

Стаття 397. Порядок митного контролю і митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності

1. Митні органи сприяють захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України відповідно до цього Кодексу та інших законів України.

2. Митний контроль і митне оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, та ввозяться на митну територію України або вивозяться з митної території України, здійснюються в загальному порядку з урахуванням особливостей, встановлених цим Кодексом та іншими законами України.

3. Заходи, пов'язані з припиненням митного оформлення відповідно до положень цього розділу, застосовуються митними органами щодо товарів, які ввозяться на митну територію України для вільного обігу або вивозяться для вільного обігу за межі митної території України, за винятком:

- 1) особистих речей громадян;
- 2) товарів, які містять об'єкти права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону, та які переміщуються через митний кордон України для власного використання громадянами і не призначені для виробничої чи іншої підприємницької діяльності, сумарна вартість та/або вага яких не перевищує обмежень, встановлених частиною першою статті 374 цього Кодексу;
- 3) припасів.
4. Вивезення з митної території у незмінному вигляді товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності, забороняється до завершення процедури такого призупинення.

Стаття 398. Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, веде митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, на підставі заяв правовласників.

2. Правовласник, який має підстави вважати, що під час переміщення товарів через митний кордон України порушуються чи можуть бути порушені його права на об'єкт права інтелектуальної власності, має право подати до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт інтелектуальної власності шляхом внесення відповідних відомостей до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону.

3. Порядок реєстрації у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, включаючи форму заяви, перелік інформації та документів, які додаються до заяви, порядок подання і розгляду заяви та ведення реєстру визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

4. Для сприяння захисту прав інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, під час митного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України, інформація про об'єкти права інтелектуальної власності, зареєстровані в митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, надсилається всім митним органам України.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

5. Після реєстрації об'єкта права інтелектуальної власності в митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, митні органи на підставі даних такого реєстру вживають заходів щодо запобігання переміщенню через митний кордон України контрафактних товарів.

6. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, забезпечує оприлюднення переліку об'єктів права інтелектуальної власності, включених до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, на своєму офіційному сайті.

7. Правовласник зобов'язаний повідомити центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, про припинення чинності чи визнання недійсним права інтелектуальної власності, а також про часткову або повну передачу прав на об'єкт права інтелектуальної власності, відомості щодо якого внесені до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону.

Стаття 399. Призупинення митного оформлення товарів на підставі даних митного реєстру

1. У разі якщо митний орган на підставі даних митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, виявляє ознаки порушення прав інтелектуальної власності щодо товарів, пред'явлених до митного контролю та митного оформлення, їх митне оформлення призупиняється, а товари підлягають розміщенню на складі цього органу.

2. Рішення про призупинення митного оформлення товарів на строк до 10 робочих днів і в разі необхідності продовження цього строку не більш як на 10 робочих днів приймає керівник митного органу або особа, яка виконує його обов'язки.

3. У день прийняття рішення про призупинення митного оформлення товарів митний орган засобами факсимільного та/або електронного зв'язку повідомляє правовласника про факт пред'явлення цих товарів до митного оформлення, а декларанта — про причини призупинення їх митного оформлення, а також повідомляє декларантові найменування та адресу правовласника. У повідомленні правовласнику зазначаються: митне оформлення яких саме товарів призупинено, їх кількість, причини та строк призупинення, найменування та адреса власника товарів, а також інша необхідна інформація.

4. У разі призупинення митного оформлення швидкопсувних товарів строк призупинення становить три робочі дні та не може бути продовжений.

5. Використання правовласником інформації, отриманої ним від митного органу, можливе лише для цілей, пов'язаних із призупиненням митного оформлення товарів.

6. Датою отримання повідомлення правовласником вважається день, коли митним органом таке повідомлення надіслано засобами факсимільного та/або електронного зв'язку.

7. У разі якщо протягом перших 10 робочих днів після отримання повідомлення про призупинення митного оформлення товарів правовласник письмово не поінформує митний орган, що призупинив митне оформлення таких товарів, про звернення до суду з метою забезпечення захисту прав інтелектуальної власності або не звернеться до такого митного органу з письмовим вмотивованим клопотанням про продовження строку призупинення митного оформлення, то за відсутності ознак порушення митних правил товари, митне оформлення яких було призупинено, підлягають митному оформленню в установленому порядку.

8. У разі якщо протягом перших 10 робочих днів після отримання повідомлення про призупинення митного оформлення товарів правовласник письмово поінформує митний орган про звернення до суду з метою забезпечення захисту прав інтелектуальної власності або звернеться до такого митного органу з письмовим вмотивованим клопотанням про продовження строку призупинення митного оформлення, то призупинення митного оформлення вказаних товарів може бути продовжено митним органом, але не більш як на 10 робочих днів.

9. У разі якщо протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, правовласник подасть митному органу, що призупинив митне оформлення товарів, ухвалу суду про заборону вчинення певних дій у справі про порушення прав інтелектуальної власності або інше рішення з цього питання, винесене (прийняте) іншими уповноваженими державними органами, митний орган продовжує призупинення митного оформлення товарів на строк, встановлений цими органами.

10. У разі якщо протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, до митного органу, що призупинив митне оформлення товарів, не буде подано ухвалу суду про заборону вчинення певних дій у справі про порушення прав інтелектуальної власності або відповідне рішення іншого уповноваженого державного органу, то за відсутності ознак порушення митних правил товари, щодо яких було прийнято рішення про призупинення митного оформлення, підлягають митному оформленню в установленому порядку. У такому разі відшкодування декларанту та іншим особам витрат та збитків, спричинених призупиненням митного оформлення, здійснюється за рахунок правовласника.

11. У разі призупинення митним органом митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, за відсутності вагомих причин вважати такі товари контрафактними правовласник протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, може звернутися до митного органу з письмовою заявою про надання згоди на поновлення митного оформлення таких товарів. У такому разі правовласник не має права вимагати знищення такого товару від його власника.

12. Правовласник та/або декларант можуть з дозволу митного органу брати проби (зразки) товарів, щодо яких прийнято рішення про призупинення митного оформлення, і передавати їх на експертизу. Один примірник висновку, отриманого за результатами експертизи, подається митному органу.

13. Зразки товарів разом із примірником висновку їх експертизи повинні бути повернені митному органу до завершення строків, зазначених у частині другій цієї статті. Правовласник зобов'язаний забезпечити проведення такої експертизи.

14. У разі якщо протягом строків, зазначених у частині другій цієї статті, порушення прав інтелектуальної власності під час переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких прийнято рішення про призупинення митного оформлення, буде підтверджене висновком експертизи, проведеної відповідним уповноваженим органом, то в установленому цим Кодексом порядку митний орган порушує справу про порушення митних правил, а товари — безпосередні предмети правопорушення вилучаються.

15. У разі призупинення митного оформлення товарів, зазначених у цій статті, відшкодування митним органам витрат, пов'язаних із зберіганням цих товарів, здійснюється за рахунок правовласника.

Стаття 400. Призупинення митного оформлення товарів за ініціативою митного органу

1. За наявності достатніх підстав вважати, що внаслідок переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких правовласником не подано заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності відповідно до статті 398 цього Кодексу, можуть бути порушені такі права, митний орган може за власною ініціативою призупинити митне оформлення зазначених товарів. Вичерпний перелік відповідних підстав визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Митний орган вживає заходів щодо призупинення за власною ініціативою митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, виключно за умови наявності відомостей про правовласника.

3. У разі ввезення на митну територію України або вивезення за її межі товарів, зазначених у частині першій цієї статті, митний орган, що здійснює митне оформлення таких товарів, у той же день засобами факсимільного та/або електронного зв'язку надсилає правовласнику та декларанту повідомлення, зазначене у частині третій статті 399 цього Кодексу. Датою отримання правовласником та декларантом повідомлення вважається день, коли таке повідомлення надіслано митним органом.

4. Перед повідомленням правовласника про можливе порушення його прав митний орган може запросити у правовласника будь-яку інформацію, яка може допомогти у підтвердженні або спростуванні наявності зазначеного порушення. Такий запит може містити виключно інформацію щодо фактичної або очікуваної кількості товарів та їх характеру.

5. Якщо правовласник протягом трьох робочих днів подасть митному органу, що надіслав йому повідомлення, заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності, то митне оформлення таких товарів призупиняється на строк, передбачений частиною другою статті 399 цього Кодексу, а декларант невідкладно інформується про причини призупинення, після чого вчиняється дії згідно з положеннями частин сьомої — п'ятнадцятої статті 399 цього Кодексу.

6. У разі призупинення митного оформлення товарів, зазначених у цій статті, відшкодування митним органам, власнику товарів та декларанту витрат, пов'язаних із зберіганням цих товарів, здійснюється за рахунок правовласника.

7. У разі якщо правовласник у визначений частиною п'ятою цієї статті строк не подасть митному органу заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності, то митне оформлення товарів, що містять такий об'єкт права інтелектуальної власності, здійснюється в установленому порядку.

Стаття 401. Спрощена процедура знищення товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності

1. У разі призупинення за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, такі товари можуть бути знищені під митним контролем за спрощеною процедурою до розгляду судом справи про порушення прав інтелектуальної власності по суті за умови відсутності обмежень, встановлених відповідно до рішень інших уповноважених державних органів.

2. Зазначена у частині першій цієї статті процедура може бути застосована в разі, якщо після отримання повідомлення про призупинення митного оформлення товарів правовласник письмово поінформує митний орган, який призупинив митне оформлення, про те, що відповідні товари порушують належні йому майнові права інтелектуальної власності, та надасть митному органу в письмовому вигляді згоду власника товарів на їх знищення.

3. За надання митному органу недостовірної інформації правовласник несе відповідальність згідно із законом.

4. Перед знищенням товарів відбираються їх зразки, які зберігаються митним органом протягом року в таких умовах, щоб вони могли бути елементами доказу, прийнятими в судових процедурах, де може бути необхідним їхнє використання.

5. Знищення товарів за спрощеною процедурою здійснюється за рахунок правовласника та під його відповідальність шляхом поміщення їх власником товарів у митний режим знищення або руйнування відповідно до норм цього Кодексу.

6. У разі надання згідно з положеннями цієї статті власником товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності, згоди на знищення цих товарів за спрощеною процедурою та за умови їх фактичного знищення, власник таких товарів звільняється від адміністративної відповідальності, передбаченої статтею 476 цього Кодексу.

7. У разі якщо товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, включені до митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, та товари, щодо яких правовласником не подано заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності, переміщувалися з порушенням прав інтелектуальної власності, не були виявлені митним органом, правовласник не має права на відшкодування будь-яких матеріальних збитків у зв'язку з тим, що відносно таких товарів не було вжито заходів щодо запобігання їх переміщенню через митний кордон України.

Стаття 402. Зміна маркування на товарах та їх упаковок

1. У процесі здійснення митного оформлення допускається зміна ідентифікаційних знаків чи маркування на товарах або їх упаковці з метою усунення ознак порушень прав інтелектуальної власності за умови узгодження таких операцій з правовласником або на його вимогу. Такі операції здійснюються за рахунок правовласника або інших осіб за домовленістю з ними.

2. За результатами операцій, зазначених у частині першій цієї статті, складається акт про відсутність ознак порушення прав інтелектуальної власності, який підписується, у тому числі правовласником.

Стаття 403. Взаємодія митних органів з іншими органами державної влади у сфері захисту права інтелектуальної власності

1. При здійсненні контролю за переміщенням через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, митні органи взаємодіють з іншими державними органами, уповноваженими у сфері захисту права інтелектуальної власності, в порядку, визначеному законодавством України.

Розділ XV ЗДІЙСНЕННЯ МИТНИМИ ОРГАНАМИ КОНТРОЛЮ ЗА ОКРЕМИМИ ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Глава 58. Загальні положення щодо здійснення митними органами контролю за окремими видами діяльності підприємств

Стаття 404. Види діяльності, контроль за провадженням яких здійснюється митними органами

1. До видів діяльності, контроль за провадженням яких здійснюється митними органами, належать:

- 1) митна брокерська діяльність;
- 2) відкриття та експлуатація магазину безмитної торгівлі;
- 3) відкриття та експлуатація митного складу;
- 4) відкриття та експлуатація вільної митної зони комерційного або сервісного типу;
- 5) відкриття та експлуатація складу тимчасового зберігання;
- 6) відкриття та експлуатація вантажного митного комплексу.

Стаття 405. Ліцензії та дозволи, що надаються підприємствам

1. На здійснення митної брокерської діяльності видаються ліцензії. На провадження видів діяльності, зазначених у пунктах 2-6 статті 404 цього Кодексу, надаються дозволи. Підприємства, які отримали такі дозволи, включаються до відповідних реєстрів, які ведуться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, відповідно до статті 415 цього Кодексу. Таким підприємствам видаються витяги із зазначених реєстрів.

2. Набуття права на провадження видів діяльності, зазначених у пунктах 2-6 статті 404 цього Кодексу, без отримання відповідного дозволу не допускається, за винятком випадків, передбачених главою 2 цього Кодексу.

Стаття 406. Органи, уповноважені надавати дозволи

1. Дозвіл на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі (крім випадку, передбаченого частиною третьою статті 420 цього Кодексу) надається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, разом із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону.

2. Дозвіл на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі у випадку, передбаченому частиною третьою статті 420 цього Кодексу, надається центральним органом виконавчої влади у сфері митної справи.

3. Дозволи на провадження видів діяльності, зазначених у пунктах 3-6 статті 404 цього Кодексу, надаються митницями, в зонах діяльності яких розташовані відповідні території, приміщень, резервуарів, холодильні чи морозильні камери, криті чи відкриті майданчики, які можуть використовуватися при провадженні цих видів діяльності, в порядку, визначеному цим Кодексом, з обов'язковим поданням повідомленням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Стаття 407. Форми, порядок подання та розгляду заяв, надання дозволів і контролю за діяльністю підприємств, які їх отримали

1. Форми, порядок подання та розгляду заяв, порядок надання, зупинення дії, анулювання дозволів на провадження видів діяльності, зазначених у пунктах 2-6 статті 404 цього Кодексу, а також правила провадження зазначених видів діяльності та порядок контролю за їх провадженням затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, якщо інше не передбачено цим Кодексом. Вимоги до територій, приміщень, резервуарів, холодильних чи морозильних камер, критих чи відкритих майданчиків, які можуть використовуватися при провадженні видів діяльності, зазначених у статті 404 цього Кодексу, встановлюються цим Кодексом та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 408. Особливі умови отримання ліцензії та дозволів

1. Необхідною умовою для отримання дозволу на відкриття та експлуатацію вантажного митного комплексу є наявність у підприємства ліцензії на здійснення митної брокерської діяльності, дозволів на відкриття та експлуатацію складу тимчасового зберігання відкритого типу та на відкриття та експлуатацію митного складу відкритого типу.

2. Ліцензія на здійснення митної брокерської діяльності видається у порядку та на умовах, визначених Законом України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності».

Стаття 409. Строк розгляду заяв про надання дозволів

1. Рішення про надання дозволу повинно бути прийнято протягом 20 робочих днів з дня надходження заяви до органу, уповноваженого на надання дозволу.

2. Витяг з відповідного реєстру видається підприємству протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про надання дозволу.

Стаття 410. Відмова у наданні дозволу

1. У наданні дозволу може бути відмовлено із дотриманням строку, встановленого статтею 409 цього Кодексу, у разі невиконання заявником вимог, встановлених для його отримання.

2. Мотивована відмова у наданні дозволу надсилається заявникові в письмовій формі.

3. Оскарження рішення про відмову у наданні дозволу здійснюється у порядку, встановленому цим Кодексом.

Стаття 411. Безстроковість дії дозволів

1. Дозволи на провадження видів діяльності, зазначених у пунктах 2-6 статті 404 цього Кодексу, діють безстроково.

Стаття 412. Зупинення дії та анулювання дозволу

1. Дозволи можуть бути анульовані або їх дія може зупинятися на строк до 30 днів органами, уповноваженими надавати ці дозволи.

2. Дія дозволу зупиняється:

- 1) у разі невиконання підприємством вимог, встановлених цим Кодексом, актами Кабінету Міністрів України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, — в межах строку, встановленого частиною першою цієї статті, але не більше, ніж до моменту виконання цих вимог;
- 2) у разі закінчення строків дії договорів оренди територій, приміщень, резервуарів, холодильних чи морозильних камер, критих чи відкритих майданчиків, які використовуються при провадженні видів діяльності, зазначених у статті 404 цього Кодексу, якщо такі договори уклалися;
- 3) за заявою підприємства, якому надано дозвіл.

3. Дозвіл анулюється:

- 1) у разі неусунення підприємством обставин, зазначених у пунктах 1-3 частини другої цієї статті, протягом 30 днів, наступних за днем зупинення дії дозволу;
 - 2) у разі повторного протягом року виникнення підстав для зупинення дії дозволу, які призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
 - 3) за заявою підприємства, якому надано дозвіл;
 - 4) у разі припинення підприємства, якому надано дозвіл;
 - 5) у разі встановлення факту надання особою під час отримання дозволу недостовірної інформації;
 - 6) у разі анулювання іншого дозволу, ліцензії, наявність яких є необхідною відповідно до статті 408 цього Кодексу.
4. Про зупинення дії або анулювання дозволу органами, зазначеними у статті 406 цього Кодексу, видається наказ.
5. Завірена копія наказу про зупинення дії або анулювання дозволу видається заявникові або надсилається йому рекомендованим листом протягом п'яти робочих днів з дати видання такого наказу.
6. Оскарження наказу про зупинення дії чи про анулювання дозволу здійснюється у порядку, встановленому законом.

Стаття 413. Переоформлення дозволу

1. Підставою для переоформлення дозволу є необхідність внесення змін у відомості, зазначені у дозволі (у тому числі зміна найменування юридичної особи або прізвища, ім'я, по батькові громадянина — підприємця, зазначених у дозволі, зміна місцезнаходження юридичної особи або місця проживання громадянина — підприємця, яким надано дозвіл, зміна кількісних характеристик тощо).

2. Протягом 30 днів з дня виникнення обставин, зазначених у частині першій цієї статті, підприємство, якому надано дозвіл, зобов'язане звернутися до органу, який надав такий дозвіл, із заявою про його переоформлення.

3. Заява про переоформлення дозволу подається у тому ж порядку і розглядається у той же строк, що і заява про надання відповідного дозволу. При цьому дозвіл, що підлягає переоформленню, зберігає чинність протягом усього строку розгляду заяв.

Стаття 414. Безоплатність надання та переоформлення дозволів

1. Дозволи на провадження видів діяльності, зазначених у пунктах 2-6 статті 404 цього Кодексу, надаються та переоформлюються безоплатно.

Стаття 415. Реєстри підприємств, яким надаються дозволи та ліцензії

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, веде реєстри підприємств, які провадять види діяльності, зазначені у статті 404 цього Кодексу, та забезпечує їх оприлюднення.

Глава 59. Митна брокерська діяльність

Стаття 416. Митний брокер

1. Митний брокер — це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.

2. Митний брокер провадить митну брокерську діяльність у будь-якому митному органі України.

3. За вчинення правопорушень, пов'язаних з провадженням митної брокерської діяльності, митний брокер несе відповідальність, встановлену цим Кодексом та іншими законами України.

Стаття 417. Правове регулювання взаємовідносин митного брокера з особою, інтереси якої він представляє

1. Взаємовідносини митного брокера з особою, якої він представляє, визначаються відповідним договором.

Стаття 418. Агент з митного оформлення

1. Агент з митного оформлення — це фізична особа — резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

2. Агент з митного оформлення має право виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому митному органі України.

Стаття 419. Інформація, отримана митним брокером та його працівниками — агентами з митного оформлення від особи, яку представляє митний брокер

1. Інформація, отримана митним брокером та його працівниками — агентами з митного оформлення від особи, яку представляє митний брокер, у процесі виконання митних формальностей, може використовуватися виключно для цілей виконання цих формальностей.

2. За розголошення інформації, що становить комерційну таємницю або є конфіденційною, митний брокер та його працівники — агенти з митного оформлення несуть відповідальність відповідно до закону.

Глава 60. Відкриття та експлуатація магазину безмитної торгівлі

Стаття 420. Магазин безмитної торгівлі

1. Магазин безмитної торгівлі — це спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі.

2. Магазины безмитної торгівлі здійснюють продаж товарів громадянам, які виїжджають за межі митної території України, а також пасажиром міжнародних рейсів, які виконуються повітряними та водними транспортними засобами комерційного призначення, що експлуатуються резидентами. Реалізація магазинами безмитної торгівлі товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі, підприємствам забороняється.

3. Без шкоди для положень частин першої та другої цієї статті та статті 140 цього Кодексу в місті Києві може створюватися магазин безмитної торгівлі, призначений для обслуговування членів дипломатичного персоналу дипломатичних представництв іноземних держав в Україні та членів їх сімей. Обсяги продажу таким магазином товарів зазначеним особам встановлюються Кабінетом Міністрів України.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

4. Магазины безмитной торговли в установленном порядке здійснюють торгівлю всіма видами продовольчих і непродовольчих товарів, крім товарів, які відповідно до закону заборонені до ввезення в Україну, вивезення з України та транзиту через територію України, та товарів за товарними позиціями 2701-2716 згідно з УКТ ЗЕД. Правила продажу товарів магазинами безмитної торгівлі громадянам затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 421. Вимоги до облаштування та розташування магазину безмитної торгівлі

1. Приміщення магазину безмитної торгівлі може включати в себе:
 - 1) торговельний зал (зали), у тому числі бари та пункти громадського харчування;
 - 2) допоміжні приміщення;
 - 3) склади магазину, в тому числі склади для товарів, що реалізуються в торговельних залах, розташованих у різних пунктах пропуску, та переміщуються між ними виключно під митним контролем, та для майна, яке використовується у таких залах для реалізації зазначених товарів.
2. Розташування магазинів безмитної торгівлі та умови реалізації в них товарів повинні виключати можливість безпосереднього ввезення цих товарів для споживання на митній території України, крім випадку, передбаченого частиною третьою статті 420 цього Кодексу.
3. У приміщенні магазину безмитної торгівлі створюється зона митного контролю.

Стаття 422. Права, обов'язки та відповідальність утримувача магазину безмитної торгівлі

1. Утримувач магазину безмитної торгівлі зобов'язаний:
 - 1) своєчасно декларувати митному органу, в зоні діяльності якого знаходиться магазин, товари, що надходять до магазину чи вибувають з магазину, у тому числі товарні нестачі, що виникли не внаслідок умисних дій утримувача магазину, та подавати всі документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення цих товарів;
 - 2) виключити можливість надходження товарів до магазину та вживати всіх можливих заходів щодо запобігання вилученню товарів з магазину поза митним контролем, у тому числі виникненню товарних нестач;
 - 3) дотримуватися положень цього Кодексу та інших законодавчих актів України щодо умов діяльності магазинів безмитної торгівлі;
 - 4) вести облік товарів, що надходять до магазину безмитної торгівлі та реалізуються ним, і щоквартально подавати митному органу, в зоні діяльності якого знаходиться магазин, звіт про рух товарів у магазині за формою, встановлену центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
2. Утримувачі магазинів безмитної торгівлі можуть у порядку, передбаченому цим Кодексом, отримати дозвіл на відкриття та експлуатацію митного складу або складу тимчасового зберігання закритого типу для зберігання та наступного постачання в ці магазини всіх видів товарів, у тому числі підкацизних, крім товарів, ввезення яких на митну територію України, вивезення за межі митної території України та/або переміщення митною територією України транзитом заборонено законом.

Стаття 423. Розпорядження товарами, які знаходяться в магазині безмитної торгівлі, у разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію цього магазину

1. У разі зупинення дії дозволу на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі продаж (постачання) товарів цим магазином та розміщення у ньому нових партій товарів забороняються.
2. Протягом 30 днів з дня анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі товари, які знаходяться у цьому магазині та перебувають в митному режимі безмитної торгівлі, підлягають декларуванню утримувачем магазину до іншого митного режиму відповідно до частини першої статті 146 цього Кодексу або розміщенню в порядку, встановленому цим Кодексом, в іншому магазині безмитної торгівлі.
3. Передбачену цим Кодексом адміністративну відповідальність за порушення встановлених частинами першою та другою цієї статті порядку та строків розпорядження товарами, розміщеними у магазині безмитної торгівлі, у разі зупинення дії або анулювання дозволу на його відкриття та експлуатацію несе утримувач цього магазину.

Глава 61. Відкриття та експлуатація митного складу

Стаття 424. Митний склад

1. Митний склад — це відповідним чином облаштовані складське приміщення, резервуар, холодильна чи морозильна камера, критий чи відкритий майданчик, призначені для зберігання товарів під митним контролем.
2. Митний склад може бути закритого або відкритого типу.
3. Митний склад закритого типу призначається виключно для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), що укладаються утримувачем цього складу або учасниками об'єднання підприємств, учасником якого є утримувач складу.
4. Митний склад відкритого типу призначається для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними як утримувачем цього складу, так і будь-якими іншими особами.

Стаття 425. Правове регулювання взаємовідносин утримувача митного складу з іншими особами та митними органами

1. Взаємовідносини утримувача митного складу відкритого типу з особами, які розміщують товари на цьому складі, визначаються відповідним договором.
2. Взаємовідносини утримувача митного складу з митним органом визначаються затвердженою керівником митного органу та погодженою утримувачем митного складу процедурою експлуатації такого складу, яка встановлює:
 - 1) перелік посадових осіб, які мають право доступу на митний склад;
 - 2) особу керуючого митним складом;
 - 3) мінімальну кількість посадових осіб митного органу, які будуть залучені до здійснення митного контролю та митного оформлення;
 - 4) режим роботи складу;
 - 5) терміни подання утримувачем митного складу звітів про рух товарів на складі;
 - 6) особливості функціонування митного складу (за наявності).
3. У разі розміщення товарів на митних складах з ініціативи митного органу взаємовідносини власника митного складу з митними органами визначаються у відповідному договорі, укладеному згідно з цивільним законодавством України.

Стаття 426. Розміщення товарів на митних складах

1. На митному складі можуть розміщуватися товари:
 - 1) поміщені у митний режим митного складу (у тому числі консолідовані вантажі);
 - 2) поміщені у митні режими транзиту, тимчасового ввезення, переробки на митній території, експорту, тимчасового вивезення, переробки за межами митної території (без зміни цих митних режимів на митний режим митного складу);
 - 3) призначені для тимчасового зберігання під митним контролем (на умовах, встановлених цим Кодексом для складів тимчасового зберігання).

Стаття 427. Зберігання товарів на митному складі

1. Товари, поміщені в різні митні режими, що знаходяться на одному митному складі, зберігаються на ньому окремо.
2. Товари можуть бути розміщені на митному складі без вивантаження їх з транспортних засобів за згодою утримувача такого складу та за умови погодження власником товару (або уповноваженою ним особою) таких дій із особою, відповідальною за транспортний засіб.
3. Небезпечні товари, товари, що можуть зашкодити іншим товарам, або товари, що вимагають спеціальних умов зберігання, не можуть розміщуватися на митних складах, які не забезпечують відповідні умови для зберігання таких товарів.

Стаття 428. Облік товарів на митному складі

1. Утримувач митного складу веде облік товарів, що розміщуються на цьому складі та випускаються з нього, та щоквартально подає митному органу звіт про рух товарів на складі за попередній квартал за формою, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Митний орган має право вимагати подання позачергового звіту не частіше, ніж один раз на рік.
2. Облік товарів на митному складі ведеться утримувачем митного складу на рівні підгрупи (чотирьох знаків) згідно з УКТ ЗЕД з використанням звичайних правил складського обліку.

3. Утримувач митного складу несе передбачену цим Кодексом та іншими законами України відповідальність:

- 1) за недодержання порядку зберігання товарів на митному складі та здійснення з ними товарами операцій, крім випадків, передбачених частинами другою і третьою статті 127 цього Кодексу;
- 2) за видачу товарів без дозволу митного органу;
- 3) за втрату товарів, крім втрати при здійсненні з ними товарами операцій, передбачених частиною другою статті 127 цього Кодексу.
4. Власник товарів або уповноважена ним особа несе передбачену цим Кодексом та іншими законами України відповідальність:
 - 1) за недодержання порядку здійснення з товарами операцій, передбачених частиною другою статті 127 цього Кодексу;
 - 2) за втрату товарів при здійсненні операцій, передбачених частиною другою статті 127 цього Кодексу.
5. У разі втрати чи видачі без дозволу митного органу товарів, крім втрати товарів при здійсненні операцій, передбачених частиною другою статті 127 цього Кодексу, утримувач митного складу зобов'язаний сплатити митні платежі, установлені законом на імпорту цих товарів.
6. У разі втрати товарів при здійсненні операцій, передбачених частиною другою статті 127 цього Кодексу, власник товарів зобов'язаний сплатити митні платежі, установлені законом на імпорту цих товарів.
7. Зазначені особи звільняються від обов'язку зі сплати митних платежів, установлених законом на імпорту товарів, якщо товари, що зберігаються на митному складі, втрачено внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили, що підтверджено в установленому порядку, а також у разі природних втрат за нормальних умов зберігання.
8. Особи, які брали проби чи зразки товарів, несуть передбачену цим Кодексом та іншими законами України відповідальність за недодержання встановленого законодавством порядку взяття проб та зразків товарів.

Стаття 429. Розпорядження товарами, які зберігаються на митному складі, в разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію митного складу

1. У разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію митного складу розміщення нових партій товарів на цьому складі не дозволяється.
2. Протягом 30 днів з дня анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію митного складу товари, які зберігаються на цьому складі, повинні бути переміщені під митним контролем їх власником, уповноваженою ним особою або утримувачем митного складу на інший митний склад, на склад митного органу чи заявлені в інший митний режим.
3. Передбачену цим Кодексом адміністративну відповідальність за порушення встановленого частиною другою цієї статті строку розпорядження товарами, які зберігаються на митному складі, несуть власник зазначених товарів, уповноважена ним особа або утримувач складу.

Глава 62. Відкриття та експлуатація вільної митної зони комерційного або сервісного типу

Стаття 430. Вільна митна зона

1. Вільна митна зона — це відповідним чином облаштована територія або склад, що призначені для зберігання товарів під митним контролем, їх переробки та/або виробництва нових товарів.
2. Вільні митні зони можуть бути комерційного, сервісного та промислового типів.
3. Вільні митні зони комерційного типу створюються з метою забезпечення вільного зберігання товарів без обмеження строків.
4. Вільні митні зони сервісного типу створюються з метою забезпечення вільної діяльності підприємств з ремонту, модернізації, будівництва повітряних, морських і річкових суден, інших плавучих засобів, їх складових частин.
5. Вільні митні зони промислового типу створюються для цілей переробки (виробництва) товарів на територіях відповідних типів спеціальних (вільних) економічних зон.
6. Вільні митні зони можуть створюватися у пунктах пропуску через державний кордон України, на територіях морських і річкових портів, аеропортів, на залізничних станціях та на територіях підприємств, а також в інших місцях, у яких можливо забезпечити режим вільної митної зони відповідно до цього Кодексу.
7. Відкриття вільних митних зон комерційного та сервісного типів здійснюється відповідно до положень цього розділу.
8. Відкриття вільних митних зон промислового типу здійснюється окремими законами України.

Стаття 431. Правове регулювання діяльності вільної митної зони комерційного або сервісного типу

1. Вимоги до облаштування вільних митних зон комерційного та сервісного типів встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
2. Взаємовідносини утримувача вільної митної зони комерційного або сервісного типу з особами, які розміщують товари у цих зонах, визначаються відповідним договором.
3. Взаємовідносини утримувача вільної митної зони комерційного або сервісного типу з митним органом визначаються затвердженою начальником митного органу та погодженою утримувачем вільної митної зони процедурою експлуатації такої зони, що встановлює:

- 1) перелік категорій посадових осіб, які мають право доступу у вільну митну зону;
- 2) особу керуючого вільною митною зоною;
- 3) мінімальну кількість посадових осіб митного органу, які будуть залучені до здійснення митного контролю та митного оформлення;
- 4) режим роботи вільної митної зони;
- 5) терміни подання утримувачем вільної митної зони звітів про рух товарів у вільній митній зоні;
- 6) інші вимоги та умови, пов'язані з функціонуванням вільної митної зони.

Стаття 432. Повноваження митних органів щодо встановлення вимог до облаштування та організації роботи вільних митних зон

1. Митний орган, у зоні діяльності якого знаходиться вільна митна зона, з метою належної організації митного контролю вимагає від утримувача вільної митної зони та органів управління відповідної спеціальної (вільної) економічної зони забезпечення:
 - 1) спорудження огорожі по периметру території вільної митної зони та належного обладнання пропускних пунктів;
 - 2) встановлення обмежень щодо порядку та засобів доступу на зазначену територію, відповідних годин, протягом яких дозволяється доступ на цю територію;
 - 3) охорони території вільної митної зони.
2. Будівництво (ремонт) господарських об'єктів на території вільної митної зони здійснюється на підставі дозволу митного органу. У разі відмови у наданні зазначеного дозволу митний орган зобов'язаний невідкладно, письмово або в електронній формі, повідомити особу, яка звернулася за отриманням дозволу, про причини і підстави такої відмови.

Стаття 433. Забезпечення митного контролю на територіях вільних митних зон

1. З метою забезпечення належного митного контролю на територіях вільних митних зон митні органи мають право:
 - 1) здійснювати постійний нагляд за межами зазначених територій, а також за доступом на ці території;
 - 2) вимагати від утримувача вільної митної зони ведення обліку товарів, що знаходяться на території вільної митної зони, та подання звітів про рух цих товарів;
 - 3) проводити перевірку товарів, що переміщуються через межі території вільної митної зони з метою забезпечення здійснення передбачених цим Кодексом операцій та недопущення переміщення заборонених товарів;
 - 4) здійснювати у будь-який час перевірки товарів, що знаходяться на територіях вільних митних зон;
 - 5) здійснювати інші передбачені цим Кодексом заходи, спрямовані на забезпечення контролю за операціями з товарами, що перебувають під митним контролем.

Стаття 434. Допуск товарів на територію вільної митної зони

1. На територію вільної митної зони можуть ввозитися іноземні та українські товари як із-за меж митної території України, так і з митної території України.
2. На територію вільної митної зони можуть ввозитися будь-які товари, крім товарів, заборонених до ввезення в Україну, вивезення з України та транзиту

через територію України, товарів, що надходять в Україну як гуманітарна допомога, а також товарів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.

3. Небезпечні товари, товари, що можуть зашкодити іншим товарам, або товари, що вимагають спеціальних умов зберігання, допускаються на територію вільної митної зони тільки за наявності на ній відповідних умов для зберігання таких товарів.

4. Товари можуть бути розміщені у вільних митних зонах комерційного типу без вивантаження їх з транспортних засобів.

5. Реалізація та/або споживання іноземних товарів на території вільної митної зони забороняється.

Стаття 435. Облік товарів, що знаходяться на території вільної митної зони

1. Утримувач вільної митної зони або особи, які здійснюють операції з товарами на території цієї зони, ведуть облік всіх іноземних та українських товарів, що перебувають у зазначеній зоні, і щомісячно подають митним органам звіт про рух товарів у вільній митній зоні за попередній місяць за формою, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Будь-які зміни, що відбуваються з товарами в межах території вільної митної зони, повинні відображатися в облікових документах. Митні органи мають право вимагати подання позачергового звіту не частіше, ніж один раз на рік.
2. Облік товарів у вільній митній зоні ведеться з використанням звичайних правил складського обліку.

Стаття 436. Розпорядження товарами, що перебувають у вільній митній зоні комерційного або сервісного типу, в разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію вільної митної зони

1. У разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію вільної митної зони комерційного або сервісного типу розміщення нових партій товарів у цій зоні не дозволяється.
2. Протягом 90 днів з дня анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію вільної митної зони комерційного або сервісного типу товари, які перебувають у цій зоні, повинні бути переміщені під митним контролем їх власником, уповноваженою ним особою або утримувачем вільної митної зони в іншу вільну митну зону чи заявлені в інший митний режим.
3. Передбачену цим Кодексом адміністративну відповідальність за порушення встановленого частиною другою цієї статті строку розпорядження товарами, розміщеними у вільній митній зоні комерційного або сервісного типу, несе власник зазначених товарів, уповноважена ним особа або утримувач вільної митної зони.

Глава 63. Відкриття та експлуатація складу тимчасового зберігання

Стаття 437. Склад тимчасового зберігання

1. Склад тимчасового зберігання — це відповідним чином облаштовані приміщення та/або криті чи відкриті майданчики, резервуари, холодильні чи морозильні камери, призначені для тимчасового зберігання товарів під митним контролем до поміщення їх у митний режим.
2. Склад тимчасового зберігання може бути закритого та відкритого типу.
3. Склад тимчасового зберігання закритого типу призначається виключно для зберігання утримувачем складу товарів, що належать йому.
4. Склад тимчасового зберігання відкритого типу призначається для зберігання товарів, що належать будь-яким особам.
5. Товари можуть бути розміщені на складі тимчасового зберігання без вивантаження їх з транспортних засобів.
6. Порядок розміщення, зберігання та обліку товарів, транспортних засобів комерційного призначення на складі тимчасового зберігання, а також випуску їх із цього складу визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 438. Правове регулювання взаємовідносин утримувача складу тимчасового зберігання відкритого типу з особами, які розміщують товари на складі

1. Взаємовідносини утримувача складу тимчасового зберігання відкритого типу з особами, які розміщують товари на цьому складі, визначаються відповідним договором, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

Стаття 439. Обмеження щодо розміщення товарів на складах тимчасового зберігання

1. На складах тимчасового зберігання можуть розміщуватися будь-які товари. Однак небезпечні товари, товари, що можуть зашкодити іншим товарам, або товари, що потребують спеціальних умов зберігання, можуть розміщуватися тільки на складах тимчасового зберігання, які мають відповідні умови для зберігання таких товарів.
2. Не дозволяється розміщення на складах тимчасового зберігання товарів, які швидко псуються або мають обмежений строк зберігання, якщо до закінчення строку їх придатності залишається менше одного місяця.
3. Не підлягають передачі на тимчасове зберігання підприємствам товари, що зберігаються виключно митними органами відповідно до частини першої статті 238 цього Кодексу.
4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, може визначати також перелік окремих видів товарів, які передаються на тимчасове зберігання під митним контролем лише на склади митних органів.

Стаття 440. Забезпечення схоронності товарів, розміщених на складі тимчасового зберігання

1. Утримувач складу тимчасового зберігання веде облік товарів, що розміщуються на цьому складі та випускаються з нього, та щомісячно подає митному органу звіт про рух товарів на складі за попередній місяць за формою, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Митний орган має право вимагати подання позачергового звіту.
2. Облік товарів на складі тимчасового зберігання ведеться утримувачем цього складу з використанням звичайних правил складського обліку.
3. Утримувач складу тимчасового зберігання несе передбачену цим Кодексом відповідальність за втрату чи пошкодження товарів, розміщених на складі тимчасового зберігання.

Стаття 441. Розпорядження товарами, які зберігаються на складі тимчасового зберігання під митним контролем, у разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію складу тимчасового зберігання

1. У разі зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію складу тимчасового зберігання розміщення нових партій товарів на цьому складі не дозволяється.
2. Протягом 30 днів з дня анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію складу тимчасового зберігання товари, які зберігаються на цьому складі під митним контролем, повинні бути переміщені під митним контролем їх власником, уповноваженою ним особою або утримувачем складу тимчасового зберігання на інший склад тимчасового зберігання або на склад митного органу чи заявлені у відповідній митний режим.
3. Передбачену цим Кодексом адміністративну відповідальність за порушення встановленого частиною другою цієї статті строку розпорядження товарами, які зберігаються на складі тимчасового зберігання під митним контролем, несе власник зазначених товарів, уповноважена ним особа або утримувач складу тимчасового зберігання.

Глава 64. Відкриття та експлуатація вантажного митного комплексу

Стаття 442. Вантажний митний комплекс

1. Вантажний митний комплекс — це ділянка території з комплексом будівель, споруд, інженерно-технічних засобів і комунікацій, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України.

Стаття 443. Послуги, які надаються утримувачем вантажного митного комплексу особам, що переміщують товари через митний кордон України

1. Утримувач вантажного митного комплексу повинен обов'язково забезпечувати:
 - 1) надання посередницьких послуг з декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України;
 - 2) надання послуг із зберігання товарів, що переміщуються через митний кордон України, і транспортних засобів комерційного призначення;
 - 3) виконання навантажувально-розвантажувальних робіт.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

2. На вантажному митному комплексі також можуть бути обладнані місця для надання додаткових послуг.

Стаття 444. Правове регулювання взаємовідносин утримувача вантажного митного комплексу з особами, які користуються послугами комплексу, та митними органами

1. Взаємовідносини утримувача вантажного митного комплексу з особами, які користуються послугами комплексу, та митними органами визначаються відповідними договорами.

Стаття 445. Вимоги до облаштування вантажного митного комплексу

1. Вимоги до облаштування вантажного митного комплексу встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 446. Обов'язки утримувача вантажного митного комплексу

1. Утримувач вантажного митного комплексу зобов'язаний:

- 1) дотримуватися положень цього Кодексу, виконувати умови дозволу на відкриття та експлуатацію вантажного митного комплексу та вимоги щодо конструкції, облаштування і функціонування комплексу;
- 2) забезпечити безоплатний вхід та в'їзд на територію комплексу та безоплатне перебування на його території протягом перших чотирьох годин;
- 3) виключити можливість несанкціонованого доступу на територію комплексу сторонніх осіб, а також вилучення з його території товарів, що перебувають під митним контролем, і транспортних засобів комерційного призначення;
- 4) забезпечувати безперешкодний доступ посадових осіб митного органу до товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем на території комплексу, та документів на такі товари, створювати цим особам належні умови для роботи;
- 5) безкоштовно надати на договірній основі у користування облаштовані приміщення для розміщення на території комплексу посадових осіб митного органу та облаштовані робочі місця для посадових осіб всіх державних органів, які здійснюють інші види контролю;
- 6) вести облік товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що обслуговуються комплексом, і щоквартально подавати відповідному митному органу звіт про такі товари, транспортні засоби за формою та у порядку, встановленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів;
- 7) забезпечити наявність та функціонування електронного обліку товарів і транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються територією вантажного митного комплексу, і безперешкодний доступ до системи такого обліку посадових осіб митних органів;
- 8) забезпечити наявність та функціонування контрольно-пропускної системи при в'їзді на територію вантажного митного комплексу та при виїзді з неї, обладнаніх шлагбаумами, засобами автоматичної фіксації даних реєстраційних номерних знаків транспортних засобів та електронними вагами, з можливістю автоматичного внесення інформації про реєстраційний номер транспортного засобу та його загальну вагу до системи електронного обліку товарів і транспортних засобів;
- 9) забезпечити наявність та функціонування системи відеоспостереження за входом (в'їздом) на територію комплексу та виходом (виїздом) з неї, процедурою здійснення митного контролю з фіксацією такого відображення для ведення відповідного архіву, а також безперешкодний доступ посадових осіб митних органів до зазначеної системи відеоспостереження.

**Розділ XVI
МИТНА СТАТИСТИКА**

Глава 65. Митна статистика

Стаття 447. Завдання митної статистики

1. Завданнями митної статистики є:
- 1) об'єктивний та достовірний облік даних про переміщення товарів через митний кордон України; збирання, формування, опрацювання, узагальнення, всебічний аналіз та зберігання статистичної інформації з питань державної митної справи та зовнішньої торгівлі товарами;
- 2) подання статистичної, довідкової, аналітичної інформації з питань державної митної справи та зовнішньої торгівлі товарами органам державної влади в порядку, встановленому законом;
- 3) надання відповідної інформації міжнародним організаціям та митним органам інших країн згідно з укладеними відповідно до закону міжнародними договорами України та законами України;
- 4) захист статистичної інформації, яка відповідно до закону не підлягає розголошенню.

Стаття 448. Система митної статистики

1. Митна статистика є складовою частиною загальнодержавної системи статистичного обліку і звітності.
2. Статистична інформація, яка формується, узагальнюється і аналізується митними органами, використовується в інтересах зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків, поліпшення митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, подальшої інтеграції України у загальносвітову систему економічних відносин.
3. Забороняється вимагати від митних органів статистичну інформацію, не передбачену державною статистичною звітністю, цим Кодексом та іншими законами України.
4. Митна статистика складається з митної статистики зовнішньої торгівлі і спеціальної митної статистики.

Стаття 449. Митна статистика зовнішньої торгівлі

1. Митна статистика зовнішньої торгівлі являє собою узагальнену та відповідним чином систематизовану інформацію про переміщення товарів через митний кордон України.
2. Митна статистика зовнішньої торгівлі формується, узагальнюється та аналізується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, на основі даних, які містяться у митних деклараціях.
3. Дані митної статистики зовнішньої торгівлі в установленому законодавством порядку використовуються відповідними органами державної влади для здійснення контролю за надходженням митних платежів до державного бюджету, валютного контролю, аналізу стану зовнішньої торгівлі України, її торговельного і платіжного балансів та економіки в цілому.
4. Ведення митної статистики здійснюється за методологією, яка забезпечує порівнянність даних митної статистики зовнішньої торгівлі України з даними державної статистики інших держав.
5. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, забезпечує регулярне оприлюднення даних митної статистики зовнішньої торгівлі.

Стаття 450. Спеціальна митна статистика

1. Спеціальна митна статистика — це система збирання, опрацювання, аналізу, поширення, збереження, захисту та використання статистичної інформації, що відображає діяльність митних органів при здійсненні ними державної митної справи.
2. Спеціальна митна статистика ведеться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, з метою забезпечення завдань, покладених на митну службу України відповідно до законодавства.
3. Порядок ведення спеціальної митної статистики визначається законодавством.

Стаття 451. Документи та відомості, що використовуються для формування митної статистики

1. Для формування митної статистики використовуються документи та відомості, що подаються до митних органів центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами згідно з нормами цього Кодексу, якими визначається порядок здійснення митного контролю та митного оформлення.
- Стаття 452. Використання інформації, що надається митним органам**
 1. Інформація щодо обсягів експорту та імпорту конкретних видів товарів надається центральним органом виконавчої влади за їх вмотивованим запитом (одноразово) або на підставі міжвідомчих угод про інформаційний обмін (регулярно). Надання інформації центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, про обсяги експорту та імпорту конкретних видів товарів здійснюється на підставі наказів зазначеного органу.

2. Інформація щодо експортно-імпортних операцій конкретних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності може надаватися лише органам досудового слідства у зв'язку з розслідуванням ними кримінальних справ, органам державної податкової служби, а також за письмовими вмотивованими запитами — державному уповноваженому Антимонопольного комітету України та голові територіального відділення Антимонопольного комітету України у зв'язку з розслідуванням ними антиконкурентних узгоджених дій.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, надає у випадках та в порядку, встановлених законом, іншим органам, уповноваженим відповідно до закону на здійснення валютного контролю, інформацію, необхідну для здійснення такого контролю.

Стаття 453. Використання статистичної інформації з питань зовнішньої торгівлі

1. Статистична інформація з питань зовнішньої торгівлі використовується для:
- 1) визначення стратегії, тактики та основних напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності;
- 2) аналізу та прогнозування зовнішньоекономічної політики і ситуації, що склалася чи складатиметься на світовому ринку;
- 3) проведення переговорів з торговельно-економічних питань;
- 4) застосування заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- 5) складання торговельного та платіжного балансів України, планування і проведення валютно-фінансової політики;
- 6) визначення ринків збуту товарів;
- 7) формування статистики зовнішньоекономічних зв'язків України.

Стаття 454. Відомчі класифікатори

1. Відомчі класифікатори інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій, затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, здійснює впровадження та ведення цих класифікаторів.
2. Порядок ведення класифікаторів, зазначених у частині першій цієї статті, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
3. Класифікатори, зазначені у частині першій цієї статті, використовуються виключно для цілей, передбачених цим Кодексом.
4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, інформує державні органи та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності про зміни і доповнення, внесені до класифікаторів, зазначених у частині першій цієї статті, не пізніше, ніж за 10 днів до набрання чинності такими змінами та доповненнями.

Стаття 455. Облік осіб, які здійснюють операції з товарами

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, веде централізований облік осіб, які здійснюють операції з товарами.
2. Взяття на облік осіб, які здійснюють операції з товарами, здійснюється одноразово:
- 1) за зверненнями таких осіб, у тому числі засобами електронного зв'язку, до відповідних митних органів;
- 2) при першому здійсненні такими особами операцій з товарами, контроль за якими відповідно до цього Кодексу та інших актів законодавства України покладено на митні органи.
3. Взяття на облік осіб, які здійснюють операції з товарами, здійснюється митними органами шляхом присвоєння таким особам облікового номера.
4. Митний орган невідкладно інформує особу про взяття її на облік та повідомляє її обліковий номер.
5. Обліковий номер особи є дійсним на всій митній території України. Такий самий обліковий номер не може бути присвоєно іншій особі.
6. Подвійний облік осіб у різних митних органах забороняється.
7. Порядок обліку осіб, які здійснюють операції з товарами, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

**Розділ XVII
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ КОНТРАБАНДИ**

Глава 66. Заходи щодо запобігання та протидії контрабанді

Стаття 456. Контрольовані поставки наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів

1. Відповідно до законів України митні органи з метою виявлення джерел і каналів незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, осіб, які беруть участь у цьому, разом з іншими державними органами, що мають право здійснювати оперативно-розшукову діяльність, можуть використовувати метод контрольованої поставки зазначених засобів, речовин і прекурсорів.
2. Порядок проведення контрольованої поставки визначається цим Кодексом і відповідним нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, погодженим із Генеральною прокуратурою України та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України.
- Стаття 457. Переміщення товарів під негласним контролем**
 1. З метою виявлення та притягнення до відповідальності осіб, причетних до вчинення контрабанди, а також з метою вилучення товарів, щодо яких є підозра в незаконному переміщенні через митний кордон України, переміщення таких товарів може здійснюватися під негласним контролем та оперативним наглядом правоохоронних органів.
 2. Порядок проведення негласного контролю за переміщенням товарів визначається цим Кодексом і відповідним нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту державного кордону, погодженим з Генеральною прокуратурою України та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України.

**Розділ XVIII
ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ**

Глава 67. Загальні положення щодо порушень митних правил та відповідальності за них

Стаття 458. Порушення митних правил

1. Порушення митних правил є адміністративним правопорушенням, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на митні органи цим Кодексом чи іншими законами України, і за які цим Кодексом передбачена адміністративна відповідальність.
2. Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені цим Кодексом, настає у разі, якщо ці правопорушення не тягнуть за собою кримінальну відповідальність.
- Стаття 459. Відповідальність за порушення митних правил**
 1. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил встановлюється цим Кодексом.
 2. Суб'єктами адміністративної відповідальності за порушення митних правил можуть бути громадяни, які на момент вчинення такого правопорушення досягли 16-річного віку, а при вчиненні порушень митних правил підприємствами — посадові особи цих підприємств.

Стаття 460. Особливості відповідальності за деякі види порушень митних правил

1. Вчинення порушень митних правил, передбачених частиною третьою статті 469, статтею 470, частиною третьою статті 478, статтею 481 цього Кодексу, внаслідок аварії, дії обставин непереборної сили або протиправних дій третіх осіб, що підтверджується відповідними документами, а також допущення у митній

декларації помилок, які не призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, якщо такі помилки не допускаються систематично (стаття 268 цього Кодексу), не тягне за собою адміністративної відповідальності, передбаченої цим Кодексом.

Стаття 461. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил

1. За порушення митних правил можуть бути накладені такі адміністративні стягнення:
- 1) попередження;
- 2) штраф;
- 3) конфіскація товарів, транспортних засобів комерційного призначення — безпосередніх предметів порушення митних правил, товарів, транспортних засобів із спеціальним виготовленням сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю (крім транспортних засобів комерційного призначення, які використовуються виключно для перевезення пасажирів і товарів через митний кордон України за визначеними маршрутами та рейсами, що здійснюються відповідно до розкладу руху на підставі міжнародних договорів, укладених відповідно до закону), а також транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України поза місцем розташування митного органу.
- Стаття 462. Основні та додаткові адміністративні стягнення**
 1. Попередження та штраф можуть застосовуватися тільки як основні адміністративні стягнення за порушення митних правил.
 2. Конфіскація товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, може застосовуватися як основне і як додаткове адміністративне стягнення.
 3. За одне і те саме порушення митних правил може накладатися тільки основне або основне і додаткове адміністративні стягнення. Якщо статтею, якою встановлюється адміністративна відповідальність за порушення митних правил, передбачається основне і додаткове адміністративні стягнення, застосування лише додаткового адміністративного стягнення без основного не допускається, крім випадку, передбаченого частиною третьою статті 467 цього Кодексу.

Стаття 463. Попередження

1. Попередження як адміністративне стягнення за порушення митних правил є офіційним попередженням правопорушника стосовно недопустимості таких діянь у майбутньому. Попередження вноситься у формі постанови про накладення адміністративного стягнення.

Стаття 464. Штраф

1. Штраф як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у покладенні на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається цим Кодексом залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення.
2. Сплата штрафу, якщо при цьому не застосовується адміністративне стягнення у вигляді конфіскації товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, не звільняє особу, яка вчинила порушення митних правил, від сплати митних платежів, крім випадків, передбачених цим Кодексом.

Стаття 465. Конфіскація

1. Конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил полягає у примусовому вилученні товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, і безоплатній передачі їх у власність держави. При цьому моторні транспортні засоби та несамохідні транспортні засоби, що буксируються ними, розглядаються як самостійні об'єкти конфіскації.
2. Конфіскація може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, що визначаються цим Кодексом та іншими законами України.
3. Конфіскація товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, застосовується незалежно від того, чи є ці товари, транспортні засоби власністю особи, яка вчинила правопорушення.

Стаття 466. Забезпечення законності у разі застосування адміністративних стягнень до порушників митних правил

1. Адміністративні стягнення за порушення митних правил не може бути застосовано інакше, як на підставі та в порядку, що встановлені цим Кодексом та іншими законами України.
2. Додержання митними органами вимог закону в разі застосування адміністративних стягнень за порушення митних правил забезпечується здійсненням систематичного контролю з боку органів вищого рівня та їх посадових осіб, правом оскарження постанов у справах про порушення митних правил та іншими заходами, передбаченими законодавством України.

Стаття 467. Строки накладення адміністративних стягнень у справах про порушення митних правил

1. Якщо справи про порушення митних правил відповідно до статті 522 цього Кодексу розглядаються митними органами, адміністративне стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше, ніж через два місяці з дня вчинення правопорушення, а у разі розгляду митними органами справ про триваючі порушення митних правил, у тому числі передбачені статтями 469, 477-485 цього Кодексу, — не пізніше, ніж через два місяці з дня виявлення цих правопорушень.
2. Якщо справи про порушення митних правил відповідно до статті 522 цього Кодексу розглядаються судами (суддями), адміністративне стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше, ніж через три місяці з дня вчинення правопорушення, а в разі розгляду судами (суддями) справ про триваючі порушення митних правил, у тому числі передбачені статтями 469, 477-485 цього Кодексу, — не пізніше, ніж через три місяці з дня виявлення цих правопорушень.
3. У разі відмови в порушенні кримінальної справи або закриття кримінальної справи, але за наявності в діях правопорушника ознак порушення митних правил адміністративні стягнення за порушення митних правил може бути накладено не пізніше, ніж через місяць з дня прийняття рішення про відмову в порушенні кримінальної справи або про її закриття.

Глава 68. Види порушень митних правил та відповідальність за такі правопорушення

Стаття 468. Порушення режиму зони митного контролю

1. Проведення господарських робіт у зоні митного контролю, переміщення через межі зони митного контролю і в межах цієї зони товарів, транспортних засобів, перетинання меж зони митного контролю громадянами, які не перетинають митний кордон України, та посадовими особами державних органів, які не здійснюють види контролю, зазначені у частині першій статті 319 цього Кодексу, та їх пересування в межах цієї зони з порушенням порядку, встановленого статтею 332 цього Кодексу, — тягнуть за собою попередження або накладення штрафу в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
- Стаття 469. Неправомірні операції з товарами, митне оформлення яких не закінчено, або з товарами, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем**
 1. Проведення з товарами, митне оформлення яких не закінчено, або з товарами, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем на складі тимчасового зберігання, на складі організації — отримувача гуманітарної допомоги або на митному складі, операцій, не передбачених статтями 203, 325 цього Кодексу, або проведення операцій, передбачених зазначеними статтями, без дозволу митного органу, — тягнуть за собою попередження або накладення штрафу в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.
 2. Зміна стану товарів, митне оформлення яких не закінчено, або товарів, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем на складі тимчасового зберігання, на складі організації — отримувача гуманітарної допомоги або на митному складі закінчився, — тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

3. Видача без дозволу митного органу або втрата товарів, митне оформлення яких не закінчено, або товарів, що перебувають на тимчасовому зберіганні під митним контролем на складі тимчасового зберігання, на складі організації — отримувача гуманітарної допомоги або на митному складі, — тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 470. Недоставлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів до митного органу призначення, видача їх без дозволу митного органу або втрата

1. Перевищення встановленого статтею 95 цього Кодексу строку доставки товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що перебувають під митним контролем, до митного органу призначення (а при переміщенні в межах зони діяльності одного митного органу — від одного підрозділу цього органу до іншого), митних або інших документів на ці товари, транспортні засоби не більше ніж на одну добу —

тягне за собою попередження або накладення штрафу в розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Вчинення правопорушення, передбаченого частиною першою цієї статті, особою, яка протягом року притягалася до відповідальності за вчинення такого правопорушення, а так само перевищення встановленого статтею 95 цього Кодексу строку доставки товарів, транспортних засобів комерційного призначення, митних або інших документів на ці товари, транспортні засоби більше ніж на одну добу, але не більше ніж на десять діб —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Перевищення встановленого статтею 95 цього Кодексу строку доставки товарів, транспортних засобів комерційного призначення, митних або інших документів на ці товари більше ніж на десять діб, а так само втрата цих товарів, транспортних засобів, документів чи видача їх без дозволу митного органу — тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 471. Порушення порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) спрощеного митного контролю

1. Порушення встановленого цим Кодексом порядку проходження митного контролю в зонах (коридорах) спрощеного митного контролю, тобто переміщення через митний кордон України особою, яка формою проходження митного контролю обрала проходження (проїзд) через «зелений коридор», товарів, переміщення яких через митний кордон України заборонено або обмежено законодавством України, або товарів в обсягах, що перевищують неоподатковувану норму переміщення через митний кордон України, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а у разі якщо безпосередніми предметами правопорушення є товари, переміщення яких через митний кордон України заборонено або обмежено законодавством України, — також конфіскацію цих товарів.

Стаття 472. Недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення

1. Недекларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, тобто незаявлення за встановленою формою точних та достовірних відомостей (наявність, найменування або назва, кількість тощо) про товари, транспортні засоби комерційного призначення, які підлягають обов'язковому декларуванню у разі переміщення через митний кордон України, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості цих товарів, транспортних засобів з конфіскацією зазначених товарів, транспортних засобів.

Стаття 473. Пересилання через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання

1. Пересилання через митний кордон України в міжнародних експрес-відправленнях товарів, заборонених до такого пересилання законодавством України, а також пересилання у міжнародних поштових відправленнях товарів, заборонених до пересилання актами Всесвітнього поштового союзу, — тягне за собою конфіскацію цих товарів.

Стаття 474. Перешкоджання посадовій особі митного органу в доступі до товарів, транспортних засобів, документів

1. Перешкоджання посадовій особі митного органу під час здійснення нею митного контролю або провадження в справі про порушення митних правил у доступі до товарів, транспортних засобів, документів — тягне за собою накладення штрафу в розмірі ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Вчинення правопорушення, передбаченого частиною першою цієї статті, особою, яка протягом року притягалася до відповідальності за вчинення такого правопорушення, а так само перешкоджання посадовій особі митного органу, невиконання її вимог під час проведення перевірки обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України та/або перебувають під митним контролем, чи документальної перевірки дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 475. Неподання митному органу звітності щодо товарів, які перебувають під митним контролем

1. Неподання утримувачем магазину безмитної торгівлі, складу тимчасового зберігання, митного складу, вантажного митного комплексу, особою, відповідальною за експлуатацію складу організації — отримувача гуманітарної допомоги, митному органу звіту про рух товарів, а також порушення порядку ведення обліку таких товарів —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 476. Переміщення товарів через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності

1. Ввезення на митну територію України або вивезення за межі цієї території товарів, призначених для виробничої або іншої підприємницької діяльності, з порушення охоронюваних законом прав інтелектуальної власності —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією товарів, що переміщуються з порушенням права інтелектуальної власності.

Стаття 477. Порушення встановленого законодавством порядку ввезення товарів на територію вільної митної зони, вивезення товарів за межі цієї території та/або встановленого законодавством порядку проведення операцій з товарами, поміщеними в режим вільної митної зони

1. Порушення встановленого законодавством порядку ввезення товарів на територію вільної митної зони, вивезення товарів з цієї території, проведення операцій з товарами, поміщеними в режим вільної митної зони, а так само порушення встановленого частиною другою статті 436 цього Кодексу строку розпорядження товарами, розміщеними у вільній митній зоні, у разі анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію цієї зони —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 478. Порушення порядку зберігання товарів на митних складах та здійснення операцій із цими товарами

1. Проведення з товарами, що зберігаються в режимі митного складу на митних складах, операцій, передбачених частиною другою статті 127 цього Кодексу, без дозволу митного органу —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Зміна стану товарів, що зберігаються в режимі митного складу на митних складах, без дозволу митного органу, невіджити передбачених частиною п'ятою статті 129 цього Кодексу заходів щодо товарів, строк зберігання яких в режимі митного складу закінчився, а так само порушення встановленого частиною другою статті 429 цього Кодексу строку розпорядження товарами, які зберігаються на митному складі, у разі анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію цього складу —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Видача без дозволу митного органу або втрата товарів, що зберігаються в режимі митного складу на митних складах, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 479. Порушення порядку або строків розпорядження товарами, розміщеними у магазині безмитної торгівлі

1. Порушення встановлених цим Кодексом порядку або строків розпорядження товарами, розміщеними у магазині безмитної торгівлі, у разі ліквідації магазину або зупинення дії чи анулювання дозволу на його відкриття та експлуатацію —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 480. Порушення порядку здійснення операцій з переробки товарів

1. Порушення встановленого цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядку здійснення операцій з переробки товарів, у тому числі невивезення за межі митної території України (неввезення на митну територію України) товарів, що переміщувалися через митний кордон України з метою переробки, та/або продуктів їх переробки після закінчення строку переробки, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 481. Перевищення строку тимчасового ввезення або тимчасового вивезення товарів

1. Перевищення встановленого відповідно до цього Кодексу строку тимчасового ввезення товарів на митну територію України або строку тимчасового вивезення товарів за межі митної території України не більше ніж на три доби —

тягне за собою попередження або накладення штрафу в розмірі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Вчинення правопорушення, передбаченого частиною першою цієї статті, особою, яка протягом року притягалася до відповідальності за вчинення такого правопорушення, а так само перевищення строку тимчасового ввезення товарів на митну територію України або строку тимчасового вивезення товарів за межі митної території України більше ніж на три доби, але не більше ніж на десять діб —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Перевищення строку тимчасового ввезення товарів на митну територію України або строку тимчасового вивезення товарів за межі митної території України більше ніж на десять діб —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 482. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України поза митним контролем

1. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України поза митним контролем, тобто поза місцем розташування митного органу або поза робочим часом, установленим для нього, і без виконання митних формальностей, або з незаконним звільненням від митного контролю внаслідок використання службового становища посадовими особами митного органу —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості товарів, транспортних засобів — безпосередніх предметів порушення митних правил з конфіскацією цих товарів, транспортних засобів і транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України.

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яка протягом року притягалася до відповідальності за вчинення правопорушення, передбаченого цією статтею або статтею 483 цього Кодексу, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 200 відсотків вартості товарів, транспортних засобів — безпосередніх предметів порушення митних правил з конфіскацією цих товарів, транспортних засобів і транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України.

Стаття 483. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю

1. Переміщення або дії, спрямовані на переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю, тобто з використанням спеціально виготовлених сховищ (тайників) та інших засобів або способів, що утруднюють виявлення таких товарів, або шляхом надання одним товарам вигляду інших, або з поданням митному органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів чи документів, одержаних незаконним шляхом, або таких, що містять неправдиві дані, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил з конфіскацією цих товарів, а також товарів, транспортних засобів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для переміщення товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України.

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яка протягом року притягалася до відповідальності за вчинення правопорушення, передбаченого цією статтею або статтею 482 цього Кодексу, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 200 відсотків вартості товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил з конфіскацією цих товарів, а також товарів, транспортних засобів із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для переміщення товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України.

Стаття 484. Зберігання, перевезення чи придбання товарів, транспортних засобів комерційного призначення, ввезених на митну територію України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю

1. Зберігання, перевезення, придбання чи використання товарів, транспортних засобів комерційного призначення, ввезених на митну територію України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 100 відсотків вартості цих товарів, транспортних засобів або їх конфіскацію.

Стаття 485. Дії, спрямовані на неправомірне звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру, а також інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів

1. Заявлення в митній декларації з метою неправомірного звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру неправдивих відомостей та/або надання з цією ж метою митному органу документів, що містять неправдиві відомості щодо істотних умов зовнішньоекономічного договору (контракту), ваги, кількості, країни походження, відправника та/або одержувача товару, неправдиві відомості, необхідні для визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД та його митної вартості, або несплата митних платежів у строк, встановлений законом, або інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів, за відсутності ознак злочину, а так само використання товарів, стосовно яких надано пільги щодо сплати митних платежів, в інших цілях, ніж ті, у зв'язку з якими було надано такі пільги, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 300 відсотків несплаченої суми митних платежів.

**Розділ XIХ
ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ**

Глава 69. Порядок провадження у справах про порушення митних правил

Стаття 486. Завдання та зміст провадження у справі про порушення митних правил

1. Завданнями провадження у справах про порушення митних правил є своєчасне, всебічне, повне та об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її з дотриманням вимог закону, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню порушень митних правил, та запобігання таким правопорушенням.

2. Проведення у справі про порушення митних правил включає в себе виконання процесуальних дій, зазначених у статті 508 цього Кодексу, розгляд справи, винесення постанови та її перегляд у зв'язку з оскарженням (опротестуванням).

Стаття 487. Правове забезпечення провадження у справах про порушення митних правил

1. Проведення у справах про порушення митних правил здійснюється відповідно до цього Кодексу, а в частині, що не регулюється ним, — відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення.

Стаття 488. Порушення справи про порушення митних правил
1. Проведення у справі про порушення митних правил вважається розпочатим з моменту складення протоколу про порушення митних правил.

Стаття 489. Обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про порушення митних правил

1. Посадова особа при розгляді справи про порушення митних правил зобов'язана з'ясувати: чи було вчинено адміністративне правопорушення, чи вина дана особа в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності, чи є обставини, що пом'якшують та/або обтяжують відповідальність, чи є підстави для звільнення особи, що вчинила правопорушення, від адміністративної відповідальності, а також з'ясувати інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Стаття 490. Посадові особи, уповноважені складати протоколи про порушення митних правил

1. Протокол про порушення митних правил мають право складати:
1) посадові особи, які відповідно до посадових інструкцій уповноважені здійснювати митний контроль, митне оформлення і пропуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України і які безпосередньо виявили порушення митних правил;
2) посадові особи митних органів, які згідно з посадовими обов'язками мають таке право;
3) інші посадові особи, уповноважені керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, або керівником митниці.

Стаття 491. Підстави для порушення справи про порушення митних правил

1. Підставами для порушення справи про порушення митних правил є:
1) безпосереднє виявлення посадовими особами митного органу порушення митних правил;
2) офіційні письмові повідомлення про вчинення особою порушення митних правил, отримані від правоохоронних органів, а також органів, що здійснюють види контролю, зазначені у частині першій статті 319 цього Кодексу;
3) офіційні письмові повідомлення про вчинення порушення митних правил, отримані від митних та правоохоронних органів іноземних держав, а також від міжнародних організацій.

Стаття 492. Мова, якою здійснюється провадження у справі про порушення митних правил

1. Проведення у справі про порушення митних правил здійснюється державною мовою.
2. Особи, які беруть участь у провадженні у справі про порушення митних правил і не володіють або недостатньо володіють державною мовою, мають право робити заяви, давати пояснення, подавати клопотання рідною мовою, а також користуватися послугами перекладача.

Стаття 493. Посадові особи митних органів, які здійснюють провадження у справі про порушення митних правил

1. Проведення у справі про порушення митних правил здійснюють, крім випадків, передбачених частинами другою і третьою цієї статті, посадові особи митниці, в зоні діяльності якої було вчинено або виявлено таке порушення. Окремі процесуальні дії у справі про порушення митних правил можуть вчинятися посадовими особами, уповноваженими складати протоколи про порушення митних правил відповідно до статті 490 цього Кодексу, а у випадку, передбаченому статтею 518 цього Кодексу, — також посадовими особами іншого митного органу.

2. Керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, або особа, яка виконує його обов'язки, має право передавати справу про порушення митних правил для здійснення провадження з однієї митниці до іншої.

3. Посадові особи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, можуть здійснювати провадження у будь-якій справі про порушення митних правил, порушений будь-яким митним органом України.

Стаття 494. Протокол про порушення митних правил

1. Про кожний випадок виявлення порушення митних правил уповноважена посадова особа митного органу, яка виявила таке порушення, невідкладно складає протокол за формою, установлену центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

2. Протокол про порушення митних правил повинен містити такі дані:
1) дату і місце його складання;
2) посаду, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол;
3) необхідні для розгляду справи відомості про особу, яка притягується до відповідальності за порушення митних правил, якщо її встановлено;
4) місце, час вчинення, вид та характер порушення митних правил;
5) посилання на статтю цього Кодексу, що передбачає адміністративну відповідальність за таке порушення;
6) прізвища та адреси свідків, якщо вони є;
7) відомості щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення та документів, вилучених згідно із статтею 511 цього Кодексу;
8) інші необхідні для вирішення справи відомості.

3. Протокол підписується посадовою особою, яка його склала. Якщо при складенні протоколу була присутня особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, протокол підписується і цією особою, а за наявності свідків — і свідками.
4. Якщо особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, відмовляється підписати протокол, до протоколу вноситься відповідний запис. Особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, має право дати пояснення та висловити зауваження щодо змісту протоколу, а також письмово викласти мотиви своєї відмови від підписання протоколу. Власноручно викладені цією особою пояснення додаються до протоколу, про що до протоколу вноситься відповідний запис із зазначенням кількості аркушів, на яких подано такі пояснення.

5. У разі складення протоколу особою, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, роз'яснюються її права, передбачені статтею 498 цього Кодексу, та повідомляється про можливість припинення провадження у справі про порушення митних правил шляхом компромісу, про що до протоколу вноситься відмітка, яка підписується цією особою.
6. У разі потреби в протоколі зазначаються також місце, дата і час розгляду справи про порушення митних правил.

7. Протокол складається у двох примірниках, один з яких вручається під розписку особі, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил.
8. У разі відмови особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, одержати примірник протоколу до протоколу вноситься відповідний запис, який підписується посадовою особою митного органу, яка склала протокол, та свідками, якщо вони є, після чого зазначений примірник протягом трьох робочих днів надсилається особі, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, за повідомленою нею або наявною в митниці адресою (місце проживання або фактичного перебування). Протокол вважається врученим навіть у разі, якщо особа, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, не перебувала за повідомленою нею адресою або місце проживання чи фактичного перебування, назване нею, є недоступним.

9. Протокол, а також вилучені товари, транспортні засоби комерційного призначення та документи, зазначені в протоколі, передаються до митниці, в зоні якої виявлено порушення митних правил.

Стаття 495. Докази у справі про порушення митних правил

1. Доказами у справі про порушення митних правил є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку встановлюються наявність або відсутність порушення митних правил, винність особи у його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Такі дані встановлюються:
1) протоколом про порушення митних правил, протоколами процесуальних дій, додатками до зазначених протоколів;
2) поясненнями свідків;
3) поясненнями особи, яка притягується до відповідальності;
4) висновком експерта;
5) іншими документами (належним чином завіреними їх копіями або витягами з них) та інформацією, у тому числі тими, що перебувають в електронному вигляді, а також товарами — безпосередніми предметами порушення митних

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

правил, товарами із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортними засобами, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України.

2. Посадова особа митного органу, яка здійснює провадження у справі про порушення митних правил, оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом та правосвідомістю.

Стаття 496. Провадження у справі про порушення митних правил за матеріалами, одержаними від правоохоронних органів

1. У разі закриття кримінальної справи про контрабанду за наявності в діях особи, щодо якої було порушено цю справу, ознак порушення митних правил матеріали про таке порушення передаються до митного органу або до суду для притягнення зазначеної особи до адміністративної відповідальності. Постановою по такій справі виноситься у строк, передбачений частиною другою статті 467 цього Кодексу.

Стаття 497. Особи, які беруть участь у провадженні у справах про порушення митних правил

1. У провадженні у справах про порушення митних правил беруть участь:
- 1) особи, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил;
 - 2) власники товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу (заінтересовані особи);
 - 3) представники осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, та заінтересованих осіб (законні представники, представники, які діють на підставі довіреності, доручення);
 - 4) захисники;
 - 5) представники митних органів;
 - 6) свідки;
 - 7) експерти;
 - 8) перекладачі;
 - 9) поняті.

Стаття 498. Права та обов'язки осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, та заінтересованих осіб

1. Особи, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, та власники товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу (заінтересовані особи), під час розгляду справи про порушення митних правил у митному органі або суді мають право знайомитися з матеріалами справи, робити з них витяги, одержувати копії рішень, постанов та інших документів, що є у справі, бути присутніми під час розгляду справи у митному органі та брати участь у судових засіданнях, подавати докази, брати участь у їх дослідженні, заявляти клопотання та відводи, під час розгляду справи користуватися юридичною допомогою захисника, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, давати усні і письмові пояснення, подавати свої доводи, міркування та заперечення, оскаржувати постанови митного органу, суду (судді), а також користуватися іншими правами, наданими їм законом. Зазначені в цій статті особи зобов'язані добросовісно користуватися належними їм процесуальними правами.

Стаття 499. Представники осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, та заінтересованих осіб

1. Представниками осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, а також власників товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу (заінтересованих осіб), можуть бути:
- 1) законні представники: батьки, усиновителі, опікуни або піклувальники на підставі документів, що посвідчують їх повноваження, — у справах осіб, які є неповнолітніми або особами, що через свої фізичні або психічні вади не можуть самі здійснювати свої права у справах про порушення митних правил. Законні представники можуть доручити участь у справі іншій особі, обраній ними як представник;
 - 2) інші особи — на підставі нотаріально посвідченої довіреності. Довіреність громадянина на участь у справі може бути посвідчена посадовою особою організації, в якій довіритель працює, перебуває на стаціонарному лікуванні, або за місцем його проживання; військовослужбовця — командиром військової частини; особи, яка проживає в населеному пункті, де немає нотаріусів, — уповноваженою на це посадовою особою органу місцевого самоврядування.
 2. Особиста участь у справі громадянина не позбавляє його права мати у цій справі представника.
 3. Законні представники користуються під час участі у справі всіма правами, зазначеними у статті 498 цього Кодексу. Повноваження інших представників на участь у справі дають їм право на вчинення від імені осіб, яких вони представляють, усіх дій, зазначених у статті 498 цього Кодексу, крім передачі повноважень іншій особі (передоручення), оскарження постанови митного органу або суду (судді), одержання товарів або грошових сум у разі їх повернення. Повноваження представника на вчинення кожної із зазначених дій повинні бути спеціально обумовлені у виданій йому довіреності.
 4. Не можуть бути представниками осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, та заінтересованих осіб:

- 1) особи, які не досягли 18-річного віку;
- 2) особи, над якими встановлено опіку, піклування;
- 3) адвокати, які прийняли доручення про надання юридичної допомоги з порушенням правил, встановлених законодавством України про адвокатуру.
5. Посадові особи митної служби України, а також судді, слідчі і прокурори не можуть бути представниками осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, та заінтересованих осіб, крім випадків, коли вони діють як батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники цих осіб.

Стаття 500. Захисник у справі про порушення митних правил

1. Захисником є особа, яка в порядку, встановленому законом, уповноважена здійснювати захист прав і законних інтересів особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, а у разі необхідності — свідка та надавати їм необхідну юридичну допомогу.
2. Як захисники допускаються особи, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю в Україні, та інші фахівці у галузі права, які згідно із законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, — угодою або дорученням юридичної особи;
3. Повноваження захисника на участь у справі підтверджується:
- 1) адвоката — ордером відповідного адвокатського об'єднання;
 - 2) адвоката, який не є членом адвокатського об'єднання, — угодою;
 - 3) інших фахівців у галузі права, які згідно із законом мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, — угодою або дорученням юридичної особи;
 - 4) близьких родичів, опікунів або піклувальників — заявою особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, свідка про їх допуск до участі у справі як захисників.
 4. Захисник допускається до участі у справі на будь-якій стадії провадження.
 5. Як захисники свідка, запрошеним ним для надання правової допомоги під час опитування чи проведення інших процесуальних дій за участю свідка, допускаються особи, які відповідають вимогам частин другої і третьої цієї статті.
 6. Захисник під час участі у справі користується усіма правами, зазначеними у статті 498 цього Кодексу, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо особою, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, і не може бути доручена захиснику.

Стаття 501. Представник митного органу

1. Представник митного органу, посадові особи якого здійснювали провадження у справі про порушення митних правил, підтримує позицію цього органу щодо притягнення до адміністративної відповідальності особи, яка вчинила правопорушення, під час розгляду зазначеної справи судом.
2. Представник митного органу здійснює свої повноваження в суді на підставі належно оформленої довіреності, виданої митним органом.
3. Представник митного органу має право ознайомлюватися з документами, допущеними до справи, робити з них витяги або знімати копії, одержувати копії рішень, постанов, ухвал суду, брати участь у судових засіданнях, подавати докази, брати участь у дослідженні доказів, ставити запитання іншим особам, які

беруть участь у справі, заявляти клопотання та відводи, давати усні та письмові пояснення суду, подавати свої доводи, міркування щодо питань, які виникають під час судового розгляду, і заперечення проти клопотань, доводів і міркувань інших осіб, які беруть участь у справі, ознайомлюватися з журналом судового засідання, знімати з нього копії та подавати письмові зауваження з приводу його неправильності чи неповноти, прослуховувати запис фіксування судового засідання технічними засобами, робити з нього копії, подавати письмові зауваження з приводу його неправильності чи неповноти, оскаржувати рішення, постанови і ухвали суду, користуватися іншими процесуальними правами, встановленими законом.

Стаття 502. Експерт

1. Експертом може бути особа, яка має необхідні знання для надання відповідного висновку.
2. Експерт призначається посадовою особою митного органу, в провадженні якої перебуває справа про порушення митних правил, у разі потреби в спеціальних знаннях.
3. Експерт зобов'язаний надати об'єктивні висновки з поставлених перед ним питань.
4. Експерт має право:
- 1) ознайомлюватися з матеріалами справи, які стосуються предмета експертизи;
 - 2) заявляти клопотання про надання йому додаткових матеріалів, необхідних для надання висновків.

Стаття 503. Перекладач

1. Перекладачем може бути особа, яка володіє мовою, знання якої необхідне для здійснення перекладу під час провадження у справі про порушення митних правил.
2. Перекладач зобов'язаний точно і в повному обсязі здійснювати доручений йому переклад, у разі необхідності брати участь у проведенні процесуальних дій у справі про порушення митних правил.
3. Як перекладач може виступати посадова особа митного органу.

Стаття 504. Свідок у справі про порушення митних правил

1. Свідком може бути будь-яка особа, якщо є підстави вважати, що її відомі обставини, що підлягають встановленню у справі про порушення митних правил.
2. За викликом органу, посадова особа якого здійснює провадження у справі про порушення митних правил, свідок зобов'язаний з'явитися у призначений час до цього органу і дати детальні та правдиві пояснення, повідомити все відоме йому у справі та відповісти на поставлені запитання.
3. Свідок має право:
- 1) давати показання рідною мовою або іншою мовою, якою він вільно володіє, і користуватися допомогою перекладача;
 - 2) заявляти відвід перекладачу;
 - 3) знати, у зв'язку з чим і в якій справі він опитується;
 - 4) власноручно викладати свої показання в протокол опитування;
 - 5) обирати за власним бажанням захисника під час опитування чи проведення інших процесуальних дій за своєю участю відповідно до цього Кодексу та на іншу правову допомогу в порядку, встановленому законом, а також відмовитися від запрошеного ним захисника. Захисник може запрошуватися свідком, його законним представником, а також іншими особами на його прохання чи за його згодою;
 - 6) користуватися нотатками і документами при дачі пояснень у тих випадках, коли показання стосуються будь-яких розрахунків та інших даних, які йому важко тримати в пам'яті;
 - 7) відмовитися давати пояснення щодо себе, членів сім'ї та близьких родичів, а також у разі, якщо у нього немає можливості вільно, без несправедливих обмежень, отримати правову допомогу в обсязі і формах, як він того потребує, в тому числі запросити захисника;
 - 8) знайомитися з протоколом опитування і клопотати про внесення до нього змін, доповнень і зауважень, власноручно робити такі доповнення і зауваження;
 - 9) оскаржувати дії посадової особи митного органу, яка проводила опитування, в порядку, встановленому цим Кодексом;
 - 10) одержувати відшкодування витрат, пов'язаних з викликом для дачі пояснень.
4. У разі наявності відповідних підстав свідок має право на забезпечення безпеки шляхом застосування заходів, передбачених законом.

Стаття 505. Поняті у справі про порушення митних правил

1. Понятими є особи, які залучаються до участі у проведенні процесуальних дій у справі про порушення митних правил.
2. Як поняті запрошуються особи, не заінтересовані у справі. Понятим не може бути родич особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, її представника, а також працівники митних органів.
3. Поняті, присутні при проведенні процесуальних дій, засвідчують своїми підписами відповідність записів у протоколі проведенням дій.

Стаття 506. Обставини, що виключають можливість здійснення посадовою особою митного органу провадження у справі про порушення митних правил

1. Посадова особа митного органу не може здійснювати провадження у справі про порушення митних правил, якщо вона є родичем особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за це правопорушення, її представника, інших осіб, які беруть участь у провадженні у справі, а також якщо існують інші обставини, які дають підстави вважати, що ця посадова особа може бути особисто заінтересована у вирішенні справи.
2. Питання про передачу такої справи іншій посадовій особі митного органу вирішується керівником цього органу або його заступником.
3. Якщо керівник митного органу, в якому здійснюється провадження у справі про порушення митних правил, є родичем особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, її представника, інших осіб, які беруть участь у провадженні у справі, а також якщо існують інші обставини, які дають підстави вважати, що керівник зазначеного органу може бути особисто заінтересованим у розгляді справи, справа підлягає передачі іншому митному органу.

Глава 70. Адміністративне затримання

Стаття 507. Мета і порядок застосування адміністративного затримання

1. З метою припинення порушення митних правил, встановлення особи, яка вчинила порушення митних правил, а також для складення протоколу про порушення митних правил, якщо його неможливо скласти на місці вчинення правопорушення, допускається адміністративне затримання особи, яка вчинила таке порушення, на строк до трьох годин.
2. Адміністративне затримання здійснюється посадовою особою митного органу за вмотивованим письмовим рішенням керівника цього органу або його заступника, а в разі їх відсутності (в нічний час, у вихідні та святкові дні тощо) — старшого чергової зміни.
3. Працівники правоохоронних органів та військовослужбовці повинні надавати допомогу посадовим особам митного органу, які здійснюють адміністративне затримання, в разі вчинення опору або спроби втечі особи, яка підлягає затриманню, з місця події.
4. Строк адміністративного затримання обчислюється з моменту доставлення особи до службового приміщення митного органу або до іншого приміщення, де проведення необхідних дій з метою, визначеною в частині першій цієї статті, є можливим, а якщо особа перебуває в стані сп'яніння, — з часу її витвердження.
5. У разі виявлення порушення митних правил, за яке цим Кодексом передбачено застосування адміністративного стягнення у вигляді конфіскації товарів, транспортних засобів, строк адміністративного затримання особи, яка знаходиться у службовому приміщенні митного органу або в іншому приміщенні у зв'язку з проведенням митного контролю або митного оформлення таких товарів, транспортних засобів, обчислюється з моменту винесення вмотивованого письмового рішення про її адміністративне затримання. Митний контроль та митне оформлення товарів, транспортних засобів при цьому зупиняються. У разі виявлення інших порушень митних правил строк адміністративного затримання обчислюється з моменту завершення митного контролю та митного оформлення.
6. Про адміністративне затримання складається протокол, форма якого затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. У протоколі обов'язково зазначаються: дата і місце його складення; посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу затриманого, час і підстави за-

тримання, робиться відмітка про застосування фізичної сили або спеціальних засобів, якщо таке мало місце.

7. Протокол підписується посадовою особою, яка його склала, і затриманою особою. У разі відмови затриманої особи від підписання протоколу в протоколі робиться запис про це. Копія протоколу вручається затриманій особі.

8. Митний орган, який здійснив тимчасове затримання особи, невідкладно повідомляє про це її родичів, а якщо затриманий громадянин-нерезидент не має родичів на території України — дипломатичне представництво або консульську установу відповідної іноземної держави.

Глава 71. Процесуальні дії у справі про порушення митних правил та порядок їх проведення

Стаття 508. Проведення процесуальних дій

1. У справі про порушення митних правил процесуальні дії проводяться з метою отримання доказів, необхідних для правильного вирішення цієї справи.
2. До процесуальних дій належать:
- 1) складення протоколу про порушення митних правил;
 - 2) опитування осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, свідків, інших осіб;
 - 3) витребування документів, необхідних для провадження у справі про порушення митних правил, або належним чином завірених їх копій чи витягів з них;
 - 4) тимчасове вилучення товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, та документів на них;
 - 5) митне обстеження;
 - 6) пред'явлення товарів, транспортних засобів і документів для впізнання;
 - 7) експертиза;
 - 8) взяття проб та зразків для проведення дослідження (аналізу, експертизи).
3. Під час проведення процесуальних дій, зазначених у пунктах 2, 4-6, 8 частини другої цієї статті, складаються протоколи, форми яких встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 509. Опитування осіб, які притягуються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, свідків, інших осіб

1. Посадова особа митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, може опитувати особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за це правопорушення, а також свідків, інших осіб.
2. Особи, які викликаються для опитування, повинні з'явитися на виклик митного органу і правдиво повідомити все, що їм відомо про обставини, які стосуються справи про порушення митних правил.
3. Особи, які підлягають опитуванню у справі, викликаються повісткою, яка вручається їм під розписку, або телефонограмою, телеграмою чи за допомогою інших засобів зв'язку.
4. У повістці зазначаються прізвище, ім'я, по батькові особи, яка викликається для опитування, посада, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, місце та час явки.
5. Про проведення опитування складається протокол за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 510. Витребування документів, необхідних для провадження у справі про порушення митних правил

1. Посадова особа митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, може витребувати документи, необхідні для розгляду справи, у тому числі матеріали фото- і кінозйомки, звуко- і відеозапису, інформаційних баз та банків даних, а також інші носії інформації.
2. Особа, якій адресовано вимогу про подання документів, зобов'язана не пізніш як у п'ятиденний строк надіслати їх посадовій особі митного органу, яка вимагає подати документи.
3. У разі якщо відсутність документів може призвести до порушення господарської діяльності підприємства або неможливості підготовки та подання установленної законодавством звітності, особа, якій адресовано вимогу про подання документів, надає належним чином завірених копій таких документів або витяги з них з письмовим обґрунтуванням неможливості надання оригіналів документів.

Стаття 511. Тимчасове вилучення товарів, транспортних засобів і документів

1. Товари — безпосередні предмети порушення митних правил та відповідні документи, необхідні як докази у справі про порушення митних правил, можуть тимчасово вилучатися. Документи, які перебувають в електронному вигляді, вилучаються разом з відповідними носіями.
2. У разі виявлення порушень митних правил, передбачених статтями 471-473, 476, 482-484 цього Кодексу, вилучення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які підлягають конфіскації відповідно до цих статей, а також відповідних документів є обов'язковим.
3. У разі вчинення порушення митних правил особою, яка не має в Україні постійного місця проживання або адреси, допускається вилучення товарів, транспортних засобів у кількості, необхідній для забезпечення стягнення штрафу або вартості товарів, транспортних засобів відповідно до частини другої статті 541 цього Кодексу.
4. Вилучені товари, транспортні засоби та документи повинні бути перелічені у протоколі, що складається в передбачених цим Кодексом випадках, або в даному до нього описі з точним зазначенням кількості, міри, ваги та особливих ознак цих товарів, транспортних засобів та документів, а також вартості товарів, транспортних засобів.

Стаття 512. Оскарження тимчасового вилучення товарів, транспортних засобів

1. Тимчасове вилучення товарів, транспортних засобів та документів, зазначених у частині першій статті 511 цього Кодексу, може бути оскаржено в порядку, встановленому главою 4 цього Кодексу та іншими законами України.
2. Подання скарги на рішення про застосування тимчасового вилучення товарів, транспортних засобів та документів, зазначених у частині першій статті 511 цього Кодексу, не зупиняє дію такого рішення.

Стаття 513. Проведення митних обстежень

1. Посадова особа митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил і яка має достатні підстави вважати, що на території або в приміщеннях підприємств, або в транспортних засобах, що їм належать, знаходяться товари, що є безпосередніми предметами порушення митних правил, або товари із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортні засоби, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України, а також документи та інформація, у тому числі ті, що перебувають в електронному вигляді, необхідні для розгляду справи про порушення митних правил, може проводити митне обстеження таких територій, приміщень або транспортних засобів.
2. Митне обстеження проводиться з метою виявлення товарів, документів, інформації, зазначених у частині першій цієї статті, та їх тимчасового вилучення відповідно до статті 511 цього Кодексу.
3. Митне обстеження проводиться у присутності посадових осіб підприємств, зазначених у частині першій цієї статті.
4. Посадові особи митних органів мають право запросити до участі у митному обстеженні спеціалістів.
5. Про проведення митного обстеження складається протокол за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 514. Пред'явлення товарів, транспортних засобів, документів для впізнання

1. За рішенням посадової особи митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, особи, яка вчинила це порушення, а також свідку можуть бути пред'явлені товари, транспортні засоби, документи для впізнання.
2. Особу, яка бере участь у впізнанні, спочатку опитують про обставини, за яких вона бачила товари, транспортні засоби, документи, зазначені у частині першій цієї статті, та ознаки, за якими вона може провести впізнання.
3. Товари, транспортні засоби, документи пред'являються в групі однорідних товарів, транспортних засобів, документів.
4. Пред'явлення для впізнання проводиться в присутності понять.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

5. Про пред'явлення товарів, транспортних засобів, документів для впізнання складається протокол за формою, встановлену центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 515. Експертиза та висновок експерта

1. Експертиза признається, якщо для з'ясування питань, що виникають у справі про порушення митних правил, виникла потреба у спеціальних знаннях з окремих галузей науки, техніки, мистецтва, релігії тощо. Зазначена експертиза не є судовою експертизою.

2. Експертиза проводиться експертами спеціалізованого митного органу з питань експертного забезпечення, його відокремлених підрозділів та інших установ або окремими спеціалістами, які призначаються посадовою особою митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил. Особа, щодо якої порушено зазначену справу, має право на проведення за її рахунок незалежної експертизи.

3. Поставлені перед експертом питання та його висновок не повинні виходити за межі спеціальних знань експерта. Експерт надає висновок у письмовій формі від своєї імені. У висновку викладаються суть проведеного ним дослідження та обґрунтування відповіді на поставлені запитання.

4. Якщо експерт під час проведення експертизи встановить обставини, що мають значення для справи, з приводу яких йому не було поставлено запитань, він має право викласти ці обставини у своєму висновку.

5. Висновок експерта не є обов'язковим для посадової особи митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил. У разі незгоди цієї особи з висновком експерта у постанові, яка виноситься у справі, повинні міститися обґрунтування такої незгоди.

6. У разі неналежної якості або повноти висновку експерта може бути призначена повторна експертиза, проведення якої доручається іншому експерту (експертам).

Стаття 516. Порядок призначення експертизи посадовою особою митного органу

1. Визнавши за необхідне проведення експертизи, посадова особа митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, виносить постанову, у якій визначаються підстави для призначення експертизи, прізвище експерта або найменування спеціалізованого митного органу з питань експертного забезпечення, його відокремленого підрозділу чи іншої відповідної установи, в якій має проводитися експертиза. У цій же постанові ставляться конкретні питання, які мають бути вирішені під час проведення експертизи, а також визначаються матеріали, що передаються у розпорядження експерта.

2. До призначення експерта з'ясовуються необхідні відомості про його професіоналізм та компетентність.

3. Рішення про призначення експертизи є обов'язковим для експерта, а також для посадових осіб підприємства, де працює експерт.

Стаття 517. Одержання проб та зразків для проведення експертизи

1. Посадова особа митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, має право відбирати в осіб, які притягуються до відповідальності за порушення митних правил, зразки підпису, почерку, а також брати проби та зразки товарів, необхідні для проведення експертизи.

2. Особа, щодо якої порушено справу про порушення митних правил, її представники, захисник, мають право клопотатися перед митним органом, посадова особа якого здійснює провадження у зазначеній справі, про взяття проб та зразків для проведення експертизи. У разі відмови у задоволенні такого клопотання митний орган повинен письмово повідомити про це особу, яка подала клопотання, з вмотивованим обґрунтуванням причин відмови.

3. У разі потреби взяття проб та зразків може проводитися також в осіб, не зазначених у частині першій цієї статті, свідчення та участь яких у вивченні та оцінці обставин порушення митних правил можуть мати істотне значення для провадження і розгляду справи.

4. Посадова особа митного органу, у провадженні або на розгляді якої знаходиться справа про порушення митних правил, виносить постанову про взяття проб та зразків.

5. До взяття проб та зразків у разі потреби може залучатися експерт.

Стаття 518. Доручення на проведення окремих процесуальних дій

1. Посадова особа митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, має право доручити проведення конкретних процесуальних дій посадовій особі іншого митного органу.

2. Доручення повинно бути виконано не більш як у п'ятиденний строк з дня його одержання.

Стаття 519. Витрати у справі про порушення митних правил

1. Витрати у справі про порушення митних правил складаються з видачків на інвентаризацію, зберігання, перевезення (пересилання) товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, а також з інших понесених митними органами витрат на провадження або розгляд справи.

2. До витрат у справі про порушення митних правил належать також кошти, що виплачуються експерту за виконання його обов'язків та за роботу, виконану за дорученням митного органу, виплати добоових, компенсації на проїзд до митного органу і назад та наймання приміщення, а також кошти, одержані свідком на відшкодування витрат, пов'язаних з викликом для дачі пояснень.

3. За робітниками та службовцями, які викликаються до митного органу як свідки, експерти, переказачі, збирається середній місячний заробіток за місцем основної роботи. Особи, які не є робітниками та службовцями, отримують у зв'язку з таким викликом грошову компенсацію, яку виплачує митний орган.

Стаття 520. Відшкодування витрат у справі про порушення митних правил

1. Витрати у справі про порушення митних правил відшкодовуються особою, щодо якої винесено постанову про накладення адміністративного стягнення. Витрати на оплату послуг переказача відшкодовуються з державного бюджету.

2. Посадова особа митного органу, в провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, а також посадова особа, яка здійснює розгляд цієї справи, зобов'язані зібрати та додати до справи документи про понесені у справі витрати.

3. Порядок відшкодування витрат у справі про порушення митних правил, обчислення сум, що підлягають відшкодуванню, а також порядок розпорядження отриманими коштами встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 521. Компроміс у справі про порушення митних правил

1. За відсутності в діях особи, яка вчинила порушення митних правил, ознак злочину провадження у справі про це правопорушення може бути припинено шляхом компромісу. Компроміс полягає в укладенні мирової угоди між зазначеною особою та митним органом, посадова особа якого здійснює провадження у справі.

2. За умовами мирової угоди сторони зобов'язуються:

1) особа, яка вчинила порушення митних правил, — у визначений строк, який не може перевищувати 30 днів, внести до державного бюджету кошти в сумі, що дорівнює сумі штрафу, передбаченого санкцією відповідної статті цього Кодексу, та/або задекларувати в митний режим відмови на користь держави товари — безпосередні предмети порушення митних правил, а у відповідних випадках — також товари із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортні засоби, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України. Якщо за висновком митного органу реалізація зазначених товарів, транспортних засобів є неможливою, а також якщо ці товари, транспортні засоби не можуть бути випущені у вільний обіг, вони підлягають декларуванню в митний режим знищення або руйнування;

2) митний орган — припинити провадження у справі про порушення митних правил щодо цієї особи та здійснити митне оформлення задекларованих нею товарів відповідно до заявленого митного режиму.

3. Товари, транспортні засоби, зазначені у частині другій цієї статті, можуть бути предметом мирової угоди лише за умови, що особа, яка вчинила порушення митних правил, є власником цих товарів, транспортних засобів або уповноважена розпоряджатися ними.

4. Особа, яка вчинила порушення митних правил, звертається до керівника митного органу із заявою довільної форми з проханням про припинення справи про це порушення митних правил шляхом компромісу. Факт подання такої заяви фіксується у порядку, визначеному частинами третьою і четвертою статті 264 цього Кодексу. У разі відсутності законних підстав для припинення справи про порушення митних правил шляхом компромісу митний орган протягом одного

робочого дня, наступного за днем подання заяви, надає заявнику вмотивовану відповідь про причини незастосування процедури компромісу.

5. Мирова угода укладається у письмовій формі. Право її підписання від імені митниці надається керівникам цих митниць або їх заступникам, а від імені центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, — посадовим особам, уповноваженим на це відповідно до посадових інструкцій. Типова мирова угода затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

6. У разі невиконання особою, яка вчинила порушення митних правил, у визначений мировою угодою строк, який не може перевищувати 30 днів, дій, зазначених у частині другій цієї статті, угода вважається недійсною і провадження у справі про порушення митних правил поновлюється.

7. Мирова угода у справі про порушення митних правил оскарженню не підлягає.

8. У разі припинення провадження у справі про порушення митних правил шляхом компромісу особа, яка вчинила це правопорушення, вважається такою, що не була притягнута за нього до адміністративної відповідальності.

Стаття 522. Органи, уповноважені розглядати справи про порушення митних правил

1. Справи про порушення митних правил, передбачені статтями 468-470, 474, 475, 477-481, 485 цього Кодексу, розглядаються митними органами.

2. Справи про порушення митних правил, передбачені статтями 471-473, 476, 482-484 цього Кодексу, а також усі справи про порушення митних правил, вчинені особами, які не досягли 18-річного віку, розглядаються місцевими судами (суддями).

Стаття 523. Повноваження посадових осіб митних органів щодо розгляду справ про порушення митних правил

1. Від імені митниці справи про порушення митних правил розглядаються керівниками цих митниць або їх заступниками, а від імені центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, — посадовими особами, уповноваженими на це відповідно до посадових інструкцій, або іншими особами, уповноваженими на це керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Стаття 524. Місце розгляду справи про порушення митних правил

1. Справа про порушення митних правил розглядається за місцезнаходженням митного органу, посадові особи якого здійснювали провадження у цій справі.

Стаття 525. Строк розгляду справи про порушення митних правил

1. Справа про порушення митних правил розглядається у п'ятнадцятиденний строк з дня отримання посадовою особою митного органу або судом (суддею) матеріалів, необхідних для вирішення справи.

Стаття 526. Присутність під час розгляду справи особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, або її представника

1. Справа про порушення митних правил розглядається в присутності особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за це правопорушення, та/або її представника.

2. Про час та місце розгляду справи про порушення митних правил митним органом цей орган інформує особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, поштовим відправленням з повідомленням про вручення, якщо це не було зроблено під час вручення зазначеній особі копії протоколу про порушення митних правил.

3. У разі розгляду справи про порушення митних правил у суді про час та місце розгляду справи суд (суддя) повідомляє особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за це правопорушення, а також відповідний митний орган.

4. Справа про порушення митних правил може бути розглянута за відсутності особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за це правопорушення, лише у випадках, якщо є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про перенесення розгляду справи.

Стаття 527. Види постанов у справі про порушення митних правил

1. У справі про порушення митних правил митний орган або суд (суддя), що розглядає справу, виносить одну з таких постанов:

1) про проведення додаткової перевірки;

2) про накладення адміністративного стягнення;

3) про закриття провадження у справі.

2. У постанові про проведення додаткової перевірки зазначаються конкретні суб'єкти, завдання та строки перевірки. Ці дії не повинні порушувати права громадянина, шкодити господарській діяльності юридичної особи.

Стаття 528. Особливості розгляду судом справ про порушення митних правил

1. Справа про порушення митних правил розглядається суддею одноособово.

2. У справі про порушення митних правил суд (суддя) виносить одну з постанов, передбачених частиною першою статті 527 цього Кодексу.

3. У разі якщо за результатами перевірки законності та обґрунтованості постанови суду у справі про порушення митних правил ця постанова буде скасована, а справа закрита, або адміністративне стягнення за порушення митних правил буде змінено, конфісковані товари, транспортні засоби, сума штрафу або її відповідна частина повертаються особі, яка притягалася до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, або її представникові. Якщо конфісковані товари, транспортні засоби неможливо повернути в натурі, повертається їхня вартість за вирахуванням сум належних митних платежів за ставками, що діяли на день конфіскації. Повернення грошових коштів, зазначених у цій частині, здійснюється територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, з державного бюджету.

Глава 72. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил**Стаття 529. Порядок оскарження постанов у справах про порушення митних правил**

1. Постанова митниці у справі про порушення митних правил може бути оскаржена до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, або до місцевого загального суду як адміністративного суду в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України.

2. Якщо постанова митниці одночасно оскаржується до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та до суду і суд приймає адміністративний позов до розгляду, розгляд скарги центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, припиняється.

3. Постанова центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, у справі про порушення митних правил, а також його постанова по скаргі на постанову митниці у такій справі можуть бути оскаржені до місцевого загального суду як адміністративного суду в порядку, передбаченому Кодексом адміністративного судочинства України.

4. Скарга (адміністративний позов) на постанову митного органу у справі про порушення митних правил подається у строк, встановлений Кодексом України про адміністративні правопорушення. У разі пропуску цього строку з поважних причин він за заявою особи, яка подає скаргу (адміністративний позов), може бути поновлений відповідно митницею, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, а постанови центрального органу виконавчої влади у сфері мит-

ної справи — судом у зв'язку з поданням адміністративного позову, принесеним протесту прокурором або в порядку контролю.

2. За результатами перевірки центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, що проводив перевірку, приймає одне з таких рішень:

1) про залишення постанови без змін, а скарги — без задоволення;

2) про скасування постанови і надіслання справи на новий розгляд;

3) про скасування постанови та закриття справи;

4) про зміну виду адміністративного стягнення в межах відповідальності, передбаченої за відповідне порушення митних правил, з тим, однак, щоб це стягнення не було посилено.

Стаття 530. Перевірка законності та обґрунтованості постанови у справі про порушення митних правил

1. Законність та обґрунтованість постанови митниці у справі про порушення митних правил можуть бути перевірені судом або центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, а постанови центрального органу виконавчої влади у сфері мит-

ної справи — судом у зв'язку з поданням адміністративного позову, принесеним протесту прокурором або в порядку контролю.

2. За результатами перевірки центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, що проводив перевірку, приймає одне з таких рішень:

1) про залишення постанови без змін, а скарги — без задоволення;

2) про скасування постанови і надіслання справи на новий розгляд;

3) про скасування постанови та закриття справи;

4) про зміну виду адміністративного стягнення в межах відповідальності, передбаченої за відповідне порушення митних правил, з тим, однак, щоб це стягнення не було посилено.

3. Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, рішення, зазначені у частині другій цієї статті, приймаються шляхом винесення постанов.

4. Копія рішення по скаргі на постанову у справі про порушення митних правил протягом трьох днів з дня його винесення надсилається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, особі, стосовно якої винесено постанову, поштовим відправленням з повідомленням про вручення.

5. У разі скасування постанови у справі про порушення митних правил суми штрафів повертаються особам, які притягалися до адміністративної відповідальності за це правопорушення, або уповноваженим ними особам з державного бюджету територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, за поданням відповідних митних органів.

6. Перевірка законності та обґрунтованості постанови у справі про порушення митних правил судом здійснюється у порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України.

Стаття 531. Підстави для скасування або зміни постанови про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил

1. Підставами для скасування постанови про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил або про припинення провадження у справі про порушення митних правил є:

1) відсутність у діях особи, яка притягується до відповідальності, ознак порушення митних правил;

2) необ'єктивність або неповнота провадження у справі або необ'єктивність її розгляду;

3) невідповідність викладених у постанові висновків фактичним обставинам справи;

4) винесення постанови неправомочною особою, безпідставне недопущення до участі в розгляді справи особи, притягнутої до відповідальності, або її представника, а також інше обмеження прав учасників провадження у справі про порушення митних правил та її розгляду;

5) неправильна або неповна кваліфікація вчиненого правопорушення;

6) накладення стягнення, не передбаченого цим Кодексом.

2. Підставами для скасування чи зміни постанови про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил або про припинення провадження у справі про порушення митних правил можуть бути визнані й інші визначені законами обставини.

Стаття 532. Строки розгляду скарги (адміністративного позову), протесту прокурора на постанову у справі про порушення митних правил

1. Скарга (адміністративний позов), протест прокурора на постанову у справі про порушення митних правил розглядаються у строки, встановлені законом.

Стаття 533. Наслідки подання скарги (адміністративного позову) або принесення протесту

1. Подання скарги (адміністративного позову) або принесення протесту зупиняє виконання постанови у справі про порушення митних правил до закінчення розгляду скарги (адміністративного позову) чи протесту.

Глава 73. Виконання постанов митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил**Стаття 534. Обов'язковість постанов митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил**

1. Постанови митних органів про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил є обов'язковими для виконання.

Стаття 535. Загальні положення щодо порядку виконання постанови митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил

1. Постанова митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил підлягає виконанню після закінчення строку оскарження, зазначеного у статті 529 цього Кодексу.

2. Митний орган, який виніс постанову про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил, виконує її самостійно або через державного виконавця.

3. У разі винесення митним органом кількох постанов про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил щодо однієї особи кожна постанова виконується окремо.

Стаття 536. Давність виконання постанови митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил

1. Не підлягає виконанню постанова митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил, якщо її не було звернуто до виконання протягом трьох місяців з дня винесення.

Стаття 537. Контроль за виконанням постанови митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил

1. Контроль за правильним і своєчасним виконанням постанови митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил здійснюється митним органом, який виніс постанову.

Стаття 538. Порядок виконання постанови митного органу про винесення попередження

1. Постанова митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил у вигляді попередження виконується митним органом, який виніс постанову, шляхом оголошення постанови особі, яка притягується до адміністративної відповідальності, з врученням їй копії такої постанови.

2. Якщо постанова митного органу про накладення адміністративного стягнення у вигляді попередження виноситься за відсутності особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, копія постанови протягом трьох днів з дня її винесення висилається зазначеній особі поштовим відправленням з повідомленням про вручення.

Стаття 539. Порядок виконання постанови митного органу про накладення штрафу

1. Штраф повинен бути сплачений особою, яка вчинила порушення митних правил, не пізніше 15 днів з дня вручення або надіслання їй копії постанови митного органу про накладення штрафу, а в разі оскарження постанови або принесення на неї протесту прокурором — не пізніше 15 днів з дня залишення скарги (адміністративного позову) без задоволення або відхилення протесту.

2. Сума штрафу вноситься особою, яка вчинила порушення митних правил, до державного бюджету у порядку, встановленому законодавством України.

Стаття 540. Примусове виконання постанови митного органу або суду про накладення штрафу

1. У разі якщо штраф не буде сплачено у строки, встановлені статтею 539 цього Кодексу, постанова митного органу або суду (судді) надсилається для примусового виконання до відділу державної виконавчої служби за місцем проживання або роботи порушника або за місцезнаходженням його майна.

2. Постанова митного органу або суду (судді), по якій стягнення штрафу проведено повністю, з відміткою про виконання повертається до митного органу або до суду, що виніс постанову.

3. Штраф вноситься до державного бюджету.

Стаття 541. Виконання постанови суду (судді) про конфіскацію

1. Постанова суду (судді) про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил у частині конфіскації виконується державним виконавцем в установленому законом порядку.

2. У разі неможливості конфіскації товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 цього Кодексу, з осіб, які вчинили порушення митних правил, державним виконавцем за рішенням суду в установленому законом порядку може стягуватися вартість цих товарів, транспортних засобів.

3. Витрати митного органу, пов'язані із зберіганням товарів, транспортних засобів, щодо яких прийнято постанову про конфіскацію, до моменту винесення

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

такі постанови повинні бути відшкодовані особою, яка вчинила порушення митних правил. Порядок відшкодування зазначених витрат встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів. Розмір суми, що підлягає відшкодуванню, розраховується в порядку, передбаченому законодавством України для визначення собівартості платних послуг.

Стаття 542. Виконання постанови митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил на осіб, які проживають або перебувають за межами України

1. Постанова митного органу про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил на осіб, які проживають або перебувають за межами України, виконується за рахунок майна цих осіб, що знаходиться на території України.

2. У разі відсутності в Україні майна, що належить зазначеним у частині першій цієї статті особам, порядок виконання постанови митного органу про накладення на них адміністративних стягнень за порушення митних правил визначається законодавством України та укладеними відповідно до закону міжнародними договорами України з державами, на території яких проживають або перебувають ці особи.

Розділ XX МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

Глава 74. Структура та організація діяльності митної служби України

Стаття 543. Митна служба України

1. Безпосереднє здійснення державної митної справи покладається на митну службу України.

2. Митна служба України є складовою частиною системи органів виконавчої влади України і складається з митних органів, митних організацій, а також спеціалізованих навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України.

3. Митними органами є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, спеціалізовані митні органи, митниці та митні пости.

Стаття 544. Призначення та основні завдання митної служби України

1. Призначенням митної служби України є створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення безпеки суспільства, захист митних інтересів України.

2. Реалізуючи митну політику України, митна служба України виконує такі основні завдання:

1) забезпечення правильного застосування, неухильного дотримання та запобігання невиконанню вимог законодавства України з питань державної митної справи;

2) забезпечення виконання зобов'язань, передбачених міжнародними договорами України з питань державної митної справи, укладеними відповідно до закону;

3) створення сприятливих умов для полегшення торгівлі, сприяння транзиту, збільшення товарообігу та пасажиропотоку через митний кордон України;

4) здійснення митного контролю та виконання митних формальностей щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України, у тому числі на підставі електронних документів (електронне декларування), за допомогою технічних засобів контролю тощо;

5) аналіз та управління ризиками з метою визначення форм та обсягів митного контролю;

6) забезпечення справляння митних платежів, контроль правильності обчислення, своєчасності та повноти їх сплати, застосування заходів щодо їх примусового стягнення у межах повноважень, визначених цим Кодексом, Податковим кодексом України та іншими актами законодавства України;

7) застосування передбачених законом заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, здійснення контролю за дотриманням усіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та громадянами встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення окремих видів товарів через митний кордон України; здійснення заходів щодо недопущення переміщення через митний кордон України товарів, на які встановлені заборони та/або обмеження щодо переміщення через митний кордон України, а також товарів, які не відповідають вимогам якості та безпеки;

8) здійснення контролю за дотриманням правил переміщення валютних цінностей через митний кордон України;

9) сприяння захисту прав інтелектуальної власності, вжиття заходів щодо запобігання переміщенню через митний кордон України товарів з порушеннями охоронюваних законом прав інтелектуальної власності;

10) запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил на всій митній території України;

11) здійснення в межах повноважень, визначених цим Кодексом, контролю за діяльністю підприємств, які надають послуги з декларування товарів, перевезення та зберігання товарів, що переміщуються через митний кордон України чи перебувають під митним контролем, та здійснюють інші операції з такими товарами;

12) ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності;

13) ведення митної статистики та обмін даними митної статистики з митними органами інших країн;

14) проведення верифікації (встановлення достовірності) сертифікатів про походження товарів з України та видача у випадках, встановлених чинними міжнародними договорами, сертифікатів походження;

15) здійснення обміну документами та інформацією (у тому числі електронною) з іншими державними органами;

16) впровадження, розвиток та технічне супроводження інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем і технологій в державній митній справі, автоматизація митних процедур;

17) здійснення міжнародного співробітництва у сфері державної митної справи, залучення зовнішніх ресурсів для забезпечення діяльності митної служби України;

18) кінологічне забезпечення діяльності митної служби України;

19) управління об'єктами митної інфраструктури, розбудова митного кордону.

Стаття 545. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної служби України

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, спрямовує, координує та контролює діяльність митниць, митних постів, спеціалізованих митних органів та митних організацій спеціалізованих навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України, в межах своїх повноважень видає накази, організує та контролює їх виконання.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, здійснює свої повноваження на всій митній території України. Йому підпорядковані митниці, митні пости, спеціалізовані митні органи та митні організації, спеціалізовані навчальні заклади та науково-дослідна установа митної служби України.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діє відповідно до Конституції України, цього Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положення, яке затверджується Президентом України.

4. Створення, реорганізація та ліквідація центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, здійснюються Президентом України.

5. Керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та його заступники призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України в порядку, встановленому Конституцією та законами України.

Стаття 546. Митниця

1. Митниця є митним органом, який у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на митну службу України.

2. Митниця є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діє відповідно до Конституції України, цього Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положення, яке затверджується наказом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

3. Митниця підпорядковується центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

4. Митниця здійснює свою діяльність на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці (Автономна Республіка Крим; область; міста Київ, Севастополь). Окремі митниці можуть здійснювати свою діяльність на територіях двох чи більше адміністративно-територіальних одиниць або на всій території України.

5. Створення, реорганізація та ліквідація митниць здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, визначеному законом.

6. У населених пунктах, на залізничних станціях, в аеропортах, морських і річкових портах та інших об'єктах, розташованих у зоні діяльності митниці, в міру необхідності створюються її відокремлені структурні підрозділи (митні пости).

7. Керівник митниці призначається на посаду та звільняється з посади керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, встановленому законодавством. Необхідною умовою для призначення є наявність у кандидата стажу роботи на керівних посадах у митних органах України не менше п'яти років, у тому числі не менше одного року — в центральному органі виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Стаття 547. Митний пост

1. Митний пост є митним органом, який входить до складу митниці як відокремлений структурний підрозділ і в зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на митну службу України.

2. Положення про митні пости затверджуються керівниками відповідних митниць.

3. Створення, реорганізація та ліквідація митних постів здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, за поданням керівника відповідної митниці.

4. Керівник митного поста призначається на посаду і звільняється з посади керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи. Необхідною умовою для призначення є наявність у кандидата стажу роботи на керівних посадах у митних органах України не менше трьох років.

5. Зони діяльності митних постів визначаються положенням про ці пости.

Стаття 548. Спеціалізовані митні органи

1. Для виконання окремих завдань, а також сукупності декількох завдань, покладених на митну службу України відповідно до статті 544 цього Кодексу, в ній створюються відповідні спеціалізовані митні органи.

2. Спеціалізовані митні органи виконують свої функції на всій митній території України.

3. У місцях розташування митниць, митних постів в міру необхідності можуть створюватися відокремлені підрозділи та окремі робочі місця спеціалізованих митних органів.

4. Спеціалізовані митні органи є юридичними особами, мають самостійний баланс, рахунки в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діють відповідно до Конституції України, цього Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положень, які затверджуються наказами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

5. Створення, реорганізація та ліквідація спеціалізованих митних органів здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, визначеному законом.

6. Керівники спеціалізованих митних органів призначаються на посади та звільняються з посад наказами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, визначеному законодавством. Необхідною умовою для призначення є наявність у кандидата стажу роботи на керівних посадах в митних органах України не менше п'яти років.

Стаття 549. Митні організації

1. З метою забезпечення діяльності митних органів в митній службі України можуть створюватися митні організації.

2. Митні організації є юридичними особами, мають самостійний баланс, рахунки в територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, печатки із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням і діють відповідно до Конституції України, цього Кодексу, інших нормативно-правових актів та на підставі положень (статутів), які затверджуються в порядку, встановленому законодавством.

3. Керівники митних організацій призначаються на посади та звільняються з посад керівником центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, визначеному законодавством.

4. Створення, реорганізація та ліквідація митних організацій здійснюються в порядку, визначеному законодавством.

Стаття 550. Спеціалізовані навчальні заклади та науково-дослідна установа митної служби України

1. З метою підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з державної митної справи, а також проведення наукових досліджень у сфері забезпечення митних інтересів в митній службі України можуть створюватися спеціалізовані навчальні заклади та науково-дослідна установа.

2. Створення, реорганізація та ліквідація спеціалізованих навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України здійснюються в порядку, визначеному законодавством.

3. Керівники спеціалізованих навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України призначаються на посади та звільняються з посад наказами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, в порядку, визначеному законодавством.

Глава 75. Атрибутика митної служби України

Стаття 551. Емблеми та прапори митної служби України

1. Митна служба України має емблему та прапор, опис та порядок використання яких встановлюються Президентом України.

2. Митні органи та організації, спеціалізовані навчальні заклади та науково-дослідна установа митної служби України можуть мати свої емблеми та прапори.

Стаття 552. Формений одяг працівників митної служби України

1. Працівники митної служби України мають формений одяг з відповідними знаками розрізнення, який видається безоплатно. Допускається пошив форменого одягу працівниками митної служби України за власні кошти з відшкодуванням витрат на такий пошив у межах норм забезпечення форменим одягом за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті на утримання митної служби України.

2. Зразки форменого одягу, норми забезпечення ним та строки його експлуатації затверджуються Кабінетом Міністрів України, а правила носіння — центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Стаття 553. Службові посвідчення працівників митної служби України

1. Працівникам митної служби України видаються службові посвідчення. Положення про службове посвідчення працівника митної служби України та його зразок затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Стаття 554. Заохочувальні відзнаки митної служби України

1. Для заохочення працівників митної служби України за значні досягнення у службовій діяльності, активність та ініціативність, виявлені під час виконання ними своєї службових (трудових) обов'язків, встановлюються заохочувальні відзнаки митної служби України у вигляді медалі, нагрудного знака, значка, грамоти.

2. Положення про заохочувальні відзнаки митної служби України затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.

Глава 76. Майно, фінансування та матеріально-технічне забезпечення митної служби України

Стаття 555. Майно митної служби України

1. Майно митних органів, організацій, навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України є державною власністю. Управління цим майном здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України відповідно до закону.

Стаття 556. Земельні ділянки, службові та побутові приміщення, обладнання та засоби зв'язку митних органів, організацій, навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України

1. Надання митним органам, організаціям, навчальним закладам та науково-дослідній установі митної служби України у користування земельних ділянок для службових потреб, відшкодування власникам зазначених ділянок та землекористувачам вартості цих ділянок та збитків, завданих їх вилученням, здійснюється відповідно до Земельного кодексу України.

2. У разі якщо митне оформлення товарів здійснюється митними органами безпосередньо на територіях або в приміщеннях підприємств, зазначених підприємства, незалежно від форми власності та підпорядкування, зобов'язані безоплатно надавати митним органам у тимчасове користування відповідні службові та побутові приміщення, а також обладнання, засоби та канали зв'язку.

Стаття 557. Фінансування, матеріально-технічне забезпечення та розвиток інфраструктури митної служби України

1. Фінансування, матеріально-технічне забезпечення та розвиток інфраструктури митної служби України здійснюються за рахунок державного бюджету.

2. У межах пунктів пропуску через державний кордон України для автомобільного сполучення митні органи як балансоутримувачі земельних ділянок, нерухомого майна та службових приміщень можуть безоплатно надавати у тимчасове користування відповідні приміщення та земельні ділянки для службових потреб підприємствам, діяльність яких пов'язана із забезпеченням функціонування пунктів пропуску, та підприємствам сфери обслуговування.

Глава 77. Взаємодієносини митних органів з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами підприємницької діяльності

Стаття 558. Взаємодія митних органів з правоохоронними органами

1. Митні органи при виконанні завдань, покладених на митну службу України, взаємодіють з правоохоронними органами в порядку, встановленому законодавством.

2. У разі виявлення під час здійснення митного контролю та інших заходів, що здійснюються митними органами відповідно до цього Кодексу та інших актів законодавства України, ознак правопорушень, розслідування яких не належить до повноважень митних органів, митні органи повідомляють про це відповідні правоохоронні органи.

3. Правоохоронні органи повідомляють митні органи про виявлені ними порушення митних правил або контрабанду.

4. Правоохоронні органи зобов'язані письмово повідомляти митні органи про наявність оперативної інформації щодо можливих випадків переміщення товарів з порушенням норм законодавства України. У разі наявності такої оперативної інформації від правоохоронних органів митний контроль та митне оформлення здійснюються за письмовим рішенням керівника митного органу, який отримав цю оперативну інформацію, або особи, яка виконує його обов'язки, в обсягах та у формах, передбачених цим Кодексом.

Стаття 559. Взаємодія митних органів з Національним банком України, Рахунковою палатою, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, органами виконавчої влади із забезпечення реалізації єдиної державної податкової політики, державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у сфері фінансового контролю

1. Митні органи взаємодіють із Національним банком України, Рахунковою палатою, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, органами виконавчої влади із забезпечення реалізації єдиної державної податкової політики, державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів та у сфері фінансового контролю.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, подає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів, звіт про надходження митних платежів до державного бюджету.

Стаття 560. Взаємодія митних органів з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування

1. Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності митних органів та взаємодіють з ними в межах повноважень, встановлених законом.

Стаття 561. Взаємодія митних органів з іншими органами виконавчої влади

1. Митні органи під час виконання завдань, покладених на митну службу України відповідно до цього Кодексу та інших актів законодавства України, взаємодіють із міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади.

2. Митні органи здійснюють контроль за переміщенням культурних цінностей через митний кордон України у взаємодії з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах охорони культурної спадщини, вивезення, ввезення і повернення культурних цінностей, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері архівної справи, діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації. Такий контроль у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється митними органами у формі попереднього документального контролю в порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 562. Взаємодія митних органів з суб'єктами господарювання

1. Митні органи встановлюють і підтримують офіційні відносини консультативного характеру з суб'єктами господарювання. Ці відносини включають в себе укладення меморандумів про взаєморозуміння з метою розвитку співробітництва, забезпечення участі зазначених осіб у вдосконаленні митного контролю та оптимізації методів роботи митної служби України.

Глава 78. Міжнародне співробітництво з питань державної митної справи

Стаття 563. Участь України у міжнародному співробітництві з питань державної митної служби України

1. Участь України у міжнародному співробітництві з питань державної митної справи є складовою частиною її зовнішньополітичної діяльності.

Стаття 564. Міжнародна діяльність центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної служби України

1. Міжнародна діяльність центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, спрямовується і координується Президентом України, Кабінетом Міністрів України та здійснюється за погодженням з Міністерством закордонних справ України.

2. За дорученням Кабінету Міністрів України центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, може в обсязі наданих відповідно до закону повноважень вести переговори та консультативну роботу, пов'язану з підготовкою міжнародних договорів з питань державної митної справи.

3. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, з метою вдосконалення митного контролю підтримує зв'язки з митними адміністраціями іноземних держав, в установленому законом порядку укладає з ними відповідні міжвідомчі договори.

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

4. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, представляє Україну у Всесвітній митній організації, інших міжнародних організаціях.

Стаття 565. Співробітництво митних органів України з митними органами суміжних держав

1. Відповідно до міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, митними органами України спільно з митними органами суміжних держав може здійснюватися:

- 1) проведення спільного митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України;
- 2) узгодження в установленому законом порядку часу здійснення митного контролю у пунктах пропуску через державний кордон України, процедур митного контролю, митного оформлення та взаємне визнання документів, що використовуються митними органами для виконання митних формальностей;
- 3) проведення спільних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення і припинення контрабанди та порушень митних правил;
- 4) проведення в установленому законом порядку спільних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення і припинення правопорушень у сфері службової діяльності працівників митних служб;
- 5) проведення інших спільних одноразових чи постійних заходів з питань, що відповідно до цього Кодексу та інших актів законодавства України належать до повноважень митних органів;
- 6) обмін інформацією, у тому числі з використанням інформаційних технологій та систем.

Стаття 566. Підтримання оперативного зв'язку між митними органами України і митними органами суміжних іноземних держав

1. З метою вирішення невідкладних питань щодо пропуску товарів, виявлення та припинення контрабанди і порушення митних правил, забезпечення законності і правопорядку в пунктах пропуску через державний кордон України керівнику митниці та його заступникам надається право проведення робочих зустрічей з представниками митного органу суміжної іноземної держави.
2. Про час, умови і мету таких зустрічей керівник митниці або особа, яка виконує його обов'язки, повідомляє керівника відповідного органу охорони державного кордону України.
3. Порядок проведення таких зустрічей визначається Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, укладеним відповідно до закону.

Стаття 567. Взаємодія митних органів України з митними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, а також з міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил

1. Взаємодія митних органів України з митними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, а також з міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил здійснюється в порядку, передбаченому міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону.

Глава 79. Проходження служби в митних органах та організаціях

Стаття 568. Служба в митних органах України

1. Служба в митних органах України є державною службою, яка полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я, освітнім рівнем та віком громадян України, пов'язаній із створенням сприятливих умов для розвитку законної зовнішньоекономічної діяльності, забезпеченням безпеки суспільства та захистом митних інтересів України.

Стаття 569. Посадові особи та інші працівники митної служби України

1. Посадовими особами митної служби України є працівники митних органів України, на яких покладено виконання завдань, зазначених у статті 544 цього Кодексу, здійснення організаційного, юридичного, кадрового, фінансового, матеріально-технічного забезпечення діяльності митної служби України і яким присвоєно спеціальні звання митної служби. Посадові особи митної служби України є державними службовцями.
2. Правове становище посадових осіб митної служби України визначається цим Кодексом, а в частині, не врегульованій ним, — законодавством про державну службу та іншими актами законодавства України.
3. Правове становище працівників митних органів та організацій, які не є посадовими особами, регулюється іншими актами законодавства України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом.

Стаття 570. Особливості прийняття на службу до митних органів, організацій

1. На службу до митних органів та організацій приймаються громадяни України, які досягли 18-річного віку і здатні за своїми діловими та моральними якостями, освітнім рівнем і станом здоров'я виконувати завдання, покладені на митну службу України. З прийняттям на службу може бути встановлено випробування строком від двох до шести місяців.
2. Прийняття на службу до митних органів України здійснюється на конкурсній основі, якщо інше не передбачено законом. Порядок проведення конкурсу визначається Кабінетом Міністрів України. Прийняття та службу до митних органів, організацій на посади, перебування на яких не пов'язане з проходженням державної служби, здійснюється в порядку, визначеному законодавством України про працю.
3. На службу до митних органів, організацій не можуть бути прийняті особи, визнані в установленому порядку недієздатними або обмеженими у дієздатності, особи, які мають судимість за вчинення умисного злочину, а також особи, які протягом року, що передував їх зверненню до митного органу, організації з приводу працевлаштування, притягалися до адміністративної відповідальності за вчинення корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Стаття 571. Присяга та урочисте зобов'язання працівників митної служби України

1. Посадові особи митної служби України, вперше прийняті на службу до митних органів, приймають Присягу державного службовця, якщо раніше вони не приймали такої Присяги.
2. Працівники, які не є посадовими особами митної служби України, вперше прийняті на службу до митних органів, організацій, приймають урочисте зобов'язання такого змісту:
«Вступаючи на митну службу, урочисто зобов'язуюся бути відданим Українському народу, справі української державності, неухильно додержуватися вимог Конституції України, Митного кодексу України та законодавства України. Зобов'язуюся активно захищати інтереси Української держави, її економічний суверенітет і безпеку, суверено додержуватися дисципліни, сумлінно, на високому професійному рівні виконувати свої службові обов'язки, зберігати державну таємницю, охороняти права, свободи і законні інтереси громадян».
3. Процедура прийняття урочистого зобов'язання визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Стаття 572. Обмеження, пов'язані із службою в митних органах, організаціях

1. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби посадовими особами митної служби України, визначаються законом.
2. Посадові особи митних органів не можуть обіймати посади, перебування на яких передбачає прийняття рішень з питань діяльності підприємств, контроль за діяльністю яких відповідно до розділу XV цього Кодексу покладено на митні органи, а також службові зносини з такими підприємствами, якщо у штаті цих підприємств перебувають близькі родичі зазначених посадових осіб.

Стаття 573. Спеціальні звання митної служби України

1. У митній службі України присвоюються такі спеціальні звання відповідно до займаних посад:
 - 1) дійсний державний радник митної служби;
 - 2) державний радник митної служби 1 рангу;
 - 3) державний радник митної служби 2 рангу;
 - 4) державний радник митної служби 3 рангу;
 - 5) радник митної служби 1 рангу;
 - 6) радник митної служби 2 рангу;
 - 7) радник митної служби 3 рангу;
 - 8) інспектор митної служби 1 рангу;
 - 9) інспектор митної служби 2 рангу;
 - 10) інспектор митної служби 3 рангу;
 - 11) інспектор митної служби 4 рангу;

- 12) інспектор митної служби;
- 13) молодший інспектор митної служби.
2. Спеціальне звання дійсного державного радника митної служби присвоюється Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.
3. Спеціальні звання державного радника митної служби 1, 2, 3 рангів присвоюються Президентом України за поданням керівника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.
4. Спеціальні звання радника митної служби 1, 2, 3 рангів посадовим особам та іншим працівникам митних органів та організацій, а також спеціальні звання інспекторів митної служби 3, 4 рангів, інспекторів митної служби випускникам спеціалізованого вищого навчального закладу митної служби України присвоюються керівником спеціального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.
5. Спеціальні звання інспекторів митної служби 1, 2, 3, 4 рангів, інспекторів митної служби та молодших інспекторів митної служби (крім випадку, передбаченого частиною четвертою цієї статті) присвоюються керівниками відповідних митних органів (за винятком митних постів).
6. Спеціальні звання митної служби присвоюються довічно. Позбавлення спеціальних звань здійснюється виключно за вироком суду у випадках, визначених Кримінальним кодексом України.
7. Перелік посад у митних органах, організаціях, перебування на яких передбачає присвоєння спеціальних звань митної служби, порядок присвоєння цих звань та їх співвідношення з рангами державних службовців визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 574. Робочий час посадових осіб митної служби України

1. Тривалість та режим роботи, час відпочинку посадових осіб митної служби України встановлюються відповідно до законодавства України про працю з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом.
2. Для виконання невідкладних заходів з митного контролю, митного оформлення, боротьби з контрабандою і порушеннями митних правил та інших службових завдань посадові особи митних органів України за розпорядженням керівника митного органу або його заступника можуть залучатися до роботи в надурочний, а також у нічний час, у святкові, вихідні та неробочі дні. Оплата праці посадових осіб митних органів України у надурочний, нічний час, а також у святкові, вихідні та неробочі дні провадиться відповідно до законодавства.

Глава 80. Професійна освіта та науково-дослідна діяльність у сфері державної митної справи

Стаття 575. Система професійної освіти у сфері державної митної справи

1. Система професійної освіти у сфері державної митної справи включає:
 - 1) підготовку фахівців з вищою освітою;
 - 2) перепідготовку працівників митної служби України;
 - 3) підготовку наукових та науково-педагогічних кадрів;
 - 4) підвищення кваліфікації працівників митної служби;
 - 5) організацію навчання працівників митної служби без відриву від роботи.
2. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації працівників митної служби України здійснюються у спеціалізованих навчальних закладах митної служби України та у спеціалізованому митному органі з питань підвищення кваліфікації фахівців та кінологічного забезпечення. Підготовка фахівців з вищою освітою для митної служби України за окремими напрямками може здійснюватися також у вищих навчальних закладах іншого галузевого підпорядкування за державним замовленням.
3. Спеціалізовані навчальні заклади митної служби України можуть надавати освітні послуги за кошти фізичних та юридичних осіб згідно із законодавством.

Стаття 576. Науково-дослідна діяльність у сфері державної митної справи

1. Науково-дослідна діяльність, спрямована на забезпечення митних інтересів України, розвитку державної митної справи та професійної освіти в митній службі України, здійснюється науково-дослідною установою митної служби України та науково-дослідними підрозділами спеціалізованого вищого навчального закладу митної служби України.
2. Координація науково-дослідної діяльності у сфері державної митної справи здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Стаття 577. Особливості правового статусу осіб, які навчаються у спеціалізованому вищому навчальному закладі митної служби України

1. Особам, які навчаються у спеціалізованому вищому навчальному закладі митної служби України за денною формою, на період навчання керівником зазначеного навчального закладу присвоюється звання «курсант», «старший курсант».
2. Особам, які навчаються у спеціалізованому вищому навчальному закладі митної служби України за денною формою, надається право носіння форменого одягу, встановленого для працівників митної служби України, з відповідними знаками розрізнення. Особам, які навчаються за державним замовленням, формений одяг видається в порядку та на умовах, визначених статтею 552 цього Кодексу.
3. Особам, які навчаються у спеціалізованому вищому навчальному закладі митної служби України за денною формою, на весь період навчання відповідно до закону надається відстрочка у призові до Збройних Сил України.

Стаття 578. Фінансування професійної освіти та науково-дослідної діяльності у сфері державної митної справи

1. Фінансування професійної освіти та науково-дослідної діяльності у сфері державної митної справи здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, а також додаткових джерел фінансування, не заборонених законодавством.

Глава 81. Правовий захист працівників митної служби України

Стаття 579. Обов'язковість законних розпоряджень та вимог посадових осіб митної служби України

1. Законні розпорядження та вимоги посадових осіб митної служби України, надані під час виконання ними службових обов'язків, є обов'язковими для виконання фізичними та юридичними особами.

Стаття 580. Гарантування захисту життя, здоров'я і майна посадових осіб митної служби України

1. Посадові особи митної служби України перебувають під захистом закону. Захист життя, здоров'я, честі, гідності, майна цих посадових осіб та членів їхніх сімей від злочинних посягань, інших протиправних дій здійснюється відповідно до Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» та забезпечується мірами відповідальності, передбаченими Кримінальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Глава 82. Застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї посадовими особами митної служби України

Стаття 581. Право посадових осіб митної служби України застосовувати фізичну силу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю

1. У випадках, передбачених цим Кодексом, посадові особи митної служби України під час виконання службових обов'язків можуть застосовувати фізичну силу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю.
2. Для забезпечення правильного та ефективного застосування фізичної сили, спеціальних засобів, вогнепальної зброї з посадовими особами митної служби України проводяться заняття із спеціальної підготовки та періодичні перевірки придатності до зазначених дій. Порядок проведення таких занять та перевірок затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.
3. За неправомірне застосування фізичної сили, спеціальних засобів, вогнепальної зброї посадові особи митної служби України несуть відповідальність, передбачену законом.

Стаття 582. Застосування фізичної сили

1. Посадові особи митної служби України під час виконання службових обов'язків мають право застосовувати фізичну силу для:
 - 1) припинення порушень митних правил, затримання осіб, які їх вчинили, подолання опору законним розпорядженням або вимогам посадових осіб митної служби України;
 - 2) забезпечення доступу до приміщень або на території, де знаходяться товари, що перебувають під митним контролем;

- 3) припинення інших дій, що перешкоджають виконанню обов'язків, покладених на посадових осіб митної служби України, якщо ненасильницькі засоби впливу не забезпечують виконання цих обов'язків.

Стаття 583. Застосування спеціальних засобів

1. Посадові особи митної служби України під час виконання службових обов'язків мають право застосовувати наручники, гумові кийки, сльозоточиві речовини, обладнання для відкриття приміщень, засоби для примусової зупинки транспортних засобів та інші спеціальні засоби для:
 - 1) відбиття нападу безпосередньо на них або на інших осіб;
 - 2) відбиття нападу на будинки, будівлі, споруди, транспортні засоби, що належать митним органам, організаціям, спеціалізованим навчальним закладам митної служби України або використовуються ними, на підприємства, установи та організації, в приміщеннях та/або на території яких здійснюється митний контроль, на товари, що перебувають під митним контролем, а також для звільнення зазначених об'єктів у разі їх захоплення;
 - 3) затримання правопорушників, їх доставки до службового приміщення митного органу, організації, якщо ці особи чинять опір та іншу протидію або можуть завдати шкоди оточуючим чи собі;
 - 4) припинення фізичного опору, що чиниться посадовій особі митної служби України;
 - 5) проникнення до приміщень або на території, де можуть знаходитися предмети контрабанди або безпосередні предмети порушення митних правил;
 - 6) зупинення транспортного засобу, водій якого не виконав вимогу посадової особи митної служби України про зупинення.
2. Забороняється застосовувати спеціальні засоби до жінок з явними ознаками вагітності, осіб з явними ознаками інвалідності та малолітніх, крім випадків вчинення ними збройного опору, вчинення групового нападу, який загрожує життю та здоров'ю людей, збереженню товарів, що перебувають під митним контролем.
3. За наявності обставин, що не дають можливості уникнути застосування спеціальних засобів, вжиті заходи не повинні перевищувати меж, необхідних для забезпечення виконання завдань, покладених на митну службу України, і повинні зводити до мінімуму можливість заподіяння шкоди здоров'ю правопорушників.

4. Перелік спеціальних засобів, що використовуються посадовими особами митної служби України, та порядок їх застосування визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 584. Зберігання, носіння та застосування вогнепальної зброї

1. Окремим категоріям посадових осіб митної служби України, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України, надається право під час виконання службових обов'язків зберігати, носити та застосовувати вогнепальну зброю.
2. Посадові особи митної служби України під час виконання службових обов'язків мають право застосовувати вогнепальну зброю для:
 - 1) відбиття групового чи збройного нападу безпосередньо на них або інших осіб, якщо їх життя та здоров'ю загрожує небезпека і запобігти їй іншими засобами немає можливості;
 - 2) відбиття групового чи збройного нападу на будівлі, склади, інші приміщення митних органів та організацій, навчальних закладів митної служби України;
 - 3) відбиття групового чи збройного нападу на будинки, будівлі, споруди, транспортні засоби, що належать митним органам, організаціям, навчальним закладам митної служби України або використовуються ними, на підприємства, установи, організації, в приміщеннях та/або на території яких здійснюється митний контроль, на товари, що перебувають під митним контролем, а також для звільнення зазначених об'єктів у разі їх захоплення;
 - 4) зупинення транспортного засобу шляхом пошкодження, якщо його водій у зоні митного контролю своїми діями створює загрозу життю та здоров'ю людей;
 - 5) подання сигналу тривоги, виклику допомоги, знешкодження тварини, що загрожує життю та здоров'ю людини.
3. Забороняється застосовувати вогнепальну зброю до жінок з явними ознаками вагітності, осіб з явними ознаками інвалідності та малолітніх, крім випадків вчинення ними збройного опору, вчинення групового нападу, який загрожує життю та здоров'ю людей, збереженню товарів, що перебувають під митним контролем.
4. Забороняється також застосовувати вогнепальну зброю проти громадян з малолітніми дітьми та у разі значного скупчення людей, якщо від цього можуть постраждати сторонні особи.
5. За наявності обставин, що не дають можливості уникнути застосування вогнепальної зброї, вжиті заходи не повинні перевищувати меж, необхідних для забезпечення виконання завдань, покладених на митну службу України, і повинні зводити до мінімуму можливість заподіяння шкоди здоров'ю правопорушників.
6. Забороняється зберігання, носіння та застосування посадовими особами митної служби України вогнепальної зброї та набоїв до неї під час виконання службових обов'язків.

Глава 83. Соціальний захист працівників митної служби України

Стаття 585. Оплата праці посадових осіб митної служби України

1. Держава забезпечує достатній рівень оплати праці посадових осіб митної служби України з метою створення матеріальних умов для незалежного і сумлінного виконання ними службових обов'язків.
2. Заробітна плата посадової особи митної служби України складається з посадового окладу, надбавок до нього та премії, розмір та порядок встановлення яких визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 586. Житлове забезпечення посадових осіб митної служби України

1. Посадовим особам митної служби України надається службове житло в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Посадовим особам митної служби України, які переводяться на роботу в іншу місцевість, а також випускникам вищих навчальних закладів, які одержали направлення на роботу до митних органів, організацій, розташованих в іншій місцевості, службове житло надається невідкладно.

Стаття 587. Медичне забезпечення та охорона здоров'я посадових осіб митної служби України та членів їхніх сімей

1. Посадові особи митної служби України та члени їхніх сімей, які проживають разом з ними, користуються правом на безоплатне медичне обслуговування у державних та комунальних закладах охорони здоров'я. Таке право зберігається за посадовими особами митної служби України після їх звільнення з митних органів, організацій у зв'язку з виходом на пенсію або у відставку.
2. Посадові особи митної служби України щорічно проходять профілактичний медичний огляд.

Стаття 588. Пенсійне забезпечення працівників митної служби України

1. Пенсійне забезпечення посадових осіб митної служби України здійснюється відповідно до умов і порядку, встановлених Законом України «Про державну службу». Час служби зазначених осіб в митних органах зараховується до стажу державної служби, необхідного для призначення пенсії державного службовця.
2. Пенсійне забезпечення працівників митних органів, організацій, які не є посадовими особами митної служби України, здійснюється на загальних підставах відповідно до законодавства України про пенсійне забезпечення.

Стаття 589. Гарантії охорони праці посадових осіб та інших працівників митної служби України

1. Держава відповідно до законодавства гарантує забезпечення прав посадових осіб та інших працівників митної служби України на охорону праці під час виконання ними своїх службових (трудових) обов'язків, на проходження медичних оглядів, а також на пільги та компенсації за роботу у важких та шкідливих умовах.

Стаття 590. Гарантії у разі загибелі, каліцтва чи іншого ушкодження здоров'я

1. Посадові особи та інші працівники митної служби України підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, що спричинили втрату працездатності, у порядку, встановленому законом.
2. У разі загибелі, каліцтва чи іншого ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку, який стався з посадовою особою чи іншим працівником митної служби України під час виконання ним службових (трудових) обов'язків або у зв'язку з їх виконанням, йому або його спадкоємцям центральний орган вико-

МИТНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

навчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, здійснює компенсаційну виплату в таких розмірах:

1) у разі загибелі — як різниця між 10-річною сумою середньомісячної заробітної плати постраждалого за останньою посадою на день нещасного випадку та сумою, виплаченою органами соціального страхування за цим нещасним випадком;

2) у разі інвалідності — залежно від ступеня втрати працездатності при встановленні інвалідності як різниця між 5-річною для I групи, 4-річною — для II групи, 3-річною — для III групи середньомісячною заробітною платою постраждалого за останньою посадою на день нещасного випадку та сумою, виплаченою органами соціального страхування за цим нещасним випадком;

3) у разі іншого ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку — як різниця між середньомісячною заробітною платою постраждалого на останній робочий день перед установленням втрати ним професійної працездатності за кожний відсоток втрати професійної працездатності та сумою, виплаченою органами соціального страхування за цим нещасним випадком.

Розділ XXI ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Кодекс набирає чинності з першого числа другого місяця, що настає за місяцем, в якому його опубліковано, крім пункту 9 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Кодексу.

2. З дня набрання чинності цим Кодексом втрачають чинність:

1) Митний кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 38-39, ст. 288 із наступними змінами);

2) Закон України «Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 2; 2006 р., № 8, ст. 93; 2007 р., № 9, ст. 68; 2008 р., № 25, ст. 238; 2009 р., № 10-11, ст. 137, № 29, ст. 389; 2010 р., № 30, ст. 398; 2011 р., № 23, ст. 160);

3) Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 1, ст. 9);

4) частина друга статті 31 Закону України «Про дорожній рух» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 31, ст. 338);

5) пункт 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування дорожнього господарства» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 40, ст. 361);

6) Закон України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст. 259 із наступними змінами);

7) Постанова Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст. 260);

8) стаття 2 Закону України «Про заходи щодо державної підтримки суднобудівної промисловості в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 3, ст. 20);

9) Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань митної справи» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 13, ст. 109);

10) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 35, ст. 283);

11) пункт 3 статті 3 «Прикінцеві положення» Закону України «Про визнання бронетанкової галузі однією з пріоритетних у промисловості України та заходи щодо надання їй державної підтримки» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 11, ст. 46);

12) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 30, ст. 143);

13) пункт 3 статті 4 «Прикінцеві положення» Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 50, ст. 261);

14) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 5, ст. 31);

15) пункт 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків «Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка», «Інститут електрозварювання імені Є.О.Патона», «Інститут монокристалів», «Вуглемаш» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 33, ст. 238);

16) пункт 3 статті 2 «Прикінцеві положення» Закону України «Про забезпечення реалізації інвестиційних проєктів в Туркменістані» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 35, ст. 259);

17) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 14, ст. 99);

18) пункт 3 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 24, ст. 162);

19) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 25, ст. 346);

20) Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 15, ст. 130);

21) пункт 4 розділу III «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» та інших законів України» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 22, ст. 182);

22) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з питань космічної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 38, ст. 537);

23) Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань оподаткування послуг з міжнародних перевезень пасажирів, багажу та вантажів, міжнародних відправлень, міжнародного лізингу та міжнародного ремонту товарів» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 43, ст. 643);

24) Декрет Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року № 4-93 «Про Єдиний митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 12, ст. 107 із наступними змінами);

25) Декрет Кабінету Міністрів України від 20 травня 1993 року № 54-93 «Про лібералізацію зовнішньоекономічної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 28, ст. 301);

26) Закон України «Про внесення змін до декретів Кабінету Міністрів України з питань митного регулювання» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 20, ст. 117);

27) пункт 2 статті 5 «Прикінцеві положення» Закону України «Про підтримку олімпійського, паралімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 43, ст. 370);

28) Закон України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 32, ст. 255; 1999 р., № 38, ст. 344; 2001 р., № 41, ст. 203; 2002 р., № 6, ст. 40; 2004 р., № 52, ст. 565; 2005 р., №№ 17-19, ст. 267, № 27, ст. 363, № 34, ст. 441; 2007 р., № 9, ст. 73; 2008 р., № 27-28, ст. 253; 2011 р., № 29, ст. 272; із змінами, внесеними законами України від 9 грудня 2011 року № 4099-VI та № 4100-VI);

29) пункт 2 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки агропромислового комплексу в умовах світової фінансової кризи» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 9, ст. 85);

30) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з метою поліпшення стану платіжного балансу України у зв'язку із світовою фінансовою кризою» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 27, ст. 349).

3. Закони України, акти Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері державної митної справи, та інших центральних органів виконавчої влади, прийняті на виконання законів України з питань державної митної справи до набрання чинності цим Кодексом, та нормативно-правові акти, які використовуються при застосуванні норм законів з питань державної митної справи (у тому числі акти законодавства СРСР), застосовуються в частині, що не суперечить цьому Кодексу, до прийняття відповідних актів згідно з вимогами цього Кодексу.

4. Тимчасово звільняються від оподаткування ввезітим митом при ввезенні на митну територію України та поміщенні в митний режим імпорту:

1) до 1 січня 2015 року — товари, які не виробляються в Україні, крім товарів за кодами 4707 90 10 00, 4707 90 90 00 згідно з УКТ ЗЕД, і ввозяться на митну територію України для використання у видавничій діяльності та діяльності з виготовлення книжкової продукції, яка виробляється в Україні, та мають такі коди згідно з УКТ ЗЕД:

Код товару згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару
3211 00 00	Готові сикативи
3212 90 31 00, 3212 90 38 00	Пігменти (включаючи металеві порошки та пластівці дисперговані у неводному середовищі у вигляді рідини, паста або густої маси, видів, які використовують для виробництва друкарських фарб (включаючи емолі)
3215 11 00 00	Фарба друкарська чорна
3215 19 00 00	Фарба друкарська, крім чорної
3505 10 50 00, 3505 10 90 00	Модифіковані крохмалі, які використовуються в паперовій промисловості
3701 30 00 00	Тільки пластини (алюмінієві) із нанесенням на них сенсibilізованим (світлочутливим) шаром та пластини, фотополімеризацію придатні для виготовлення друкарських форм у поліграфії, довжина будь-якого боку яких перевищує 255 мм; пластини (магнієві) із нанесенням на них сенсibilізованим (світлочутливим) шаром для виготовлення штампів для тиснення в поліграфії, довжина будь-якого боку яких перевищує 255 мм; фотоплівки плоскі (листові) для виготовлення фотоформ у поліграфії, довжина будь-якого боку яких перевищує 255 мм
3702 42 00 00	Фотоплівки рулонні для виготовлення фотоформ у поліграфії завширшки понад 610 мм і завдовжки більш як 200 м
3702 43 00 00	Фотоплівки рулонні для виготовлення фотоформ у поліграфії завширшки понад 610 мм і завдовжки не більш як 200 м
3702 44 00 91	Фотоплівки рулонні для виготовлення фотоформ у поліграфії завширшки більш як 105 мм, але не більш як 610 мм і завдовжки більш як 200 м для моментальної фотографії
3702 44 00 99	Фотоплівки рулонні для виготовлення фотоформ у поліграфії завширшки більш як 105 мм, але не більш як 610 мм і завдовжки більш як 200 м, інші
3907 50 00 00	Смоли алкідні
4008 21 90 00	Офсетні гумові пластини із непористої гуми, крім покриття для підлог і матів
4703 21 00 00	Целюлоза деревинна, натронна чи сульфатна, крім розчинних сортів, напіввибілена або вибілена з хвойних порід
4703 29 00 00	Целюлоза деревинна, натронна чи сульфатна, крім розчинних сортів, напіввибілена або вибілена з листяних порід
4704 21 00 00	Целюлоза деревинна сульфітна, крім розчинних сортів, напіввибілена або вибілена з хвойних порід
4707 90 10 00	Несортовані відходи паперу і картону та макулатура
4707 90 90 00	Відсортовані відходи паперу і картону та макулатура
5901 10 00 00	Тільки текстильні матеріали, які використовуються для виготовлення книжкових палітурок
8439 10 00 00, 8439 20 00 00, 8439 30 00 00	Обладнання для виробництва паперової маси з волокнистих целюлозних матеріалів або для виробництва чи обробки паперу або картону
8440 10 10 00 8440 10 20 00 8440 10 30 00 8440 10 40 00 8440 10 90 00	Обладнання для оправлення, включаючи брошурувальні машини
8441 10 10 00 8441 10 20 00 8441 10 30 00 8441 10 40 00 8441 10 80 00	Машини різальні
8443 11 00 00, 8443 13 10 00, 8443 13 31 00, 8443 13 35 00, 8443 13 39 00, 8443 13 90 00, 8443 91 91 10, 8443 91 99 10, 8443 91 99 90, 8443 99 90 10, 8443 99 90 90	Машини для офсетного друку та обладнання і частини до них, крім товарних позицій: 8443 19 40 00, 8443 91 10 00, 8443 99 10 00;

2) до 1 січня 2016 року — товари, які ввозяться суб'єктами літакобудування, що підпадають під дію статті 2 Закону України «Про розвиток літакобудівної промисловості», за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 2707 20 90 00, 2707 30 10 00, 2707 99 80 00, 2710 11 21 00, 2710 19 81 00, 2710 19 99 00, 2712 20 90 00, 2805 30 90 00, 2818 10 90 00, 2827, 2835, 3204 90 00 00, 3207 40 30 00, 3208, 3209, 3211 00 00, 3214 10 10 10, 3603 00, 3604 90 00 00, 3703 10 00 00, 3703 90 10 00, 3824 10 00 90, 3824 90 35 00, 3824 90 40 00, 3824 90 50, 3824 90 65 00, 3901, 3909, 3911, 3917, 3919, 3920, 3921, 4002, 4005, 4006 90 00, 4008, 4009, 4011 30 00 30, 4016, 4017 00, 7003, 7007, 7019, 7202, 7205 10 00 00, 7205 29 00 00, 7207, 7208, 7209, 7211, 7212, 7213, 7214, 7215, 7217, 7218, 7219, 7220, 7221 00 10 00, 7223 00, 7224 90 18 00, 7225, 7226, 7227, 7228, 7229, 7304, 7311 00 10 00, 7312, 7315, 7318, 7326, 7407, 7409, 7411, 7413 00, 7419, 7502, 7504 00 00 00, 7505, 7506, 7507, 7508, 7601, 7603, 7604, 7605, 7606, 7607 11 90 00, 7607 19 99 00, 7607 20 91 00, 7608, 7609 00 00 00, 7616, 8101, 8102, 8104, 8105, 8108, 8111 00 90 00, 8112, 8307, 8409 10 00 00, 8411 11 00 00, 8411 12, 8411 21 00 00, 8411 22 20 00, 8411 22 80 00, 8411 81 00 00, 8411 82, 8411 91 00 00, 8411 99 00 00, 8412 10 00 10, 8412 21 80 10, 8412 29 89 10, 8412 31 00 91, 8412 39 00 10, 8412 80 80 10, 8412 90 20 10, 8412 90 80 10, 8413 19 00 00, 8413 20 00 00, 8413 30 20 00, 8413 30 80 00, 8413 50 40 00, 8413 50 69 00, 8413 50 80 00, 8413 60 39 00, 8413 60 69 00, 8413 60 70 00, 8413 60 80 00, 8413 70 21 00, 8413 70 29 00, 8413 81 00 00, 8413 91 00 90, 8414 10 89 10, 8414 20 80 10, 8414 30 20 10, 8414 30 81 10, 8414 30 89 10, 8414 51 00 10, 8414 59 20 91, 8414 59 40 10, 8414 59 80 10, 8414 80 11 10, 8414 80 19 10, 8414 80 22 91, 8414 80 28 10, 8414 80 73 91, 8414 90 00 00, 8415 81 00 30, 8415 82 00 30, 8415 83 00 10, 8415 90 00 00, 8419 50 00 00, 8419 81 20 10, 8419 81 80 10, 8419 90 85 00, 8421 19 10 10, 8421 21 00 00, 8421 23 00 30, 8421 29 00 00, 8421 31 00 00, 8421 39 20 00, 8424, 8425 11 00 00, 8425 19 80 00, 8425 31 00 00, 8425 39 30 00, 8425 39 90 00, 8425 42 00 00, 8425 49 00 00, 8443 32 10 00, 8456, 8457, 8458, 8459, 8460, 8461, 8462, 8463, 8466, 8471 30 00 00, 8471 41 00 00, 8471 49 00 00, 8471 50 00 00, 8471 60 60 00, 8471 60 70 00, 8471 70, 8473 30, 8479 89 97 90, 8481, 8482, 8483, 8501 20 00 10, 8501 31 00 10, 8501 32 20 10, 8501 32 80 10, 8501 33 00 10, 8501 34 92 10, 8501 34 98 10, 8501 40 20 10, 8501 40 80 10, 8501 51 00 10, 8501 52 20 10, 8501 52 30 10, 8501 52 90 10, 8501 53 81 00, 8501 61 20 10, 8501 61 80 10, 8501 62 00 10, 8501 63 00 10, 8502 11 20 10, 8502 11 80 10, 8502 12 00 10, 8502 13 20 10, 8502 13 40 10, 8502 13 80 10, 8502 20 20 10, 8502 20 40 10, 8502 20 60 10, 8502 20 80 10, 8502 39 20 10, 8502 39 80 10, 8502 40 00 10, 8504 10 20 10, 8504 10 80 10, 8504 31 80 00, 8504 32 20 10, 8504 32 80 10, 8504 33 00 10, 8504 40 90 00, 8504 50 20 10, 8504 50 95 10, 8505, 8506, 8507 10 10 10, 8507 10 49 10, 8507 10 92 10, 8507 10 98 10, 8507 20 41 10, 8507 20 49 10, 8507 20 92 10, 8507 20 98 10, 8507 30 89 00, 8507 40 00 00, 8507 80 80 00, 8507 90 90 00, 8511 10 00 10, 8511 20 00 10, 8511 30 00 10, 8511 40 00 10, 8511 50 00 10, 8511 80 00 10, 8515, 8517 70 11 00, 8517 70 19 10, 8525 50 00 10, 8525 60 00 00, 8526 10 00 10, 8526 91 20, 8526 91 80, 8526 92 00 10, 8528 41 00 00, 8528 51 00 00, 8528 59 90 00, 8528 61 00 00, 8529 10 69 10, 8529 10 80 10, 8529 10 95 10, 8529 90 97 10, 8531 10 95 10, 8531

20 20 10, 8531 20 40 10, 8531 20 95 10, 8531 80 20 10, 8531 80 95 10, 8532, 8533, 8535, 8536, 8537, 8538 10 00 00, 8538 90 99 00, 8541, 8542, 8543, 8544, 8545, 8546, 9014 10 00 10, 9014 20 20 10, 9014 20 20 90, 9014 20 80 10, 9014 20 80 90, 9014 90 00 90, 9017 20, 9017 30, 9017 80, 9020 00 00 00, 9023 00, 9024, 9025 11 80 10, 9025 19 20 10, 9025 19 80 98, 9025 80 20 10, 9025 80 40 10, 9025 90 00 95, 9026 10, 9026 20, 9026 80, 9026 90 00 00, 9027, 9029 10 00 10, 9029 20 38 10, 9030 10 00 00, 9030 20 10 00, 9030 20 30 00, 9030 20 91 00, 9030 31 00 00, 9030 32 00 00, 9030 33, 9030 39 00 00, 9030 40 00 00, 9030 84 00 00, 9030 89 30 00, 9030 90 85 00, 9031 80 34 00, 9031 90 85 00, 9032 10, 9032 20 00 00, 9032 81 00 00, 9032 89 00 00, 9033 00 00 00. Порядок та обсяги ввезення зазначених товарів визначаються Кабінетом Міністрів України;

3) до 1 вересня 2012 року:

товари (крім підкацизних), що не виробляються в Україні або виробляються, але не відповідають технічним характеристикам світового рівня та вимогам міжнародних спортивних організацій, з метою їх використання для будівництва і оснащення (придбання обладнання та інвентарю) спортивних споруд, що є об'єктами чемпіонату Європи 2012 року з футболу. Перелік та обсяги зазначених товарів з визначенням їх кодів згідно з УКТ ЗЕД затверджуються Кабінетом Міністрів України;

товари (крім підкацизних), що не виробляються в Україні або виробляються, але не відповідають технічним характеристикам світового рівня та вимогам міжнародних організацій цивільної авіації, що ввозяться на митну територію України з метою їх використання для будівництва та оснащення аеропортів, які є об'єктами фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, за такими кодами товарів згідно з УКТ ЗЕД: 7326 90 98 90, 8405 10 00 00, 8414 40 90 00, 8428 33 00 00, 8428 90 95 00, 8429 19 00 00, 8429 20 00 00, 8429 51 99 00, 8430 20 00 00, 8504 40 90 00, 8530 80 00 00, 8704 22 91 00, 8704 23 91 00, 8705 30 00 90, 8705 90 90 90, 8709 19 90 00, 8716 80 00 00, 9015 80 11 00, 9024 80 99 00, 9405 40 10 00, 9405 99 00 90. Порядок та обсяги ввезення зазначених товарів визначаються Кабінетом Міністрів України;

товари (крім підкацизних), що ввозяться на митну територію України УЄФА, призначеними УЄФА особами або учасниками чемпіонату (крім збірної України) відповідно до статті 11 Закону України «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні». Обсяги та порядок ввезення таких товарів встановлюються у спосіб, визначений Кабінетом Міністрів України. Перелік зазначених товарів з визначенням їх кодів згідно з УКТ ЗЕД визначається окремим законом;

4) до 1 січня 2015 року — товари, які у межах ратифікованих Верховною Радою України міжнародних договорів (угод) України з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки (включаючи агрегати, системи та їх комплекти) для космічних комплексів, космічних ракет-носіїв, космічних апаратів та наземних сегментів космічних систем) ввозяться на митну територію України резидентами — суб'єктами космічної діяльності та класифікуються за такими кодами товарів згідно з УКТ ЗЕД: 2818 10, 2830 90 85 00, 2837, 2901, 2903, 2921, 2929, 2931 00 95 90, 3207 20, 3208, 3209, 3214, 3403, 3506, 3602 00 00 00, 3603 00, 3604, 3701, 3703, 3707, 3810, 3814 00, 3901, 3903, 3906, 3907, 3908 90 00 00, 3909, 3911, 3917, 3919, 3920, 3921, 3926, 4002, 4005, 4008, 4016, 4017 00 10 00, 4823 40 00 00, 4901, 4906 00 00 00, 5208, 5407, 5607, 5903, 5906, 5911 90 90, 6815 10, 6902, 7002, 7007 11 90 00, 7019, 7202, 7211, 7214, 7215, 7217, 7219, 7220, 7222, 722

РАКУРС

Замість вітчизняного виробника підтримуємо закордонного

ЗОНА РИЗИКУ. Гірничо-металургійний комплекс України втрачає лідерські позиції через небажання держави сприяти йому в розв'язанні наболілих проблем

Юрій ВАСИЛЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Коли говоримо про базові галузі української економіки, то насамперед маємо на увазі гірничо-металургійний комплекс (ГМК), який є головним донором державного бюджету. Він також забезпечує 40% валютних надходжень країни. Питома вага галузі у ВВП становить 25%. Не менш потужна і соціальна складова. На підприємствах ГМК працює більш як півмільйона робітників у найбільш густонаселених регіонах країни. Окрім того, від завантаженості металургійних комбінатів залежать не лише робітники та їхні сім'ї, а й десятки чималих міст, які виросли навколо підприємств. Надходження податків від підприємств ГМК до бюджету дають можливість інвестувати кошти в розвиток інших галузей, розбудовувати соціальну інфраструктуру, збільшувати соціальні видатки. Тому, за логікою, держава повинна всіляко сприяти і протегувати галузі, яка без перебільшення є становим хребтом економіки України. І, звичайно ж, не залишати поза увагою проблеми, які накопичувалися з кожним роком.

Однак доки кон'юнктура зовнішніх ринків була сприятливою для українських металургів, ніхто не звертав уваги на непрозорість ринку енергоносіїв, зарегульованість у тарифоутворенні національними регуляторами, а головне — критичний дисбаланс між внутрішнім та зовнішнім споживанням металургійної продукції. Хіба можна вважати нормальною ситуацію, коли 80% продукції української металургії йде на експорт і лише 20% споживається всередині країни?! Адже саме останнє найбільш вдарило по українській економіці з настанням світової фінансово-економічної кризи. Попит на український метал на зовнішніх ринках упав, а з ним ледве не впала сама українська економіка.

З початку кризи минуло майже чотири роки, а державні органи так і не зробили належних висновків, не вжили заходів для збільшення попиту на продукцію українського ГМК вітчизняних споживачів. Як наслідок — ситуація залишається незмінною: українська металургія з її проблемами та галузі, які використовують металургійну продукцію (житлове, інфраструк-

турне будівництво, машинобудування, суднобудування тощо), живуть власним, відокремленим одне від одного життям. Чітко ж продукцію в такому разі використовують підприємства та компанії названих галузей? Виявляється, чималою мірою — імпорту. Лише в 2011 році до України було завезено 1 млн тонн готової продукції чорної металургії, а імпорт феросплавів порівняно з попереднім роком виріс на 188%. Це відбувається в умовах, коли вітчизняні підприємства ГМК мають великі проблеми зі збутом продукції.

Водночас зростання прибутків іноземних металургійних підприємств, які активно опановують український ринок, відбувається за рахунок наших металургів. Це красномовно підтверджують статистичні дані. Торік збитки української металургійної галузі порівняно з 2010 роком збільшилися на 58,5% — до 6,5 млрд грн. Базова галузь промисловості вийшла на рентабельність виробництва в мінус 25%.

Тенденції минулого року продовжилися в цьому. Приміром, виробництво сталі в січні 2012 року, порівняно з торішнім анало-

гічним періодом, скоротилося на 1,6%, а в лютому — вже на 6,6%. Україна «вилетіла» з десятки країн — найбільших виробників сталі, скотившись із 9 на 11 місце в світі. Найбільш вражають темпи падіння виробництва феросплавів. У січні-лютому цього року скорочення до відповідного періоду торік сягнуло 28,1%. Парадокс ситуації полягає ще й у тому, що різке падіння виробництва продукції української металургії відбувається на тлі реалізації масштабних інфраструктурних проектів, пов'язаних із підготовкою країни до Євро-2012.

Акценти на цих та інших проблемах ГМК, розв'язання яких потребує конкретної, а не просто словесної підтримки вітчизняного виробника, розставили учасники міжнародного «круглого столу» «Проблеми та перспективи гірничо-металургійного комплексу України. Роль державної політики в захисті інтересів гірничо-металургійного комплексу України», який нещодавно відбувся в Києві. Представники наукових та виробничих кіл з України, Росії, Казахстану і Франції (Міжнародний інститут марганцю) були єдиними в

тому, що держава не повинна кидати на самопиль розв'язок найважливішої галузі української економіки.

На думку одного з учасників заходу — колишнього заступника міністра промислової політики України С.Грищенка, ті, хто сьогодні не хоче підтримувати вітчизняного товаровиробника, повинні усвідомлювати, що тим вони підтримують іноземних виробників. Із ним згодна більшість учасників цього заходу. Зокрема директор Хіміко-металургійного інституту ім. Ж.Абишева (Казахстан) М.Толибеков як приклад реальної підтримки власних товаровиробників навів китайський досвід, зазначивши, що основним чинником економічного розвитку цієї країни є державна підтримка саме вітчизняного виробника. Адже в момент кризи, коли китайські сталевари почали втрачати ринки збуту, держава шляхом кредитування місцевих споживачів металургійної продукції почала стимулювати внутрішній попит на неї.

У ході обговорення сьогоденних проблем учасники «круглого столу» прийшли до спільного знаменника: прийняття комплексної

довгострокової програми розвитку металургійної галузі відкласти далі нікуди. Цей комплексний документ на загальнодержавному рівні має визначати загальнонаціональні цілі та завдання галузі, механізми їхньої реалізації, необхідні для цього джерела та обсяги фінансування. Мають бути визначені й закріплені параметри виконання програми — у часі та у конкретних цифрах. Інакше український ГМК спіткає доля англійської вугільної галузі — закриття підприємств, сотні тисяч безробітних, соціальні негаразди. А такий «доважок» до проблем, які вже існують, навряд чи дасть змогу Україні реалізувати амбітні плани нинішньої влади щодо входження у двадцятку найрозвиненіших країн світу. Навпаки: доведеться докладати максимум зусиль, щоб не опинитися ще нижче у світовому рейтингу, ніж ми є сьогодні. А щоб цього не сталося, потрібно не так уже й багато: реально підтримати металургійну галузь України. Яка, ще раз нагадаємо, є і може ще тривалий час залишатися головним донором державного бюджету.

Із млином — у світле майбутнє?

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ. Перш ніж забороняти будівництво міні-ГЕС, екологам варто з'ясувати їхнє значення для регіону

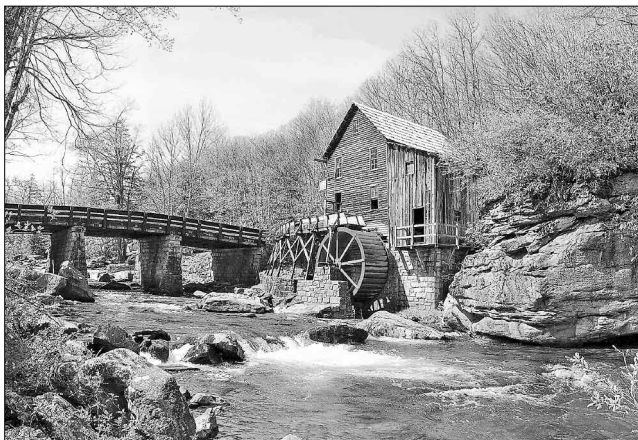
Світлана ІСАЧЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

— На гірських річках можна зводити виключно екзотичні об'єкти туристичної привабливості, приміром — водяні млини, — заявив начальник Державного управління охорони навколишнього природного середовища у Чернівецькій області Борис Баглей і заповнив, що ніколи не поставив свій підпис на дозвільних документах з будівництва в області малих ГЕС. Оскільки, за його переконанням, таке будівництво є недоцільним та економічно необґрунтованим. Чи так це насправді?

Гід для інвестора

За радянських часів на буковинських річках працювало шість малих ГЕС. Сьогодні від них залишилися самі греблі. У 2009 році за 8,5 млн грн зовнішньоекономічна асоціація «Новосвіт» відновила роботу Яблунівської гідроелектростанції на Білому Черемоші (Путильський район) потужністю 1 МВт.

Натхнена успіхом проекту вінницької компанії,

Ніякий водяний млин не замінить міні-ГЕС

облрада ухвалила Регіональну програму розвитку малої гідроенергетики на 2011—2015 роки, яка передбачає будівництво 12 ГЕС на Черемоші, Пруті і Сереті загальною вартістю понад 1 млрд грн. Пропозиції від зацікавлених інвесторів посилалися одна за одною.

— Нічого дивного, адже Буковина займає третє місце в країні за загальним гідроенергетичним потенціалом малих річок, а гарантований державою «зелений» тариф робить зведення гідроенергетичних об'єктів малої потужності досить прибутковою справою, — розповідає начальник

управління інфраструктури та туризму Чернівецької обласної держадміністрації Дмитро Павел. — Окрім того, забезпечуємо інвестору максимально сприятливі умови для реалізації проекту, допомагаючи за прийнятим у Європі принципом «гіда» на всіх етапах: від моменту підписання угоди про співробітництво до здачі об'єкта в експлуатацію. Чи не найважливіший крок — проведення громадських слухань, бо люди мають знати, що відбувається на території, де проживають. У свою чергу інвестор має брати активну участь у соціально-економічному

розвитку населеного пункту, поблизу якого розгортається будівництво. Зазначу, що наразі інвестиційні пропозиції, які нам надходять, стосуються лише відновлення на теренах області колишніх об'єктів малої гідроенергетики, які існували в радянський період. У будь-якому разі дамби, що зберігалися з тих часів, терміново треба або демонтувати, або переробити з позицій сучасних інженерних рішень роботи гідроелектростанцій.

Тож може запевнити, що й надалі зведення електростанцій на гірських річках відбуватиметься прозоро, з урахуванням інтересів громад, економіки регіону і неодмінно — екології.

«Зелений» тариф — «зеленому» туризму!

— А для чого нам потрібно розвивати малу гідроенергетику? — цікаво я.

— Міні-ГЕС дають поштовх до розвитку гірських районів, які наразі є депресивними саме через нестачу якісного енергопостачання. Реальний сектор економіки — деревопереробна, туристично-рекреційна галузі — не можуть

набирати обертів за існуючого енергозабезпечення. Саме генерація електроенергії малими ГЕС здатна розв'язати цю нагальну проблему.

Яскравий приклад сказаного — Яблунівська ГЕС, довкола якої за неповні два роки з'явилося чимало туристичних комплексів, нових пілорам. Відбувся підприємницький рух, створено нові робочі місця, люди мають де працювати і заробити гроші. З іншого боку, зросла туристична привабливість Буковини, бо власники садиб «зеленого туризму» тепер можуть запропонувати найкомфортніші умови відпочинку. До речі, в екологів до цієї ГЕС немає жодних претензій.

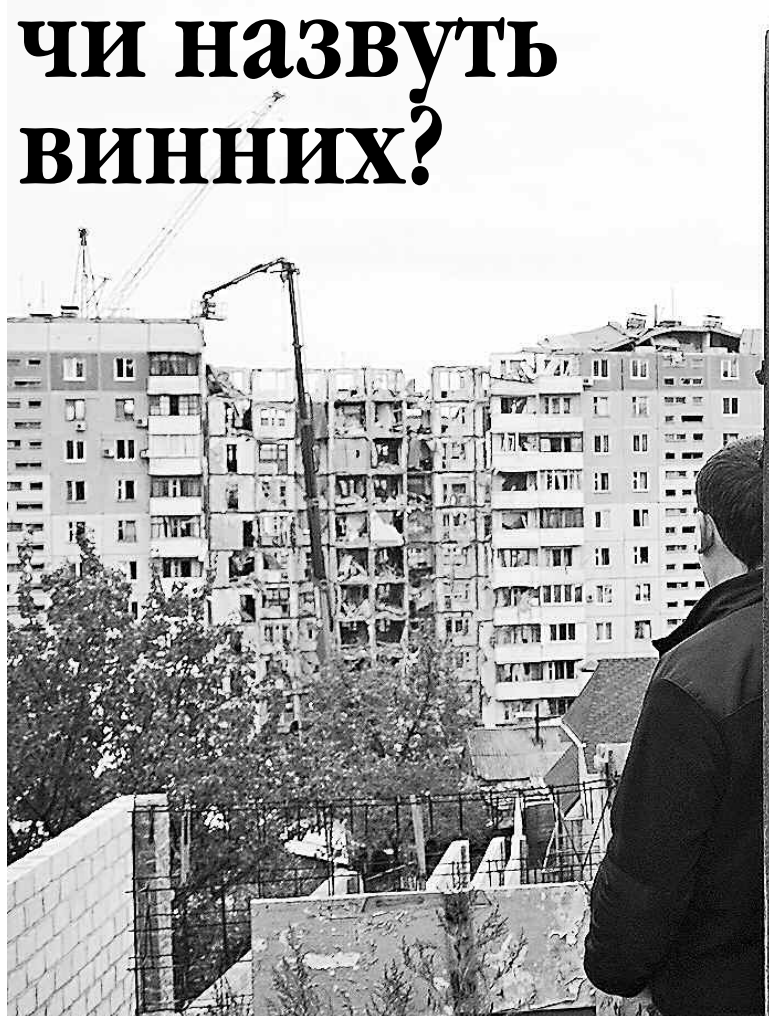
— Проте, — зауважую, — вони дуже стурбовані, що заради примарних тимчасових цінностей нищиться унікальна природа Карпат.

— Усі гідроенергетичні проекти проходять прискіпливу екологічну експертизу. До того ж, є різні технічні рішення будівництва ГЕС, а гірські річки Буковини істотно відрізняються від річок Прикарпаття і Закарпаття. Вони низинні, а отже — повноводні. Немає потреби заводити їх цілком у

дериваційні канали, аби акумулювати достатню кількість води для подачі на гідротурбіни (що, звичайно, не кращий варіант з точки зору екології й рекреації). У наших річок і без того сильний гідроудар. Усе це зумовлює інтерес інвесторів до зведення малих ГЕС саме в нашій області. Водночас жоден проект не передбачає осушення річкового русла через деривацію.

Отже, води в нас достатньо. Навіть — безпечно достатньо. І саме з огляду на постійну загрозу виникнення сильних паводків екологам мали б, хоч як це, можливо, прозвучить дивно, першими ратувати за відновлення малої гідроенергетики. Бо воно дає змогу мінімізувати негативні наслідки небезпечних природних явищ, які щоразу завдають регіону величезних збитків. Адже підходимо до будівництва міні-ГЕС із позицій їхньої каскадності, що разом зі станціями гідрозервуарів дає змогу зменшувати руйнівну силу повеней. Ця система відмінно зарекомендувала себе в Австрії, Швейцарії, де малі ГЕС, окрім всього, ще й надійно контролюють поведінку.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Трагедія на Мандриківській:
чи назвуть
винних?

ПРАВОСУДДЯ. П'ятий рік триває судовий процес щодо вибуху газу в житловій багатоповерхівці в Дніпропетровську. Нещодавно резонансна справа отримала новий поворот

фото автора

Наталія БІЛОВИЦЬКА,
«Урядовий кур'єр»

Коли згадую події суботи 13 жовтня 2007 року, починає щеміти серце. Пам'ятаю і завали зруйнованих двох під'їздів 10-поверхового будинку на вул. Мандриківській, 127, і обличчя людей, які втратили у цій трагедії близьких. Здебільшого це мамі та бабусі, в яких загинули діти чи онуки. Згадую, як пізно ввечері до школи, де розташувався штаб ліквідації аварії, вбігли хлопці з радісною звісткою: «Дівчинку під завалами знайшли! Жива!» На жаль, новина не підтвердилася. Як тоді мені пояснили рятувальники, вони справді знайшли дівчину, але «швидка» забрала лише її тіло... Згадую молоду жінку, якій хтось сказав, що бачив на вулиці її семирічну доньку вже після вибуху. Правоохоронці ретельно перевіряли всі підвали й закутки житлового масиву, розшукуючи дитину. Потім серед останніх знайшли її тіло під плитами зруйнованого будинку.

Після закриття справи Жовтневим районним судом Дніпропетровська і оголошення амністії колишнім керівникам «Дніпрогазу» (серед причин задоволення клопотання про амністію була і наявність у підсудних неповнолітніх дітей) одна з потерпілих жінок у відчай кричала: «А де ж наші діти? Хто винен, що моя донька сьогодні не привітає мене з днем народження?»

Нещодавно розпочалося нове судове слідство у справі колишніх очільників «Дніпрогазу», яке веде районний суд Запоріжжя. На прохання потерпілих проводять виїзні судові засідання в Дніпропетровську.

Люди загинули, а підсудних відпустили

Після трагедії тодішнім очільникам ВАТ «Дніпрогаз» — генеральному директорові Ігорю

Іванкову, його першому заступникові Максимові Сорокіну, головному інженерові Сергієві Бачуріну було висунуто обвинувачення за ч. 2 ст. 367 КК України. Службова халатність із тяжкими наслідками. Позбавлення волі на строк до п'яти років.

У ході судового процесу колишні керівники «Дніпрогазу» винними себе не визнали (хоча клопотання про амністію свідчить про протилежне), давати покази відмовлялися.

Після двох апеляцій до Дніпропетровського апеляційного суду рішення Жовтневого районного суду Дніпропетровська про амністію станом на 12 серпня 2009 року залишилося незмінним. Як пояснювали тоді судді, не могли не задовольнити клопотання: стаття про халатність не вважається тяжкою.

Захисники ж потерпілих звертали увагу зокрема на те, що досудове слідство неправильно кваліфікувало провину підсудних. Адже «Дніпрогаз» — підприємство підвищеної небезпеки, тому залучати його керівників до

нув. Слідство попередньо причиною трагедії називало потрапляння до газових мереж з низьким тиском (підключених до житлових будинків) газу з підвищеним тиском. А захисні механізми (клапани і регулятори) у ГРП (газо-розподільчому пункті) з незрозумілих причин не спрацювали. Представники ж «Дніпрогазу» висували зручніші для них версії: через несанкціоноване втручання сторонніх осіб у газові мережі міг потрапити кисень. Або коли мешканці будинку перекривали крани, то пошкодили їх у третьому під'їзді, де й стався вибух.

Перевірки лише на папері

Останній закид явно стосувався потерпілих, які, ризикуючи життям, намагалися запобігти трагедії — на відміну від тих, хто був зобов'язаний її не допустити.

«Дивлюся — полум'я із конфорки десь по 30 сантиметрів. Я зрозумів, що тиск високий, — згадував колишній мешканець

закрутити останній вентиль, вже обпалюючи руки.

У ході першого досудового слідства було проведено три експертизи. На суді голова державної експертної комісії Володимир Кисельов озвучив кричущі факти. Застаріле обладнання ГРП продовжувало працювати, відслуживши два належних за правилами техніки безпеки строки (по 18 років). Крім того, експерти знайшли там нестандартні й саморобні деталі. Щомісяця газовики повинні проводити налаштування обладнання і щотри дні його перевіряти. Усе це вони й робили — тільки на папері. За словами В. Кисельова, у відповідних журналах записи про перевірки є, а насправді їх не виконували.

По черговому колу

Шоковані рішенням дніпропетровських суддів і рішуче налаштовані пройти шлях до Європейського суду, потерпілі звернулися до Уповноваженого з прав людини Ніни Карпачової та Верховного суду України (ВСУ). Колегія суддів ВСУ направила справу на новий розгляд, але вже у Запоріжжя. Проте Заводський районний суд міста трійку колишніх «дніпрогазовців»... знов амністував і звільнив.

Апеляційний суд Запорізької області виніс ухвалу, якою постанову нижчої інстанції скасував і доправив справу на додаткове розслідування прокуророві Дніпропетровської області (третьому відтоді, як сталася аварія). Апеляційний суд вказав слідству на необхідність перевірки ознак більш тяжких складів злочинів і на розгляд питання притягнення до відповідальності інших осіб.

У ході додаткового розслідування допитали 320 свідків, провели низку нових експертиз, зокрема й вибухово- та пожежно-технічну (сторона підсудних вперто стверджує, що такої не було). Експерти підтвердили висновки про невідповідність технічного стану ГРП №160, 161, 162 належній якості й обсягу проведених робіт з технічного обслуговування.

ування. А це призвело до створення аварійної ситуації.

«Безпосередньою причиною підвищення тиску в газопроводах низького тиску, до яких були приєднані споживачі газу у житловому будинку №127 на вул. Мандриківській у Дніпропетровську, 13.10.2007 полягали в невідповідній нормі регулювання (несправності) вихідної частини регулятора, мембранної камери і регулятора управління РДУК 2-100Н, ймовірно, в ГРП №160, а також в невідповідних нормах регулювання запірно-скридного клапана, встановленого в цьому та інших ГРП, — йдеться у висновках експертів. — Причиною руйнування частини конструкції житлового будинку став вибух газоповітряної вибухонебезпечної суміші, як в об'ємі приміщень під'їзду №3, так і газової хмари, що утворилася зовні будівлі, переважно напроти вказаної сходової клітки».

Слідство також перевірило версію про несанкціоноване втручання сторонніх осіб у роботу внутрішньобудинкового газопроводу і необережне пошкодження газового крану мешканцями будинку під час спроби його перекрити. Ця версія не підтвердилася.

«Додаткове розслідування дало підстави для перекваліфікації дій колишніх посадовців «Дніпрогазу» на ст.72, ч.2, що амністії не передбачає. Також до відповідальності за цією статтею притягнуто четверту особу — майстра служби ВЕС-1 Максима Мурзіна, — розповів заступник завідувачого відділу Секретаріату Уповноваженого з прав людини Верховної Ради Анатолій Мельник, який представляє в суді інтереси потерпілих. — Крім того, Іванкову, Бачуріну і Сорокіну запобіжний захід змінено на тримання під вартою». Своє рішення суд мотивував тим, що останні «без дозволу суду та слідства змінили місце проживання та мешкають у Києві, Луганську, Донецьку відповідно». Кажуть, там вони обіймали керівні посади у газових структурах.

Постраждалі вважають, що сторона підсудних навмисно штучно затягує судовий процес. «Держава обіцяла знайти і покарати винних, а ми досі у цьому процесі. Всі ці роки ми як головою об стіну б'ємося. Нам залишається здогадуватися, чому справа так довго тягнеться. Багато адвокатів відмовилися захищати нас через те, що друга сторона — «Дніпрогаз». Ми не бачимо зацікавленості держави у покаранні винних. Чому люди гуляли три роки, поки справа знову не потрапила до прокуратури? Ми вирішили діяти самі і без адвокатів дійшли до Верховного суду. Єдині, хто сьогодні представляє наші інтереси — тих, у кого в сім'ї є загиблі, — Анатолій Мельник. Ми вдячні йому і прокуророві Дніпропетровської області Наталії Марчук, яка змінила ставлення до цієї справи», — каже Вікторія Єгорова (її доньку-студентку Євгену вбила бетонна плита у приватному будинку, розташованому напроти багатоповерхівки, що вибухнула).

Нове судове слідство «Мандриківську» справу знову розглядає спочатку. Тривалий судовий розгляд тільки розпочався. Після нього, напевно, знову підуть апеляції тощо. Цього жовтня мине вже п'ять років з дня трагедії. Чи будуть до цього часу названо винних? Попри все, люди, які втратили своїх близьких, налаштовані йти до кінця. А більш за все потерпілих обурює відсутність хоч якихось ознак каяття і визнання своєї провини у колишніх керівників газового підприємства, які не спромоглися навіть попередити жителів про можливу небезпеку.

Постраждалі вважають, що сторона підсудних навмисно штучно затягує судовий процес. Вони не бачать зацікавленості держави у покаранні винних.

відповідальності слід за іншими статтями, що не підпадають під амністію. До того ж, на думку потерпілої сторони, обвинувачення було висунуто не за всіма епізодами. Зокрема залишилося нез'ясованим, чому ніхто не вжив заходів з рятування населення і як мали діяти інші співробітники міськгазу згідно з Планом ліквідації аварійних ситуацій (ПЛАС). А ПЛАС передбачає негайне сповіщення міської влади, залучення міліції і МНС до евакуації людей.

У свою чергу адвокати обвинувачених намагалися довести, що причина аварії не з'ясована і взагалі не відомо, чи саме газ вибух-

постраждалого будинку Олександр Пронік. — Тут зайшов сусід Сашко Васькевич, і ми пішли перекривати вентилі. Він кинувся у третій під'їзд, а я — в наш, четвертий. Підійшов до великого крана, а з нього все шипить. Тоді я перекрив вентилі на стояку. Посадив дружину і дітей у машину, і ми поїхали шукати аварійку. За кілька хвилин пролунав вибух. Я підбіг до третього під'їзду, Сашко Васькевич був ще при тямі, його відвезли до лікарні, але він у реанімації помер». Олександрові Васькевичу було 42 роки. Кажуть, що він намагався

ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

«Зимові Олімпійські ігри в Карпатах? Цілком реально»

ОБГОВОРІТЬ ЦЮ ПРОБЛЕМУ В КОМЕНТАРЯХ НА САЙТІ UKURIER.GOV.UA

Голова Рахівської райдержадміністрації Закарпатської області Дмитро АНДРІЮК

Свого часу заява Президента Віктора Януковича про наміри України позмагатися за право проведення у нас зимової Олімпіади—2020 викликала чималий інтерес фахівців зимового спорту як за кордоном, де вперше озвучено цю ідею, так і в Україні. Однак як і все нове, сприйняли її неоднозначно. Особливо окремі закордонні спеціалісти. Представники, так би мовити, конкурента у своїх коментарях почали висловлювати сумніви, що в Українських Карпатах можна знайти гірськолижні траси, які б відповідали міжнародним спортивним стандартам. Мовляв, Карпати — гори молоді й значно поступаються висотою Альпам. Зовсім іншої думки щодо проведення Олімпіади ті, хто знає Карпати не з туристичних довідників, а пов'язали з цим краєм своє життя. До них належить і голова Рахівської райдержадміністрації Дмитро Андріюк, із яким ми розмовляємо про те, наскільки реальна перспектива проведення тут спортивного заходу світового масштабу. І перше питання, яке можна зарахувати до фундаментальних: **чи можна знайти в Карпатах серйозні гірськолижні траси, які б повною мірою задовольняли вимоги спортсменів?**

— Мене смішать розмови, що нібито Карпатські гори не дотягують до світових стандартів щодо проведення зимових міжнародних спортивних змагань. І коли мене запитують, чи дійсно можна провести зимові Олімпійські ігри в Карпатах, переконаний, що це цілком реально.

Я народився і виріс на Рахівщині, власними ногами обійшов і Петрос, і Говерлу, всі гірські стежки та схили. І як людина, що теж закохана в гірськолижний спорт, скажу: у нас є більш ніж досить місць, де можна успішно провести найскладніші міжнародні змагання за найповнішою олімпійською програмою. Біда тільки в тому, що деякі наші керівники областей, керуючись не загальнодержавними, а суто регіональними інтересами, за звичкою почали тягти кождоу кожен на себе, виславляючи на перше місце то Львівську, то Івано-Франківську, то Чернівецьку області як першочергові місця для проведення майбутніх Олімпійських ігор. Таким містечковим патріотизмом можна в зародку похоронити саму ідею проведення зимових міжнародних змагань в Україні.

Чому?

— Тому що закордонні експерти, оглянувши Карпати з боку Львівщини чи Івано-Франківщини, справді не знайдуть там таких схилів, перепадів висот, які задовольнили б олімпійських спортивних інспекторів. Бо ті керуються вже давно виробленими нормами і ні на крок не відступають від них. І річ не тільки у стрімкості гір. Для Олімпіади потрібен глибокий сніговий настил, такий, як, приміром, в Альпах чи в Кордильєрах. А на Львівщині та Івано-Франківщині

уже десятки років такого снігу немає. Розрекламований Буковель настільки малосніжний, що щороку гірськолижники, оселяючись там, масово їдуть на Закарпаття, передовсім на Рахівщину, щоб відвести душу на схилах полонини Драгобрат, де випадає стільки снігу, що його вистачає не тільки на лютий, березень, а навіть на початок травня. Масово їдуть у пошуках хорошого снігу сюди любителі зимових видів спорту і з Львівщини та Буковини. Це не моє нахвалювання переваг Рахівщини, а об'єктивна реаль-

олімпійські об'єкти за глибоко продуманим плануванням, взявши за основу найкращі європейські зразки розбудови гірськолижних спортивних курортів. Ми можемо все це робити з найменшою шкодою для навколишньої природи, зберегти її фактично у первісному вигляді.

УК Якщо аналізуємо, чому під час вибору місць міжнародних змагань робиться несправедливий і навіть згубний для самої ідеї крен в областях, які об'єктивно не можуть задовольнити олімпійських вимог, то неабияку роль відіграє в цьому слабко розвинена інфраструктура Рахівщини саме там, де проживатимуть і змагатимуться спортсмени зі всього світу. В сусідніх із Закарпаттям областях і дороги значно кращі, й готелі, й кафе та ресторани.

— Так, певна рація в цьому є. Так сталося, що Рахівщина віддалена від Ужгорода, обласного центру,

Мальовничі Карпати своїми гірськими схилами та лижними трасами здобувають усе більше прихильників серед любителів зимових видів спорту

ність: досить поїздити Карпатами, щоб у цьому переконатися.

УК Справді, проїжджаючи гірськими дорогами вашого району, не тільки в травні, а навіть у червні бачимо снігові пасма на Говерлі.

— Ідеться не тільки про Говерлу. Глибокий сніг лежить із грудня по травень і на схилах Петроса, який поряд з Говерлою і мало поступається їй висотою, і на Близниці, і на Драгобраті. У цих місцях рай для гірськолижників, бо там можна знайти такі перепади висоти, такі схили, які не поступаються альпійським. Тут не треба робити аж надто глибокі дослідження, варто просто подивитися й порівняти, які гори і схили є в нас, а які — в інших районах Карпат. На жаль, цього не видно з чиновницьких кабінетів, господарі яких мають робити повний, об'єктивний аналіз фактів і розробляти необхідні рекомендації та давати об'єктивні оцінки.

УК Але ж задля справедливості треба з'ясувати, що на Рахівщині повністю як гірськолижний курорт функціонує лише полонина Драгобрат. На Петросі, який ви вважаєте ідеальним місцем для проведення зимової Олімпіади, як кажуть, ще й кінь не валявся.

— Може, добре, що схили цієї гори залишилися в первозданному вигляді. Це дає змогу будувати

на 250 кілометрів. Мабуть, тому десятки років гроші в розвиток туристичної індустрії вкладали в прилеглі до обласного центру райони. Саме в ті, де сніг лежить лише півтора, якнайдовше — два місяці. Але для розвитку великомасштабного гірськолижного курорту тамтешні гори з їх малосніжжям, правду кажучи, малопридатні.

Слід зазначити, що нинішні керівники Закарпаття почали виправляти цей крен, але часу втрачено чимало. Хоч його буде абсолютно достатньо, щоб до зимових Олімпійських ігор вибудувати таку систему обслуговування спортсменів і туристів, яка б не поступалася альпійським критеріям. До прикладу: відомий Буковель скільки будували? Три-чотири роки. А в нас попереду ще 8 років. Та й не така вже цілина — Рахівщина. Ви знаєте, що не так давно — в кінці тридцятих років минулого століття — курсували потяги Прага — Ясіня, Будапешт — Ясіня, що від Ясіні тяглися дороги схилами Петроса, якими роз'їжджали європейські туристи на фаєтонах і навіть вузькоколіяках ледь не до самої Говерли. Ці дороги залишилися й донині. І не треба фантастичних зусиль, щоб відновити ці міжнародні туристичні маршрути. До речі, в нас уже катаються на чудових гірських схилах гірськолижники з Чехії, Польщі й навіть Німеччини.

ДОСЬЄ УК

Дмитро АНДРІЮК. Народився 16 червня 1967 року. Вищу освіту здобув у Львівському державному сільськогосподарському інституті, спеціальність «Механізація сільського господарства». Трудову діяльність розпочав у 1985 році слюсарем з ремонту автомобілів, водієм Рахівського автопідприємства №06033. З 1985 по 1987 рік проходив строкову службу в лавах Радянської армії. З 1992 р. — директор приватного підприємства «Крокс». Із квітня 2010 року — голова Рахівської районної державної адміністрації. Депутат районної ради V скликання. Депутат обласної ради VI скликання.

А якщо говорити про економічний розвиток Рахівщини, то, вклавши певні кошти в майбутні олімпійські об'єкти, можна не тільки зробити наш край абсолютно самодостатнім, а й збагатити бюджет усієї України. То що нам заважає, щоб відновити славу Рахівщини як Мекки не тільки для зимових туристів, а й для любителів літніх подорожей? У нас для цього є все: чудові красиві гори, чисті ріки і потічки, мінеральні джерела з цілющою водою, аналогів якої немає ніде в світі, майстри народних промыслів зі світовим

юрисдикцією, скажімо, глухі уроцища, прадавні лісові хащі, — ніхто й слова не сказав би проти. Однак згідно з планами дирекції заповідника його нова територія має захопити житлові будинки і споконвічні пасовиська. Ці території не мають жодних природних особливостей і цінностей. Скажіть мені: куди дінемо сотні людей і їхні будівлі, де знайдемо землі, щоб їх переселити? Це повне безглуздя, яке продиктоване невтримним прагненням керівництва заповідника захопити для себе нові території — зовсім не з науковою метою. Ось тому громади всіх навколишніх сіл оголосили війну цим намірам, виступили з рішучим протестом проти дій керівництва Карпатського біосферного заповідника.

Цікаво, що ми не раз пропонували керівникам заповідника: прийдіть на збори громад, послухайте людей, знайдіть з ними спільну мову. Думаєте, хоч один раз вони прийшли? Ні, бо знають: не знайдеться жодної людини, яка б підтримала їхню позицію і поспішний указ. Я сказав би, що це не просто чийсь помилковий дії, це злочин, тому що в гірських умовах, де людям і так важко жити, де вони традиційно займаються випасом худоби, забрати в них останнє — землю, значить іти свідомо проти наших же людей. В європейських державах людям, які живуть у подібних складних умовах, спеціально створюють комфортні умови, щоб вони нормально жили й розвивали свій край. А тут, як бачите, все навпаки. То йдемо ми до Європи чи ні?

УК Говорячи про зимову Олімпіаду, хочу запитати вас, Дмитре Дмитровичу: що треба негайно, уже зараз зробити, щоб ідея, висловлена Президентом України Віктором Януковичем, почала набирати конкретних реалізаційних рис?

— А ми вже нині багато робимо в цьому напрямку. Розробляємо генеральні плани розвитку Рахівського району, куди входять і напрацювання, пов'язані з майбутніми Олімпійськими іграми — визначено найбільш привабливі території, де мають зводитися олімпійські об'єкти, намічено систему розвитку інфраструктури, прораховується фінансове забезпечення цих робіт. Нині конче потрібно одержати хоча б обрис Генерального плану всієї системи об'єктів Олімпійських ігор. Головне — державна підтримка наших пропозицій, всебічна увага до цього проекту державних органів влади.

Рахівський регіон енергійно підтримує ідею зимових Олімпійських ігор, проголошену Президентом України, і готовий зробити все, щоб вона одержала конкретне вирішення.

Володимир НИКОНЕНКО
для «Урядового кур'єра»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА УКРАЇНА

СПРАВА «БОРИСЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF BORISENKO v. UKRAINE)

(Заява № 25725/02)

Стислий виклад остаточного рішення від 12 січня 2012 року

17 липня 1999 року щодо заявника було порушено кримінальну справу та обрано запобіжний захід у вигляді взяття під варту.

30 грудня 1999 року Ворошиловський районний суд м. Донецька визнав заявника винним у вчиненні злочину та призначив йому покарання у вигляді позбавлення волі, строк відбування якого закінчувався 18 липня 2003 року. Місцем відбування покарання було визначено виправно-трудову колонію № 57 в Донецькій області.

Під час відбування заявником покарання, призначеного вироком від 30 грудня 1999 року, було відновлено досудове слідство за іншою кримінальною справою щодо нього, у зв'язку з чим 1 лютого 2001 року прокуратурою міста Докучаєвськ Донецької області було санкціоновано взяття заявника під варту в СІЗО № 5 м. Донецька, де він тримався до його засудження.

В подальшому строк тримання заявника під вартою неодноразово продовжувався Докучаєвським міським судом Донецької області (далі – Докучаєвський міський суд), який не наводив жодних підстав та строків для такого тримання.

26 квітня 2005 року Докучаєвський міський суд відмовив в задоволенні клопотання заявника про зміну запобіжного заходу у зв'язку з необґрунтованістю та відсутністю підстав для зміни обраного запобіжного заходу.

1 червня 2005 року Докучаєвський міський суд визнав заявника винним у вчиненні злочину та призначив йому покарання у вигляді позбавлення волі. 20 січня 2006 року апеляційний суд Донецької області залишив вирок без змін. 14 листопада 2006 року Верховний Суд України відмовив у задоволенні касаційної скарги заявника на цей вирок.

Таким чином, тривалість кримінального провадження щодо заявника становила більше семи років.

27 березня 2007 року Європейський суд з прав людини (далі – Європейський суд) визнав заяву заявника частково неприйнятною.

Заявник скаржився до Європейського суду за п. 3 ст. 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на надмірну тривалість його попереднього ув'язнення під час другого кримінального провадження; п. 1 ст. 6 – на надмірну тривалість кримінального провадження щодо нього.

Європейський суд встановив порушення п. 3 ст. 5 Конвенції в зв'язку з тим, що в період з 18 липня 2003 року до 1 червня 2005 року рішення суду про продовження строку тримання заявника під вартою не містили підстав для такого тримання і що Докучаєвський міський суд не тільки не навів підстав для продовження тримання заявника під вартою, але і відмовив в задоволенні клопотання заявника про зміну запобіжного заходу у зв'язку з необґрунтованістю.

З огляду на обставини справи, а саме неодноразові відкладення судових засідань, значні періоди бездіяльності національних органів, а також з урахуванням практики в аналогічних справах, Європейський суд встановив порушення п. 1 ст. 6 Конвенції в зв'язку з незабезпеченням державними органами розгляду справи заявника в розумний строк.

РОЗГЛЯНУВШИ СПРАВУ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Оголошує* решту заяви прийнятною;
2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 3 статті 5 Конвенції;
3. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців від дня, коли це рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має виплатити заявнику 1 700 (одна тисяча сімсот) євро відшкодування моральної шкоди з урахуванням будь-якого податку, який може бути нараховано на зазначену суму; ця сума має бути конвертована в національну валюту України за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
 5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».

СПРАВА «ФЕЛЬДМАН ПРОТИ УКРАЇНИ» № 2 (CASE OF FELDMAN v. UKRAINE (no. 2))

(Заява № 42921/09)

Стислий виклад остаточного рішення від 12 січня 2012 року

13 березня 2000 року заявника було взято під варту за підозрою у вчиненні злочину. Він тримався під вартою до його засудження Артемівським районним судом м. Луганська 19 квітня 2002 року.

Під час досудового слідства заявник неодноразово звертався з клопотаннями щодо надання йому побачень з рабином і родичами, а також дозволу бути присутнім на похороні батька. В задоволенні вказаних клопотань було відмовлено у зв'язку з тим, що такі побачення могли перешкоджати встановленню істини у справі, а допровадження особи, яка тримається під вартою, для забезпечення її присутності на похороні не передбачено національним законодавством.

Заявник скаржився до Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) за ст. 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на те, що національними органами влади було відмовлено в наданні йому побачень з родичами під час його попереднього ув'язнення та бути присутнім на похованні його батька. Європейський суд вирішив розглядати цю скаргу за ст. 8 Конвенції. Заявник також скаржився за ст. 3 Конвенції на те, що під час його попереднього ув'язнення йому було відмовлено в наданні побачень з рабином. Європейський суд вирішив розглядати цю скаргу за ст. 9 Конвенції, яку в подальшому визнав неприйнятною.

Європейський суд встановив порушення ст. 8 Конвенції в зв'язку з тим, що національне законодавство чітко не визначало меж та порядку реалізації органами державної влади їхніх дискреційних повноважень щодо обмеження побачень осіб, які тримаються під вартою, з родичами і не містило жодних гарантій від свавілля та зловживань.

З огляду на практику в аналогічних справах Європейський суд також встановив порушення ст. 8 Конвенції в зв'язку з тим, що відмова національних органів влади у наданні заявнику можливості бути присутнім на похованні його батька тільки на тій підставі, що національне законодавство не передбачало такої можливості, становила необґрунтоване втручання в його право на повагу до сімейного життя.

РОЗГЛЯНУВШИ СПРАВУ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Оголошує* скарги заявника за статтею 8 Конвенції прийнятними, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення статті 8 Конвенції стосовно відмови у дозволі на побачення з родичами;
3. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення статті 8 Конвенції стосовно відмови у наданні заявнику дозволу бути присутнім на похованні його батька».

СПРАВА «ГОРОВЕНКИ ТА БУГАРА ПРОТИ УКРАЇНИ» CASE OF GOROVENKY AND BUGARA v. UKRAINE

(Заяви № 36146/05 та № 42418/05)

Стислий виклад рішення від 12 січня 2012 року

22 листопада 1999 року пан Д., заступник начальника відділу карного розшуку П'ятихатського районного відділу УМВС України в Дніпропетровській області, не будучи при виконанні службових обов'язків, застрелив з табельної зброї пана В. Бугару та пана А. Горовенка.

Того ж дня щодо пана Д. було порушено кримінальну справу. 23 листопада 1999 року за результатами службового розслідування було складено висновок, в якому зазначалось, зокрема, що керівництво П'ятихатського районного відділу УМВС України в Дніпропетровській області (далі – П'ятихатський районний відділ) не вживало належних заходів щодо контролю за зберіганням і використанням працівниками табельної зброї.

14 листопада 2000 року апеляційний суд Дніпропетровської області (далі – апеляційний суд) визнав пана Д. винним у вчиненні злочинів та призначив йому покарання у вигляді довічного позбавлення волі, а також зобов'язав сплатити заявникам певні суми відшкодування моральної та матеріальної шкоди. Окремою ухвалою апеляційний суд вказав на серйозні недоліки в роботі П'ятихатського районного відділу, зокрема, на недотримання працівниками та відсутність належного контролю з боку керівництва за видачею і носінням табельної зброї.

Ухвалою Верховного Суду України від 16 січня 2001 року вказаний вирок був залишений без змін.

У лютому 2003 року заявники подали до Бабушкінського районного суду м. Дніпропетровська цивільний позов про відшкодування моральної шкоди проти УМВС України в Дніпропетровській області та Управління Державного казначейства України в Дніпропетровській області, посилаючись, зокрема, на висновки службового розслідування та окрему ухвалу апеляційного суду. Однак, у задоволенні цього позову було відмовлено. Відповідне рішення було залишено без змін апеляційним судом та Верховним Судом України.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржились за такими статтями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція): ст. 2 – щодо недотримання державою свого позитивного обов'язку внаслідок неналежного контролю за зберіганням та використанням вогнепальної зброї працівником міліції; ст. 13 – щодо відсутності можливості отримати відшкодування у зв'язку з невизнанням державою відповідальності за смерть їхніх родичів; п. 1 ст. 6 – щодо тривалості цивільного провадження та невиконання вироку суду в частині сплати відшкодування шкоди.

Європейський суд встановив порушення статті 2 Конвенції з огляду на недотримання державою свого позитивного обов'язку щодо захисту права на життя, оскільки видача відповідальними державними органами працівнику міліції пану Д. табельної зброї не відповідала вимогам національного законодавства, що в результаті призвело до смерті двох осіб.

РОЗГЛЯНУВШИ СПРАВУ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Оголошує* скарги за статтями 2 і 13 Конвенції прийнятними, а решту скарг у заяві – неприйнятними;
3. *Постановляє*, що мало місце порушення статті 2 Конвенції;
4. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати скаргу за статтею 13 Конвенції;
5. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців з дня, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити першому, третьому, четвертому та п'ятому заявникам 12 000 (дванадцять тисяч) євро відшкодування моральної шкоди кожному, разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) упродовж трьох місяців з дня, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити першому заявнику 150 (сто п'ятдесят) євро та третій заявниці 2099 (дві тисячі дев'яносто дев'ять) євро компенсації судових витрат разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (с) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на ці суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
 6. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції».

СПРАВА «ДЕМЧЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ ТА ІНШІ ЗАЯВИ»

(CASE OF DEMCHENKO v. UKRAINE AND OTHER APPLICATIONS)

(Заява № 39896/05 та інші заяви)

Стислий виклад рішення від 10 квітня 2012 року

Заявники скаржилися до Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) на тривале невиконання національних рішень, ухвалених на їхню користь. Деякі заявники також стверджували про інші порушення.

Уряд повідомив Європейський суд про свої умови щодо врегулювання скарг заявників на невиконання національних рішень, ухвалених на їхню користь, та запропонував виплатити заявникам залишок заборгованості за цими рішеннями, який підлягає виплаті, та певні суми відшкодування за їх тривале невиконання.

Деякі заявники з різних підстав не погодилися з умовами декларацій Уряду та просили Європейський Суд продовжити розгляд їхніх справ; інші не надали жодних коментарів.

Європейський суд зазначив, що суми відшкодування, які держава запропонувала заявникам, відповідають сумам, які Європейський суд присуджує у подібних справах. Відповідно, немає підстав продовжувати розгляд скарг заявників.

Ретельно дослідивши решту скарг заявників у світлі всіх наявних матеріалів та настільки, наскільки вони охоплюються його компетенцією, Європейський суд дійшов висновку, що вони не виявляють будь-яких ознак порушень прав і свобод, передбачених Конвенцією чи протоколами до неї.

РОЗГЛЯНУВШИ УМОВИ ВИРІШЕННЯ СКАРГ, ЗАПРОПОНОВАНІ УРЯДОМ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Бере до уваги* умови декларацій Уряду держави-відповідача стосовно скарг заявників на тривале невиконання національних рішень, ухвалених на їхню користь;
3. *Вирішує* відповідно до підпункту «с» пункту 1 статті 37 Конвенції вилучити заяви з реєстру справ в частині вищезгаданих скарг;
4. *Оголошує* решту скарг у заявах неприйнятними».

СПРАВА «УСТЯНЦЕВ ПРОТИ УКРАЇНИ» CASE OF USTYANTSEV v. UKRAINE

(Заява № 3299/05)

Стислий виклад рішення від 12 січня 2012 року

У вересні 2001 року щодо заявника було порушено кримінальні справи за підозрою у вчиненні ним злочинів. Під час провадження у цих справах заявник протягом певних періодів тримався під вартою в різних установах, зокрема, з 2 жовтня 2003 року до 10 листопада 2005 року він тримався в Одеському слідчому ізоляторі № 21 (далі – СІЗО).

Заявник стверджував, що умови тримання його під вартою в цій установі були неналежними, зокрема через переповненість камер та їх цілодобове освітлення.

Крім того, заявник стверджував, що державні органи, зокрема, адміністрація СІЗО та Ленінський районний суд м. Одеси, відмовляли йому в наданні копій документів, які він мав намір направити до Європейського суду.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за такими статтями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція): ст. 3 – щодо умов тримання його під вартою; п. 3 ст. 5 – щодо надмірної тривалості тримання його під вартою; ст. 34 – щодо неможливості отримання копій документів, необхідних для обґрунтування його заяви до Європейського суду, та нерозгляду державними органами його відповідних скарг і клопотань. Заявник також стверджував про інші порушення Конвенції.

З огляду на ненадання державою-відповідачем інформації щодо кількості осіб, які тримались у камерах разом із заявником, та недоведення того, що режим освітлення в камерах був адекватним, Європейський суд дійшов висновку про порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з неналежними умовами тримання заявника під вартою в СІЗО з 2 жовтня 2003 року до 10 листопада 2005 року.

Європейський суд констатував відсутність порушення статті 34 Конвенції з огляду на те, що у своїх клопотаннях про надання копій документів із матеріалів його кримінальної справи заявник не вказував про те, що вони були необхідні йому для обґрунтування його заяви до Європейського суду. Крім того, як вбачається з обставин справи, заявник не мав перешкоди щодо отримання копій необхідних медичних документів, а копії необхідних судових рішень він повинен був мати, оскільки оскаржував їх до судів вищих інстанцій.

РОЗГЛЯНУВШИ СПРАВУ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД

1. *Оголошує* одноголосно скаргу за статтею 3 Конвенції щодо умов тримання заявника під вартою у СІЗО в період з 2 жовтня 2003 року до 10 листопада 2005 року прийнятною;
2. *Оголошує* більшістю голосів скаргу за пунктом 3 статті 5 Конвенції неприйнятною;
3. *Оголошує* одноголосно решту скарг у заяві неприйнятними;
4. *Постановляє* одноголосно, що мало місце порушення статті 3 Конвенції;
5. *Постановляє* одноголосно, що Україна дотрималась своїх зобов'язань за статтею 34 Конвенції;
6. *Постановляє* одноголосно, що:
 - (а) упродовж трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявникові 6000 (шість тисяч) євро відшкодування моральної шкоди разом з будь-якими податками, що нараховуються на цю суму; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти;
 7. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».

СПРАВА «ДОВЖЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ» CASE OF DOVZHENKO v. UKRAINE

(Заява № 36650/03)

Стислий виклад рішення від 12 січня 2012 року

19 травня 2002 року заявника було затримано за підозрою у вчиненні злочинів.

8 вересня 2003 року апеляційний суд Донецької області, діючи в якості суду першої інстанції, визнав заявника винним у вчиненні злочинів і засудив його до довічного позбавлення волі. Заявник оскаржив цей вирок.

5 листопада 2004 року кримінальну справу щодо заявника було надіслано до Верховного Суду України.

Як стверджував заявник, після цього він двічі звертався до Верховного Суду України з клопотанням про надання дозволу на листування, як того вимагала стаття 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення», однак жодної відповіді на ці клопотання він не отримав. Заявник не мав можливості листуватись протягом більш як 6 місяців.

У період з липня до вересня 2004 року заявнику за його клопотанням було надано доступ до матеріалів справи для ознайомлення.

7 квітня 2005 року Верховний Суд України залишив вирок щодо заявника без змін. У судовому засіданні заявник, який не мав захисника, стверджував про відсутність юридичної допомоги і достатнього часу для ознайомлення з матеріалами справи.

У той час як досудове слідство у кримінальній справі щодо заявника тривало, в місцевих газетах були опубліковані статті, які містили коментарі пана К., начальника Маріупольського МВ УМВС України в Донецькій області та пана М., начальника УМВС України в Донецькій області, стосовно обставин справи заявника, що створювали враження переконаності вказаних осіб у винуватості заявника у вчиненні інкримінованих йому злочинів.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за такими статтями Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція): п. 2 ст. 6 – щодо порушення презумпції невинуватості у зв'язку з публікаціями відповідних статей у засобах масової інформації; п. 1 та підп. «с» п. 3 ст. 6 – щодо відсутності у нього захисника та ненадання йому достатнього часу для ознайомлення з матеріалами кримінальної справи під час провадження у Верховному Суді України; за ст. 8 Конвенції, що йому було відмовлено у відправці кореспонденції.

Порушення п. 2 ст. 6 Конвенції Європейський суд встановив у зв'язку з порушенням презумпції невинуватості з огляду на те, що заяви посадових осіб, які надавали засобам масової інформації коментарі щодо кримінальної справи заявника, містили невдоцзяні твердження щодо вини у вчиненні інкримінованих йому злочинів у той час, як остаточного вироку у цій справі ухвалено не було, що могло вплинути на оцінку обставин справи судом та спряло поширенню серед громадськості впевненості у винуватості заявника.

Порушення п. 1 та підп. «с» п. 3 ст. 6 Конвенції щодо права заявника на захист Європейський суд встановив у зв'язку з тим, що під час провадження у Верховному Суді України заявнику не було надано юридичну допомогу захисника, оскільки норми Кримінально-процесуального кодексу України не передбачали обов'язкового надання безоплатної правової допомоги особам, яким вже призначено максимально суворий вид покарання; однак, зважаючи на серйозність висунутих заявникові обвинувачень та можливу міру покарання, інтереси правосуддя вимагали обов'язкової участі захисника у цій справі.

Порушення ст. 8 Конвенції щодо права заявника на повагу до кореспонденції Європейський суд констатував у зв'язку з тим, що відповідне національне законодавство не містило визначеної процедури надання або відмови у наданні дозволу на листування особам, які тримаються під вартою, що є втручанням у вказане право, яке не відповідає вимозі здійснення його «згідно із законом».

РОЗГЛЯНУВШИ СПРАВУ, ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* решту скарг у заяві прийнятними;
2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 2 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 та підпункту «с» пункту 3 статті 6 Конвенції;
4. *Постановляє*, що немає потреби досліджувати скарги заявника за пунктом 1 та підпунктом «b» пункту 3 статті 6 Конвенції;
5. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення статті 8 Конвенції».

Інформацію надано Урядовим уповноваженим
у справах Європейського суду з прав людини

РЕКЛАМА. ОГОЛОШЕННЯ

ПРОЦЕНТНІ СТАВКИ ЗА СТРОКОВИМИ ДЕПОЗИТАМИ, ЗАЛУЧЕНИМИ БАНКАМИ У ФІЗИЧНИХ ОСІБ (середньозважені ставки в річному обчисленні, %)			
Період	Інтегральна ставка	У т. ч.:	
		У національній валюті	в іноземній валюті
2012			
Квітень	12,3	17,0	7,0

Бериславський районний суд Херсонської області викликає відповідача Сакалош Валерія Антоновича останнє місце проживання с. Костирка, вул. Молодіжна, 14 Бериславського району, Херсонської області, в судове засідання по цивільній справі за позовом Кредитної спілки «Акорд» до Сакалош Валерія Антоновича про стягнення боргу за кредитним договором.

Судове засідання відбудеться у приміщенні Бериславського районного суду Херсонської області за адресою: м. Берислав, вул. Леніна, 249, каб. 9, 24.05.2012 року о 08-00 год.

В разі неявки відповідача в судове засідання справа буде розглядатися за його відсутності за наявними у справі доказами.

Крім того, суд роз'яснює відповідачу обов'язок повідомити суд про причини неявки у судове засідання.

Суддя В. С. Миргород

Октябрський районний суд м. Полтави викликає Кононенко Тамару Іванівну (м. Полтава, вул. В. Тирнівська 14, кв. 87) в якості відповідача, в судове засідання по цивільній справі за позовом Зв'язольської Олени Сергіївни до Кононенко Тамари Іванівни, СГРФО Октябрського РВ ПМУ УМВС в Полтавській області про усунення перешкод в користуванні та визнання такою, що втратила право на користування житлом.

Судове засідання відбудеться 30 травня 2012 року о 15 год. 00 хв. у приміщенні суду за адресою: м. Полтава, вул. Навроцького, 5 каб. 37.

Явка до суду обов'язкова. В разі неявки, справу буде розглянуто за Вашої відсутності.

Відповідач зобов'язаний повідомити суд про причини неявки в судове засідання.

Суддя К. М. Сорока

Шопалов Іван Євгенович викликається 07 червня 2012 року на 10 год. 00 хв. у судове засідання до Керченського міського суду АР Крим (98300, АР Крим, м. Керч, вул. Свердлова, 4) в якості відповідача по цивільній справі за позовом Беслик Марини Миколаївни в інтересах малолітнього Беслик Микити Олександровича до Демидової Ганни Вікторівни, Шопалова Івана Євгеновича, Страхової компанії «Українська страхова група» про відшкодування шкоди, наданої внаслідок дорожньо-транспортної пригоди та стягнення моральної шкоди.

Відповідно до ч. 9 ст. 74 ЦПК України з опублікуванням оголошення про виклик відповідач вважається повідомленим про час і місце розгляду справи.

Згідно з ч. 4 ст. 169 ЦПК України, у разі неявки відповідача у судове засідання на вказаний час чи неповідомлення про причини неявки, справа розглядається за його відсутності за наявними в матеріалах справи доказами.

Суддя Собоєць Н. В.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна 4) від 07.05.2012 р. в справі № 5009/1152/12 **Товариства з обмеженою відповідальністю «Сінко»** (юридична адреса: 69005, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 117 «Б» р/р 26001177001 у ПАКБ «Металург» м. Запоріжжя, МФО 313582, код ОКПО 24511751) **визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.**

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бітякова Дмитра Михайловича (Ліцензія Державного Департаменту з питань банкрутства серії АВ № 482084 від 08.10.2009 р., ідентифікаційний номер 2696110439, місце проживання: 69071. Запоріжжя, вул. Чарівна, буд. 103, кв. 61).

Суддя С. В. Кодінцева

Представництво фірми «Шотт Глас Експорт ГмбХ», єдрпоу 25883160, повідомляє про прийняття рішення щодо ліквідації Представництва в Україні. Вимоги кредиторів можуть бути заявлені протягом двох місяців з моменту публікації цього повідомлення за адресою: вул. Мечникова, 3, м. Київ, 01023, тел.: (044) 461-96-84.

Суддя М. М. Хоминець

Болградський районний суд Одеської області повідомляє відповідача Гарібову Ларису Іллівну , 26 січня 1969 року народження, уродженку м. Болград, що 06 червня 2012 року о 14 годині 00 хвилин в залі судового засідання №4 Болградського районного суду Одеської області за адресою: Одеська область, м. Болград, вул. 25 Серпня, 192 відбудеться судове засідання по цивільній справі № 1507/1026/2012, провадження № 2/1507/398/2012 за позовом Кредитної спілки «Акорд» до Гарібової Лариси Іллівни про стягнення заборгованості за кредитним договором.

Болградський районний суд пропонує відповідачці Гарібовій Ларисі Іллівні подати пояснення, заперечення та усі наявні у нього докази по справі особисто або через представника.

У разі неявки в судове засідання справа може бути розглянута за відсутністю відповідачки Гарібової Л. І. та її представника за наявними у справі доказами.

Суддя С. В. Кодінцева

Бучацький районний суд Тернопільської області викликає в судове засідання як відповідачів: Єднак Олександр Богданівну, Мерв'як Олексі Романівну, Мерв'яка Назарія Романовича, місце перебування яких невідоме, останнє місце проживання - м. Бучач, вул. Коцюбинського, 3/2, Тернопільської області, по справі за позовом Мерв'як Юлії Лук'янівни до Єднак Олександри Богданівни, Мерв'як Олексі Романівни, Мерв'яка Назарія Романовича про визнання осіб такими, що втратили право на користування житлом.

Розгляд справи призначено на 11 год. 00 хв. 11 червня 2012 року в приміщенні Бучацького районного суду Тернопільської області за адресою: м. Бучач, вул. Міцкевича, 11. Явка до суду є обов'язковою. Відповідачам пропонується надати свої заперечення щодо позову та докази. У разі неявки, відповідачі повинні повідомити суд про причини.

У разі неявки без поважної причини справу буде розглянуто за вашої відсутності згідно із ч.4 ст.169 ЦПК України за наявними в ній доказами.

Суддя В.Б. Федорончук

Печерський районний суд м. Києва викликає в судове засідання Лупу Олега Івановича, як відповідача у справі № 2-757/12 за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «НОВОБУДОВА» до Лупу Олега Івановича про стягнення заборгованості за житлово-комунальні послуги, яке призначено на 31 травня 2012 року о 10 год. 00 хв. та відбудеться за адресою: 01001, м. Київ, вул. М.Гайдана, 4, каб. 413 **під головуванням судді Соколова О.М.**

Роз'яснюємо, що у разі неявки в судове засідання без поважних причин або не повідомлення суду про причини неявки, справу буде розглянуто за вашої відсутності на підставі наявних в справі доказів.

Додатково роз'яснюємо, що відповідно до ч. 9 ст. 74 ЦПК України з опублікуванням оголошення про виклик відповідач вважається повідомленим про час та місце розгляду справи.

Суддя С.М. Дедов

Печерський районний суд м. Києва викликає в судове засідання Лупу Олега Івановича, як відповідача у справі № 2-755/12 за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «НОВОБУДОВА» до Лупу Олега Івановича про стягнення заборгованості за житлово-комунальні послуги, яке призначено на 31 травня 2012 року о 09 год. 30 хв. та відбудеться за адресою: 01001, м. Київ, вул. М.Гайдана, 4, каб. 413 **під головуванням судді Соколова О.М.**

Роз'яснюємо, що у разі неявки в судове засідання без поважних причин або не повідомлення суду про причини неявки, справу буде розглянуто за вашої відсутності на підставі наявних в справі доказів.

Додатково роз'яснюємо, що відповідно до ч. 9 ст. 74 ЦПК України з опублікуванням оголошення про виклик відповідач вважається повідомленим про час та місце розгляду справи.

Суддя Собоєць Н. В.

Нікітіва Олена Олександрівна викликається 07 червня 2012 року на 11 год 00 хв. у судове засідання до Керченського міського суду АР Крим (98300, АР Крим, м. Керч, вул. Свердлова, 4) як відповідач по цивільній справі за позовом Бондаренко Наталії Павлівни в інтересах малолітньої Нікітівої Валерії Олександрівни до Нікітівої Олени Олександрівни, третя особа — Служба по справам дітей департаменту по соціальним питанням Керченської міської ради про позбавлення батьківських прав та стягнення аліментів.

Відповідно до ч. 9 ст. 74 ЦПК України з опублікуванням оголошення про виклик відповідач вважається повідомленим про час і місце розгляду справи.

Згідно з ч. 4 ст. 169 ЦПК України, у разі неявки відповідача у судове засідання на вказаний час чи неповідомлення про причини неявки, справа розглядається за його відсутності за наявними в матеріалах справи доказами.

Суддя Собоєць Н. В.

Голосіївський районний суд м. Києва викликає відповідача — Сидорчука Володимира Станіславовича, в судове засідання по цивільній справі за позовом Вьяльцевої Лідії Петрівни до Сидорчука Володимира Станіславовича, треті особи: ПАТ КБ «Надра», приватний нотаріус Шевчук З.М., Носівська державна нотаріальна контора Чернігівської області про визнання договорів недійсними. Остання відома адреса проживання відповідача: м. Київ, пр-т Маяковського, буд. 81/11, кв. 181.

Судове засідання відбудеться в приміщенні суду за адресою: 03127, м. Київ, вул. Полковника Потехіна, буд. 14-а, каб. № 15 — 13.06.2012 року о 16-00 год.

В разі неявки на вказане судове засідання, суд розглядатиме справу без участі відповідача.

Суддя А. В. Новак

Носівський районний суд Чернігівської області викликає у судове засідання Бідзіля Сергія Івановича. 01.06.1980 р.н.(ост.м.прож: м. Носівка, вул. Рєпіна, 19, Чернігівська обл.) в якості відповідача по справі № 2516/904/12 за позовом АТ «Дельта банк» до Бідзіля С. І. про стягнення заборгованості. Розгляд справи призначено на 10.00. 28 травня 2012 року за адресою:Чернігівська обл. м. Носівка, вул. Суворова, 28. **суддя Кучерявець О. М.** (каб. №3)

В разі неявки відповідачів в судове засідання, справу буде розглянуто за їх відсутності за наявними у справі доказами. Необхідно повідомити суд про причини неявки.

Суддя О. І. Мунтян

Гайсинський районний суд Вінницької області повідомляє, що розгляд справи за позовом публічного акціонерного товариства «Дельта Банк» до Гоцуляка Віталія Анатолійовича про стягнення заборгованості за кредитним договором призначено на 28.08.2012 року о 08:15 год.

У разі неявки в судове засідання відповідача Гоцуляка Віталія Анатолійовича жителя м. Гайсина Вінницької області, вул. Богдана Хмельницького, 6.48, без поважних причин, справа буде розглянута без нього та постановлене заочне рішення.

Судове засідання відбудеться в приміщенні Гайсинського районного суду Вінницької області, за адресою: м. Гайсин, вул. К.Маркса, 47.

Суддя С.М. Дедов

23.05.2012 р. на 11 год 00 хв за адресою: м. Чернігів, вул. Мстиславська 17, Новозаводський суд для участі в цивільній справі **суддя Гордійко Ю.Г. каб.18**), за позовом Половцевічного Ю.І., Половцевічної М.М., викликає у якості відповідачів представників ТОВ «Глобальна система тренінгів» (відома адреса м. Київ, Голосіївський р-н, вул. Ізюмська 7), СПД Макаренко Володимир Михайлович, СПД Макаренко Інна Олександрівна (їх відома адреса: м. Київ, вул. 3. Гайдая 3/308), Флетчер Третій Роберт Томас (відома адреса м. Київ, вул. Луначарського 24-Г, 13), у якості третьої особи Богомаз Олег Валентинович (відома адреса м. Макіївка, Донецька обл., вул. Кулабубова 3/19). З опублікуванням оголошення про виклик сторони вважаються повідомленими про розгляд справи. У випадку відсутності відомостей про причини неявки суд вирішить справу на підставі наявних у ній даних чи доказів

Суддя В. В. Нікушин

Личаківський районний суд м. Львова викликає Данилика Андрія Євстахіївича як відповідача в судове засідання у цивільній справі за позовом Данилик Катерини Миколаївни, Данилик Олександри Іванівни, Данилика Василя-Дмитра Андрійовича, третя особа відділ ГРФО ГУМВСУ у Львівській області про визнання особи такою, що втратила право на користування житлом, скасування реєстрації на 01 червня 2012 року на 15 годину 00 хвилин. Судове засідання відбудеться в приміщенні суду за адресою: 79007, Львів, вул. Б. Лепкого, 16.

В разі неявки у вказане судове засідання, суд розглядатиме справу без участі відповідача на підставі ст.169 ЦПК України.

Суддя С. В. Гирич

Відповідачу Чавес Дельгадо Артему Альбертовичу, який зареєстрований за адресою: м. Київ, пр-т. Бажана, 7-б, кв. 8, необхідно з'явитись 25.06.2012 року о 12 год. 30 хв. до Дарницького районного суду м. Києва (м. Київ, вул. Кошиця, 5-А, каб. 114), для участі в судовому засіданні по цивільній справі за позовом ПАТ СК «Енергорезерв» до Чавес Д.А.А. про стягнення відшкодування шкоди, завданої в наслідок ДТП.

У разі неявки відповідача до суду, справу буде розглянуто по суті за наявними у справі матеріалами за його відсутності в порядку ст. 169 ч. 4 ЦПК України.

Суддя Вовк Є.І.

Мещеряков Костянтин Євгенович викликається 25 травня 2012 року о 14 год. 00 хвил. до Бахчисарайського районного суду АРК (АРК, м. Бахчисарай, вул. Кооперативна, 1) як відповідач по цивільній справі № 103/983/2012 за позовом ПАТ «ВТБ Банк» до Мещерякова Костянтина Євгеновича про стягнення заборгованості. Відповідно до ч.9 ст. 74 ЦПК України з опублікуванням оголошення про виклик відповідач вважається повідомленим про час і місце розгляду справи.

Неявка сторін або інших осіб, які беруть участь у справі, належним чином повідомлених про час і місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи.

Суддя О. І. Мунтян

Іллічівський міський суд Одеської області викликає як відповідача Мартинюка Андрія Вікторовича, по цивільній справі №1511/1923/2012, 2/1511/926/2012 за позовом Огороднікова В. В. до Мартинюка А. В. про стягнення безвідсоткової поворотної фінансової допомоги. Судове засідання відбудеться 30.05.2012 р. о 12-00 год. за адресою: Одеська область, м. Іллічівськ, пл. Праці, буд. 4, каб. №12 **(суддя Максимович Г. В.)**.

У разі неявки відповідача справа буде розглянута у заочному порядку.

Суддя Т. В. Гончаренко

Києво-Святошинський районний суд Київської області (вул. Мельниченка, 1, м. Київ) викликає в судове засідання як відповідача Зозулю Юлію Леонідівну, яке призначено на 31 травня 2012 року на 09:30 год. по розгляду цивільної справи №2-1152/12 за позовом Козачище Віри Федорівни до Зозулі Юлії Леонідівни про розірвання договору довічного утримання.

У разі неявки справа буде заслухана за вашої відсутності.

Суддя В. В. Нікушин

Святошинський районний суд м. Києва повідомляє гр. Купрієнко Денису Миколайовичу, останнє відоме місце реєстрації якого — м. Київ, вул. Зодчих, 24, кв. 60, що судове засідання по цивільній справі № 2/2608/3434/12 за позовом Кукурузи Андрія Олеговича до Купрієнка Дениса Миколайовича про стягнення заборгованості за договором позики відбудеться 12 червня 2012 року о 14 год. 00 хв. за адресою: Святошинський районний суд м.Києва, вул. Я.Коласа,27 А, зал №1, **суддя Заєць Т. О.**

Суддя Заєць Т. О.

Деснянський районний суд м.Києва повідомляє, що 12.06.2012 року о 12:00 год. буде проводитись судовий розгляд цивільної справи за позовом Приватного акціонерного товариства «Українська охоронно-страхова компанія» до Чарного (Зимницького) Євгенія Валерійовича про відшкодування шкоди, Чарний (Зимницький) Є. В. викликається в судове засідання, як відповідач. У разі неявки останнього, справу буде розглянуто за його відсутності. Адреса суду: м. Київ, пр. Маяковського,5-в, каб.25.

Суддя Т. А. Зотько

Товариство з обмеженою відповідальністю «УСП Україна» викликається до Переяслав-Хмельницького міськрайонного суду Київської області, що знаходиться за адресою: м. Переяслав-Хмельницький Київської області, вул. Богдана Хмельницького,65, на 10 год. 00 хв. 22 травня 2012 року як відповідач по справі № 1019/819/12 за позовом Чуба Василя Васильовича до ТОВ «УСП Україна» про визнання договору недійсним.

В разі неявки представника ТОВ «УСП Україна» до суду, відповідач вважається повідомленим про час і місце судового розгляду і розгляд справи буде проводитись без його участі.

Суддя К. М. Овдijenко

Святошинський районний суд м. Києва (03148. м. Київ, вул. Я.Коласа, 25) викликає Столярчука Віктора Олексійовича як відповідача по цивільній справі за позовом ВАР СК «Нова» до Столярчука В.О. про відшкодування шкоди в порядку регресу на 24.05.2012 року на 12 год. 30 хв.

У разі неявки та неповідомлення суду про причини неявки в судове засідання справа буде розглядатися за відсутності відповідача за наявними у справі доказами.

Суддя І. В. Пятничук

Звенигородський районний суд Черкаської області викликає в судове засідання Хурцідзе Теймураза, 20.07.1978 року народження, як відповідача по цивільній справі за позовом Хурцідзе Лілії Петрівни до Хурцідзе Теймураза про розірвання шлюбу, яке відбудеться 1 червня 2012 року о 09.00 годині в приміщенні Звенигородського районного суду Черкаської області за адресою: Черкаська обл., м.Звенигородка, пр-т Шевченка, 12 а. У разі неявки до суду справа буде розглянута на підставі наявних у ній доказів згідно ч.9 ст.74, ст. 169 ЦПК України.

Суддя Т. В. Гончаренко

Оболонський районний суд м. Києва викликає в судове засідання Саушкіна Павла Вікторовича в якості відповідача по цивільній справі №2/2605/2837/12 за позовом ПАТ «Дельта Банк» до Саушкіна Павла Вікторовича про стягнення заборгованості.

Судове засідання відбудеться 29 травня 2012 р. о 12:00 годині в приміщенні Оболонського районного суду м. Києва за адресою: м. Київ, вул. М. Тимошенка, 2 є, каб. 15.

Суддя Д. Г. Камбулов

Приморський районний суд м. Одеси викликає Кузнєцова Юрія Васильовича у судове засідання, в якості відповідача по справі за позовом ТОВ «Новотех-Термінал» до Кузнєцова Ю.В., ТОВ «Телерадіокомпанія Клуб-ТВ», про захист ділової репутації та відшкодування моральної шкоди, яке призначене на 04 червня 2012 р. о 14 годині 15 хвилин в приміщенні Приморського районного суду м. Одеси за адресою м. Одеса, вул. Балківська, 33, зала 217. У разі неявки справа буде розглянута у Вашу відсутність.

Суддя Абхін Р. Д.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Сало — то є сила

КУЛІНАРІЯ. Тернополянка Ольга Чайка зібрала понад 300 рецептів страв із улюбленого продукту українців і видала книжку

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

Ольга Чайка в Технічному коледжі ТНТУ ім. Івана Пулюя викладає діловий етикет. Називає себе солодкою жінкою через любов до солодощів. Збирати ж рецепти сала її спонукала сумна подія — передчасно пішов із життя батько, який був саломаном. Удома завжди мав понад десяток заготовок із національного продукту. Великими шанувальниками сала стали два його сини. Поминаючи батька, згадували, як він готував сало. Так і з'явилися в нотатнику Ольги Чайки перші рецепти.

Коли назбирала з півдес'ятка способів приготування страв із сала, скомпонувала їх у брошуру. Цей «самвидав» розійшовся серед близьких. Згодом в одному з хмельницьких видавництв світ побачила книжка Ольги Чайки «Сало — то є сила...» Нині з такою ж назвою вона вже готує четвертий збірник, де,

Ольга Чайка: «Є на столі сало та до сала, можна й налити»

крім рецептів, читач прочитає чимало корисної інформації.

Ольга Чайка тепер визнаний салознавець і кулінар. Не може бути такого, щоб не мала в холодильнику кілька видів приготовленого сала. Куди б її нині не запрошували у гості, мусить нести із собою шматок, а то й кілька, цього продукту. Сама ж більше любить споживати сало в шоколаді, у меді, з печивом. Щодня може з'їсти «плястерко» (пласт) чи два, а це 15—25 г. Найбільше, каже, смакує сало холодної пори року. У спеку канাপка із салом пригодиться радше після важкої роботи. Взагалі, цей продукт більше розрахований саме на людей фізичної праці через високу калорійність. Смакуйте салом, бо то є сила!

УСМІШКА

— Куме, а ви чули, що від сала розвивається склероз?
— Я ж то думаю: як зранку сальця з'їм, то весь день і не згадую, що їсти хочеться.

Рецепти і поради від Ольги Чайки

Сало по-тернопільськи

Сало порізати подовженими шматками, натерти з усіх боків маринадом (ріпчасту цибулю натерти на великій терці та додати за смаком спецій). Мариновані шматки поставити до холодильника на 6—8 год. Нашпигувати сало скибочками сирі моркви та часнику, покласти в рукав для запікання, зав'язати та пекти 15—25 хв.

Сало в меді

Переварити 1 л води, додати 60 г солі, 30 г цукру, 4 лаврові листки, 10 горошин запашного перцю, по 0,5 чайної ложки сушеного орегано й базилику та кип'ятити ще 5 хв. Зняти з вогню, додати мед (100 г), розмішати до повного розчинення, накрити кришкою й дати настоятися 5 хв. Покласти у маринад сало, накрити кришкою і настояти. Обсушити, обмастити медом, загорнути у фольгу та покласти до холодильника на 1 год.

- ✓ Свіже сало має бути білого або злегка рожевого відтінку, не жилаве.
- ✓ Найкориснішим є сало товщиною 2,5 см від шкірки. Найкраще сало — зі спини, дещо гірше — з боків.
- ✓ Для засолювання краще використовувати кам'яну, грубу сіль, бо дрібна «в'їдається» в сало, тож продукт легко пересолити.

Кулінарна краса — із сала

Поштовики виявилися сміливими

Олена ОСОБОВА,
«Урядовий кур'єр»

ЗНАЙ НАШИХ! У Брянци 36-річний місцевий житель, який уже мав проблеми із законом, намагався пограбувати інкасатора пошти, та сам потрапив на тюремне лікарняне ліжко.

План бандита провалився, хоча він готувався до пограбування заздалегідь. За словами 25-річної інкасатора, як завжди, вона виходила з відділення зв'язку після отримання грошової суми на інкасацію.

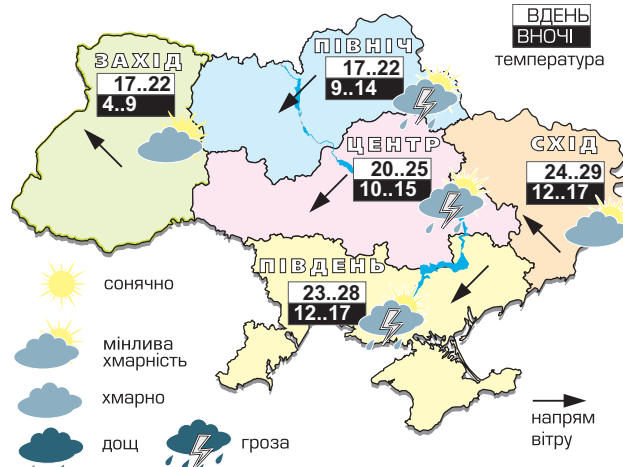
Щоправда, того дня її вирішили провести до автомобіля співробітниця відділення. У маленькому коридорчику, що відокремлював касовий зал від вулиці, невідомий чоловік несподівано закрив перед ними двері та почав виривати з рук дівчини сумку з грошима. Інкасатор не стала легкою здобиччю грабіжника, а вступила з ним у бійку. Відчувши, що задум про швидке збагачення провалився, грабіжник кинувся навтьоки. Але тут долучився водій-охоронець, який чекав

колегу на вулиці. Водій кинувся услід грабіжнику і дав попереджувальний постріл із табельного пістолета, а потім поціли в розбійнику-невдачі в ногу. Прибулому невдовзі наряд міліції залишилось тільки викликати «швидку» для пораненого і задокументувати факт грабіжництва. Операція пройшла успішно, кулю дістали, тепер на грабіжника чекає суд.

Як повідомляє відділ зв'язків із громадськістю ГУ УМВС у Луганській області, в ході розслідування стало відомо, що

затриманий був раніше двічі судимий за аналогічні «подвиги». Востаннє вийшов на свободу в червні 2011 року. Проте, як він намагався почати нове життя, каже той факт, що зараз Брянківський суд розглядає кримінальну справу, за якою чоловіку інкримінується ч. 4 статті 296 КК України (хуліганство). А після «поштових» подій йому висунуто ще й звинувачення за статтею 187 КК України (розбій). Отже, новий строк, який «світить» затриманому, — мінімум десять років.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 19 ТРАВНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+9 +14	+17 +22	Черкаська	+10 +15	+19 +24
Житомирська	+6 +11	+18 +23	Кіровоградська	+10 +15	+19 +24
Чернігівська	+9 +14	+18 +23	Полтавська	+11 +16	+23 +28
Сумська	+10 +15	+23 +28	Дніпропетровська	+11 +16	+25 +30
Закарпатська	+5 +10	+19 +24	Одеська	+12 +17	+22 +27
Рівненська	+4 +9	+17 +22	Миколаївська	+12 +17	+22 +27
Львівська	+4 +9	+17 +22	Херсонська	+14 +19	+26 +31
Івано-Франківська	+4 +9	+17 +22	Запорізька	+12 +17	+25 +30
Волинська	+4 +9	+17 +22	Харківська	+12 +17	+24 +29
Хмельницька	+4 +9	+17 +22	Донецька	+13 +18	+24 +29
Чернівецька	+4 +9	+17 +22	Луганська	+11 +16	+24 +29
Тернопільська	+4 +9	+17 +22	Крим	+12 +17	+24 +29
Вінницька	+6 +11	+18 +23	Київ	+10 +12	+20 +22

Укргідрометцентр

Від під'їзду — до магазину

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

СОЦІАЛЬНА ПОСЛУГА. У Харкові вже четвертий рік поспіль реалізується проект «Інвтаксі». Це соціальна транспортна послуга, якою користуються люди з обмеженими можливостями. Торік автомобілі «Інвтаксі» виїжджали на виклики 3470 разів, а скористалися ними 216 інвалідів-візочників I та II групи. Про це повідомила директор Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради Лариса Болгова. За її словами, таксі перевозило людей до поліклінік, райвиконкомів, територіальних центрів, вокзалів, кінотеатрів, музеїв, магазинів, парків та інших закладів.

Соціально-транспортна послуга в Харкові надається безкоштовно та фінансується з міського бюджету. Усі перевезення здійснюються спеціалізованими мікроавтобусами, обладнаними підйомниками. Щоб стати клієнтом «Інвтаксі» необхідно зареєструватися у диспетчерській службі та надати ксерокопії паспорта, ідентифікаційного коду і довідки про інвалідність. Кількість поїздок у місяць обмежена (не більше трьох в обидва кінці). Замовлення приймаються за телефоном за 2 доби до передбачуваної поїздки. А про його відміну необхідно повідомити диспетчера також не пізніше, ніж за 2 години до призначеного часу.

Війна краде дитинство

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

ПАМ'ЯТЬ. Під такою назвою в Сумському обласному краєзнавчому музеї стартував міжнародний соціальний фотодокументальний проект, мета якого — мовою документальних світлих донести до сьогоденної молоді страхотливу суть війни, допомогти збагнути і оцінити такі поняття, як «добро», «співчуття», «миросердя».

На виставці експонувалися численні знімки і документи, пов'язані з бойовими діями у Великій Вітчизняній війні, у гарячих точках планети — Афганістані, Південній Осетії, Японії (Хіросіма та Нагасакі), США (терористичні акти в Нью-Йорку) та інших. Автори світлих — відомі у світі фотомайстри, серед яких Амі Вітале, Олександр Гляделов, Єфрем Лукацький, Бернат Арманге. Кожен з них має у власному архіві величезний фотодоробок, який становить значну історичну цінність.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (пільговий)

Головний редактор — Сергій БРАГА
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Зоя РОМАН,
Лариса УСЕНКО
Відповідальний секретар
Іван ГРОМ'ЯК

Адреса в Інтернеті: www.ukurier.gov.ua
Адреса редакції: 01008, Київ, вул. Садова, 1
Телефон для довідок: 253-12-95.
Телефони відділу реклами: 253-55-09,
факс: 253-72-91, 253-34-78, e-mail: adv@ukcc.com.ua
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 24559. Тираж 50319

Листування з читачами тільки
на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному
центрі «Урядового кур'єра».
Друк: ТОВ «Мегі-Поліграф»,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua